

**REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM ZA
PODRAVSKO RAZVOJNO REGIJO
2007-2013**

Dopolnitve september 2009

**REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM
PODRAVSKE RAZVOJNE REGIJE
2007-2013**

NAROČNIK

Občine statistične regije Podravja

SOFINANCER

Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko

IZDELOVALCI

**Mariborska razvojna agencija p.o. (RRA) v sodelovanju z
ZRS Bistra Ptuj (Znanstveno raziskovalno središče Bistra Ptuj)
EIM – C-RČV (Ekonomski institut in Center za razvoj človeških virov)
PRA (Prleška razvojna agencija – Ljutomer)
JARA (Javna agencija za razvoj – Ormož)
PORA (Podjetniško razvojna agencija Gornja Radgona)**

Maribor, maj 2007

**Odgovorna oseba izdelovalca:
Marjana Kreitner Lozina**

**Vodja priprave RRP:
Boris Keuc**

Svet Podravske regije
Radoslav Simonič, predsednik

Regionalni razvojni svet
Tone Čeh, predsednik

Odbori RRS

Odbor za človeške vire
Dušanka Lužar Šajt, predsednica

Odbor za gospodarstvo
Karin Jurše, predsednica

Odbor za infrastrukturo in okolje
Darinka Ratajc, predsednica

Odbor za podeželje
Franc Beber, predsednik

Odbor za turizem
Miran Čeh, predsednik

Tehnična priprava:
Miha Leskovar, Simon Draganič, Manja Gregorič

PRIPRAVA DOPOLNITEV 2009:

Maribor, september 2009

Odgovorna oseba izdelovalca:
Mag. Božidar Pučnik

Vodja priprave RRP:
Boris Keuc

Svet Podravske regije
Jože Kokot, predsednik

Regionalni razvojni svet
Tone Čeh, predsednik

Odbori RRS

Odbor za človeške vire

Dušanka Lužar Šajt, predsednica

Odbor za gospodarstvo

Karin Jurše, predsednica

Odbor za infrastrukturo in okolje

Darinka Ratajc, predsednica

Odbor za podeželje

Franc Beber, predsednik

Odbor za turizem

Miran Čeh, predsednik

Tehnična priprava:

Doris Pavuna Stanko, Vesna Gorjup Janžekovič

KAZALO VSEBINE

1	UVOD – REGIONALNO RAZVOJNO NAČRTOVANJE	1
2	PREDSTAVITEV PODRAVSKE RAZVOJNE REGIJE	1
2.1	Značilnosti podravske regije	2
2.2	Trg delovne sile	6
2.3	Ponudba izobraževalnih programov in potrebe po izobraževanju ter usposabljanju	23
2.4	Družbeno socialni prostor	30
2.5	Gospodarska aktivnost	35
2.6	Turizem	45
2.7	Okolje in prostor	49
2.8	Kmetijstvo, gospodarstvo in razvoj podeželja	67
2.9	Ocena izvajanja regionalnega razvojnega programa 2002-2006	77
3	ANALIZA STANJA IN RAZVOJNE PRILOŽNOSTI	79
3.1	Ključni razvojni problemi na področju človeških virov	86
3.2	Ključni razvojni problemi na področju gospodarstva in poslovne infrastrukture	88
3.3	Ključni razvojni problemi na področju turizma in kulturne dediščine	90
3.4	Ključni razvojni problemi na področju razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja	92
3.5	Ključni razvojni problemi na področju okolja, prostora in infrastrukture	96
3.6	Ključni razvojni problemi na področju kulture	98
4	VIZIJA, CILJI IN RAZVOJNE PRIORITETE PODRAVSKE RAZVOJNE REGIJE 2007-2013	100
4.1	Strateški cilji	100
5	PROGRAMI, UKREPI IN PROJEKTI PO RAZVOJNIH PRIORITETAH	103
5.1	Opis strukture RRP Podravja in uvrščanje projektov	103
5.2	Povezana, uspešna in prepoznavna regija	108
5.3	Podjetnost, konkurenčnost in znanje za hitrejši razvoj	112
5.4	Trajnostni razvoj	148
6	ANALIZA SKLADNOSTI RRP Z TEMELJNIMI RAZVOJNIMI DRŽAVNIMI DOKUMENTI	184
6.1	Analiza skladnosti RRP s Strategijo razvoja Slovenije	184
6.2	Analiza skladnosti RRP s Osrednjimi projekti Slovenije	185
6.3	Analiza skladnosti RRP s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije	186
6.4	Nacionalni razvojni projekti v Podravju	189
7	FINANČNI OKVIR ZA IZVAJANJE RRP	191
7.1	Indikativna ocenjena alokacija sredstev po virih za Podravje	194
8	TERITORIALNO SODELOVANJE: PODRAVJE 2007 – 13	195
8.1	Namen in cilji teritorialnega sodelovanja	195
8.2	Historiat čezmejnega sodelovanja 1995 - 2006	195
8.3	Medregionalno sodelovanje	199
8.4	Transnacionalno sodelovanje	199

9	INFORMIRANJE IN OBVEŠČANJE JAVNOSTI.....	201
10	SPREMLJANJE IN IZVAJANJE RRP	203
11	VIRI IN LITERATURA	205

SEZNAM TABEL

Tabela 1: Osnovni podatki o Podravju	1
Tabela 2: Občine na območju Podravja po velikosti, številu naselij, številu prebivalcev, gostoti in indeksu staranja prebivalstva, 2004	2
Tabela 3: Starostna struktura prebivalstva (v %)	4
Tabela 4: Prebivalstvo, staro 15 let in več, po stopnjah dosežene izobrazbe v letih 2002 in 2004 (v %)	4
Tabela 5: Naravno gibanje prebivalstva po spolu v letih 2000 in 2004	5
Tabela 6: Selitveno gibanje prebivalstva v letu 2004	5
Tabela 7: Struktura aktivnega prebivalstva na območju Podravjav letih 2000 in 2004	6
Tabela 8: Struktura delovno aktivnega prebivalstva po dejavnostih v Podravju	9
Tabela 9: Primerjava strukture delovno aktivnega prebivalstva po dejavnostih	9
Tabela 10: Strukturne značilnosti brezposelnosti v Podravju	10
Tabela 11: Struktura prejemnikov denarnega nadomestila in denarne pomoči	14
Tabela 12: Presežni delavci po stopnjah izobrazbe in spolu v Podravju	14
Tabela 13: Delež prijavljenih potreb po delavcih in pripravnikih v Podravju po dejavnosti	16
Tabela 14: Priliv in odliv registrirano brezposelnih po območnih službah	19
Tabela 15: Javna dela	21
Tabela 16: Struktura štipendij	22
Tabela 17: Vrtci, osnovne šole in študenti visokošolskih zavodov po občinah stalnega prebivališča v Podravju, 2003/2004	23
Tabela 18: Študentsko gibanje 2004/2005	27
Tabela 19: Starostno specifične stopnje umrljivosti v letih 1991 in 2003	30
Tabela 20: Umrlji po najpogostejših vzrokih smrti v letih 1991 in 2003 v %	30
Tabela 21: Zdravstveni in drugi delavci v bolnišnicah v letih 2001 in 2003	31
Tabela 22: Stanovanjski sklad, delež stanovanj po letu zgraditve in centralnem ogrevanju 31.12.2003 v %	31
Tabela 23: Delež stanovanj po površini v %, 2002	31
Tabela 24: Galerije oz. likovna razstavišča v letih 2001 in 2003	34
Tabela 25: Družbeni bruto produkt v Podravju, na ravni države in Osrednjeslovenski regiji	35
Tabela 26: Dinamika gibanja dohodnine na prebivalca in zavezanca v letih 2001 in 2003: Podravje, Slovenija in Osrednjeslovenska regija	36
Tabela 27: Podjetja, osebe, ki delajo in čisti prihodki od prodaje v letu 2005 v Podravju, Sloveniji in nekaterih značilnih regijah	37
Tabela 28: Gostota podjetij, velikost in produktivnost podjetij v letu 2005 v Podravju, Sloveniji in nekaterih značilnih regijah	37
Tabela 29: Gibanje števila podjetij, zaposlenih in prihodkov, velikosti podjetij in produktivnosti v letih 2002 - 2005	38
Tabela 30: Struktura podjetij po velikosti (število zaposlenih) v statističnih regijah, 2004	39
Tabela 31: Izbrani kazalniki uspešnosti poslovanja podjetij v Podravju, na ravni države in v Osrednjeslovenski regiji	40
Tabela 32: Dinamika bruto investicij v letih 2002 – 2004: Podravje, Slovenija in Osrednjeslovenska regija	43
Tabela 33: Struktura investicij po skupinah investicij v Podravju, Sloveniji in Osrednjeslovenski regiji v letu 2004	44
Tabela 34: Število turistov 2002-2005	45
Tabela 35: Število nočitev 2002-2005	46

Tabela 36: Povprečna doba bivanja turistov 2002-2005	46
Tabela 37: Nastanitvene zmogljivosti po upravnih enotah v Podravju	46
Tabela 38: Povprečna zasedenost prenočitvenih kapacitet 2002-2005	47
Tabela 39: Regionalna bruto dodana vrednost v osnovnih cenah 2002-2003	47
Tabela 40: Regionalna bruto dodana vrednost v osnovnih cenah 2002-2003	48
Tabela 41: Nekatere značilnosti pokrajinskih območij v Podravju	49
Tabela 42: Komunalna zbirna območja	50
Tabela 43: Ravnanje s komunalnimi odpadki, zbranimi z javnim odvozom odpadkov 2004	51
Tabela 44: Količine odpadkov po občinah letno	51
Tabela 45: Pregled večjih površinskih vodotokov v povodju Drave	53
Tabela 46: Pomembnejši vodni viri (Mariborski vodovod)	56
Tabela 47: Slika razširjenosti gozda	60
Tabela 48: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij	61
Tabela 49: Kategorije pokrovnosti in razredi rabe tal	62
Tabela 50: Pregled zavarovanih območij v Podravju	64
Tabela 51: Tekoči izdatki za varstvo okolja, 2003	66
Tabela 53: Razdelitev občin glede na relief	67
Tabela 54: Razdelitev kmetijskih zemljišč po namembnosti	68
Tabela 55: Število kmetijskih gospodarstev po občinah	68
Tabela 56: Velikost kmetije	69
Tabela 57: Namembnost zemljišč	70
Tabela 58: Posevki na njivskih površinah	70
Tabela 59: Tip kmetovanja	70
Tabela 60: Pridelovalci vrtnarske pridelave leta 2003	71
Tabela 61: Kategorija gozdov v regiji	71
Tabela 62: Razdelitev gospodarjev glede na starost	72
Tabela 63: Splošna izobrazba gospodarjev	72
Tabela 64: Kmetijska izobrazba gospodarjev	72
Tabela 65: Dopolnilne dejavnosti	73
Tabela 66: Ekološko in integrirano kmetovanje	74
Tabela 67: Delovno aktivno prebivalstvo	75
Tabela 68: Regionalna bruto dodana vrednost po dejavnostih v osnovnih cenah	75
Tabela 69: Skupna SWOT analiza Podravske regije	79
Tabela 70: Struktura RRP 2007-2013	103
Tabela 71: Pregled investicijskih prihodkov in odhodkov po občinah v letu 2005	192
Tabela 72: Prikaz vseh virov v naslednjem programskem obdobju	194
Tabela 73: Indikativna ocena možnih finančnih virov za Podravje	194

SEZNAM SLIK

Slika 1: Prebivalstvo na območju Podravja po starosti in spolu, na dan 31.12.2004.....	4
Slika 2: Gibanje registrirane brezposelnosti	10
Slika 3: Izobrazbena in starostna struktura brezposelnih v letih 2000 in 2004v Podravju	13
Slika 4: Potrebe po delavcih in zaposlitve na območju Podravja in Slovenije	18
Slika 5: Število brezposelnih, vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja v Podravju v letu 2004	20
Slika 6: Raven DBP na prebivalca v Podravju, Sloveniji in Osrednjeslovenski regiji.....	36
Slika 7: Dodana vrednost na zaposlenega po regijah, 2004.....	41
Slika 8: Bruto investicije na prebivalca v Podravju, Sloveniji in Osrednjeslovenski regiji	43
Slika 9: Deleži Podravja in Osrednjeslovenske regije v naložbah Slovenije po vrsti naložb.....	44
Slika 10: Kemijsko stanje površinskih voda v letu 2004	55
Slika 11: Narodni, Krajinski in Regijski parki v Sloveniji	64
Slika 12: Območje NATURE 2000 v Podravju.....	65
Slika 13: Problemsko drevo – Povezana, uspešna in prepoznavna regija	82
Slika 14: Problemsko drevo – Podjetnost in konkurenčnost in hitrejši razvoj.....	83
Slika 15: Problemsko drevo – Trajnostni razvoj.....	84

1 UVOD – REGIONALNO RAZVOJNO NAČRTOVANJE

Spoštovani!

Z novim letom vstopamo v obdobje nove finančne perspektive in s tem tudi v novo obdobje regionalnega razvojnega načrtovanja. V tem obdobju (2007–2013) se bo tudi pokazalo ali je regija sposobna narediti prehod iz ene manj razvitih regij v Sloveniji, v razvojno naravnano regijo. Regijo, ki bo ob sodelovanju in povezovanju gospodarskih subjektov, lokalnih skupnosti ter ostalih razvojnih institucij znala uporabiti vse vzvode in možnosti za razvoj. Razvoj, ki bo z upoštevanjem naravnih danosti, dobre geostrateške lege in človeškega potenciala, omogočal vsem prebivalcem kakovostno življenjsko okolje ter dobre pogoje za ustvarjalno delo.

IZHODIŠČA PRIPRAVE

Regionalni razvojni program je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne prednosti razvojne regije, določi razvojne prioritete regije in vsebuje finančno ovrednotene programe spodbujanja razvoja v razvojni regiji. Regionalni razvojni program za Podravsko razvojno regijo predstavlja dogovor med 41 občinami Podravske razvojne regije in Vlado RS o razvoju Podravske razvojne regije v programskem obdobju 2007-2013.

Načrt priprave RRP za Podravje 2007- 2013 je sprejel RRS Podravja na svoji 2. seji, dne, 9.5.2006, ter ga potrdil Svet regije na svoji 3. seji, dne, 10.5.2006.

Z Regionalnim razvojnim programom za Podravsko razvojno regijo se uskladijo razvojni cilj na področju gospodarskega, socialnega, prostorskega in okoljskega ter kulturnega razvoja v razvojni regiji ter določijo instrumenti in viri za njihovo uresničevanje. V skladu z zakonodajo se lahko na območju razvojne regije s povezovanjem občin ustanovijo **Območna razvojna partnerstva**. V razvojni regiji Podravje sta ustanovljeni dve območni razvojni partnerstvi, ki sta pripravili dva samostojna programska dela razvojnega programa.

1. Območni razvojni program za območje Prlekije zajema območje devetih občin – Gornja Radgona, Sveti Jurij ob Ščavnici, Križevci, Veržej, Razkrižje, Ljutomer, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž in Ormož. Razen občin Ormož, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž ki so sestavni del statistične regije Podravje, vse ostale občine pripadajo statistični regiji Pomurje.

2. Območni razvojni program za območje Spodnjega Podravja zajema območje 16 občin – Cirkulane, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Markovci, Podlehnik, Mestna občina Ptuj, Sv. Andraž v Slov. goricah, Trnovska vas, Videm, Zavrč in Žetale.

3. Območje »Zgornjega Podravja« zajema območje 22 občin, ki niso vključene v noben ORP. To so naslednje občine: Benedikt, Cerkvenjak, Duplek, Hoče – Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Makole, Mestna občina Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače – Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Starše, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Šentilj.

Regionalni razvojni program za Razvojno regijo Podravje za obdobje 2007–2013 je sestavljen iz strateškega dela, ki se v skladu z Zakonom in podzakonskimi akti pripravi za Razvojno regijo kot celoto, in programskega dela, ki je sestavljen **iz treh delov**:

- **Območnega razvojnega programa (ORP) Prlekije**, ki bo sestavni del tako RRP regije Podravje kakor regije Pomurje;
- **Območnega razvojnega programa (ORP) Spodnjega Podravja, ter**
- **Območje »Zgornjega Podravja**.

A. Pravna podlaga

Na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 60/99 in 56/03) ter Uredbe vlade o regionalnih programih je bila predpisana vsebina, struktura, postopek priprave in izvedbe ter način spremljanja in vrednotenja učinkov regionalnega razvojnega programa. Novi RRP se pripravlja za obdobje Državnega razvojnega programa oziroma (v nadaljevanju DRP) za obdobje 2007-2013, ki sovpada z novim programskim obdobjem kohezijske politike EU.

Pri pripravi je potrebno upoštevati še naslednje pravne akte:

- Določila obstoječih podzakonskih predpisov s področja regionalnega razvoja, v kolikor niso v nasprotju z določbami novega zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja: (Pravilnik o organizaciji in pogojih za opravljanje nalog regionalne razvojne agencije; Uredbo o vrednotenju meril za določitev območij s posebnimi razvojnimi problemi in določitvi občin, ki izpolnjujejo ta merila; Navodilo o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj; Pravilnik o regionalni karti za izvajanje politike regionalnih državnih pomoči v Republiki Sloveniji;
- Uredba o standardni klasifikaciji teritorialnih enot

CILJ PRIPRAVE RRP

Glavni cilji priprave so predvsem:

- Identificirati in oblikovati najbolj perspektivne projektne predloge, ki bodo doprinesli razvoju regije (s posebnim poudarkom na poenotenju v delu, ki se nanaša na opredelitev ključnih vidikov – razvojnih prioritet, programov, ukrepov in projektov regionalnega razvoja, še posebej zaradi uskladitve "različnih interesov" območnih razvojnih partnerstev;
- Integrirati interese ključnih (motiviranih!) gospodarskih subjektov v regionalni razvoj;
- Identifikacija pričakovanega razvoja in priprava na pričakovane spremembe;
- Povezati razvojno in prostorsko načrtovanje v regiji.

METODOLOGIJA PRIPRAVE RRP

NAČELA PRIPRAVE

V postopku priprave RRP bomo sledili načelom skladnega regionalnega razvoja, še zlasti pa:

- spodbujanju uravnoveženega gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja, zmanjševanje razlik v gospodarski razvitosti in pri življenjskih možnostih znotraj regije, s poudarkom na celostnem pristopu k razvoju podeželja;
- preprečevanju nastajanja novih območij z večjimi razvojnimi problemi;
- ohranjanju poseljenosti na celotnem območju regije ob upoštevanju policentričnega sistema poselitve;
- pospeševanju razvoja okolju prijaznega gospodarstva ter varovanju naravnih dobrin, naravnih vrednot in kulturne dediščine ter drugega javnega dobra;
- zniževanju stopnje brezposelnosti in povečevanju zaposlenosti ter odprava strukturnih neskladij na trgu dela;
- ohranjanju in razvijanju kulturne identitete, trajnostnemu razvoju kulturne dediščine in dostopnosti do kulturnih dobrin;
- krepitevi socialnega kapitala in inovacijske sposobnosti.

B. VSEBINSKA PODROČJA PRIPRAVE

Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela.

Sestavine strateškega dela regionalnega razvojnega programa so: analiza stanja in problemov razvoja, razvojna predvidevanja sektorskih razvojnih programov, skupna regionalna vizija, cilji in usmeritve ter razvojne prioritete regije.

Sestavine programskega dela regionalnega razvojnega programa so: razvojni programi regionalnega pomena s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter navedbo predvidenih virov financiranja, sistemi spremljanja in vrednotenja, organiziranost za izvajanje regionalnega razvojnega programa in ocena vplivov na zdravje, okolje in enake možnosti. Programski del RRP za Podravje bo sestavljen iz projektov regionalnega pomena ter projektov, ki jih bodo v skladu in s sprejetimi programskimi prioritetami regije samostojno pripravila območna razvojna partnerstva v regiji. Poseben poudarek bo namenjen medregionalnim projektom in projektom čezmejnega sodelovanja.

C. METODE IZDELAVE STROKOVNIH GRADIV

Pri pripravi strokovnih gradiv bo upoštevana minimalna vsebina in metodologija priprave RRP. Ocenjevanje vrednosti programa bo potekalo na podlagi idejnih projektih zasnov in druge projektne dokumentacije. Za projekte, ki bodo vključeni na prioriteto listo RRP pa bodo morali nosilci imeti pripravljene vsaj dokumente identifikacije projekta (DIP), v skladu z predpisano metodologijo.

D. USKLAJEVANJE Z OSTALIMI RAZVOJNIMI DOKUMENTI

Priprava RRP predstavlja programiranje celotne razvojne politike Podravske razvojne regije in terja usklajenost posameznih aktivnosti z aktivnostmi priprave DRP. Cilj je doseči čim bolj uspešno vključitev programsko-investicijskih pobud Podravske razvojne regije na projektni ravni v DRP 2007-2013.

Pri sestavi RRP je potrebno podrobno analizirati: Strategijo razvoja Slovenije, Državni razvojni program, Sektorske in področne razvojne programe, Strategijo prostorskega razvoja Slovenije.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA PRIPRAVE RRP

(vodja priprave, ožja projektna skupina, svet regije, regionalni razvojni svet in odbori RRS)

- vodja priprave: Boris Keuc, MRA
- ožja projektna skupina:
 - vodja priprave
 - vodji odborov RRS
 - predstavniki območnih razvojnih agencij in organizacij:
 - ZRS Bistra Ptuj (Mojca Šibila)
 - PRA Ljutomer (Goran Šoster)
 - EIM – CRUČV (Viljenka Godina, Sonja Gavez)
 - RIC – Slovenska Bistrica (Branko Žnidar)
 - HALO – (Jernej Golc)
 - JARA – Ormož (dr.Slavko Gregurec)
 - PORA – G. Radgona (dr.Tatjana Fulder)
 - MRA – (Marko Kac)

ORGANI REGIJE

- Svet regije (41 županov občin Podravja)
- Regionalni razvojni svet (45 članov)
- 5 odborov RRS

2 PREDSTAVITEV PODRAVSKE RAZVOJNE REGIJE

Podravsko regijo naravnogeografsko zaznamujejo gričevje na severovzhodu, subalpsko gozdnato hribovje (Pohorje in Kozjak) na zahodu ter Dravsko-Ptujsko polje od reki Dravi. Vodno bogastvo izkorišča regija za pridobivanje električne energije (veriga HE na Dravi), plodno zemljo pa za kmetijsko dejavnost, saj ima največje površine kmetijskih zemljišč v uporabi v vsej Sloveniji (83 000 ha). Regija je na drugem mestu po prispevku k slovenskemu BDP, za osrednjeslovensko. Največji delež bruto dodane vrednosti ustvarijo storitvene dejavnosti. 51,6 % vseh prebivalcev, starih 15 let ali več, je dejansko tudi delovno aktivnih, kar je najmanj v državi. Delež prostih delovnih mest od vseh delovnih mest (prostih in zasedenih) je med višjimi v državi. Sodi med regije s pozitivnim selitvenim prirastom, vendar večji negativni naravni prirast na drugi strani vpliva na upadanje števila prebivalcev. Regija ima bogato kulturno tradicijo, v kateri zavzemajo posebno mesto pustni običaji z daleč po svetu znanimi ptujskimi kurenti.

Tabela 1: Osnovni podatki o Podravju

Površina (km ²)	2170
Število prebivalcev, 31. 12. 2004	319114
Gostota prebivalstva na km ² , 30. 6. 2004	147
Število živorojenih, 2004	2560
Število umrlih, 2004	3168
Naravni prirast, 2004	-608
Število učencev, 2004/20051)	26040
Število dijakov, 2004/20051)	15640
Število študentov, 2004/20052)	15985
Število diplomantov, 20042)	1979
od tega: število specialistov, magistrov in doktorjev znanosti, 2004	184
Število delovno aktivnih prebivalcev ³⁾ , 2004	118164
Število zaposlenih oseb ³⁾ , 2004	103834
Število samozaposlenih oseb ³⁾ , 2004	14329
Število registriranih brezposelnih oseb ⁴⁾ , 2004	19949
Število prostih delovnih mest, 2004	1870
Število podjetij v dejavnostih C-K, 2004	13115

Prihodek podjetij v dejavnostih C-K, 2004 (mio SIT)	1540881
Bruto investicije v nova osnovna sredstva, 2004 (mio SIT)	103899
Regionalni bruto domači proizvod, 2003 (mrd SIT)	775
Regionalni bruto domači proizvod, 2003 (mio EUR)	3316
Število kmetijskih gospodarstev, popis 2000	14800
Kmetijska zemljišča v uporabi, popis 2000 (ha)	82862
Število ležišč, 2004	3143
Število prihodov turistov, 2004	116202
Število prenočitev turistov, 2004	294385
Število prometnih nesreč, 2004	9051
Število stanovanj, popis 2002	125629
Količina zbranih komunalnih odpadkov, 2004 (t)	124347
Tekoči izdatki za varstvo okolja, 2003 (mio SIT)	17173
Investicije za varstvo okolja, 2003 (mio SIT)	5942
Ocenjena škoda zaradi elementarnih nesreč, 2004 (mio SIT)	3133

2.1 Značilnosti podravske regije

Podravska regija z 2,170 km² obsega dobro desetino (10,7%) slovenskega ozemlja in je po velikosti na petem mestu med slovenskimi regijami. Regija leži na severovzhodu Slovenije in meji na zahodu na koroško in savinjsko regijo, na vzhodu pa na pomursko. Na severu meji na sosednjo državo Avstrijo, na jugu pa na Hrvaško.

Statistična regija Podravje obsega 34 občin, v katerih je konec decembra 2004 živelo 319.186 prebivalcev (16 % vsega slovenskega prebivalstva). Po gostoti naseljenosti z 147,1 prebivalci na km² je na tretjem mestu v Sloveniji.

Tabela 2: Občine na območju Podravja po velikosti, številu naselij, številu prebivalcev, gostoti in indeksu staranja prebivalstva, 2004

OBČINA	Površina		Prebivalstvo		Gostota preb./km ²	Indeks staranja prebivalstva
	km ²	SLO=100%	Skupaj	SLO=100%		
Benedikt	24,1	0,1	2.167	0,1	89,9	62,1
Cerkvenjak	23,0	0,1	2.119	0,1	92,1	91,8
Destnik	34,4	0,2	2.634	0,1	76,6	87,1
Domava	28,4	0,1	2.653	0,1	93,4	89,6
Duplek	40,0	0,2	6.119	0,3	153,0	84,4

Gorišnica	61,2	0,3	6.197	0,3	101,3	93,5
Hajdina	21,6	0,1	3.673	0,2	170,0	111,3
Hoče-Slivnica	53,7	0,3	9.930	0,5	184,9	122,4
Juršinci	36,3	0,2	2.329	0,1	64,2	82,1
Kidričevo	71,5	0,4	6.741	0,3	94,3	113,7
Kungota	49,0	0,2	4.520	0,2	92,2	101,9
Lenart	120,2	0,6	11.536	0,6	96,0	83,1
Lovrenc na Pohorju	84,4	0,4	3.138	0,2	37,2	107,5
Majšperk	72,8	0,4	4.127	0,2	56,7	112,9
Maribor	147,5	0,7	112.153	5,6	760,4	148,1
Markovci	29,8	0,1	4.005	0,2	134,4	97,7
Miklavž na Dravskem polju	12,5	0,1	6.049	0,3	483,9	107,2
Oplotnica	33,2	0,2	3.953	0,2	119,1	80,2
Ormož	212,4	1,0	17.713	0,9	83,4	100,2
Pesnica	75,8	0,4	7.481	0,4	98,7	101,1
Podlehnik	46,0	0,2	1.939	0,1	42,2	102,7
Ptuj	66,7	0,3	23.942	1,2	359,0	101,9
Rače-Fram	51,2	0,3	6.235	0,3	121,8	100,8
Ruše	60,8	0,3	7.362	0,4	121,1	110,8
Selnica ob Dravi	64,5	0,3	4.554	0,2	70,6	96,8
Slovenska Bistrica	334,5	1,6	30.193	1,5	90,3	91,9
Starše	34,0	0,2	4.022	0,2	118,3	115,4
Sveta Ana	37,2	0,2	2.352	0,1	63,2	92,6
Sveti Andraž v Slov. goricah	17,6	0,1	1.270	0,1	72,2	72,9
Šentilj	65,0	0,3	8.310	0,4	127,8	92,5
Trnovska vas	22,9	0,1	1.265	0,1	55,2	80,4
Videm	80,2	0,4	5.628	0,3	70,2	95,7
Zavrč	19,3	0,1	1.467	0,1	76,0	69,2
Žetale	38,0	0,2	1.410	0,1	37,1	115,9
Podravje	2.170	10,7	319.186	16,0	147,1	113,0
Slovenija	20.273	100,0	1.997.004	100,0	98,5	104,9

Vir: Statistični letopis 2004, Statistični urad RS

Največja po površini je občina Slovenska Bistrica, medtem ko ima največje število in gostoto prebivalcev Mestna občina Maribor. Najmanjša po površini je občina Miklavž na Dravskem polju, najmanj gosto naseljena je občina Žetale, najmanj prebivalcev pa ima občina Trnovska vas. Povprečna gostota naseljenosti v občinah na območju Podravje je skoraj 8% večja od povprečne gostote poseljenosti v Sloveniji.

Z zadnjimi volitvami v lokalne skupnosti je v regiji Podravje nastalo 7 novih občin. Iz bivše občine Lenart so nastale tri občine, Lenart in na dve novi občini: Sveti Jurij v Slovenskih goricah in Sveta Trojica v Slovenskih goricah. Iz bivše občine Ormož so nastale tri občine, Ormož in dve novi občini: Sveti Tomaž in Središče ob Dravi. Iz bivše občine Gorišnica sta nastali dve občini, Gorišnica in nova občina Cirkulane. Iz bivše občine Slovenska Bistrica so nastale tri občine, Slovenska Bistrica in dve novi občini: Makole in Poljčane.

Število prebivalcev v Podravju je v obdobju od 2000 do 2004 upadlo za 0,2%, medtem ko je v celotni Sloveniji v enakem obdobju poraslo za 0,3%.

V obdobju od leta 1981 do prve polovice leta 2004 je podravska regija, poleg pomurske, zabeležila največji padec mladega prebivalstva (starega do 14 let). V strukturi prebivalstva po starostnih skupinah se znižuje delež mladega, povečuje pa delež starejšega prebivalstva.

Tabela 3: Starostna struktura prebivalstva (v %)

Vir: Statistični letopis 2000 in 2004, Statistični urad RS

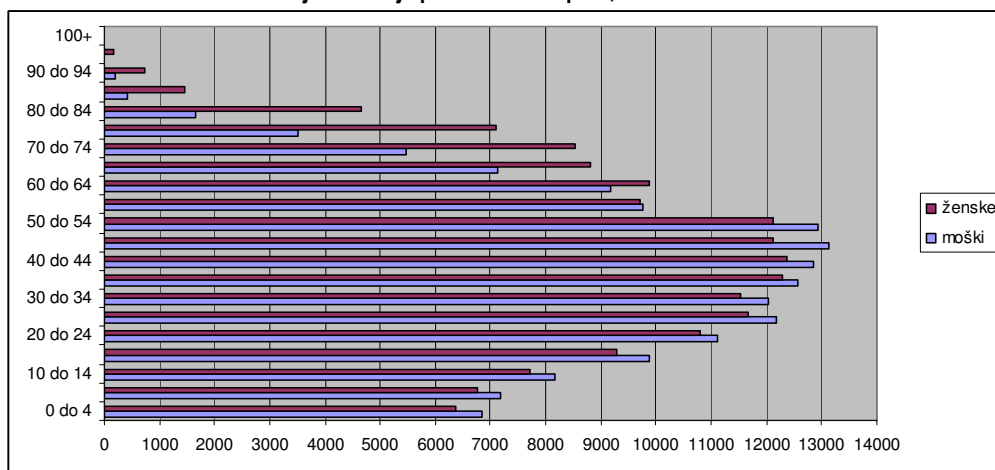
Posledica takšnih demografskih gibanj je nadpovprečni indeks staranja prebivalstva. V Podravju se je prebivalstvo staralo hitreje kot v povprečju v Sloveniji (v obdobju 2000 do 2004 je indeks staranja prebivalstva narasel iz 96,6 na 113 in presega slovensko povprečje za skoraj osem odstotnih točk).

V občinah Hajdina, Hoče-Slivnica, Kidričevo, Lovrenc na Pohorju, Majšperk, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Ruše, Starše in Žetale je bil indeks staranja prebivalstva višji od indeksa staranja prebivalstva v Sloveniji. Še posebej zaskrbljujoč je bil v letu 2004 indeks staranja prebivalstva v Mestni

Starost prebivalstva	2000		2004	
	Podravje	Slovenija	Podravje	Slovenija
do 14 let	14,7	15,7	13,5	14,4
od 15 do 64 let	71,0	70,2	71,0	70,3
nad 65 let	14,3	14,1	15,5	15,3

občini Maribor, kjer je znašal kar 148,1. Najnižji indeks staranja v letu 2000 je imela občina Benedikt (62,1).

Slika 1: Prebivalstvo na območju Podravja po starosti in spolu, na dan 31.12.2004

Vir: Statistični urad RS, Statistične informacije št. 160/2005

Demografski trendi v Podravju se ne razlikujejo bistveno od trendov v Sloveniji, katerih glavna značilnost je nizka rodnost in nizka nataliteta.

Če primerjamo izobrazbeno strukturo aktivnega prebivalstva, lahko ugotovimo, da se le-ta v Podravju bistveno ne razlikuje od slovenskega povprečja. Prav tako lahko v opazovanem obdobju ugotovimo upadanje deleža prebivalstva z nižjimi stopnjami izobrazbe in na drugi strani povečevanje deleža prebivalstva z višjimi

Tabela 4: Prebivalstvo, staro 15 let in več, po stopnjah dosežene izobrazbe v letih 2002 in 2004 (v %)

Območje / leto	Brez izobrazbe, nepopolna osnovnošolska ali osnovnošolska izobrazba	Nižja srednja ali poklicna izobrazba	Srednja strokovna in splošna izobrazba	Višja, visoka, univerzitetna in podiplomska izobrazba

2002				
Podravje	32,3	28,9	26,9	13,0
Slovenija	33,0	27,2	26,9	13,0
2004				
Podravje	27,5	25,4	32,6	14,5
Slovenija	29,2	25,4	30,8	14,6

Vir: Popis prebivalstva 2002, Statistični letopis 2004, Statistični urad RS

Tabela 5: Naravno gibanje prebivalstva po spolu v letih 2000 in 2004

Območje/ leto	živorojeni			umrli			naravni prirast		
	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske
2000									
Podravje	2.651	1.387	1.273	3.274	1.682	1.592	-623	-304	-319
Slovenija	18.180	9.368	8.812	18.588	9.557	9.031	-408	-189	-219
2004									
Podravje	2.560	1.312	1.248	3.168	1.611	1.557	-608	-299	-309
Slovenija	17.961	9.101	8.860	18.523	9.479	9.044	-562	-378	-184

Vir: Statistični letopis 2004, Statistični urad RS

Naravno gibanje prebivalstva na območju Podravja je bilo letu 2000 negativno, kar je veljalo tudi za celotno Slovenijo. Tudi v letu 2004 je v Sloveniji možno zaznati negativni prirast (-562), ki se je v primerjavi z letom 2000 še povečal, medtem ko se je na območju Podravja med letoma 2000 in 2004 nekoliko zmanjšal (z -623 na -608). Nadaljevanje teh trendov vodi v izrazito staranje prebivalstva in ima veliko negativnih posledic na področjih kot je zdravstveno varstvo, ekonomski razvoj in izobraževanje.

Podatki o selitvenem gibanju prebivalstva kažejo pozitiven selitveni prirast na območju Podravja, kar ob rahlem upadanju števila prebivalcev in negativni nataliteti blaži negativne demografske trende regije. Na območje Podravja se preseljujejo predvsem prebivalci iz drugih občin Slovenije (78,2% vseh preseljenih), še večji pa je delež odseljenih v druge občine (82,3%). Delež priseljenih iz tujine je večji od deleža odseljenih v tujino in v letu 2004 znaša 21,8%.

Selitveno gibanje v opazovanem obdobju je bilo po letu 2000 na območju Podravja nekoliko manj izrazito kot v celotni Sloveniji. Število priseljenih v letu 2004 na območju Podravja se je v primerjavi z letom 2000 povečalo manj (za 12,4%) kot v celotni Sloveniji (za 19,2 %).

Tabela 6: Selitveno gibanje prebivalstva v letu 2004

Območje/ leto	priseljeni			odseljeni			Selitveni Prirast
	skupaj	iz drugih občin SLO	iz tujine	skupaj	v druge občine SLO	v tujino	
2000							
Podravje	4.235	3.580	655	3.830	3.550	280	405
Slovenija	25.859	19.674	6.185	23.244	19.674	3.570	2.615
2004							
Podravje	4.762	3.727	1.035	4.445	3.660	785	317
Slovenija	30.828	20.657	10.171	28.926	20.657	8.269	1.902

Vir: Statistični letopis 2004, Statistični urad RS

2.2 Trg delovne sile

2.2.1 Delovno aktivno prebivalstvo

Zmanjševanje rodnosti, staranje prebivalstva ter odseljevanje se odraža v upadanju števila aktivnega prebivalstva v regiji, kar se bo ob nadaljevanju tovrstnih trendov na daljši rok odražalo tudi v upadu delovno aktivnega prebivalstva.

Ob koncu leta 2004 je bilo v Podravju za 3.886 oseb oz. za slabe 3% manj aktivnega prebivalstva kot ob koncu leta 2000. Na nacionalni ravni v opazovanem obdobju v gibanju števila aktivnega prebivalstva ne beležimo bistvenih sprememb (873.063 v letu 2000, 875.738 v letu 2004).

Tabela 7: Struktura aktivnega prebivalstva na območju Podravja v letih 2000 in 2004

	2000		2004		Indeks 04/00
	število	%	Število	%	
Zaposleni v podjetjih in organizacijah	87.506	63,3	90.586	67,4	103,5
Samozaposleni	14.278	10,3	13.814	10,3	96,7
Zaposleni pri samozaposlenih	11.029	8,0	11.093	8,2	100,6
Delovno aktivno prebivalstvo¹	112.813	81,6	115.493	85,9	102,4
Brezposelni	25.451	18,4	18.885	14,1	74,2
Aktivno prebivalstvo	138.264	100,0	134.378	100,0	97,2

Vir: Letno poročilo 2000 in 2004, Zavod RS za zaposlovanje, Območna služba Maribor

Pozitivni trendi na področju zaposlovanja so se pričeli kazati že konec devetdesetih let, kljub temu pa celotne rasti zaposlovanja ne moremo pripisati pozitivnim gospodarskim trendom, temveč so delno odraz vključevanja brezposelnih oseb v zaposlitev s pomočjo aktivne politike zaposlovanja in sprememb v evidentiranju vključenih v javna dela. Število delovno aktivnih v regiji je do decembra 2002 naraščalo, nato pa se je v letu 2003 nekoliko zmanjšalo, kar je odraz poslabšanja gospodarskih razmer doma in v tujini. Gospodarsko ugoden preobrat se je pokazal v letu 2004, kar je ponovno spodbudilo zaposlovanje. Tako v Podravju konec leta 2004 beležimo za 2.680 oz. 2,4% več delovno aktivnih prebivalcev kot v istem obdobju leta 2000. Tudi na nacionalni ravni v opazovanem obdobju beležimo porast delovno aktivnega prebivalstva. V Sloveniji je število delovno aktivnega prebivalstva poraslo iz 768.480 v letu 2000 na 785.010 v letu 2004 oz. za 2,2%.

Kljub povečanju gospodarske aktivnosti in ugodnejših ekonomskih razmerah upada števila brezposelnih ne moremo v celoti pripisati navedenemu. K preobratu v brezposelnosti je pripomogla tudi novela Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, ki je podrobneje opredelila status brezposelne osebe ter poostrila razloge za črtanje iz evidence registrirano brezposelnih. Osebe, ki se vključijo v javna dela, pridobijo status zaposlene osebe, novela povečuje tudi obveznosti brezposelnih oseb pri iskanju in sprejemanju ustrezne oz. primerne zaposlitve ter pri vključevanju v programe zaposlovanja. Do prekinitve negativnega trenda na področju brezposelnosti je v Podravju prišlo že v letu 1997. Brezposelnost je začela upadati in ta trend se je nadaljeval do koncu leta 2004, z izjemo leta 2001, ko se je zaradi slabših gospodarskih razmer brezposelnost povečala. Ob koncu leta 2004 je bilo v Podravju v evidenci 18.885 registrirano brezposelnih, kar je za 6.566 oseb oz. 25,8% manj kot konec leta 2000. Število brezposelnih se zmanjšuje tudi na nacionalni ravni. V opazovanem obdobju se je le-to znižalo za 13.855 oseb oz. 13,2% in tako v Sloveniji konec leta 2004 v evidenci brezposelnih beležimo 90.728 oseb.

¹ Zaposleni, samozaposleni in zaposleni pri samozaposlenih po lokaciji delovnega mesta;

Od leta 1997 je v Podravju število oseb zaposlenih v podjetjih in drugih organizacijah počasi naraščalo z izjemo v letu 2003 ko je nekoliko upadlo. Tako je bilo konec leta 2004 v podjetjih in drugih organizacijah zaposlenih 90.586 oseb, kar je za 3.080 oseb oz. 3,4% več kot konec leta 2000. Po podatkih konec leta 2004, zaposleni v podjetjih in organizacijah predstavljajo 78,4% delovno aktivnega prebivalstva oz. 67,4 % vsega aktivnega prebivalstva. Podoben trend je opaziti tudi na nacionalni ravni. Število zaposlenih v podjetjih in drugih organizacijah se je v opazovanem obdobju povečalo iz 617.205 v letu 2000 na 638.812 v letu 2004 oz. za 3,4%.

Število samozaposlenih oseb je v opazovanem obdobju tako na regionalni kot na nacionalni ravni nihalo. V regiji je upadalo v letih 2000, 2002, 2003, rahel porast pa beležimo v letih 2001 in 2004. Ti skoki so delno posledica sprememb v načinu zbiranja podatkov o kmetih, ki jih SURS pridobi z anketo o delovni sili. V tej kategoriji zaposlenih je upadlo predvsem število kmetov in samostojnih podjetnikov posameznikov. V Podravju tako konec leta 2004 beležimo 464 oseb oz. 3,2% manj samozaposlenih v primerjavi z letom 2000. Po podatkih konec leta 2004, samozaposleni predstavljajo 10,3% vsega aktivnega prebivalstva oz. slabih 12% delovno aktivnega prebivalstva. Na nacionalni ravni beležimo nekoliko manjši upad, število samozaposlenih se je zmanjšalo za 2,5% iz 83.258 v letu 2000 na 81.180 v letu 2004.

Število zaposlenih pri samozaposlenih osebah je v regiji od leta 1997 pa vse do leta 2001 naraščalo, upadlo v letu 2002, nato pa v letih 2003, 2004 ponovno poraslo. Tako je bilo v Podravju ob koncu leta 2004 pri samozaposlenih zaposlenih 11.093 oseb, kar je za 64 oseb oz. 0,6% več kot decembra 2000. Po podatkih konec leta 2004 zaposleni pri samozaposlenih osebah predstavljajo 8,3% vsega aktivnega prebivalstva oz. 9,6% delovno aktivnega prebivalstva. Podatki za Slovenijo kažejo rahel upad števila zaposlenih oseb pri samozaposlenih osebah, le-to se je zmanjšalo za 4,3% oz. iz 67.972 v letu 2000 na 65.018 v letu 2004.

2.2.1.1 Zaposlenost po dejavnostih

Primerjava strukturnih deležev v posameznih sklopih dejavnosti kaže, da je prišlo v obdobju od decembra 1999 do decembra 2004 do bistvenih sprememb v velikosti in sicer:

- kmetijske dejavnosti: upad deleža med vsemi zaposlenimi od 7,9% v decembru 1999 na 6,0% v decembru 2004 oziroma zmanjšanje števila zaposlenih za 1.854 oseb (21,1%) glede na december 1999;
- nekmetijske dejavnosti: porast deleža med vsemi zaposlenimi od 37,0% v decembru 1999 na 38,5% v decembru 2004 oziroma povečanje števila zaposlenih za 3.426 oseb (8,3%) glede na december 1999;
- storitvene dejavnosti: porast deleža med vsemi zaposlenimi od 55,1% v decembru 1999 na 55,5% v decembru 2004 oziroma povečanje števila zaposlenih za 2.927 oseb (4,8%) glede na december 1999.

Podrobnejša primerjava deleža zaposlenih po dejavnostih kaže, da se je znotraj nekmetijskih dejavnosti zmanjšalo število zaposlenih na področju rudarstva in gradbeništva, povečalo pa v predelovalnih dejavnostih. Med predelovalnimi dejavnostmi je opazen največji padec števila zaposlenih v tem obdobju na področju proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobaknih izdelkov ter na področju proizvodnje tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in krznenih izdelkov, medtem ko je poraslo število zaposlenih na področju proizvodnje kovin in kovinskih izdelkov, proizvodnje strojev in naprav ter proizvodnje električne in optične opreme.

Med storitvenimi dejavnostmi je največji porast deleža zaposlenih prisoten na področju poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev, na področju dejavnosti finančnega posredništva, izobraževanja ter drugih javnih, skupnih in osebnih storitev, največji upad deležev pa na področju javne uprave, obrambe, obveznega socialnega zavarovanja ter trgovine in popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe.

Tabela 8: Struktura delovno aktivnega prebivalstva po dejavnostih v Podravju

Dejavnost	Naziv dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD)	PODRAVJE					
		Delež 1999	Delež 2000	Delež 2001	Delež 2002	Delež 2003	Delež 2004
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	7,9	6,6	6,7	6,6	5,4	6,0
B	Ribištvo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	KMETIJSKE DEJAVNOSTI	7,9	6,6	6,7	6,6	5,4	6,0
C	Rudarstvo	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
D	Predelovalne dejavnosti	28,2	29,5	29,4	29,5	29,9	29,1
E	Oskrba z elektriko, plinom in vodo	1,4	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4
F	Gradbeništvo	7,4	7,4	7,2	7,8	7,9	7,9
	NEKMETIJSKE DEJAVNOSTI	37,0	38,3	38,0	38,7	39,2	38,5
G	Trgovina, popravila mot.vozil, izd. široke porabe	12,6	12,5	12,7	12,3	12,1	12,2
H	Gostinstvo	3,5	3,5	3,5	3,3	3,4	3,4
I	Promet, skladiščenje zveze	5,9	5,9	5,9	5,8	5,9	5,7
J	Finančno posredništvo	2,5	2,6	2,7	2,8	3,0	3,1
K	Poslovanje z nepremičninami, najem, poslovne storitve	7,3	7,2	7,3	7,5	7,7	8,0
L	Dej. javne uprave, obrambe, obvezno socialno zavarovanje	4,5	4,3	4,3	4,6	4,4	4,1
M	Izobraževanje	7,5	7,7	7,7	7,9	8,1	8,1
N	Zdravstvo in socialno varstvo	8,2	8,2	8,1	6,9	7,1	7,1
O	Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	3,0	3,1	3,0	3,4	3,6	3,6
P	Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Q	Eksteritorialne organizacije in združenja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	STORITVENE DEJAVNOSTI	55,1	55,1	55,3	54,7	55,4	55,5
	SKUPAJ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: www.stat.si, SI – STST podatkovni portal, Statistični urad RS

Podobna je slika tudi na nacionalni ravni. V Sloveniji se v opazovanem obdobju povečuje zaposlovanje v storitvenih dejavnostih, zmanjšuje pa se zaposlovanje v nekmetijskih dejavnostih.

Tabela 9: Primerjava strukture delovno aktivnega prebivalstva po dejavnostih

Dejavnost	2000				2004			
	Slovenija		Podravje		Slovenija		Podravje	
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
Kmetijske dejavnosti	40.943	5,3	7.485	6,6	38.117	4,9	6.948	6,0
Nekmetijske dejavnosti	307.406	40,0	43.200	38,3	303.792	38,7	44.469	38,5
Storitvene dejavnosti	420.131	54,7	62.128	55,1	444.101	56,4	64.076	55,5
SKUPAJ	768.480	100	112.813	100	785.010	100	115.493	100

Vir: Statistični register delovno aktivnega prebivalstva 2000 in 2004, Statistični urad RS

2.2.2 Brezposelnost

2.2.2.1 Strukturne značilnosti brezposelnosti

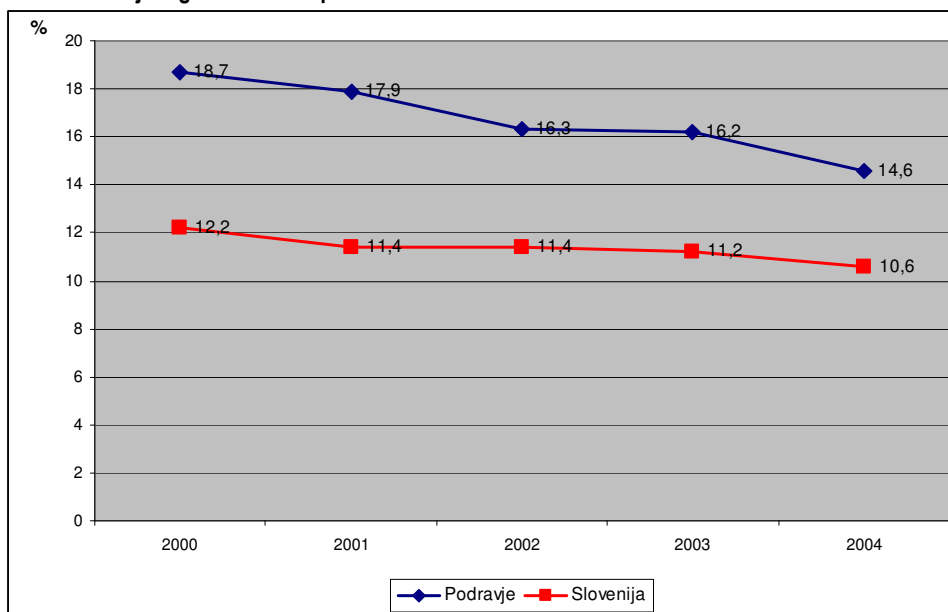
Do prekinitve negativnega trenda na področju brezposelnosti je v Podravju prišlo po letu 1997, ko je brezposelnost pričela upadati. Ta trend se je obdržal vse do leta 2004, ko je bilo med brezposelnimi

18.885 oseb. Število brezposelnih je bilo konec leta 2004 v primerjavi z letom 2000 manjše za 6.566 oseb oz. 25,8%, kar gre delno pripisati povečani gospodarski aktivnosti in povečanemu povpraševanju po delovni sili in delno spremembam, ki jih je prinesel Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

Povprečna stopnja brezposelnosti je bila v Podravju v letu 2004 (14,6%) za štiri odstotne točke nižja kot v letu 2000 (18,7%), kljub temu pa je še vedno nad slovenskim povprečjem (10,6%).

Slika 2: Gibanje registrirane brezposelnosti

Vir: Letna poročila 2000-2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Kljub zmanjševanju števila brezposelnih, se problemi strukturne brezposelnosti v Podravju ne zmanjšujejo. Strukturni vidiki brezposelnosti se nanašajo na izobrazbena, poklicna neskladja, problem dolgotrajne brezposelnosti in visoke brezposelnosti v starostni skupini starejših od 40 let. Položaj na trgu dela kaže na neenake možnosti zaposlovanja **med posameznimi kategorijami brezposelnih**. Problematične so zlasti tiste skupine, ki so za delodajalce manj zanimive, to so starejše brezposelne osebe, mladi brezposelni, iskalci prve zaposlitve brez delovnih izkušenj, ženske ter osebe brez strokovne izobrazbe.

Tabela 10: Strukturne značilnosti brezposelnosti v Podravju

na dan 31.12.	Število brezpos. oseb	DELEŽ POSAMEZNIH KATEGORIJ (V %)							
		I.-II. st. izobr.	ženske	iskalci prve zaposlitve	stari do 26 let	trajno presežni delavci in stečajniki	dolgotrajno brezposelni	stari od 40 do 50 let	stari nad 50 let
2000	25.451	44,1	51,4	18,8	22,7	30,7	64,4	24,5	26,4
2001	26.029	44,1	52,0	20,0	24,1	26,1	58,8	24,5	24,7
2002	23.792	43,3	52,7	22,2	24,6	21,5	58,3	24,4	23,2
2003	21.308	40,0	54,2	26,7	27,9	15,8	50,0	22,5	18,5
2004	18.885	36,4	54,6	26,6	27,1	16,1	46,2	22,0	18,3

Vir: Letna poročila 2000-2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Situacija na področju zaposlovanja **žensk** se tako na regionalni kot nacionalni ravni slabša. Zaposlujejo se v manjšem obsegu kot moški, pogosteje zasedajo delovna mesta za določen čas in prejemajo nižjo plačo kot moški na enakem delovnem mestu z enako stopnjo izobrazbe. V Podravju je delež žensk med brezposelnimi tudi po letu 2000 naraščal. Ob koncu leta 2004 je bilo med brezposelnimi 54,6% žensk kar je za 3,2 odstotni točki več kot leta 2000. Na nacionalni ravni se je delež brezposelnih žensk povečal iz 50,8 v letu 2000 na 52,7 v letu 2004. Ugotavljamo, da se je delež brezposelnih žensk na regionalni ravni v opazovanem obdobju povečal bolj kot na ravni Slovenije, kar kaže na slabšanje zaposlitvenih možnosti za ženske na lokalnem trgu dela.

Problem zaposlovanja žensk je zaskrbljujoč tudi zato, ker gre pri ženskah za bolj izobražene iskalke zaposlitve, ki tudi več vlagajo v lastno izobraževanje in usposabljanje kot moški, kljub temu pa se njihov položaj na trgu slabša. To lahko pripišemo predvsem značilnosti brezposelnosti, ki je pri moških v veliki meri strukturna, medtem ko je vzrok brezposelnosti žensk predvsem pomanjkanje delovnih mest. Zaradi tega so tudi pristopi reševanja brezposelnosti različni: medtem ko so rešitve brezposelnosti moških predvsem v izobraževanju in usposabljanju, je rešitev brezposelnosti žensk predvsem ustvarjanje novih delovnih mest.

Starost brezposelnih oseb je v zadnjih letih eden pomembnejših omejitvenih dejavnikov zaposlovanja. Starejše osebe težje najdejo novo zaposlitev. Delodajalci pri zaposlovanju pogosto dajejo prednost kandidatom mlajšim od 40 let, poleg tega pa imajo vedno večja pričakovanja glede kandidatove izobrazbe, kompetenc in izpolnjevanja drugih pogojev, ki jih zahteva delovno mesto. Ker starejši brezposelni pogosto nimajo ustrezne izobrazbe, pogosto so tudi manj motivirani za ponovno izobraževanje ali usposabljanje za zaposlitev, so na Zavodu prijavljeni dalj časa kot mlajši brezposelni, s podaljševanjem brezposelnosti pa se njihove možnosti za zaposlitev še dodatno zmanjšujejo. Ob tem se tudi na trgu dela srečujemo s prikrito diskriminacijo starejših zaradi stereotipih o starejših, kar dodatno otežuje njihov ponovni vstop na trg dela. Po letu 2000 se je delež brezposelnih starejših od 40 v Podravju sicer zniževal, še vedno pa ostaja na dokaj visoki ravni. V letu 2004 ta skupina predstavlja 40,3% vseh brezposelnih, kar je za 10,6% manj kot v letu 2000. Nekoliko manj ugodna je slika na ravni Slovenije. Število brezposelnih starejših od 40 let se je v letu 2004 v primerjavi z letom 2000 znižalo za 8,5% in ob koncu leta 2004 so le-ti predstavljali 42,3% vseh brezposelnih.

Tako v Podravju kot v Sloveniji je med brezposelnimi visok delež **mladih** starih do 26 let in iskalcev prve zaposlitve. Oba deleža sta v opazovanem obdobju naraščala. V Podravju je delež mladih prvih iskalcev zaposlitve je v letu 2004 znašal 26,6%, kar je za 7,8% več kot leta 2000. Delež mladih starih do 26 let je v letu 2004 znašal 27,1% in se je v primerjavi z letom 2000 povečal za 4,4%. Na ravni Slovenije beležimo 7,1% porast mladih iskalcev prve zaposlitve v opazovanem obdobju, njihov delež je le za 0,5 odstotne točke nižji kot na ravni regije. Prvi iskalci zaposlitve predstavljajo 26,1% vseh brezposelnih v Sloveniji. Delež mladih starih do 26 let se je v letu 2004 v primerjavi z letom 2000, povečal za 2,2 odstotni točki in predstavljajo 26,6% vseh brezposelnih.

Podatki kažejo na neugoden položaj za zaposlovanje mladih, saj delodajalci pri zaposlovanju praviloma dajejo prednost kandidatom z že nekaj delovnimi izkušnjami.

Pri brezposelnosti mladih gre za dve značilnosti predvsem strukturne brezposelnosti: na eni strani poklicne, kjer prevladujeta med mladimi skupina brez izobrazbe in je njihov položaj možno reševati z nadaljnjim izobraževanjem, ter skupine s suficitarnimi poklici, za katere je na trgu premalo povpraševanje glede na ponudbo. Ključni problem je neustrezna poklicna struktura mladih. zato je ključ do zmanjševanja brezposelnosti mladih poklicna orientacija, ki v večji meri upošteva dolgoročne potrebe trga z večjim usmerjanjem v poklice s presežkom povpraševanja.

Za zmanjševanje brezposelnosti mladih je pomembna večja povezava s prakso tako skozi izobraževalni sistem kot z obšolskimi in obštudijskimi aktivnostmi pri delodajalcih. Mladi si na ta način lahko v večji meri pridobivajo izkušnje skozi konkretno delo in že v času izobraževanja aktivno prilagajajo svoja znanja potrebam na trgu dela. Prav tako pa naredijo prve korake tudi v stikih s potencialnimi delodajalci.

Na trgu dela je za zmanjšanje brezposelnosti mladih pomembna tudi socialna politika, ki je trenutno v preveliki meri naravnana na neaktivne ukrepe in premalo vzpodbuja odgovornost za lastni socialni položaj.

Dolgotrajna brezposelnost zmanjšuje vrednost človeškega kapitala, saj znanja in sposobnosti, ki jih ne obnavljamo in posodabljam, hitro zastarijo. Z naraščanjem trajanja brezposelnosti se zmanjšujejo tudi možnosti brezposelnih za ponovno zaposlitev, dolgotrajno brezposelni pa postajajo vse težje zaposljivi.

V opazovanem obdobju je moč zaznati trend zniževanja dolgotrajno brezposelnih tako na ravni Podravja kot na ravni Slovenije. V letu 2004 znaša delež dolgotrajno brezposelnih v Podravju 46,2%, kar je za 18,2% manj kot v letu 2000. Na ravni Slovenije je delež dolgotrajno brezposelnih upadel iz 61,4% v letu 2000 na 44,5% v letu 2004, oz. za 16,9 odstotnih točk. Čeprav je delež dolgotrajno brezposelnih v Podravju upadel v večji meri, še vedno ostaja nad slovensko ravno. Kljub upadanju je ta delež še vedno na visoki ravni, kar močno zaostre strukturni vidik brezposelnosti in zmanjšuje možnosti uspešnega odpravljanja strukturnih neskladij med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela.

2.2.2.2 Izobrazbena in starostna struktura brezposelnih

Izobrazba je eden od pomembnejših dejavnikov pri zaposlovanju. Praviloma brezposelne osebe z nižjimi stopnjami izobrazbe težje najdejo zaposlitev kot osebe z višjimi stopnjami izobrazbe. Pomembno pa je poudariti, da se v zadnjih letih zaradi vedno večjega priliva diplomantov na trg dela razmere spreminjajo. Vedno pomembnejša postaja smer zaključenega študija, pogosto pa delodajalci zahtevajo tudi ustrezne delovne izkušnje. Če torej upoštevamo samo ta dejstva in ostala zanemarimo, postane jasno, da v brezposelnosti ostajajo predvsem osebe z nižjimi stopnjami izobrazbe oziroma osebe, po izobrazbi katerih na trgu dela ni povpraševanja.

V Podravju največjo skupino brezposelnih v letih 2000 in 2004 predstavljajo osebe s I.-II. stopnjo izobrazbe. V opazovanem obdobju je delež brezposelnih brez izobrazbe upadal. Ob koncu leta 2004 je bilo med brezposelnimi 36,4% takšnih brez izobrazbe, kar je za 7,7% manj kot ob koncu leta 2000. V letu 2000 je bilo med njimi je bilo skoraj 30% starejših od 50 let. V letu 2004 je moč zaznati premik v smeri zmanjševanja deleža brezposelnih brez izobrazbe, ki so starejši od 50 let in povečevanja deležev mladih starih nad 18 do 25 let in nad 25 do 30 let.

Drugo največjo skupino brezposelnih v letu 2004 predstavljajo brezposelni s V. stopnjo izobrazbe. V številu brezposelnih v letih 2000 in 2004 ni zaznati bistvenih sprememb, relativno gledano pa je delež brezposelnih s V. stopnjo izobrazbe v letu 2004 znašal 30,8% in je bil za 7,4% višji kot v letu 2000. Glede na starostno strukturo je bilo v letu 2000 med brezposelnimi s V. stopnjo izobrazbe največ starih nad 18 do 25 let (29,7%) in starejših od 50 let (20,9%). V letu 2004 se je situacija nekoliko spremenila, še vedno na prvem mestu med brezposelnimi s V. stopnjo izobrazbe ostaja skupina starih nad 18 do 25 let (33%), sledi pa ji skupina starih nad 25 do 30 let (25,6%).

V letu 2004 se je v primerjavi z letom 2000 povečal delež brezposelnih z VII. stopnjo izobrazbe. Porasel je iz 1,2% v letu 2000 na 3,8% v letu 2004. Med brezposelnimi s VII. stopnjo izobrazbe je bilo v obeh opazovanih letih največ brezposelnih starih nad 25 do 30 let (37,5 v letu 2000, 48,8% v letu 2004). Gre predvsem za mlade brez delovnih izkušenj, ključni problem mladih pa je tudi neustrezna poklicna struktura. Ker gre pri mladih generacijah v povprečju za bolj izobražen del prebivalstva, ki so v lastno izobraževanje vložili veliko časa in truda, je njihov položaj težji, saj ne omogoča hitrih in enostavnih rešitev.

Slika 3: Izobrazbena in starostna struktura brezposelnih v letih 2000 in 2004 v Podravju

Vir: Letno poročilo 2000 in 2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Ob koncu leta 2004 je bilo v Podravju 1.666 **brezposelnih invalidnih oseb**, od tega jih je bilo skoraj 68% oz. 1.125 na območju OS Maribor. Njihov delež se je med vsemi brezposelnimi v Podravju glede na leto 2000 močno zmanjšal (iz 19,4% na 8,8%). Število registriranih brezposelnih invalidov na območju Podravja se je v opazovanem obdobju zmanjšalo za skoraj 300% (za 3.267 invalidov). Velik preobrat se je zgodil med letoma 2002 in 2003, ko je število evidentiranih brezposelnih invalidov padlo iz 4.393 ob koncu leta 2002 na 1.806 ob koncu leta 2003 – kar ni bila posledica množičnega zaposlovanja invalidov v Podravju, ampak prerazporeditve brezposelnih invalidov v evidencah brezposelnih.

Pri prezaposlovanju in vključevanju **brezposelnih invalidov** v zaposlitev lahko govorimo o **okrnjeni zaposlitveni mobilnosti**. Potrebno je oblikovati in uvesti ukrepe za vzpodbujanje delodajalcev k zaposlovanju invalidov kot npr.: kvotni sistem zaposlovanja invalidov, izboljšanje sofinanciranja prilagajanja delovnih mest in uvajanja novih tehnologij, sistem podpornih ukrepov zaposlovanja in intenzivirano usposabljanje. Z boljšo usposobljenostjo in znanjem bodo invalidi veliko lažje konkurirali na trgu dela in postali za delodajalce zanimivi. Pri zaposlovanju invalidov pa je potrebno poudariti pomen uvajanja socialnega podjetništva v regiji, ki predstavlja enega bistvenih sistemskih mehanizmov za zaposlovanje invalidnih oseb, kot tudi vseh drugih težje zaposljivih ciljnih skupin.

Na območju Podravja je v letu 2004 nadaljeval **trend upadanja števila oseb**, ki imajo v skladu z Zakonom o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti priznana **pravico do denarnega**

nadomestila in denarne pomoči. Ta trend se je pričel že v letu 1996, ko je bilo ob koncu leta med brezposelnimi 9.638 upravičencev do denarnih prejemkov. Ob koncu leta 2000 je bilo takšnih 5.841 oseb. Ob koncu leta 2004 je bilo do denarnih prejemkov v Podravju upravičenih le še 3806 oseb. Delež denarnih prejemnikov med vsemi brezposelnimi je ob koncu leta 2004 v Podravju tako znašal 20,2%. V primerjavi z letom 2000 se je ta delež prejemnikov med brezposelnimi v Podravju znižal za 2,7 odstotnih točk.

Tabela 11: Struktura prejemnikov denarnega nadomestila in denarne pomoči

Upravna Enota	Štev. prejemnikov dec. 2000			% v brezp.	Štev. prejemnikov dec. 2004			% v brezp.	Indeks 04/00		
	DN	DP	skupaj		DN	DP	skupaj		DN	DP	skupaj
Maribor	3879	658	4537	23,6	2080	896	2976	20,5	0,54	1,36	0,66
Ptuj	1045	226	1271	20,4	598	232	830	18,9	0,57	1,03	0,65
Podravje	4955	886	5841	22,9	2678	1128	3806	20,2	0,54	1,27	0,65
Slovenija	23.091	3.754	26.845	21,7	16.380	5.979	22.359	17,6	0,71	1,59	0,83

*DN – denarno nadomestilo; *DP – denarna pomoč

Vir: Letno poročilo 2000 in 2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

V letu 2000 je bilo v Podravju 18 upravičencev do denarnih prejemkov na 1000 prebivalcev. Ta kazalec se je v letu 2004 občutno zmanjšal, saj je bilo na 1000 prebivalcev do denarnih prejemkov upravičenih le 12 oseb, kljub temu pa je še vedno nad slovenskim povprečjem (11,2), kar kaže na slabši položaj naše regije v primerjavi s Slovenijo. V opazovanem obdobju se je število vseh prejemnikov na območju Podravja znižalo za 35 % za razliko od slovenskega povprečja, kjer se je število vseh prejemnikov zmanjšalo le za nekaj več kot 16%.

2.2.2.3 Presežni delavci

V času prestrukturiranja gospodarstva je zaradi zagotavljanja večje konkurenčnosti prišlo do kadrovskih sanacij in odpuščanja presežnih delavcev, predvsem v delovno intenzivnih panogah, ki so bile zaradi visokih stroškov dela in realne rasti plač v relativno neugodnem položaju. Procesi kadrovskega prestrukturiranja so bili najbolj izraziti v začetku devetdesetih let, kasneje pa so se začeli postopno umirjati. Kljub povečani gospodarski aktivnosti so nekatera podjetja v Podravju še vedno v težki situaciji in svoje težave rešujejo z odpuščanjem presežnih delavcev oz. kadrovskim prestrukturiranjem.

V obdobju od leta 2000 do 2004 se je v Podravju skupno v evidenco brezposelnih prijavilo 16.870 presežnih delavcev. Število presežnih delavcev je v Podravju začelo upadati po letu 1998 in trend upadanja se je nadaljeval tudi v opazovanem obdobju. Število presežnih delavcev prijavljenih v evidenco brezposelnih se je iz 5.169 v letu 2000 znižalo na 2.211 v letu 2004, oz. za 42,8%. Med njimi je še vedno več kot polovica žensk (55,9 %), dobra tretjina (34,9%) jih je brez izobrazbe ali pa ima IV. stopnjo izobrazbe (30,3%).

Tabela 12: Presežni delavci po stopnjah izobrazbe in spolu v Podravju

Na dan 31.12.	SKUPAJ		I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.+	
	Vsi	Ženske	Vsi	Ženske	Vsi	Ženske	Vsi	Ženske	Vsi	Ženske	Vsi	Ženske	Vsi	Ženske	Vsi	Ženske
2000	5.169	2.680	2.101	1.097	192	69	115	88	1.436	714	1.144	629	151	72	30	11
2001	4.196	2.160	1.730	885	152	46	84	65	1.169	578	916	513	123	62	22	11
2002	2.955	1.524	1.247	643	87	28	53	43	835	412	633	342	82	40	18	16
2003	2.339	1.285	921	515	66	22	30	21	660	340	546	330	83	38	33	19
2004	2.211	1.235	771	415	73	27	23	14	670	388	553	340	79	31	42	20

Vir: Letna poročila 2000-2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Priliv presežnih delavcev v evidenco brezposelnih bi bil nedvomno še bistveno višji, če ne bi v Zavodu RS za zaposlovanje izvajali programov sofinanciranja razreševanja presežnih delavcev in če ne bi Regionalni sklad dela Podravje s svojimi aktivnostim skrbel za preprečevanje prehoda presežnih delavcev v odprto brezposelnost in nudil pomoč podjetjem pri kadrovskem prestrukturiranju. V obdobju 2000-2004 je bilo v RSDP vključenih 548 udeležencev (74 brezposelnih oseb in 474 presežnih delavcev iz 30 podjetij). Udeleženci so bili vključeni v 649 različnih programov izobraževanja, usposabljanja in drugih oblik podpore pri zaposlitvi. Do konca 2004 pa je bilo skupaj razrešenih kar 72,8 % vseh vključenih.

2.2.3 Potrebe po delavcih in zaposlitve

2.2.3.1 Potrebe po delavcih in pripravnikih

Tako kot na zaposlovanje tudi na obseg in strukturo povpraševanja na trgu dela v letih po uvedbi tržne ekonomije vplivajo predvsem stopnja gospodarske rasti, cene delovne sile ter obseg in način proizvodnje/storitev. Potrebe po delavcih in pripravnikih so se pričele izraziteje povečevati sočasno z oživiljanjem gospodarske rasti.

Na število potreb pa ne vpliva le odpiranje novih delovnih mest, ampak tudi obseg zaposlovanja za določen čas, zaradi katerega delodajalci za isto delovno mesto lahko med letom prijavijo več potreb. Take potrebe so večinoma namenjene delavcem z najnižjimi stopnjami izobrazbe in pripravnikom.

Tako so splošni trendi na področju povpraševanja po delovni sili v regiji sledili gospodarskim gibanjem v Sloveniji. Povpraševanje po delavcih in pripravnikih se je v pričo ugodnejših gospodarskih razmer v regiji od leta 1997 poviševalo in raslo vse do leta 2000, ko se je upočasnitev gospodarske rasti odrazila na umirjanju povpraševanja po delovni sili. Ta trend je bil prisoten v letih 2001 in 2002. V letu 2003 je obseg povpraševanja pričel ponovno rasti, kar je delno posledica ugodnejših gospodarskih razmer, del porasta pa je mogoče pripisati nekaterim spremembam, ki jih je glede objavljajanja prostih delovnih mest uvedel nov Zakon o delovnih razmerjih.

Tabela 13: Delež prijavljenih potreb po delavcih in pripravnikih v Podravju po dejavnosti

Dejavnost	Naziv dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD)	PODRAVJE				
		Delež 2000	Delež 2001	Delež 2002	Delež 2003	Delež 2004
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	0,8	1,0	1,1	1,3	1,1
B	Ribištvo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>KMETIJSKE DEJAVNOSTI</i>	<i>0,8</i>	<i>1,0</i>	<i>1,1</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>
C	Rudarstvo	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
D	Predelovalne dejavnosti	31,4	31,5	29,0	30,2	29,0
E	Oskrba z elektriko, plinom in vodo	0,2	0,3	0,4	0,6	0,3
F	Gradbeništvo	16,0	14,5	15,3	17,2	17,0
	<i>NEKMETIJSKE DEJAVNOSTI</i>	<i>47,7</i>	<i>46,3</i>	<i>44,7</i>	<i>48,0</i>	<i>46,3</i>
G	Trgovina, popravila mot.vozil, izd. široke porabe	18,9	18,2	18,4	15,3	15,5
H	Gostinstvo	5,4	3,8	5,2	5,4	5,5
I	Promet, skladiščenje zveze	3,2	5,3	3,6	3,9	4,4
J	Finančno posredništvo	1,1	1,2	1,8	1,6	1,5
K	Poslovanje z nepremičninami, najem, poslovne storitve	8,5	9,1	9,1	10,6	11,7
L	Dej. javne uprave, obrambe, obvezno socialno zavarovanje	1,6	1,6	1,6	1,3	1,6
M	Izobraževanje	6,5	6,8	7,5	6,9	7,2
N	Zdravstvo in socialno varstvo	3,7	4,0	4,2	3,1	3,1
O	Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	2,4	2,4	2,7	2,0	2,1
P	Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0
Q	Eksteritorialne organizacije in združenja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	<i>STORITVENE DEJAVNOSTI</i>	<i>51,5</i>	<i>52,6</i>	<i>54,2</i>	<i>50,1</i>	<i>52,6</i>
	Nerazvrščeni	0,0	0,1	0,0	0,6	0,0
	<i>SKUPAJ</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>

Vir: Letno poročilo 2000-2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Delodajalci so v letu 2004 prijavili 28.985 potreb po delavcih in pripravnikih, kar je za 3.296 potreb oz. 12,8% več kot v letu 2000. Pri opazovanju prijavljenih potreb po pripravnikih je po letu 2002 moč opaziti trend upadanja potreb. Podravske potreb po delavcih in pripravnikih so v letu 2000 predstavljale 16,6%, v letu 2004 pa že 17,1%, kar je vzpodbudno.

Delodajalci iz posameznih sektorjev dejavnosti so v različnem obsegu povpraševali po delavcih in pripravnikih. Gibanje strukture je bilo naslednje:

- kmetijske dejavnosti: delež registriranih potreb med vsemi potrebami je v letu 2000 znašal 0,8 % in 1,1% v letu 2004, najvišji delež je bil v letu 2003 in sicer 1,3%;
- nekmetske dejavnosti: gibanje deleža povpraševanja je bilo podobno kot pri zaposlenosti, v letu 2000 je delež povpraševanja tega sektorja predstavljal 48% in upadel na 46,3% v letu 2004;
- storitvene dejavnosti: delež povpraševanja se je povečal iz 51,5 % v letu 2000 na 52,6% v letu 2004.

Podrobnejša primerjava po dejavnostih kaže, da se je znotraj nekmetskih dejavnosti zmanjšal delež potreb v predelovalnih dejavnostih. Med predelovalnimi dejavnostmi je opazen največji padec deleža prijavljenih potreb v tem obdobju na področju proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov, na področju proizvodnje tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in krznjenih izdelkov, proizvodnje vlaknin, papirja, kartona, založništva in tiskarstva, proizvodnje kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaknin in proizvodnje izdelkov iz gume in plastičnih mas, medtem ko je porasel delež prijavljenih potreb predvsem na področju proizvodnje kovin in kovinskih izdelkov ter proizvodnje vozil in plovil.

Med storitvenimi dejavnostmi je največji porast deleža prijavljenih potreb prisoten na področju poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev, finančnega posredništva in izobraževanja, najbolj pa je upadel delež prijavljenih potreb na področju trgovine in popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe.

Delodajalci pri prijavi prostega delovnega mesta navedejo izobrazbo kot enega izmed kriterijev za izbor delavcev, ustreznih za zasedbo prostega delovnega mesta. Glede na zahtevano izobrazbo so se kriteriji delodajalcev skozi leta spreminjali, tako je delež potreb po najnižji izobrazbeni ravni (I.-II. stopnja izobrazbe) upadel za 0,9 odstotne točke (iz 28,4 % v letu 2000 na 27,5% v letu 2004), prav tako sta upadla deleža prijavljenih potreb s V. (iz 16,7% na 15,7%) in VI. stopnjo izobrazbe (iz 4,5% na 3,3%), porasla pa sta deleža na III.-IV. stopnji izobrazbe (iz 41,5% na 42,7%) ter VII. stopnji (iz 9% v letu 2000 na 10,6% v letu 2004). Tako se v strukturi prijavljenih potreb po delavcih kaže povečevanje potreb po ustrezno izobraženih in usposobljenih kadrih, ki imajo z poklicno in visoko izobrazbo.

Izobrazbena struktura povpraševanja po kadrih je bila v letu 2004 naslednja:

Stopnja izobrazbe	poklic
I.	gradbeni delavci, snažilke, kovinarski, skladiščno transportni in papirniški delavci, pomožni gostinski delavci (pomožni delavci, delavci brez poklica)
II.	varilci v serijski proizvodnji, sestavljavci električnih naprav, obdelovalci kovin, varnostniki, zidarji za zidanje in ometavanja, cestno gradbeni delavci, pomožni poštni manipulanti, pleskarji, kuharski pomočniki, krovci
III.	bolničarji, varilci za varjenje v zaščitnem plin, lesarji, valjavci, talilci in strojni kovači
IV.	ključavničarji, prodajalci, vozniki avtomehanike, natakariji, varilci, zidarji, mizarji, kuharji, avtomehaniki, preoblikovalci, slikopleskarji, frizerji, elektrikaarji energetiki, strugarji, elektromonterji, tesarji, strojni mehaniki, avtoličarji, skladiščniki, peki, konstrukcijski ključavničarji
V.	ekonomski in strojni tehniki, gimnazijski maturantje, elektrotehniki, gradbeni, zdravstveni, komercialni, ekonomsko-komercialni, računalniški, prometni in metalurški tehniki, trgovinski poslovodje, upravni tehniki, elektrotehniki elektroniki, varuhi predšolskih otrok
VI.	ekonomisti, inženirji strojništva, gradbeništva in elektrotehnike, vzgojitelji predšolskih otrok, učitelji razrednega pouka, poslovni sekretarji, pravniki in inženirji računalništva
VII.	univ. dipl. ekonomisti, univ. dipl. pravniki, profesorji razrednega pouka, univ. dipl. inženirji strojništva, zdravniki, profesorji slovenščine, angleščine in nemščine, profesorji matematike, športne vzgoje, defektologije, univ. dipl. elektrotehniki, dipl. medicinske sestre, akademski glasbeniki

Vir: Letno poročilo 2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Povpraševanje po posameznih poklicih se v opazovanem obdobju med posameznimi leti bistveno ne razlikuje.

2.2.3.2 Zaposlitve delavcev in pripravnikov

Po podatkih o prijavi v pokojninsko, invalidsko ter zdravstveno zavarovanje se je na podlagi predhodno prijavljenih potreb po delavcih oziroma pripravnikih v letu 2004 v Podravju zaposlilo 21.588 oseb, kar je za 194 oseb oz. slab 1% več kot v letu 2000. Zaposlitve so odvisne tudi od usklajenosti potreb delodajalcev s kandidati za zaposlitev in njihovimi znanji. Tako se kažeta dva pola. V nekaterih poklicih ni možno pokriti kadrovskih potreb, gre predvsem za deficitarne poklice (poklici tehničnih in naravoslovnih smeri); na drugi strani pa je kandidatov z določenimi znanji preveč in predstavljajo suficit na trgu dela (poklici družboslovnih smeri).

Struktura zaposlitev po dejavnostih je podobna strukturi prijavljenih potreb:

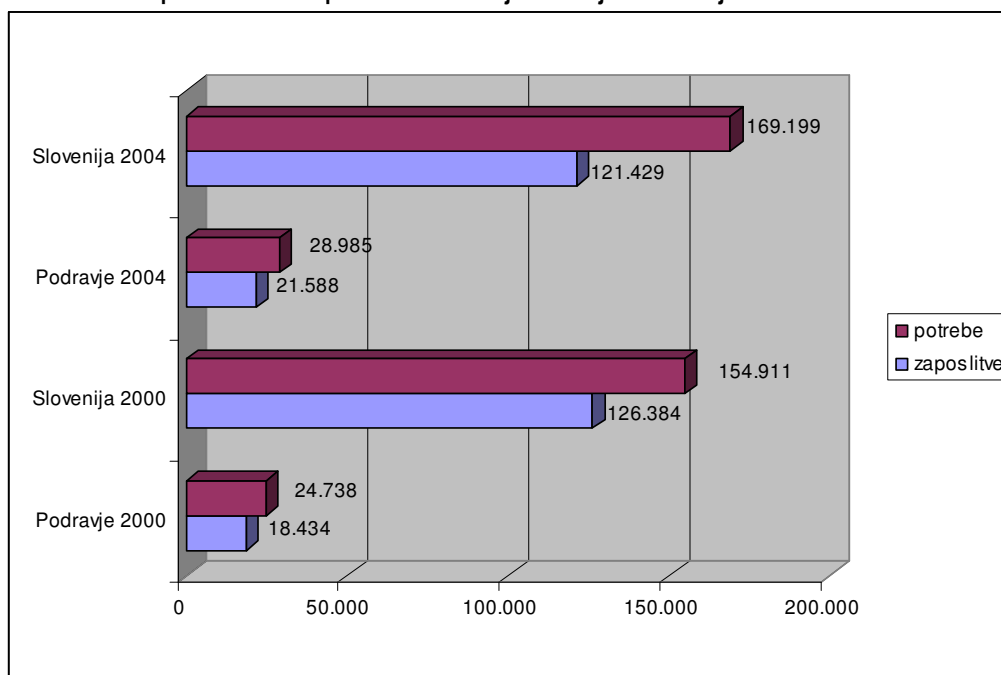
- kmetijske dejavnosti: delež realiziranih zaposlitev med vsemi zaposlitvami je v letu 2000 znašal 0,8 %, v letu 2004 pa 1,3%;
- nekmetijske dejavnosti: gibanje deleža povpraševanja je bilo podobno kot pri zaposlenosti, v letu 2000 je delež zaposlovanja tega sektorja predstavljal 49,7% in upadel na 44,8% v letu 2004;
- storitvene dejavnosti: delež zaposlovanja se je povečal iz 49,5% v letu 2000 na 52,6% v letu 2004.

Pri opazovanju zaposlitev delavcev in pripravnikov glede na izobrazbeno strukturo ugotavljamo, da je bilo v letu 2004 največ zaposlitev delavcev in pripravnikov s III. in IV. stopnjo izobrazbe (34,8%), sledijo zaposlitve oseb brez strokovne izobrazbe 26,7% in s V. stopnjo izobrazbe (25,6%) ter zaposlitve s VII. stopnjo izobrazbe (10,1%), najmanjši je delež zaposlitev s VI. stopnjo izobrazbe (2,9%). Primerjava z letom 2000 kaže premik k zaposlovanju oseb z vedno višjimi stopnjami izobrazbe. Razmerja zaposlitev glede na stopnjo izobrazbe so bila v letu 2000 naslednja: 37,6% s III. in IV. stopnjo, 28,4% s I. in II. stopnjo izobrazbe, 23,6% s V., 6,2% s VII. ter 4% s VI. stopnjo izobrazbe.

Predvsem je opaziti zmanjševanje zaposlovanja pripravnikov, iz 695 v letu 2000 na 402 v letu 2004, zmanjšanje za 34,4%.

Z zaposlitvami je bilo v letu 2004 na območju Podravja pokritih 74,5 potreb po delavcih in pripravnikih kar je enako kot v letu 2000. Na ravni Slovenije je bilo v letu 2004 stanje nekoliko manj ugodno, saj je bilo z zaposlitvami kritih le 71,8% potreb, medtem ko jih je bilo v letu 2000 81,6%. Brezposelnost je poleg pomanjkanja novih delovnih mest tudi posledica strukturnega neskladja med zaposlitvenimi možnostmi in izobrazbo oz. strokovno usposobljenostjo iskalcev zaposlitve.

Slika 4: Potrebe po delavcih in zaposlitve na območju Podravja in Slovenije

Vir: Letno poročilo 2000 in 2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Pri zaposlovanju je še vedno moč opaziti trend zaposlovanja za določen čas. Zaposlitve za določen čas predstavljajo kar 83,1% vseh zaposlitev v Podravju.

2.2.4 Priliv in odliv registrirano brezposelnih oseb

V Podravju se je v letu 2004 v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 19.717 oseb. Priliv v register brezposelnih v Podravju je bil v letu 2004 kar za 1.637 brezposelnih večji kot v letu 2000.

Odliv iz evidence brezposelnih na območju Podravja je v letu 2004 znašal 21.734 oseb. Odliv iz evidence brezposelnih na območju regije je bil v letu 2004 za 6,3% večji kot v letu 2000. Med odjavljenimi v letu 2004 je bilo 11.755 oseb, ki so se zaposlile, kar je za 13% manj kot v letu 2000. V Podravju je bilo v letu 2004 45,9% ali 9.979 oseb odjavljenih iz evidence brezposelnih zaradi drugih razlogov (neizpolnjevanje obveznosti, upokojitve, izobraževanja, po lastni volji...).

Razmerje med prilivom in odlivom registrirano brezposelnih v letu 2004 je v Podravju znašalo 1 : 1,1 in je ugodnejše kot na ravni Slovenije, kjer znaša 1 : 1,03.

Tabela 14: Priliv in odliv registrirano brezposelnih po območnih službah

Območna služba	Prijavljeni		Vključeni v zaposlitev		Črtani iz evidence	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004
Maribor	8.597	14.108	6.045	8.481	3.500	6.696
Ptuj	1.152	5.609	892	3.274	158	3.283
Podravje	18.080	19.717	13.517	11.755	6.930	9.979
Slovenija	82.329	95.656	60.191	54.257	31.903	44.305

Vir: Letna poročila 2000 in 2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

2.2.5 Izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja

Za zmanjševanje neskladij na trgu dela Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ) vključuje brezposelne osebe v ukrepe aktivne politike zaposlovanja.

2.2.5.1 Programi izobraževanja in usposabljanja

V skladu s potrebami trga dela in z namenom povečevanja zaposlitvenih možnosti, ohranjanja delovne kondicije in zagotavljanja prilagodljivosti trgu dela ZRSZ napotuje brezposelne osebe v programe izobraževanja in usposabljanja .

V obdobju 2000 - 2004 se na območju Podravja znižuje število brezposelnih oseb, vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja. V letu 2004 je bilo v Podravju v programe izobraževanja in usposabljanja vključenih 4.611 brezposelnih oseb. V primerjavi z letom 2000 se je delež vključenih zmanjšal za dobrih 12%.

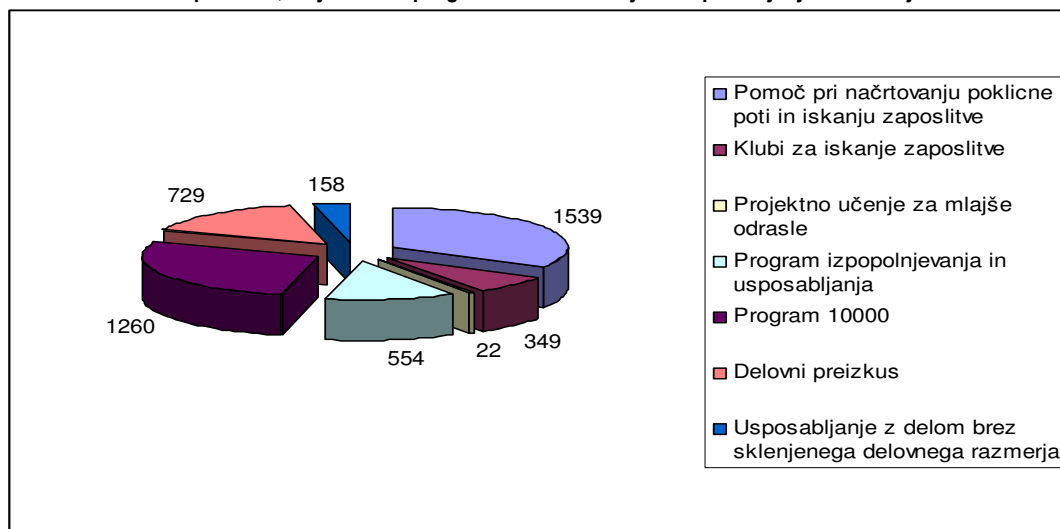
Med vsemi vključenimi v programe izobraževanja in usposabljanja v opazovanem obdobju je bilo največ brezposelnih udeležencev starih med 18 in 26 let. V letu 2004 je ta delež v Podravju znašal 44,9 %. V primerjavi z letom 2000 se je ta delež v Podravju zvišal za slabo poldrugo odstotno točko (43,5%).

Izobrazbena struktura vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja v letu 2004 kaže na to, da se je v le-te vključevalo največ brezposelnih s V. stopnjo izobrazbe, njihov delež v Podravju je predstavljal več kot 37% vseh vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja, sledijo jim tisti s III.-IV. stopnjo, ki predstavljajo dobrih 28% vseh vključenih in tisti brez strokovne izobrazbe, ki prav tako predstavljajo 28% vseh brezposelnih vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja v letu 2004. Nasprotno pa je v letu 2000 prevladoval delež vključenih s I. – II. stopnjo izobrazbe, ki je predstavljal v Podravju približno 33% vseh vključenih.

V letu 2004 so se brezposelni v Podravju v največji meri vključevali v programe pomoči pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve (33,4% oz. 1539 oseb), ter programe za pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij (27,3% oz. 1260 oseb).

Slika 5: Število brezposelnih, vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja v Podravju v letu 2004

Vir: Letno poročilo 2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

2.2.5.2 Javna dela

Javna dela so že vrsto let eden najpomembnejših ukrepov aktivne politike zaposlovanja, saj brezposelnim osebam omogočajo ohranjanje in razvoj delovnih sposobnosti in s tem večjo konkurenčnost na trgu delovne sile. Ob tem vzpodbujajo tudi razvoj novih delovnih mest in povečujejo prehod brezposelnih oseb v redno zaposlitev.

V Podravju se je v letu 2004 izvajalo 592 programov javnih del, kar predstavlja skoraj četrtino vseh programov javnih del v Sloveniji. V primerjavi z letom 2000 se je število programov povečalo za 11 odstotnih točk, medtem ko se je v celotni Sloveniji število programov znižalo za celo četrtino. V opazovanem obdobju se je število udeležencev v Podravju zmanjšalo za skoraj tretjino, v celotni Sloveniji pa skoraj za polovico. Več kot 82% programov javnih del v Podravju se je v letu 2004 izvajalo na območju OS Maribor, katerih udeleženci predstavljajo prav tako 82% vseh udeležencev javnih del na območju Podravja.

Tabela 15: Javna dela

Območje	2000		2004		Indeks 04/00	
	Št. realiziranih programov.	Št. udel.	Št. realiziranih programov	Št. udel.	Št. realiziranih programov	Št. udel.
OS Maribor	393	2.032	486	1.587	1,24	0,78
OS Ptuj	140	775	106	349	0,76	0,45
Podravje	533	2.807	592	1.936	1,11	0,69
Slovenija	2.156	10.474	1.835	5.749	0,85	0,55

Vir: Letno poročilo 2000 in 2004, Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor

Javna dela so bila z novelo Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti opredeljena kot posebna oblika delovnega razmerja, s čimer so pravice udeležencev javnih del v večini enake tistim, ki jih uživajo redno zaposleni.

2.2.6 Štipendiranje

Zahteve razvitega trga dela v ospredje vse bolj postavljajo pomembnost izboljšanja izobrazbene ravni prebivalstva. Zaostajanje v izobrazbeni strukturi, vedno večja socialna ogroženost določenih skupin prebivalstva in slab materialni položaj so ključni razlogi, ki kažejo na nujnost določene oblike pomoči pri vključevanju v proces izobraževanja in usposabljanja.

Vključevanje mladih v nadaljnje izobraževanje (srednje šole, višje strokovne šole in visoke šole) je na nacionalni ravni sicer spodbujeno z republiški in Zoisovimi štipendijami, vendar se število tovrstnih oblik pomoči na regionalni ravni zmanjšuje, kar nestimulativno vpliva na vključevanje mladih, predvsem iz socialno ogroženih družin, v nadaljnje izobraževanje.

Štipendiranje je z Zakonom in Pravilnikom o štipendiranju sestavni del dejavnosti Zavoda. Sistem štipendiranja temelji na:

- kadrovskih štipendijah, ki jih razpisujejo in podeljujejo organizacije in delodajalci v skladu s svojimi kadrovskimi potrebami,
- republiških štipendijah, ki so namenjene vajencem, dijakom in študentom, ki bi zaradi izjemno slabih materialnih razmer ne bi mogli doseči primerne izobrazbe, in
- Zoisovih štipendijah za izrazito nadarjene vajence, dijake in študente z namenom dvigovanja izobrazbene ravni najsposobnejšega dela mladih.

Kadrovsko štipendiranje

Kadrovskie štipendije dodeljujejo organizacije in delodajalci v skladu s svojimi kadrovskimi potrebami z namenom, da bi si v določenem času zagotovili ustrezno usposobljen kader. Analize podatkov Statističnega urada RS kažejo, da je le del teh štipendij razpisanih z namenom reševanja kadrovskih potreb delodajalcev, medtem ko pomemben del kadrovskih štipendij predstavlja financiranje družinskih članov lastnikov podjetij.

Število kadrovskih štipendij, ki so nekoč predstavljale največji vir štipendiranja, na nacionalni ravni še vedno iz leta v leto nezadržno upada (iz 7.598 v letu 2000, na 7.069 v letu 2004 oz. upad za slabih 7%). Kljub upadu na nacionalni ravni pa se v Podravju po podatkih iz zadnjih treh let, kaže pozitiven trend (iz 744 v letu 2000, na 836 v letu 2004 oz. porast za 12,4%). Kljub porastu je obseg kadrovskih štipendij

izjemno majhen in ne odraža že prepoznanih potreb delodajalcev, ki še vedno favorizirajo kratkoročnejše rešitve kadrovskih primanjkljajev.

Republiške štipendije

Republiške štipendije lahko uvrščamo med socialne prejemke, s katerimi se zagotavlja možnost izobraževanja tudi otrokom iz družin z nizkimi dohodki. S tem ciljem štipendije prispevajo k dolgoročnemu zmanjševanju revščine in socialne izključenosti.

Število republiških štipendij je od leta 2000 do leta 2003 naraščalo, nato pa pričelo upadati in bilo v letu 2004 pod ravno iz leta 2000. Republiške štipendije so se v letu 2004 v primerjavi z letom 2000 znižale za 2,1%.

Zoisove štipendije - Štipendije za izrazito nadarjene

Zoisove štipendije so namenjene spodbujanju najsposobnejših mladih nadarjenih ljudi, da se odločijo za zahtevnejši oziroma dolgotrajnejši študij v skladu s svojimi interesi in potrebami družbe po visoko usposobljenih kadrih. Število Zoisovih štipendij je v opazovanem obdobju nihalo. Število štipendij se je v letu 2004 v primerjavi z letom 2000 znižalo za 3,2%.

Žal je splošna značilnost tako republiških kot Zoisovih štipendij zasledovanje drugih, že omenjenih ciljev, medtem ko je kadrovske vidik zanemarjen in tako štipendiranje nima pomembnega vpliva na strukturo šolajočih in spreminjanje strukture ponudbe dela. Čeprav od leta 2004 velja dodatni kriterij in dodatek k republiški štipendiji glede na deficitarnost poklica, pa ta žal nima pomembnega učinka na odločitve o smeri šolanja.

Tabela 16: Struktura štipendij

Območje	Štipendisti	2000			2004			Indeks 04/00		
		Skupaj	Republ. štipend.	Zoisove štipend.	Skupaj	Republ. štipend.	Zoisove štipend.	Skupaj	Republ. štipend.	Zoisove štipend.
Podravje	Dijaki	7.065	6.043	1.022	6.473	5.596	877	91,6	92,6	85,8
	Študenti	2.951	1.881	1.070	3.311	2.162	1.149	112,2	114,9	107,4
	Skupaj	10.016	7.924	2.092	9.784	7.758	2.026	97,7	97,9	96,8
Slovenija	Dijaki	35.824	29.836	5.988	34.002	27.960	6.042	94,9	93,7	100,9
	Študenti	16.472	10.793	5.679	19.499	12.626	6.873	118,4	117,0	121,0
	Skupaj	52.296	40.629	11.667	53.501	40.586	12.915	102,3	99,9	110,7

Vir: Letno poročilo 2000 in 2004, Zavod RS za zaposlovanje; OS Maribor

Za zagotavljanje dolgoročnih potreb delodajalcev v regiji se tako kaže potreba po dodatni regijski štipendijski shemi, ki bi imela pomembnejši vpliv za dolgoročneje kritje potreb po ključnih kadrih v regiji, ob tem pa tudi republiškim in Zoisovim štipendijam dodati pomembnejšo vlogo pri zagotavljanju ustreznih kadrov.

2.3 Ponudba izobraževalnih programov in potrebe po izobraževanju ter usposabljanju

2.3.1 Ponudba izobraževalnih programov v Podravju

Izobraženost prebivalstva postaja vse pomembnejši dejavnik razvoja in zagotavljanja konkurenčnih sposobnosti posameznih regionalnih in nacionalnih gospodarstev, za posameznika pa je ustrezna izobrazba in usposobljenost pomemben dejavnik uspešnega nastopa na trgu dela. Znanje postaja vse bolj pomemben dejavnik konkurenčnosti nacionalnega gospodarstva, povečevanje vlaganj v razvoj človeških virov pa predpogoj za prehod v na znanju temelječo družbo, zmanjšanje neskladij na trgu delovne sile, zagotavljanje pogojev za večjo kakovost življenja, boljši socialni položaj in družbeno povezanost. Izobraževalni sistem – njegova razvitost in prilagodljivost, je eden od pomembnih dejavnikov potencialnega razvoja regije in njene konkurenčnosti. Težišče gospodarskega razvoja prehaja na kvalificirano in visoko izobraženo delovno silo, izobrazbeni minimum postaja srednješolska izobrazba.

Zakonodajne spremembe vnašajo spremembe v sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja ter usposabljanja, med katerimi je potrebno omeniti predvsem večjo vlogo praktičnega usposabljanja (dualni sistem), sodelovanje gospodarstva v procesu odločanja, večjo odgovornost delodajalcev pri oblikovanju, financiranju in izvajanju programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja (socialno partnerstvo) in uvedbo različnih možnosti za pridobitev poklicnih kvalifikacij. Izobrazbena raven, zastarele kvalifikacije in pomanjkanje povpraševanja po določenih profilih kažejo na potrebo po uvedbi oziroma razširitvi različnih načinov in ukrepov za pridobitev formalne izobrazbe za odrasle (npr. certificiranje in priznavanje kvalifikacij, pridobljenih izven formalnega izobraževanja in usposabljanja, modularno izobraževanje in usposabljanje, neformalno izobraževanje, študij na daljavo...), mehanizmov za zagotavljanje ustreznega vrednotenja neformalnega izobraževanja, programov usposabljanja za pridobitev ključnih kvalifikacij (informacijska tehnologija, komuniciranje, znanje jezikov, timsko delo, usposabljanje za podjetništvo itd.) in različnih programov prešolanja in prekvalificiranja. Zmogljivosti izobraževanja odraslih je potrebno razširiti in izboljšati programsko ponudbo, tako z vidika vsebinske prenovе kot samega izobraževalnega procesa ter ustrezne regionalne razporeditve.

Tabela 17: Vrtci, osnovne šole in študenti visokošolskih zavodov po občinah stalnega prebivališča v Podravju, 2003/2004

	Vrtci			Osnovne šole		Dijaki srednjih šol po občini stalnega prebivališča	Študenti visokošolskega dodiplomskega študija po občini stalnega prebivališča
	vrtni	otroci	zaposleno osebje za nego in vzgojo otrok	šole	učenci		
SLOVENIJA	768	54555	6729	809	177535	103137	86357
Benedikt	1	49	6	1	273	155	51
Cerkvenjak	1	36	4	1	224	124	46
Destričnik	1	37	4	1	255	172	93
Domava	1	51	6	2	365	101	104
Duplek	3	97	10	3	498	317	223
Gorišnica	1	59	6	3	686	295	204
Juršinci	1	14	3	1	229	152	81
Hajdina	-	-	-	1	227	140	130
Hoče - Slivnica	3	211	27	3	740	426	328

Kidričevo	2	176	21	3	616	358	218
Kungota	3	95	14	3	352	185	93
Lenart	6	304	34	4	1128	630	419
Lovrenc na Pohorju	1	58	7	1	232	184	81
Majšperk	1	62	6	3	375	257	162
Maribor	42	2898	381	25	8373	5544	4752
Markovci	-	-	-	1	389	213	120
Miklavž na Dravskem polju	2	112	13	2	466	305	209
Oploznica	1	66	7	2	384	267	107
Ormož	8	467	63	8	1667	875	582
Pesnica	4	144	20	4	611	431	264
Podlehnik	-	-	-	1	197	99	53
Ptuj	9	836	116	5	2026	1349	1165
Rače - Fram	2	129	14	2	571	293	241
Ruše	3	162	19	1	502	372	290
Selnica ob Dravi	1	86	10	3	439	228	142
Slovenska Bistrica	18	869	91	12	2573	1383	1118
Starše	2	88	9	2	329	165	156
Sveta Ana	1	43	6	2	263	131	52
Sveti Andraž	-	-	-	1	87	48	38
Šentilj	4	152	23	4	710	369	198
Trnovska vas	-	-	-	1	82	57	32
Videm	1	19	2	3	523	294	218
Zavrč	-	-	-	-	-	92	29
Zetale	-	-	-	1	118	87	47
PODRAVJE	123	7320	922	110	26510	16098	12046

Vir: Statistični urad RS

Potrebe po znanjih, veščina, spretnostih zaposlenih se nenehno spreminjajo, kar zahteva hiter odziv na strani ponudbe izobraževalnih programov in programov usposabljanja. Sedanji pretežno klasični šolski sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja še ni sposoben hitrega odzivanja na spremembe na trgu dela. Potrebe gospodarstva po veščinah, znanjih in spretnostih so vse premalo upoštevane zato je potrebno vložiti veliko naporov v izgradnjo ustreznega, kompleksnega in fleksibilnega sistema izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh.

Vzgojno varstveni in šolski sistem je v regiji relativno dobro razvit in obsega predšolsko vzgojo, osnovnošolsko, srednješolsko, višje strokovno izobraževanje ter visokošolsko izobraževanje.

▪ Predšolska vzgoja

V Podravju imamo sicer dobro razvit in poenoten sistem predšolske vzgoje, zaskrblijoča pa je nizka rodnost in upadanje števila otrok. Število otrok v vzgojno varstvenih zavodih/vrtcih v Podravju se je v šolskem letu 2003/2004 v primerjavi s šolskim letom 1999/2000 zmanjšalo za več kot 17% oz. za 1535 otrok, posledično je temu sledilo zmanjšanje števila vzgojno varstvenih zavodov iz 128 v šolskem letu 1999/2000 na 123 v letu 2003/2004.

▪ Osnovnošolsko izobraževanje

Tudi osnovnošolsko izobraževanje je dobro razvejano. Na območju statistične regije Podravje se je število osnovnošolskih institucij v opazovanem obdobju zmanjšalo za eno institucijo, opazno pa je upadlo tudi število učencev. Tako se je na območju regije število učencev v letu 2003/2004 v primerjavi z letom 1999/2000 znižalo za nekaj več kot 5% oz. 1.479 učencev.

▪ Srednješolsko izobraževanje

Srednješolski sistem v Podravju obsega 27 šol. Skoncentrirane so predvsem v občini Maribor, kjer je lociranih 19 srednjih šol, 5 jih je v občini Ptuj, po ena pa v občinah Slovenska Bistrica, Ruše in Ormož.

Srednješolska izobraževalna ponudba v Podravju obsega:

- programe nižjega poklicnega izobraževanja
- srednješolske poklicne programe
- srednje tehniško izobraževanje
- poklicno tehniško izobraževanje
- splošno srednješolsko izobraževanje – gimnazije, ki se delijo na splošne in tehniške gimnazije.

V Podravju je opazen rahel porast števila dijakov srednjih šol, saj je bilo v šolskem letu 2003/2004 176 dijakov več kot v šolskem letu 1999/2000. V Podravju je bilo v letu 2004 v srednješolsko izobraževanje vključenih skupaj 16.098 dijakov.

Zanimanje za tradicionalne poklice predvsem na področju strojništva in kovinarstva med mladimi upada, povečuje pa se zanimanje za tehnične gimnazije, ki bistveno izboljšujejo ponudbo izobraževalnih programov. Malo zanimanja je tudi za programe na področju gradbeništva, predvsem za izobraževalne programe tesar, zidar, dimnikar in drugih tradicionalne poklice, ki v regiji že veljajo za deficitarne.

▪ Terciarno izobraževanje (višješolsko in visokošolsko izobraževanje)

Podravje oz. Maribor čedalje bolj utrjuje svoje mesto drugega univerzitetnega središča v Sloveniji. V okviru Univerze v Mariboru deluje 12 fakultet in ena visoka šola (Ekonomsko-poslovna fakulteta, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Fakulteta za gradbeništvo, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Fakulteta za kmetijstvo, Fakulteta za organizacijske vede, Fakulteta za strojništvo, Pedagoška fakulteta, Pravna fakulteta, Fakulteta za policijsko-varnostne vede, Medicinska fakulteta, Fakulteta za logistiko in Visoka zdravstvena šola), ki izvajajo 58 dodiplomskih, 15 specialističnih ter 37 magistrskih in doktorskih študijskih programov.

Na območju Podravja se izvajajo tudi programi višjega strokovnega izobraževanja. Te šole ponujajo dvoletne strokovne programe, ki so zasnovani kot posebna oblika terciarnega izobraževanja in vsebujejo precej praktičnega usposabljanja. Izobraževanje v Podravju izvajajo višje strokovne šole, ki so institucionalno ločene od visokega šolstva in sicer (Visoka poslovna šola Maribor v okviru skupine DOBA, Višja strokovna šola za gostinstvo Maribor, Živilska šola Maribor, višja strokovna šola, Lesarska šola Maribor, višja strokovna šola, Prometna šola Maribor, višja prometna šola, B2, izobraževalni center – višja strokovna šola, Academia – višja strokovna šola).

Število študentov visokošolskih programov iz podravskega območja se je v šolskem letu 2004/2005 v primerjavi s šolskim letom 2000/2001 povečalo za 8,6%. V šolskem letu 2004/2005 je tako študiralo 12.708 študentov iz Podravja, kar je predstavljalo dobrih 14 % delež vseh slovenskih študentov visokošolskih programov in se v opazovanem obdobju bistveno ni spremenil. Na podiplomskem študiju je bilo v tem letu vpisanih 1.232 oseb. Na višješolski strokovni program pa 2.045 oseb iz Podravja.

V letu 2004 je terciarno (višješolski, visokošolski, podiplomski) izobraževanje uspešno zaključilo 12,4% oz. 1.979 študentov iz Podravja, kar je za slab odstotek manj kot v letu 2000. Statistična regija Podravje je v letu 2004 s 6,2 diplomanta na 1000 prebivalcev zaostajala za slovenskim povprečjem (7,3). Vendar pa se je od leta 2000 to število diplomantov na 1000 prebivalcev zvišalo za skoraj dva diplomanta (iz 4,6 na 6,2).

V šolskem letu 2004/2005 je bilo v terciarno izobraževanje v Podravju vpisanih 15.985 študentov, kar predstavlja 14,4% vseh slovenskih študentov. Ta delež se v opazovanem obdobju ni bistveno spremenil. Približno 70% študentov iz Podravja je študiralo na Univerzi v Mariboru. Na Univerzi v Ljubljani pa nekaj manj kot 30% študentov. Na Univerzi na Primorskem je študiralo nekaj več kot 2% študentov iz Podravja, ostalih 238 oz. nekaj manj kot 2% pa je bilo študentov samostojnih visokošolskih zavodov.

Tabela 18: Študentsko gibanje 2004/2005

Študentje visokošolskega dodiplomskega študija po regiji v kateri imajo stalno prebivališče, visokošolskih zavodih in letniku študija 2004/2005

		SKUPAJ		1. letnik		2. letnik		3. letnik		4. letnik		5. in 6. letnik		Absolventi	
		SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni
SLOVENIJA	1 Univerza v Ljubljani	57472	46250	17141	13109	10829	8944	10469	8078	5946	5001	995	994	12092	10124
	2 Univerza v Mariboru	25408	15354	9001	5385	4921	2863	5142	2718	1929	1490	131	104	4284	2794
	3 Univerza na Primorskem	4737	2002	1861	774	916	449	887	373	97	97	-	-	976	309
	5 Samostojni visokošolski zavodi	2561	1089	780	362	661	250	747	198	25	12	-	-	348	267
	Skupaj	90178	64695	28783	19630	17327	12506	17245	11367	7997	6600	1126	1098	17700	13494
Podravje	1 Univerza v Ljubljani	3453	2688	926	663	650	533	642	465	434	373	72	72	729	582
	2 Univerza v Mariboru	8747	6261	3340	2429	1587	1088	1641	1069	741	628	54	44	1384	1003
	3 Univerza na Primorskem	270	108	92	45	39	20	51	13	4	4	-	-	84	26
	5 Samostojni visokošolski zavodi	238	36	60	5	68	9	84	4	-	-	-	-	26	18
	Skupaj	12708	9093	4418	3142	2344	1650	2418	1551	1179	1005	126	116	2223	1629

Vir: Statistični urad RS

Študentje terciarnega izobraževanja po regiji v kateri imajo stalno prebivališče, Slovenija

2004

	Višješolski strokovni		Visokošolski dodiplomski		Visokošolski podiplomski	
	SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni	SKUPAJ	Redni
SLOVENIJA	12567	4090	90178	64695	8217	1669
Podravska	2045	703	12708	9093	1232	149

Vir: Statistični urad RS

▪ Izobraževanje odraslih v Podravju

Izobraževanje odraslih je zapleten in razvejan sistem, v katerega poleg tradicionalnih, formaliziranih oblik izobraževanja, ki vodijo v pridobitev izobrazbe, spadajo tudi enostavnejše neformalne, nove in alternativne oblike izobraževanja odraslih. Kompleksnost področja izobraževanja odraslih se kaže v številni in raznoliki ponudbi programov izobraževanja in usposabljanja. V Podravju je relativno dobro razvita mreža institucij za izobraževanje in usposabljanje odraslih. Institucije se delijo na tiste, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in usposabljanjem odraslih kot glavno dejavnostjo in tiste, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in usposabljanjem odraslih kot dodatno dejavnostjo.

Odrasli lahko strokovno izobrazbo pridobijo tudi v srednješolskih oddelkih za izobraževanje odraslih. V šolskem letu 2004/2005 je na območju Podravja možnost izobraževanja odraslim nudilo 16 srednjih šol in sicer: Srednja kmetijska šola, Srednja šola kmetijske mehanizacije, Srednja šola za oblikovanje, Srednja zdravstvena šola Juga Polak, Srednja strojna šola, Srednja elektro-računalniška šola, Srednja šola za gostinstvo in turizem, Srednja trgovska šola, Živilska šola Maribor, Srednja strojna in poslovna šola, Srednja gradbena šola, Srednja lesarska šola, Gimnazija in srednja kemijska šola Ruše, Poklicna in tehniška kmetijska šola Ptuj ter Ekonomska šola Ptuj.

Programi izobraževanja in usposabljanja namenjene odraslim izvajanja na območju Podravja 5 ljudskih univerz, ki se nahajajo v Mestni občini Maribor, občini Ormož, Mestni občini Ptuj, občini Lenart in Mestni občini Slovenska Bistrica. Ljudske univerze ponujajo pestro paleto izobraževalnih programov in programov usposabljanja med katere sodijo programi za pridobitev izobrazbe, formalni in neformalni programi usposabljanja in izpopolnjevanja, verificirani in neverificirani programi jezikovnega izobraževanja, programi računalniškega opismenjevanja, programi splošnega izobraževanja (izobraževalne delavnice za različne ciljne skupine, programi za prosti čas, študijski krožki in drugi) ter omogočajo pridobivanje sodobnih znanj in spretnosti, pomembnih za povečevanje konkurenčnih prednosti posameznika in družbe kot celote.

Razen navedenih izobraževalnih institucij na območju Podravja odraslim programe izobraževanja in usposabljanja nudijo tudi zasebne in druge izobraževalne ustanove. Na območju Podravja deluje več kot 20 zasebnih in drugih izobraževalni ustanov, ki prav tako kot ljudske univerze ponujajo različne izobraževalne programe in programe usposabljanja za pridobitev ustrezne izobrazbe ali pridobitev dodatnih znanj ter veščin za povečevanje konkurenčnih prednosti na trgu dela. Med ključne predstavnike teh institucije v regiji spadajo: DOBA, ki spada med največje zasebne ponudnike izobraževalnih programov in programov usposabljanja za mladino in odrasle, Academia d.o.o., B2 izobraževalni center, Pisk d.o.o., Animacija d.o.o, Ivanuša contactum d.o.o., Izza in drugi.

Vključevanje odraslih v proces izobraževanja in usposabljanja ni ravno ugodno, po stopnji udeležbe odraslih v izobraževanju se Slovenija namreč uvršča med države, ki si šele utirajo pot v družbo znanj in vseživljenjskega učenja. Odrasli so premalo motivirani za vključevanje v programe izobraževanja in usposabljanja, nimajo učnih navad, večkrat pa se tudi zaradi nepripravljenosti in objektivnih težav prilagajanja spremembam težko odločijo za različne oblike izobraževanja in usposabljanja. Tehnološke spremembe in z njimi povezane spremembe v zahtevnosti in vrsti dela zahtevajo od zaposlenih ne le večkratno izpopolnjevanje temveč tudi občasno temeljito obnovo znanja ali pridobitev višje izobrazbe. Zato je vzpodbujanje in širjenje kulture vseživljenjskega učenja ključnega pomena za ohranjanje zaposljivosti aktivnega prebivalstva in s tem ohranjanja konkurenčnih prednosti gospodarstva, saj znanja ob hitrih tehnoloških spremembah tudi hitro zastarijo.

2.3.2 Potrebe po izobraževanju in usposabljanju v regiji

Glede na trende in prakso Evropske unije je pričakovati, da bo treba v prihodnje programe izobraževanja in usposabljanja tesneje povezati s potrebami podjetij in predvsem povečati njihovo učinkovitost z vidika zaposlovanja udeležencev. Hiter razvoj zahteva nova, sodobna znanja, potrebe po znanjih pa se v skladu z razvojem tudi neprestano spreminjajo. Nova znanja je potrebno pridobiti hitro, zato je potrebno povečati predvsem ponudbo podjetjem prilagojenih programov – t.i. »tailor made« programov.

Da bi izobraževalno ponudbo čim bolj prilagodili povpraševanju po znanju, je potrebno natančneje poznati zahteve in potrebe delodajalcev po znanjih in usposobljenosti zaposlenih in bodočih zaposlenih. Rezultati Analiz potreb po izobraževanju in usposabljanju izvedenih v obdobju 1997 do 2000² kažejo predvsem na potrebe po usposabljanju na naslednjih področjih:

- **vodenje in management** podjetij,
- **spretnost/veščine komuniciranja**, kot eden ključnih dejavnikov za uspešno poslovanje podjetij,
- **marketing**, pri čemer izstopajo potrebe po znanjih strateškega marketinga in trženja,
- **tuj jezik** je dandanes znanje, ki je nujno potrebno za navezovanje in ohranjanje stikov s poslovnimi partnerji in je ključnega pomena v času priključevanja Evropski uniji in prodoru na tuje trge. Tega se zavedajo tudi podravska podjetja in čeprav izobraževalne institucije ponujajo tovrstne programe v podravski regiji so potrebe po tovrstnem izobraževanju še zmeraj velike. Izstopajo potrebe po poznavanju **nemškega in angleškega jezika**,
- **računalništvo in informacijska tehnologija**, ki spodbujata razvoj novih oblik dela in možnosti zaposlovanja. Vse več je zahtev po nujnosti strateškega izenačevanja ponudbe in povpraševanja po strokovnjakih informacijske tehnologije, bodisi s tesnejšo povezavo med univerzitetnimi središči in podjetij bodisi z dodatno ponudbo drugih izobraževalnih oblik na področju informacijske tehnologije,
- **tehnološka znanja**, ki bodo spodbudila razvoj in ustanavljanje visoko tehnološko razvitih podjetij,
- **razvoj človeških virov** – obujanje kadrovske funkcije v podjetjih s poudarkom na uvajanju sodobnih pristopov in oblik dela.

² Analiza in napovedi potreb po usposabljanju v Podravju, eim, Sklad za razvoj in usposabljanje človeških virov, 1997, 1998, 1999, 2000; 2006

2.4 Družbeno socialni prostor

2.4.1 Zdravstvo in socialno varstvo

a. Zdravstveno stanje prebivalstva

Vsi kazalniki so v opazovanem obdobju upadli tako v Podravju kot tudi na območju celotne Slovenije. Najbolj razveseljiv je dokaj močan padec stopnje umrljivosti dojenčkov, ki je v Podravju padla z 9,6 na 5,8, na področju celotne Slovenije pa se je celo več kot prepolovila (z 8,2 na 4,0). Če Podravje primerjamo s celotno Slovenijo pa lahko v vseh starostnih skupinah ugotovimo višje stopnje umrljivosti.

Tabela 19: Starostno specifične stopnje umrljivosti v letih 1991 in 2003

Leto	Starostne skupine					
	Skupaj	0-1	0-19	20-44	45-64	65+
1991						
Podravje	10,8	9,6	0,7	1,9	11,7	63,9
Slovenija	10,1	8,2	0,7	1,7	10,4	61,8
2003						
Podravje	10,4	5,8	0,6	1,6	7,7	50,3
Slovenija	9,7	4,0	0,1	1,2	7,3	49,0

Vir: Urad RS za makroekonomske raziskave in razvoj

Vzroki umrljivosti so predvsem: neoplazme (novotvorbe), bolezni obtočil in poškodbe, zastrupitve ter drugi zunanji vzroki. Za Podravje in celotno Slovenijo sta med leti 1991 in 2003 značilna upadanje deleža smrti zaradi bolezni obtočil in poškodb, zastrupitev ter drugih zunanjih vzrokov, medtem ko se je povečal delež smrti zaradi rakavih obolenj. V Podravju so najpogostejši vzrok smrti predstavljale bolezni obtočil, katerih delež je v letu 2003 znašal 39,6%.

Tabela 20: Umrli po najpogostejših vzrokih smrti v letih 1991 in 2003 v %

Leto	Vzroki smrti			
	Neoplazme	Bolezni obtočil	Poškodbe, zastrupitve in drugi zunanji vzroki	Drugo
1991				
Podravje	20,7	47,2	9,9	22,3
Slovenija	22,8	46,3	9,6	21,4
2003				
Podravje	24,5	39,6	8,2	27,8
Slovenija	26,5	37,8	7,3	28,3

Vir: Urad RS za makroekonomske raziskave in razvoj

Število zdravstvenih in drugih delavcev se je med letoma 2001 in 2003 v Podravju povečalo. Medtem ko se je na območju celotne Slovenije število zdravstvenih delavcev nekoliko povečalo, sej je število drugih delavcev v bolnišnicah v tem obdobju zmanjšalo za 1,2%. Podravje ima z 73,2% deležem zdravstvenih delavcev v skupnem številu zaposlenih v bolnišnicah tudi najvišji delež te skupine zaposlenih med vsemi statističnimi regijami v Sloveniji. Po številu vseh zdravstvenih in drugih delavcev v bolnišnicah na 1000 prebivalcev (9,73) Podravje zaostaja za Slovenskim povprečjem (10,10), medtem ko ima v primerjavi s celotno Slovenijo višje število zdravstvenih delavcev v bolnišnicah na 1000 prebivalcev.

Tabela 21: Zdravstveni in drugi delavci v bolnišnicah v letih 2001 in 2003

Leto/regija	Vsi		Zdravstveni delavci			Drugi delavci		
	Število	Na 1000 preb.	Število	%	Na 1000 preb.	Število	%	Na 1000 preb.
2001								
Podravje	3.022	9,45	2.197	72,7	6,87	825	27,3	2,58
Slovenija	19.374	9,73	12.961	66,9	6,49	6.413	33,1	3,24
2003								
Podravje	3.107	9,73	2.274	73,2	7,18	833	26,8	2,55
Slovenija	20.167	10,10	13.834	68,6	6,92	6.333	31,4	3,18

Vir: Institut za varovanje zdravja, Zdravstveni statistični letopis 2001 in 2003

b. Stanovanjska gradnja

Podravje ima več kot 128.000 stanovanjskih enot, kar predstavlja dobrih 16% vseh stanovanj v Sloveniji. Podatki kažejo, da je gradnja stanovanj v regiji vse do leta 1990 v razcvetu, v devetdesetih pa se je število novogradenj bistveno zmanjšalo. Ta trend se nadaljuje tudi po letu 2000.

Pomanjkanje stanovanj je moč zaznati predvsem v mestih, kjer povpraševanje po stanovanjih presega ponudbo. Posledica tega so visoke cene stanovanj, visoke najemnine ter dolge čakalne dobe za pridobitev socialnih in neprofitnih stanovanj v najem.

Tabela 22: Stanovanjski sklad, delež stanovanj po letu zgraditve in centralnem ogrevanju 31.12.2003 v %

	Skupaj	Leto zgraditve stanovanj							
		do 1918	1919–1945	1946–1960	1961–1970	1971–1980	1981–1990	1991–2000	2001–2003
SLOVENIJA	791.268	120.342	62.007	88.278	132.634	185.377	127.507	54.982	20.141
Podravje	128.146	20.266	99.36	14.008	21.963	28.314	20.313	9.668	3.678

Vir: Statistični letopis, Statistični urad RS

V letu 2002 je bil za Podravje v primerjavi s slovenskim povprečjem značilen nekoliko večji delež srednjih stanovanj (do 89 m²), pri tem ima tako v Podravju, kot tudi v celi Sloveniji največji delež skupina stanovanj, ki so velika od 45 do 89 m² in sicer znaša pri obeh ta delež nekaj več kot 50%. V primerjavi s slovenskim povprečjem ima Podravje manjši delež stanovanj s površino nad 90 m².

Tabela 23: Delež stanovanj po površini v %, 2002

	Površina stanovanj v m ²			
	do 44	45-89	90-129	130+
Podravje	19,21	55,50	19,36	5,93
Slovenija	17,36	54,34	21,16	7,14

Vir: Statistični letopis, Statistični urad RS

2.4.2 Kultura

- **Javnofinančni odhodki države in občin**

Javnofinančni odhodki za kulturo države (ki jih namenja Ministrstvo za kulturo) in občine (občinski proračuni) so v Podravju v letu 2001 (Vir: Kultura kot razvojni dejavnik države in regij, UMAR, 2003) znašali 12.4% (več zgolj Osrednjeslovenska z 53.8%), predvsem zaradi institucij državnega pomena, ki jih financira Ministrstvo za kulturo. Delež izplačanih proračunskih sredstev občin za kulturo se je iz leta 1996, ko je znašal 15.6% zmanjšal na 11.8% v letu 2001.

- **Število delovno aktivnih prebivalcev v kulturi**

Število delovno aktivnih prebivalcev v kulturi v Podravju je bilo v letu 2001 4,7 na 1000, pri čemer so upoštevane dejavnosti od 92.1 (Snemanje filmov, videofilmov, Distribucija filmov, videofilmov, kinematografske dejavnost), 92.2 (Radijska in televizijska dejavnost); 92.3 (Umetniško ustvarjanje, poustvarjanje, obratovanje objektov za kulturo; Dejavnost sejmov, zabavišnih parkov; Druge razvedrilne dejavnosti); 92.5 Dejavnost knjižnic, Dejavnost arhivov, Dejavnost muzejev, Varstvo kulturne dediščine, Dejavnost botaničnih, živalskih vrtov), kar predstavlja 11.3% delež aktivnih oseb v kulturi in sorodnih dejavnostih.

- **Knjižnice v Podravju**

V Podravju je bilo v letu 1999 13 specialnih in pet splošno izobraževalnih knjižnic. Slednje so v letu 2000 imele skupaj 147 izposojevalnih mest, tj. 13.8%. V letu 2000 so osrednje izposojevališči bile opremljene z 73 osebnimi računalniki in dostopom do svetovnega spleta, kar umešča Podravje z 15.1% na tretje mesto v Sloveniji.

Univerzitetna knjižnica Maribor (z domoznanskim oddelkom za MOM) je skupaj z ostalimi fakultetnimi knjižnicami Univerze vključena v javno on-line mrežo COBISS. Mreža splošno izobraževalnih knjižnic v Podravju je relativno dobro razvita: status osrednje območne knjižnice imata Maribor in Ptuj, osrednjo knjižnico Lenart, krajevno knjižnico pa Ruše, Hoče-Slivnica, Duplek, Pesnica, Šentilj in Lovrenc na Pohorju. Ostale občine imajo postajališče bibliobusa in premične zbirke, medtem ko Sveti Jurij (kot edina podravska občina)nima razvite knjižnične dejavnosti. Dobro razvita je tudi knjižnična dejavnost na osnovnih, srednjih šolah in posameznih fakultetah. Vir: www.gov.si/mk.

- **Ljubiteljska dejavnost v Podravju**

V Podravju (vir: Analiza stanja na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti; www.gov.si/mk) deluje 303 društev (vseh v Sloveniji: 2252). Največ kulturnih društev se ukvarja z vokalno glasbeno dejavnostjo, ki je po tradiciji doma med slovenskim prebivalstvom, najmanj društev je na področju filmskega in intermedijskega ustvarjanja, na področju literarne dejavnosti pa se odvija predvsem posvetovalno in predstavnostno delo posameznega društva. Kulturna društva po dejavnostih lahko razvrstimo med: vokalno glasbeno dejavnost, instrumentalno glasbeno dejavnost, gledališko in lutkovno dejavnost, folklorno dejavnost, foto in filmsko dejavnost, likovno dejavnost, plesno dejavnost, literarno in intermedijsko dejavnost. Na portalu www.dravoskop.si lahko spremljate tudi dogajanje posameznega ljubiteljskega društva, in sicer glede na zvrst in lokalno skupnost.

Za ljubiteljske dejavnosti je bil ustanovljen Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, ki ima območne izpostave v Podravju v naslednjih občinah: Lenart, Maribor, Ormož, Pesnica, Ptuj, Ruše, Slovenska Bistrica.

- **Vizualne umetnosti**

Podravje je prav tako na drugem mestu po številu galerij v letu 2000, in sicer jih beleži 19 (od skupaj 158 v Sloveniji), kar predstavlja 12%, po številu obiskovalcev pa se uvršča šele na deseto mesto z 14,1%. Med 171 muzeji in muzejskimi zbirkami v letu 1996 jih je bilo v Podravju 10, po gostoti muzejev na 100m² se umešča na četrto mesto z 1,2 in s povprečnim številom obiskovalcev na muzej (14,054) na četrto mesto.

Galerije, s statusom muzeja, pokrajinske in lokalne galerije, galerije oz. razstavnih prostori nevladnih organizacij, zasebne galerije, razstavnih prostori v podjetjih: Umetnostna galerija Maribor, Pokrajinski muzej Maribor in Pokrajinski muzej Ptuj, MKC Maribor in KUD Kibla.

- **Glasbena umetnost**

Izobraževanje v regiji: ob t.i. nižjih glasbenih šolah, obstaja med formalno priznanimi glasbenimi institucijami tudi Srednja baletna in glasbena šola Maribor. Tudi ali prav zaradi pomanjkanja višjega izobraževanja, je mesto Maribor prepoznalo potrebo po mednarodno uveljavljenem študiju, ki se kaže predvsem v sodelovanju z drugimi evropskimi mesti pri tvorbi t.i. orkestrske akademije. Posebno mesto ima seveda tudi Opera in balet Maribor, ki skrbi ne nazadnje tudi za mobilnost ustvarjalcev.

Ob izobraževanju v okviru javnih mrež (osnovne, srednje šole, pedagoška fakulteta v Mariboru) pa je na področju glasbene umetnosti moč trditi, da so aktivna tudi manjša občinska kulturno umetniška društva (pevska društva, folklorne skupine itd.). Med nevladnimi organizacijami, ki jih zaradi pomena in kakovosti dejavnosti sofinancira Ministrstvo za kulturo pa so iz Podravja: Carmina Slovenica, KUD Kibla. Med javnimi zavodi s področja glasbene umetnosti pa sta podravska zgoj Narodni dom Maribor in MKC Maribor.

- **Uprizoritvene umetnosti**

Med javnimi gledališči (dramsko in lutkovno) je Podravje na drugem mestu s tremi in dvema središčema: Mariborom in Ptujem (vseh skupaj: 10, od tega največ v Osrednjeslovenski, 4).

Na tem področju deluje mreža javnih zavodov in segment nevladnih organizacij (NVO). Mrežo javnih zavodov v Podravju sestavljajo: SNG Maribor – Drama, Lutkovno gledališče Maribor, Gledališče Ptuj. Prav tako pa velja med korpus izvajalcev prišteti tudi Narodni dom (Maribor), kulturno-prireditveni center, ki ima vlogo posrednika soproducenta in občasnega producenta (festival Lent). Tako javna mreža kot segment nevladnih organizacij (NVO) je najbolj močno zastopan v regijskem središču. Izziv za novo obdobje je: povečati mobilnost tradicionalnih postavitev v regiji (tako regijskih, kot tistih izven nje) in drugič, povečati ustvarjalnost na »ne klasični« produkciji (plesno gledališče itd.).

- **Intermedijske umetnosti**

Intermedijske umetnosti predstavljajo polje, kjer je moč učinkovito izrabiti prepletanje gospodarstva in kulture, saj se v svojem ustvarjalnem aktu poslužujejo informacijske tehnologije, robotike, medmrežja, kibernetike, teleprezence, virtualne resničnosti, multimedijiskosti in razširjene telesnosti. Z uporabo informacijske tehnologije jim je po definiciji moč pripisati globalni značaj. Aktivnosti so: interaktivni performans, interaktivni (avdio, video itd.) instalacije, spletna umetnost in urbane javne intervencije. V Podravju ni samostojne institucije, ki bi se ukvarjala z izobraževanjem »novih medijev«. Na Univerzi v Mariboru, Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko deluje dodiplomski visokošolski študijski program »medijske komunikacije«, ki v zadnjih dveh letnih ponuja kot specializacijo tudi interaktivno grafično komunikacijo.

Ministrstvo za kulturo je v programskih letih 2004-06 skupaj z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo podprlo razvoj mreže multimedijjskih centrov. V Podravju ima status m3c KUD Kibla (Maribor). Temeljna naloga in cilji mreže M3C so s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) vzpostaviti infrastrukturno in informacijsko podporno okolje za izvajanje vsebin in programov s področja kulture, izobraževanja, znanosti in raziskovalne dejavnosti. Eden izmed ciljev M3C mreže je njena širitev z vzpostavitvijo novih podtočk in omreženje le-teh. Tako Mreža multimedijjskih centrov Slovenije učinkovito promovira uporabo e-vsebin (informacija, interakcija, transakcija) in s tem razvoj

novih javno razvojnih točk (JRT) in javno dostopnih točk (JDT) do IKT in interneta. Ne nazadnje se z M3C kreirajo tudi nova delovna mesta.

Čeprav je regija videti kot celota z dominantnima središčema (Maribor in Ptuj), v katerih delujejo številne kulturne institucije regijskega in nekatere tudi državnega ranga, je regija, v kulturi bolj policentrična in razdrobljena. Lahko trdimo, da gre za primer polarizacije med Ptujem in Mariborom, koder so locirane skoraj vse profesionalne kulturne ustanove. Funkcionalno središče regije je Maribor, ki v kulturi opravlja vrsto regionalnih funkcij: arhivsko, varstvo naravne in kulturne dediščine, muzejsko, galerijsko-muzejsko po statusu. Nekaj regijskih funkcij opravlja glede na velikost in tudi kakovost dejavnosti – kot gledališko, festivalsko, medijsko, založniško, lutkovno. Izjemnega pomena je visoka koncentracija šolstva, pa koncentracija umetniških ustvarjalcev (zaposlenih v državnih kulturnih institucijah, v šolstvu, samozaposlenih in amaterskih), visoka koncentracija društvenega in kulturnega delovanja.

Tabela 24: Galerije oz. likovna razstavišča v letih 2001 in 2003

	Galerije oz. likovna razstavišča	Razstave v lastnih prostorih				Obiskovalci	Strokovni sodelavci zaposleni s polnim delovnim časom
		Skupaj	Slovenskih avtorjev	Tujih avtorjev	Domačih in tujih avtorjev		
2001							
Podravje	21	209	174	23	12	61.477	32
Slovenija	157	1482	1255	133	94	681.763	174
2003							
Podravje	18	190	161	21	8	61.634	23
Slovenija	136	1237	1027	129	81	669.255	144

Vir: Statistični urad RS, Statistične informacije št. 117/2005

Leta 2003 se je tako v Podravju, kot tudi v Sloveniji, glede na 2001, število galerij oz. likovnih razstavišč, kakor tudi število razstav in število strokovnih sodelavcev zaposlenih s polnim delovnim časom zmanjšalo. V istem obdobju se je v Podravju število obiskovalcev povečalo za 0,26%, medtem ko se je v Sloveniji zmanjšalo za 2,26%.

2.4.3 Šport

Na območju Podravja deluje veliko število športnih društev, podravski športniki pa dosegajo zelo dobre rezultate pri številnih športnih panogah, kar je pokazatelj relativno dobre športne razvitosti. Lokalne skupnosti kot najpomembnejši dejavnik razvoja športa v svojih okoljih uresničujejo javni interes v športu z zagotavljanjem sredstev za realizacijo nacionalnega programa, s spodbujanjem in zagotavljanjem pogojev za opravljanje in razvoj športnih dejavnosti ter načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javnih objektov. V skladu s svojimi možnostmi spodbujajo vse oblike športnih dejavnosti.

2.5 Gospodarska aktivnost

2.5.1 Družbeni bruto produkt

Poglavitni podatek, ki kaže ekonomsko moč območja, je bruto družbeni produkt (BDP). Ostali kazalniki, kot je dodana vrednost na zaposlenega in na prebivalca, so predstavljeni v poglavju, ki obravnava podjetja.

V letu 2004 je BDP Podravja znašal 847 milijard tolarjev (tekoče cene) oziroma 3,55 milijard evrov. Od leta 2002 je DBP, merjen v evrih, v Podravju rasel nekoliko hitreje (11,1%) od slovenskega povprečja (10,9%).

Tabela 25: Družbeni bruto produkt v Podravju, na ravni države in Osrednjeslovenski regiji

Družbeni bruto produkt	Podravje		Slovenija		Osrednjeslov. regija	
	2004	Indeks 2004/02	2004	Indeks 2004/02	2004	Indeks 2004/02
DBP (v Mio SIT)	847.000	117,3	6,271.800	117,1	2,224.500	119,4
DBP (v 000 EUR)	3,546.000	111,1	26,257.000	110,9	9,313.000	113,0
Delež regij v DBP Slo (EUR)	13,50	100,2	100,00	100,00	35,47	101,9
DBP na prebivalca (EUR)	11.100	111,3	13.140	110,8	18.700	112,1

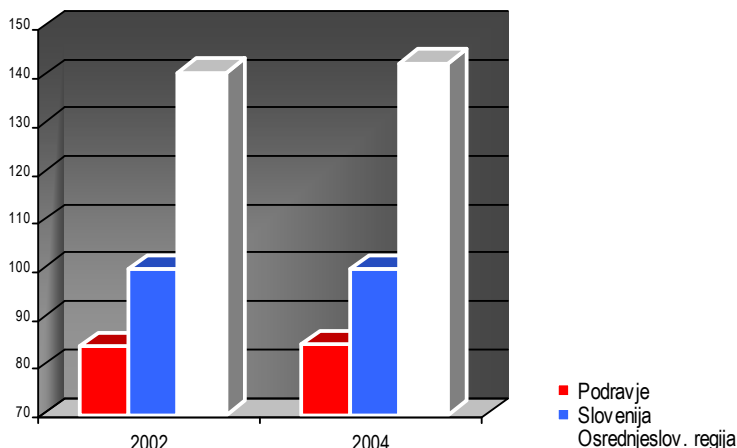
Vir: SURS – podatkovni portal; Ekonomsko/poslovni subjekti; <http://www.stat.si>, izračuni EIM

S tem se je delež Podravja v BDP države povečal za 0,02 odstotni točki, od 13,48 na 13,50 odstotkov. Seveda pa je rast DBP v Podravju nižja od rasti DBO v Osrednjeslovenski regiji, kjer se je DBP v dveh letih povečal za 19,4 odstotke in pripomogel k skoraj 2-odstotnemu povečanju deleža Osrednjeslovenske regije v DBP države: ta se je v obdobju 2002–2004 povečal od 34,8 na skoraj 35,5 odstotka.

Hitrejša rast DBP Podravja od DBP slovenskega povprečja na eni strani in zmanjšanje števila prebivalcev Podravja na drugi strani sta v obdobju 2002 do 2004 leta prispevala k nekoliko večjemu družbenem produktu na prebivalca v Podravju, ki pa je v letu 2004 še vedno močno pod državnim povprečjem (84,5 odstotkov DBP/prebivalca države), v primerjavi z DBP Osrednjeslovenske regije pa se je celo nekoliko poslabšal in dosega v letu 2004 le še 59,2% DBP/prebivalca Osrednjeslovenske regije (v letu 2002: 59,8%). Razmerja kaže **Slika 6**.

Slika 6: Raven DBP na prebivalca v Podravju, Sloveniji in Osrednjeslovenski regiji

2.5.2 Osnova za dohodnino

Ekonomski položaj prebivalstva predstavljamo z osnovo za dohodnino na prebivalca in na zavezanca. Drugi ustrezní kazalnik, plače, je predstavljen v poglavju, ki obravnava podjetja.

V Podravju je **dohodnina na prebivalca** v letu 2001 dosegala manj kot 85% državnega povprečja. V naslednjih letih je rasla hitreje od državnega povprečja in tudi hitreje kot v Osrednjeslovenski regiji in se v letu 2003 (zadnji razpoložljiv podatek za regije) s 1,060.000 SIT/prebivalca povzpela na nekaj manj kot 87% državnega povprečja (1,219.000 SIT/prebivalca). Še vedno pa v tem letu znaša le 73% dohodnine na prebivalca v Osrednjeslovenski regiji (1,453.000 SIT/prebivalca).

Dohodnina na zavezanca je v istem obdobju narasla za približno enako kot v povprečju v državi (za 18,5% v Podravju in za 18,1% v državi) in je zato tudi konec obdobja ostala nekje pri 90% državnega povprečja. Dohodnina na zavezanca v Osrednjeslovenski regiji je v obdobju 2001-2003 naraščala hitreje (povečala se je za 21,9%). S tem je Podravje z dohodnino na zavezanca v znesku 1,916.000 SIT v letu 2003 dosegalo le še slabih 76% odstotkov dohodnine, ki jo je ustvaril zavezanec v Osrednjeslovenski regiji (2,531.000 SIT/zavezanca), medtem ko je v letu 2001 dohodnina na zavezanca v Podravju znašala še dobrih 77% povprečja za Osrednjeslovensko regijo.

Tabela 26: Dinamika gibanja dohodnine na prebivalca in zavezanca v letih 2001 in 2003: Podravje, Slovenija in Osrednjeslovenska regija

Osnova za dohodnino / regija / država	2001	2003	Indeks 2003/01
Podravje			
Osnova za dohodnino na prebivalca (v SIT)	870.793	1.060.064	121,7
Osnova za dohodnino na zavezanca (v SIT)	1.616.986	1.915.935	118,5
Slovenija			
Osnova za dohodnino na prebivalca (v SIT)	1.030.146	1.219.196	118,4
Osnova za dohodnino na zavezanca (v SIT)	1.793.962	2.119.482	118,1
Osrednjeslovenska regija			
Osnova za dohodnino na prebivalca (v SIT)	1.260.241	1.452.601	115,3
Osnova za dohodnino na zavezanca (v SIT)	2.093.569	2.531.014	120,9

Vir: SURS – podatkovni portal; Ekonomsko/poslovni subjekti; <http://www.stat.si>, izračuni EIM

2.5.3 Podravska podjetja in kazalniki uspešnosti poslovanja

2.5.3.1 Gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki v Podravju: število podjetij, zaposlenost, prihodki, produktivnost

Število podjetij: V Podravju je leta 2005 poslovalo 13.241 podjetij³, ki so skupaj zaposlovala 87.977 ljudi in ustvarila 1.882.988 milijonov SIT prihodka. Skoraj tretjina slovenskih podjetij posluje v Osrednjeslovenski regiji, zaposluje tretjino zaposlenih in ustvarja več kot 43 odstotkov celotnega čistega prihodka od prodaje. Podravska podjetja štejejo nekaj manj kot 14 odstotkov vseh podjetij v Sloveniji (13,9%), zaposlujejo 14,4 odstotkov vseh oseb, ki delajo⁴, ustvarila pa so le 11,2% čistih prihodkov od prodaje, ustvarjenih v vsej Sloveniji.

Tabela 27: Podjetja, osebe, ki delajo in čisti prihodki od prodaje v letu 2005 v Podravju, Sloveniji in nekaterih značilnih regijah

Območje / regija	Število podjetij *		Število zaposlenih		Čisti prihodki od prodaje	
	Število	Indeks Slo = 100	Število	Indeks Slo = 100	Znesek (v mio SIT)	Indeks Slo = 100
SLOVENIJA	95.399	100,00	609.699	100,00	14.973.725	100,00
Osrednjeslovenska regija	31.330	32,84	206.207	33,82	6.541.630	43,69
Podravska regija	13.241	13,88	87.977	14,4	1.682.988	11,2

Vir: SURS – podatkovni portal; Ekonomsko/poslovni subjekti; <http://www.stat.si>

V primerjavi s slovenskim povprečjem in Osrednjeslovensko regijo ima Podravje nizko število podjetij na 1000 prebivalcev (nižje je le še v Pomurju), medtem ko število podjetij na 1000 prebivalcev v Osrednjeslovenski regiji presega državno povprečje skoraj za tretjino. Število podjetij na 1000 prebivalcev je v letu 2005 znašalo 41,48 podjetij/1000 prebivalcev, kar je komaj 87% slovenskega povprečja (47,6 podjetij na 1000 prebivalcev) in tri četrtine povprečja, ki ga dosega Osrednjeslovenska regija (62,5 podjetij na 1000 prebivalcev).

Tabela 28: Gostota podjetij, velikost in produktivnost podjetij v letu 2005 v Podravju, Sloveniji in nekaterih značilnih regijah

Slovenija, regije	Podjetja na 1000 prebivalcev		Zaposleni na podjetje		Prihodki na podjetje v mio SIT		Prihodki na zaposlenega	
	Število	Indeks Slo = 100	Število	Indeks Slo = 100	Število	Indeks Slo = 100	Število	Indeks Slo = 100
SLOVENIJA	47,62	100,00	6,39	100,00	156,96	100,00	24,56	100,00
Gorenjska	44,70	93,87	6,21	97,16	132,23	84,25	21,30	86,71
Obalno-kraška	62,45	131,15	4,56	71,37	131,76	83,94	28,89	117,62
Osrednjeslovenska	62,66	131,58	6,58	102,98	208,80	133,03	31,72	129,17
Podravska	41,48	87,10	6,64	103,96	127,10	80,98	19,13	77,89
Pomurska	31,34	65,82	6,59	103,18	94,49	60,20	14,33	58,34

Vir: SURS – podatkovni portal; Ekonomsko/poslovni subjekti; <http://www.stat.si>; izračuni EIM

Prihodki na podjetje: Kot kaže Tabela 27, pa so podravska podjetja po številu zaposlenih večja kot v povprečju v Sloveniji in tudi večja kot v vseh drugih opazovanih regijah. Žal pa povprečno podravsko podjetje s 127,1 mio SIT prihodkov ustvari skoraj 20% manj prihodkov od povprečnega slovenskega

³ Gospodarske družbe in fizične osebe

⁴ Zaposleni in samozaposleni

podjetja (156,96 mio SIT) in dosega le dobrih 60 odstotkov prihodkov, ki jih ustvari povprečno podjetje v Osrednjeslovenski regiji (127,10 mio SIT).

Tudi **prihodki na zaposlenega** (produktivnost) so v podravskih podjetjih skoraj za četrtno nižji od državnega povprečja in dosega le 60% produktivnosti podjetij v Osrednjeslovenski regiji. Slabše rezultate kot Podravje najdemo le še v Pomurski regiji, kjer je število zaposlenih na podjetje skoraj tako visoko kot v Podravju, čisti prihodki od prodaje in produktivnost pa sta dosegla le 60 oziroma 58 odstotkov državnega povprečja.

Dinamika med letoma 2002 in 2005: Pogled na obdobje od leta 2002 do leta 2005 pa razkrije, da se tudi v Podravju stanje polagoma in nekoliko izboljšuje. Indeksi za obdobje 2002 do 2005 v **Tabeli 28** sicer kažejo, da je število podjetij v Podravju naraščalo počasneje kot v povprečju v državi, da pa je število zaposlenih raslo nekoliko hitreje kot v povprečju v državi (za 0,7 odstotne točke), prav tako tudi čisti prihodki od prodaje (za 0,5 odstotne točke). Število zaposlenih na podjetje se je zmanjšalo v vsej državi, vendar v Podravju manj kot v povprečju v državi. Zlasti spodbudno je, da so se za 1,4 odstotne točke povečali prihodki od prodaje na podjetje, manjše znižanje števila zaposlenih na podjetja v Podravju kot v povprečju v državi pa seveda vpliva na to, da je produktivnost, merjena s prihodki na zaposlenega v Podravju naraščala nekoliko počasneje kot v povprečju v državi.

Tabela 29: Gibanje števila podjetij, zaposlenih in prihodkov, velikosti podjetij in produktivnosti v letih 2002 - 2005

Zap. št.	Element	Dinamika razvoja: indeksi 2005 / 2002		
		Podravje	Slovenija	Osrednjeslov. regija
1.	Število podjetij	102,8	103,6	106,9
2.	Število podjetij na 1000 prebivalcev	103,0	103,2	105,5
3.	Število zaposlenih	100,9	100,2	105,1
4.	Čisti prihodki od prodaje (v mio SIT)	131,6	131,1	136,4
5.	Število zaposlenih na podjetje	98,1	96,7	98,3
6.	Prihodki na podjetje (v mio SIT)	127,9	126,5	127,6
7.	Prihodki na zaposlenega	130,4	130,8	129,4

Vir: SURS – podatkovni portal; Ekonomsko/poslovni subjekti; <http://www.stat.si>, izračuni EIM

Precej podobna je dinamika tudi v zadnjem opazovanem letu (2005) v primerjavi z letom 2004. Rast števila podjetij v Podravju zaostaja za dinamiko na državni ravni, rast števila zaposlenih pa je nekoliko preseгла državno povprečje, prav tako prihodki od prodaje, v letu 2005 je v primerjavi z državnim povprečjem bolj povečala tudi produktivnost.

Seveda pa pozitivne spremembe po obsegu še vedno zaostajajo za precej bolj dinamično Osrednjeslovensko regijo. Tu so se bolj kot v Podravju povečali tako število podjetij (za 4 odstotne točke), število zaposlenih (za 4,8 odstotnih točk), kakor tudi čisti prihodki od prodaje (za 4,8 odstotne točke); zaradi nekoliko manjšega znižanja števila zaposlenih na podjetje pa so prihodki na podjetje in produktivnost v Osrednjeslovenski regiji rasli celo malce počasneje kot v Podravju.

2.5.3.2 Struktura podjetij po velikosti

Podrobnejše podatke o strukturi gospodarstva po velikosti podjetij kaže **Tabela 30**.

Tabela 30: Struktura podjetij po velikosti (število zaposlenih) v statističnih regijah, 2004

Statistične regije		Mikro in mala podjetja					Srednja podjetja	MSP	Velika podjetja
		0	1-9	Sk. 0-9	10-49	Sk. 0-49			
1	Gorenjska	11,03	82,90	93,93	4,59	98,52	1,09	99,61	0,41
2	Goriška	7,99	86,58	94,57	4,03	98,60	1,15	99,75	0,25
3	Jugovzhodna Slovenija	8,06	84,54	92,60	5,67	98,27	1,34	99,61	0,39
4	Koroška	7,32	85,77	93,09	4,68	97,78	1,87	99,65	0,35
5	Notranjsko-kraška	7,25	87,11	94,36	4,19	98,56	1,18	99,74	0,26
6	Osrednjeslovenska	13,47	81,05	94,52	4,22	98,74	1,05	99,79	0,21
7	Obalno kraška	18,63	74,41	93,04	5,59	98,64	1,10	99,74	0,27
8	Podravska	9,02	84,06	93,08	5,34	98,43	1,29	99,72	0,28
9	Pomurska	8,04	84,01	92,05	6,28	98,32	1,48	99,80	0,20
10	Savinjska	10,97	81,58	92,55	5,70	98,24	1,41	99,65	0,34
11	Spodnjeposavska	10,05	83,45	93,50	5,33	98,82	0,99	99,81	0,19
12	Zasavska	9,61	82,26	91,87	5,75	97,62	1,96	99,58	0,42
SKUPAJ		12,64	80,61	93,25	5,24	98,49	1,22	99,71	0,29

Vir: Slovenski podjetniški observatorij 2005, Tabela 2, str. 17

Struktura podjetij po velikosti se po statističnih regijah ne razlikuje veliko. V vseh regijah delež malih in srednjih podjetij (MSP) presega 99% vseh podjetij, v okviru MSP pa je največ mikro podjetij (0 – 9 zaposlenih). Delež malih podjetij (10 – 49 zaposlenih) se giblje od 4 do dobrih 6%, delež srednje velikih je v slovenskem merilu 1,22%, v statističnih regijah pa se giblje od 1% do slabih 1,9%. Najnižji delež vseh podjetij zavzemajo velika podjetja: v državi znaša njihov delež 0,29%, v regijah se giblje od 0,20% do največ 0,40%.

Vendar pa se med Podravjem, ki sodi med regije, ki najbolj zaostajajo v razvoju⁵, in najbolj razvitimi regijami (Osrednjeslovenska in Obalno-kraška) kažejo nekatere pomembne razlike:

- ♦ v Podravski regiji je delež mikro podjetij (0-9 zaposlenih) nižji kot v Osrednjeslovenski regiji in tudi nižji od slovenskega povprečja. Nižji delež mikro podjetij je predvsem odraz nizkega deleža podjetij brez zaposlenih: v Podravju je delež teh podjetij, ne primer, skoraj 4,5 odstotne točke nižji kot v Osrednjeslovenski in kar 9,6 odstotnih točk nižji kot v Obalno-kraški regiji;
- ♦ pri tem pa delež podjetij od 1 do 9 zaposlenih v Podravju močno presega tako slovensko povprečje kot delež takih podjetij v Osrednjeslovenski regiji;
- ♦ v Podravski regiji je pod slovenskim povprečjem in povprečjem Osrednjeslovenske regije tudi delež malih podjetij (0-49 zaposlenih);
- ♦ četudi je delež MSP (0-250 zaposlenih) v Podravju višji od slovenskega povprečja, pa ima Podravje, kot smo že omenili, tudi precej nižje število podjetij na 1000 prebivalcev od slovenskega povprečja in precej nižje skupno število zaposlenih na 1000 prebivalcev.

⁵ Na podlagi indeksa razvojne ogroženosti – IRO (Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007–2013, Ur. list RS št. 23/2006, 4. člen) so v Sloveniji razvojne regije razvrščene, kot sledi: Pomurska (IRO = 159,5), 2. Notranjsko-kraška (127,0), 3. Podravska (116,8), 4. Spodnjeposavska (116,8), 5. Zasavska (113,9), itd., do najbolj razvitih, 11. Obalno-kraške (82,4) in 12. Osrednjeslovenske (8,7).

Brez podrobnejše analize ni mogoče ugotoviti vzrokov za tako velikostno sestavo podjetij, vendar pa bi morda lahko predvidevali, da v Podravju nova podjetja (0 zaposlenih) ne nastajajo v zadostnem številu, da pa – nasprotno – nastaja sorazmerno veliko samozaposlitev (1 -2 zaposlena), med katerimi je v Podravju še vedno veliko zaposlitev iz nuje (vstop v podjetništvo, ker ni možnosti za zaposlitev).

Na podlagi ugotovljenega lahko sklepamo, **da podravske razmere zahtevajo instrumente za spodbujanje nastajanja novih podjetij in spodbujanje zaposlovanja v njih.**

2.5.3.3 Izbrani kazalniki uspešnosti poslovanja podravske, slovenske in osrednjeslovenske regije ter dinamika v letih 2003 in 2004

V **Tabeli 31** so zbrani nekateri kazalniki uspešnosti poslovanja podjetij v Podravju, Sloveniji in Osrednjeslovenski regiji za leto 2004 z indeksi sprememb glede na prejšnje leto. Celotna tabela, na katero se nanašajo komentarji, je v Prilogi (**Tabela P** Izbrani kazalniki poslovne uspešnosti podjetij v Podravju, Osrednjeslovenski regiji in Sloveniji v letih 2003 in 2004).

Kot smo že omenili, so podjetja v Podravju v primerjavi s slovenskim povprečjem in Osrednjeslovensko regijo večja po številu zaposlenih, vendar pa praktično po vseh ostalih kazalnikih uspešnosti poslovanja ne dosegajo slovenskega povprečja in so daleč pod povprečjem, ki velja za Osrednjeslovensko regijo. Četudi so spremembe med letoma 2003 in 2004 v podravskega podjetij pozitivne (razen investicijskih izdatkov in deleža izgub) in praviloma tudi intenzivnejše kot v povprečju v državi, pa še niso mogle pomembneje spremeniti zaostajanja podravskega gospodarstva za državnim povprečjem.

Tabela 31: Izbrani kazalniki uspešnosti poslovanja podjetij v Podravju, na ravni države in v Osrednjeslovenski regiji

Element / podatek	2004			Indeks 2004/03		
	Podravje	Osrednje-slovenska	Slovenija	Podravje	Osrednje-slovenska	Slovenija
Sredstva na podjetja (v 1000 SIT)	329.915	373.432	384.313	109,1	102,8	104,0
Število zaposlenih na podjetje	14	8	11	100,0	88,9	91,7
Povprečna sredstva na zaposl. (v 1000 SIT)	22.681	42.599	32.654	111,2	107,0	108,6
Delež čiste izgube v celotnih prihodkih (%)	2,3	1,2	1,4	153,3	63,2	82,4
Poslovni prihodki na zaposlenega (v 1000 SIT)	21.328	35.793	27.632	111,4	110,4	111,2
Dodana vrednost na zaposlenega (v 1000 SIT)	5.580	7.987	6.675	110,6	108,0	108,9
Stroški dela na zaposlenega (v 1000 SIT)	3.713	4.608	4.113	109,2	107,8	108,0
Delež stroškov dela v dodani vrednosti (%)	66,5	57,7	62,0	98,7	99,8	100,0
Plače na zaposlenega (v 1000 SIT)	217	269	241	108,0	106,3	107,1
Delež dolga v virih sredstev (%)	52,3	53,3	55,3	102,3	104,9	103,8
Delež čistih prihodkov na tujem trgu (v %)	29,4	18,2	28,3	100,0	96,8	100,4
Investicijski izdatki *	13,6	16,4	14,4	95,1	107,9	103,6
Dodana vrednost na prebivalca (v 1000 SIT)	1.137,0	2.527,0	1.564,0	113,5	110,2	109,7

Vir: Regije 2005 – izbrani socio-ekonomski kazalniki po regijah, UMAR, delovni zvezek XIV/2005

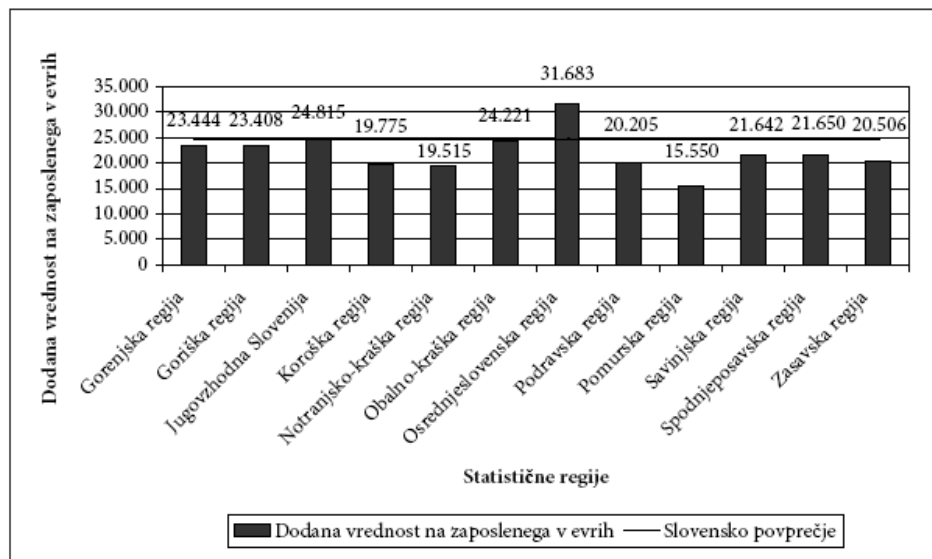
Pozitivni premiki:

- ♦ **Sredstva na podjetje** tako v Podravju leta 2004 še vedno znašajo le nekaj manj kot 86% slovenskega povprečja, čeprav so se v primerjavi z letom 2003 povečala za več kot 9%.

- ♦ **Število zaposlenih na podjetje**, ki se je v letu 2004 glede na leto pred tem znižalo tako na državni ravni, kakor v Osrednjeslovenski regiji, ostaja v Podravju stabilno in v letu 2004 močno presega državno povprečje (za 27,3%).
- ♦ **Rast povprečnih sredstev in prihodkov na zaposlenega** je v letu 2004 v Podravju presegla tako državno povprečje kot povprečje Osrednjeslovenske regije, vendar pa v letu 2004 podravska podjetja z 22.681 tisoč SIT povprečnih sredstev na zaposlenega in 21.328 tisoč SIT poslovnih prihodkov na zaposlenega močno zaostajajo za državnim povprečjem in seveda tudi za Osrednjeslovensko regijo: povprečna sredstva na zaposlenega dosegajo v Podravju v letu 2004 manj kot 70% državnega povprečja in le dobro polovico (53,2%) povprečja, ki velja za Osrednjeslovensko regijo; povprečni poslovni prihodki na zaposlenega v Podravju pa v istem letu dosegajo dobrih 77% državnega povprečja in le slabih 60% povprečja Osrednjeslovenske regije.
- ♦ Tudi **dodana vrednost na zaposlenega** je v Podravju naraščala hitreje kot na državni ravni in (za 1,7 odstotne točke) in v Osrednjeslovenski regiji (za 2,6 odstotne točke) izboljšala razmerje do ustreznega kazalnika na državni ravni in Osrednjeslovenski regiji. Vendar pa je v letu 2004 še vedno znašala le slabih 84 odstotkov državnega povprečja (v letu 2003: 82,3%) in manj kot 70% povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v Osrednjeslovenski regiji (v letu 2003: 68,2%). Ravni dodane vrednosti na zaposlenega v regijah prikazuje **Slika 7**.
- ♦ V letu 2004 je presegla državno povprečje in povprečje Osrednjeslovenske regije tudi rast **dodane vrednosti na prebivalca** v Podravju, ki se je povečala za 13,5%, v Osrednjeslovenski regiji za 10,2%, v državi pa v povprečju za 9,7%. S tem je Podravje znižalo razkorak med svojo dodano vrednostjo na prebivalca in povprečno dodano vrednostjo na prebivalca na ravni države, vendar pa s 1.137 tisoč SIT dodane vrednosti na prebivalca v letu 2004 še vedno dosega le slabih 73% državnega povprečja (1.564 tisoč SIT/prebivalca) in komaj 45% povprečne dodatne vrednosti na prebivalca, ki jo je v letu 2004 ustvarila Osrednjeslovenska regija.

Slika 7: Dodana vrednost na zaposlenega po regijah, 2004

Vir: Slovenski podjetniški observatorij 2005, Slika 13, str. 24

Stroški dela na zaposlenega in znotraj teh **plače na zaposlenega** so v Podravju v letu 2004 rasli hitreje kot v državi in presegli tudi povečanje ustreznih kazalnikov v Osrednjeslovenski regiji: stroški dela so se v Podravju povečali za 9,2% (v državi le za 7,8% in v Osrednjeslovenski regiji za 8%), plače pa so bile v Podravju v letu 2004 za 8% večje kot v letu 2003 (v državi za 6,3% in v Osrednjeslovenski regiji za 7,1%). Vendar pa rast stroškov dela v Podravju vendarle ni bila tako visoka, da bi vplivala na rast stroškov dela v dodani vrednosti: stroški dela v dodani vrednosti so se v Podravju znižali za 1,3 odstotke, to je, bolj kot v Osrednjeslovenski regiji (znižanje stroškov dela v dodani vrednosti za 0,2%), na državni ravni pa je delež stroškov dela ostal v letu 2004 enak kot v letu 2003. Ob sorazmerno visokem povečanju dodane vrednosti na zaposlenega, rasti stroškov dela in plač, je znižanje stroškov dela v dodani vrednosti z vidika izboljšanja sestave dodane vrednosti vsekakor obetaven podatek. Stroški dela v dodani vrednosti so namreč v Sloveniji precej višji kot v Evropi⁶.

Negativna gibanja

- ♦ V letu 2004 se je v Podravju v primerjavi s preteklim letom močno povečal **delež čiste izgube v celotnih prihodkih**, narasel je kar za 53,3%. Nasprotno se je delež izgube v čistih prihodkih znižal tako na državni ravni (za 17,6%) kakor v Osrednjeslovenski regiji (za skoraj 37%). Negativno gibanje v Podravju je seveda povečalo raven kazalnika v primerjavi z državo in Osrednjeslovensko regijo: povprečni delež čiste izgube v prihodkih podravskih podjetij v letu 2004 presega državno raven za 64% in je skoraj dvakrat večji kot od ustreznega kazalnika v Osrednjeslovenski regiji.
- ♦ V letu 2004 se kaže rahlo negativno gibanje tudi v **deležu čistih prihodkov na tujem trgu**. Podravska podjetja z deležem čistih prihodkov sicer v obeh opazovanih letih presegajo tako slovensko povprečje kot povprečje Osrednjeslovenske regije. Vendar pa so bili premiki v letu 2004 v Podravju manj ugodni kot na državni ravni: podravska podjetja so delež prihodkov na tujem trgu v letu 2004 ohranila na povprečju prejšnjega leta (29,4%), na državni ravni pa se je delež prihodkov na tujih trgih povečal za 0,4% (od 28,2% v letu 2003 na 28,3% v letu 2004).
- ♦ Izrazito negativna gibanja pa se kažejo v **investicijskih izdatkih** podravskih podjetij: delež investicijskih izdatkov v prihodku podravskih podjetij se je v letu 2004 v primerjavi z letom 2003 znižal za skoraj 5%, medtem ko se je ta delež na ravni države povečal za 3,6%, v Osrednjeslovenski regiji pa celo za skoraj 8%. S 13,4% investicijskih izdatkov v prihodku podravska podjetja, katerih delež investicijskih izdatkov v prihodku je leta 2003 presegal državno povprečje za skoraj 3%, dosegajo v letu 2004 le dobrih 94% državnega povprečja in 83% povprečnega deleža investicijskih izdatkov v prihodkih podjetij iz Osrednjeslovenske regije.
- ♦ So pa podravska podjetja manj zadolžena kot v povprečju slovenska podjetja: **delež dolga v virih sredstev** podravskih podjetij se je sicer v letu 2004 v primerjavi z letom 2003 povečal za 2,3% (od 51,8% na 52,3%), vendar manj kot v državi (povečanje za 3,8%) in manj kot v Osrednjeslovenski regiji (povečanje za 4,9%).

2.5.3.4 Analiza investicij v podravskih podjetjih

Investicijska dejavnost podjetij je eden od najpomembnejših kazalnikov za nadaljnji razvoj podjetij. Višina investicij in njihova sestava kažejo na obete glede stabilnosti razvojne dinamike v prihodnjih letih. Zato smo analizi investicij posvetili nekaj več pozornosti.

⁶ Ta delež je v EU v letu 2004 v povprečju znašal 59,46%. Vir: Slovenski podjetniški observatorij 2005, IPMMP, EPF UM, Maribor, junij 2006.

Bruto investicije v nova osnovna sredstva po vrstah investicij

Gibanje bruto investicij: Bruto investicije so se v obdobju od 2002 do 2004 (zadnji razpoložljiv podatek za regijo) v Podravju povečale za 6%, kar pa je znatno manj od povečanja investicij v slovenskem merilu (v istem obdobju povečanje za 16,4%). Najbolj so se povečale investicije v gradbene objekte in prostore⁷, tudi te so rasle v Podravju počasneje kot v Sloveniji (19,3% v Podravju in 21,9% v državi). Investicije v neopredmetena osnovna sredstva⁸ so se v tem obdobju znižale tako v Podravju kot na ravni države in v Osrednjeslovenski regiji, vendar najbolj v Podravju – kar za 7,6%, kar je dvakrat bolj kot v Osrednjeslovenski regiji: znižanje za 3,8% oziroma za skoraj 50% več kot na državni ravni.

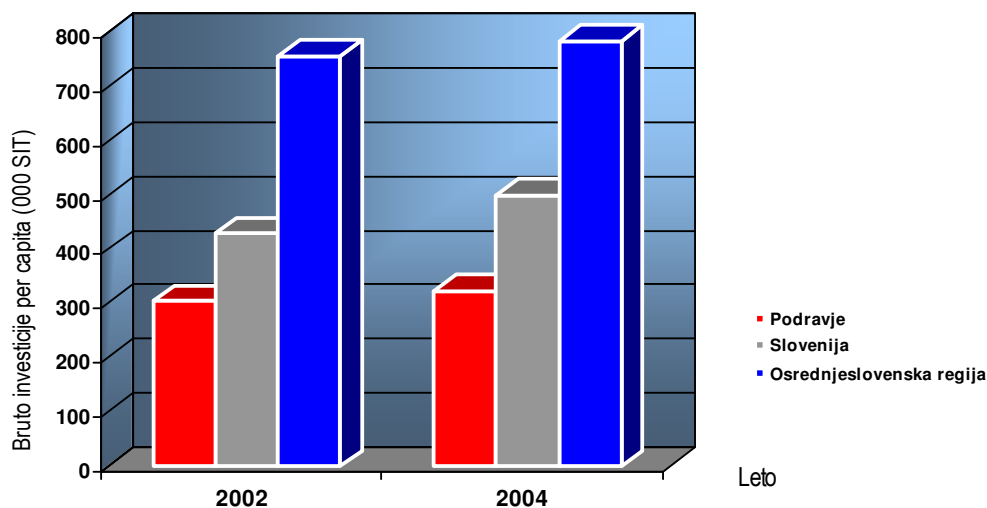
Tabela 32: Dinamika bruto investicij v letih 2002 – 2004: Podravje, Slovenija in Osrednjeslovenska regija

Skupine investicij	Indeks 2004/02		
	Podravje	Slovenija	Osrednjeslovenska regija
Bruto investicije - SKUPAJ (mio SIT)	106,0	116,4	104,3
Gradbeni objekti in prostori (mio SIT)	119,3	121,9	106,3
Stroji, oprema in prometna sredstva (mio SIT)	0,0	0,0	0,0
Neopredmetena osnovna sredstva (mio SIT)	92,4	94,8	96,2
Bruto investicije na prebivalca (SIT)	106,3	116,3	103,7

Vir: Statistični urad RS, [SI-Stat podatkovni portal: Ekonomsko področje](http://www.stat.si), <http://www.stat.si>, preračuni EIM

Bruto investicije na prebivalca, ki so leta 2002 v Podravju dosegala 71% državnega povprečja, so leta 2004 dosegala le še 64% tega povprečja. Primerjava z najrazvitejšo, Osrednjeslovensko regijo pa kaže, da bruto investicije na prebivalca v Podravju leta 2004 znašajo le 41,3% zneska, ki ga na prebivalca v investicijah namenja Osrednjeslovenska regija.

Slika 8: Bruto investicije na prebivalca v Podravju, Sloveniji in Osrednjeslovenski regiji

⁷ Vključujejo naložbe v stanovanjske in nestanovanjske objekte, objekte nizkih gradenj in izboljšavo zemljišč.

⁸ Obsegajo investicije v študije, projekte in raziskovalna dela, programsko opremo, zabavo in izvirnike oz. originale na področju filma, glasbe, ipd.

Raven investicij predstavlja podlago za razvoj gospodarskih subjektov. Očitno je torej, da podravska podjetja ne vlagajo dovolj v izboljšanje ekonomske podlage za nadaljnji razvoj, s tem pa seveda postaja vprašljivo tudi odpiranje novih delovnih mest v prihodnosti.

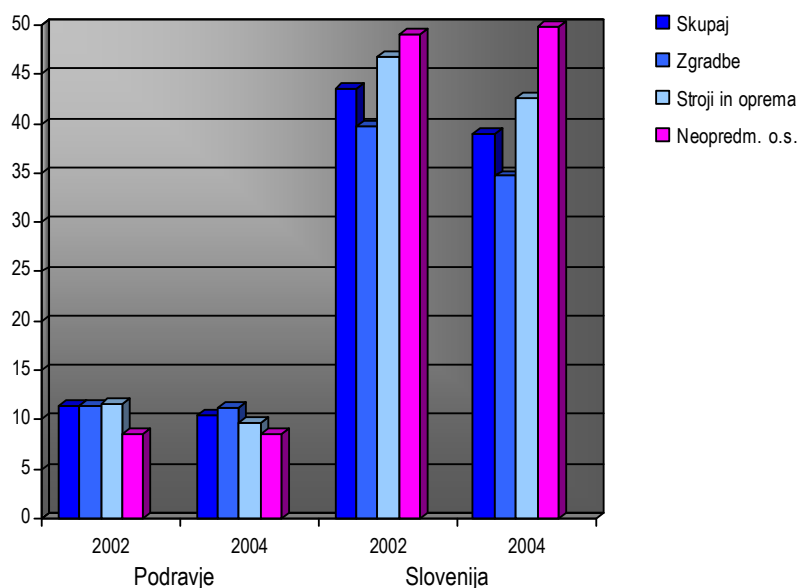
Tabela 33: Struktura investicij po skupinah investicij v Podravju, Sloveniji in Osrednjeslovenski regiji v letu 2004

Investicije po skupinah investicij (v mio SIT)	Podravje		Slovenija		Osrednja Slovenija	
	Znesek	%	Znesek	%	Znesek	%
Bruto investicije – SKUPAJ	103.899	100,00	1.001.550	100,00	390.666	100,00
Gradbeni objekti in prostori	54.887	52,83	490.359	48,96	169.988	43,51
Stroji, oprema in prometna sredstva ⁹	45.458	43,75	469.891	46,92	200.118	51,22
Neopredmetena osnovna sredstva	3.554	3,42	41.300	4,12	20.560	5,26

Vir: Statistični urad RS, [SI-Stat podatkovni portal: Ekonomsko področje](http://www.stat.si), <http://www.stat.si>, preračuni EIM

Tudi **struktura investicij** je v Podravju precej drugačna kot na ravni Slovenije in v Osrednjeslovenski regiji. V Podravju opazno izstopajo investicije v gradbene objekte in prostore, ki zajemajo skoraj 53 odstotkov v skupnem znesku investicij, medtem ko je delež naložb v stroje in opremo precej nižji od državnega povprečja. Zaskrbljujoče nizek pa je zlasti delež naložb v **neopredmetena osnovna sredstva** (raziskave, programsko opremo, itd.), ki v Podravju dosega le 83 državnega povprečja in le okrog 65 odstotkov deleža teh naložb v Osrednjeslovenski regiji. Strukturo investicij prikazuje **Slika 9**.

Slika 9: Deleži Podravja in Osrednjeslovenske regije v naložbah Slovenije po vrsti naložb

Kot kaže **Slika 9** zgoraj, ustvari Osrednjeslovenska regija več kot 40 odstotkov vseh investicij v Sloveniji, delež investicij te regije v neopredmetena osnovna sredstva pa je že v letu 2002 dosegel skoraj polovico vseh investicij Slovenije v tej skupini in se je v letu 2004 še povečal. Podravje ustvari le 11 odstotkov skupnih investicij v Sloveniji, vendar pa le 8,6 vseh slovenskih naložb v znanje in druga neopredmetena osnovna sredstva.

⁹ Podatek o vrednosti investicij v stroje, opremo in prometna sredstva za leto 2004 ni objavljen. Vrednosti v tabeli so ocenjene kot razlika med skupnimi investicijami in seštevkom ostalih postavk.

Če sklenemo, kazalci poslovanja za leti 2003 in 2004 kažejo na nekatere pozitivne premike v podravskih podjetjih, ki pa so še prešibki, da bi bistveno izboljšali položaj podravskih podjetij v primerjavi z državnim povprečjem in zlasti povprečjem v Osrednjeslovenski regiji. Kratko opazovano obdobje tudi ne dopušča sklepanja na stalnejše pozitivne premike, še zlasti zaradi znižanja deleža investicijskih izdatkov v prihodku, znižanja investicijskih izdatkov v absolutnem merilu in neugodne sestave investicij ter povečevanja deleža izgub v prihodkih, ki lahko znatno vplivajo na slabšanje kazalnikov uspešnosti poslovanja v naslednjih letih.

2.5.3.4 Nekateri značilnosti podjetniške aktivnosti v Podravju

Za Slovenijo je značilna nizka stopnja zgodnje podjetniške aktivnosti na sploh, še posebej pa pri ženskah. Obenem je v Sloveniji stopnja preživetja podjetij nizka, nižja od svetovnega in evropskega povprečja. Rezultat tega je na eni strani (pre)malo novih podjetij, na drugi strani pa tudi premalo podjetij preživi, raste, širi svoje poslovanje in odpira nova delovna mesta. Nastajajoča podjetja imajo velike ambicije glede rasti, ki pa se ob staranju podjetij kažejo kot nerealne.

Za Podravje smo podjetniško aktivnost in značilnosti nastajajočih podjetij ocenili na podlagi podatkov, ki jih zbiramo za potrebe izvajanja Vavčerskega sistema svetovanja. Večina nastajajočih podjetij namreč uporablja te storitve. Podatki kažejo, da nastajajo v sektorju malih in novih podjetij v glavnem taka, ki **ne temeljijo** na inovativnih izdelkih/storitvah (razen nekaj izjem), ki zahtevajo nizka začetna vlaganja, ki verjetno ne bodo imela visoke dodane vrednosti in v prihodnjih letih ne bodo odprla večjega števila novih delovnih mest. S takim trendom Podravje ne bo znižalo svojega zaostajanja za slovenskim povprečjem in za razvitejšimi regijami.

2.6 Turizem

2.6.1 Turistični promet

Število turistov

V letu 2005 beleži Podravje glede na leto 2002 porast skupnega števila turistov za 16%. Skupno število turistov v letu 2005 znaša 115.927. Primerjalno je v Sloveniji v enakem obdobju število turistov poraslo za 10%. Pri tem znaša delež tujih turistov v Podravju 66% in presega delež tujih turistov v Sloveniji, ki znaša 65%. V primerjavi z letom 2002 se je delež tujih turistov v Podravju povečal za 23%. Delež turistov v Podravju predstavlja nekaj več kot 3,2% od skupnega števila turistov v Sloveniji.

Tabela 34: Število turistov 2002-2005

LETO	PODRAVJE					SLOVENIJA				
	SKUPAJ	Domači	Tuji	INDEKS	%	SKUPAJ	Domači	Tuji	INDEKS	%
2002	99.705	37.294	62.411	100,00	4,61	2.161.960	859.941	1.302.019	100,00	100,00
2003	106.954	40.138	66.816	107,27	4,76	2.246.068	872.931	1.373.137	103,89	100,00
2004	116.202	39.790	76.412	116,55	4,96	2.341.281	842.429	1.498.852	108,29	100,00
2005	115.927	38.966	76.961	116,27	4,84	2.395.010	840.041	1.554.969	110,78	100,00

Vir: SURS, Statistični letopisi 2002-2004 in SI-STAT podatkovni portal, maj 2006 - Nastanitvene zmogljivosti, prihodi in prenočitve turistov, Slovenija, mesečno.

Število nočitev

V časovnem obdobju od leta 2002 do leta 2005 beleži Podravje porast števila prenočitev za 23% in znatno presega slovensko povprečje (za 20%). Delež prenočitev tujih turistov znaša 56% in je malenkost nižji od slovenskega, ki znaša 58%. Podravje predstavlja z 295.473 ustvarjenimi prenočitvami skoraj 4% skupnega števila prenočitev v Sloveniji v letu 2005.

Tabela 35: Število nočitev 2002-2005

LETO	PODRAVJE					SLOVENIJA				
	SKUPAJ	Domači	Tuji	INDEKS	%	SKUPAJ	Domači	Tuji	INDEKS	%
2002	238.468	112.207	126.261	100,00	3,26	7.321.061	3.300.262	4.020.799	100,00	100,00
2003	264.083	128.754	135.329	110,74	3,52	7.502.569	3.327.184	4.175.385	102,48	100,00
2004	294.385	137.076	157.309	123,45	3,88	7.588.737	3.225.954	4.362.783	103,66	100,00
2005	295.473	130.139	165.334	123,90	3,90	7.572.584	3.173.338	4.399.246	103,44	100,00

Vir: SURS, Statistični letopisi 2002-2004 in SI – STAT podatkovni portal, maj 2006 - Nastanitvene zmogljivosti, prihodi in prenočitve turistov, Slovenija, mesečno.

Povprečna doba bivanja

Podravje beleži v obdobju preteklih štirih let minimalne spremembe pri povprečni dobi bivanja turistov. Giblje se okrog 2,5 prenočitve na turista in precej zaostaja za slovenskim povprečjem, ki znaša ca. 3,3 nočitve na turista.

Tabela 36: Povprečna doba bivanja turistov 2002-2005

LETO	PODRAVJE			SLOVENIJA		
	ŠTEV. NOČITEV	ŠTEV. TURISTOV	PDB	ŠTEV. NOČITEV	ŠTEV. TURISTOV	PDB
2002	238.468	99.705	2,39	7.321.061	2.161.960	3,39
2003	264.083	106.954	2,47	7.502.569	2.246.068	3,34
2004	294.385	116.202	2,53	7.588.737	2.341.281	3,24
2005	295.473	115.927	2,55	7.572.584	2.395.010	3,16

Prenočitvene kapacitete in njihova povprečna zasedenost

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je v Podravju trenutno 37 nastanitvenih objektov, 1.147 sob in 2.941 ležišč, kar predstavlja 5,4% vseh prenočitvenih kapacitet v Sloveniji. Primerjalno z letom 2002 se je delež Podravja pri tem nekoliko spremenil.

Tabela 37: Nastanitvene zmogljivosti po upravnih enotah v Podravju

OBMOČJE	NASTANITVENE ZMOGLJIVOSTI		
	Nastanitveni objekti	Sobe	Ležišča
UE LENART	1	14	46
UE MARIBOR	16	654	1.600
UE ORMOŽ	1	42	81
UE PESNICA	0	0	0
UE PTUJ	9	332	810
UE RUŠE	3	34	101
UE SL. BISTRICA	7	71	303
PODRAVJE	37	1.147	2.941
SLOVENIJA	557	21.520	54.450

Vir: SURS, Nastanitvene zmogljivosti, prihodi in prenočitve turistov, Slovenija december 2005.

Podobno kot pri povprečni dobi bivanja zaostaja Podravje za slovenskim povprečjem tudi pri povprečni zasedenosti prenočitvenih kapacitet. Letna stopnja zasedenosti prenočitvenih kapacitet v Podravju znaša 27,53%, medtem ko je v Sloveniji 38,10%, pri čemer se povprečna doba bivanja v Podravju iz leta v leto povečuje.

Tabela 38: Povprečna zasedenost prenočitvenih kapacitet 2002-2005

LETO	PODRAVJE					SLOVENIJA				
	Štev. ležišč	%	Štev. nočitev	%	Povpr. zased. (%)	Štev. ležišč	%	Štev. nočitev	%	Povpr. zased. (%)
2002	3.194	5,85	238.468	3,26	20,46	54.608	100,00	7.321.061	100,00	36,73
2003	2.701	5,06	264.083	3,52	26,79	53.332	100,00	7.502.569	100,00	38,54
2004	3.077	5,55	294.385	3,88	26,14	55.468	100,00	7.588.737	100,00	37,38
2005	2.941	5,40	295.473	3,90	27,53	54.450	100,00	7.572.584	100,00	38,10

2.6.2 Ekonomski obseg turizma

Regionalna bruto dodana vrednost (BDV) v osnovnih cenah

V naslednjih tabelah je podana primerjava med ustvarjeno BDV v Sloveniji in v Podravju. Primerjamo osnovne cene in upoštevamo standardno klasifikacijo dejavnosti v Republiki Sloveniji. Gostinstvo je ustvarilo v Podravju v letu 2003 11,2% delež slovenske BDV za dejavnost gostinstva, kar pomeni zmanjšanje za 0,3% v primerjavi z letom 2002. Glede na leto 2002 se je zaostanek za deležem celotne slovenske BDV povečal za 0,2%.

Tabela 39: Regionalna bruto dodana vrednost v osnovnih cenah 2002-2003

REGIONALNA BDV V OSN. CENAH (a)		2002				2003			
		SLOVENIJA		PODRAVJE		SLOVENIJA		PODRAVJE	
SKD	DEJAVNOST	v mrd. SIT	v %	v mrd. SIT	v %	v mrd. SIT	v %	v mrd. SIT	v %
A + B	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	147,8	100	24,7	16,7	128,9	100	20,9	16,2
C + D	Rudarstvo in predelovalne dejavnosti	1.233,2	100	164,3	13,3	1.358,8	100	175,4	12,9
E	Oskrba z električno, plinom, vodo	141,6	100	17,8	12,6	147,8	100	19,1	12,9
F	Gradbeništvo	264,7	100	40,0	15,1	290,3	100	44,2	15,2
G	Trgovina, popravila motornih vozil	538,8	100	62,9	11,7	592,0	100	67,5	11,4
H	Gostinstvo	107,2	100	12,3	11,5	117,1	100	13,1	11,2
I	Promet, skladiščenje in zveze	321,7	100	36,5	11,3	360,7	100	40,3	11,2
J	Finančno posredništvo	212,2	100	31,7	14,9	222,4	100	34,4	15,5
K	Nepremičnine, najem in posl. storitve	721,3	100	105,9	14,7	788,8	100	115,3	14,6
L	Javna uprava, obvezno soc. zav.	298,4	100	32,2	10,8	333,6	100	35,9	10,8
M	Izobraževanje	264,0	100	44,1	16,7	288,4	100	47,9	16,6
N	Zdravstvo in socialno varstvo	235,1	100	39,0	16,6	252,5	100	42,0	16,6
O + P	Druge javne, skupne in os. storitve; zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	154,6	100	14,2	9,2	167,3	100	17,1	10,2
SKUPAJ		4.640,6		625,6	13,5	5.048,6		673,1	13,3

Vir: SURS, [Regionalni bruto domači proizvod 1995-2003](#), maj 2006 - podatki so prikazani po dejavnostih primerjalno med Podravjem in Slovenijo za leti 2002 in 2003.

Dejavnost gostinstva predstavlja v Podravju v letu 2003 1,9% delež celotne BDV v osnovnih cenah in je za 0,1% manjši, kot v letu poprej. V primerjavi s slovenskim deležem dejavnosti gostinstva, ki znaša v letu 2003 2,3% celotne slovenske BDV, zaostaja Podravje za 0,4%, kar pomeni povečanje zaostanka za 0,1% glede na leto 2002, ko je Podravje zaostajalo za slovenskim deležem dejavnosti gostinstva v celotnem BDV za 0,3%.

Tabela 40: Regionalna bruto dodana vrednost v osnovnih cenah 2002-2003

REGIONALNA BDV V OSN. CENAH (a)		2002				2003			
		SLOVENIJA		PODRAVJE		SLOVENIJA		PODRAVJE	
SKD	DEJAVNOST	v mrd. SIT	v %	v mrd. SIT	v %	v mrd. SIT	v %	v mrd. SIT	v %
A + B	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	147,8	3,2	24,7	3,9	128,9	2,6	20,9	3,1
C + D	Rudarstvo in predelovalne dejavnosti	1.233,2	26,6	164,3	26,3	1.358,8	26,9	175,4	26,1
E	Oskrba z elektriko, plinom, vodo	141,6	3,1	17,8	2,8	147,8	2,9	19,1	2,8
F	Gradbeništvo	264,7	5,7	40,0	6,4	290,3	5,8	44,2	6,6
G	Trgovina, popravila motornih vozil	538,8	11,6	62,9	10,1	592,0	11,7	67,5	10,0
H	Gostinstvo	107,2	2,3	12,3	2,0	117,1	2,3	13,1	1,9
I	Promet, skladiščenje in zveze	321,7	6,9	36,5	5,8	360,7	7,1	40,3	6,0
J	Finančno posredništvo	212,2	4,6	31,7	5,1	222,4	4,4	34,4	5,1
K	Nepremičnine, najem in posl. storitve	721,3	15,5	105,9	16,9	788,8	15,6	115,3	17,1
L	Javna uprava, obvezno soc. zav.	298,4	6,4	32,2	5,1	333,6	6,6	35,9	5,3
M	Izobraževanje	264,0	5,7	44,1	7,0	288,4	5,7	47,9	7,1
N	Zdravstvo in socialno varstvo	235,1	5,1	39,0	6,2	252,5	5,0	42,0	6,2
O + P	Druge javne, skupne in os. storitve; zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	154,6	3,3	14,2	2,3	167,3	3,3	17,1	2,5
SKUPAJ		4.640,6	100,0	625,6	100,0	5.048,6	100,0	673,1	100,0

Vir: SURS, [Regionalni bruto domači proizvod, 1995 -2003](#), maj 2006 - podatki so prikazani po dejavnostih primerjalno med Podravjem in Slovenijo za leti 2002 in 2003.

2.7 Okolje in prostor

Podravje spada med naravno in geografsko pestre pokrajinske enote severovzhodne Slovenije, ki ga sestavljajo gričevja **Slovenske gorice**, **Haloze** ter del **Dravinjskih goric**, **ravninski del ob Dravi** ter predalpski svet, kamor lahko štejemo **vzhodni del Pohorja in Kozjak**.

Kamninska sestava je prav tako zelo pestra. Na eni strani značilna peščeno-prodnata tla ob reki Dravi ter ilovno-glinenski nanosi Pohorskih potokov do lapornatih tal v Halozah, do peščenjakov, konglomeratov in apnencev na Pohorju in Kozjaku.

Reka Drava s svojim porečjem skrbi za sorazmerno gosto mrežo vodotokov snežnega (nivalnega) vodnega režima.

Podnebje je zmerno do prehodno panonsko celinsko. Povprečna količina padavin se giblje med 900 in 1100 mm, kar pomeni, da se Podravje uvršča med srednje bogata padavinska območja v Sloveniji.

Dravska ravan je tudi **največji rezervoar podzemne vode** v Sloveniji. Povprečna razpoložljiva količina vode sedaj presega povpraševanje/potrebe po pitni vodi, vendar so vsa pomembnejša črpališča »locirana« na kmetijsko intenzivnih območjih.

Gozdnatost je 38,6 %, kar pomeni, da je gozdnatost v regiji nekoliko manjša kot v Sloveniji (56 %). Pojav zaraščanja kulturne krajine je izrazit le v delu regije: v Zahodnih Halozah, na Pohorju in Kozjaku.

Tabela 41: Nekatere značilnosti pokrajinskih območij v Podravju

Območje	Tip	Kamnine (prevladujejo)	Podnebje	Padavine (povp. kol. padavin)	Značilna poselitev	Populacijska gibanja
Slovenske gorice	gričevje	Peski, glina in laporji, manj peščenjaka in apnenca	Prehodno panonsko celinsko	Med 900 in 1000 mm	Razložena poselitev ter značilna »cerkvena« naselja na slemenih	Depopulacija je vsesplošen proces, napredovala so samo nekatera središčna naselja
Haloze	gričevje	Lapor, glina, melj ter peski in peščenjaki	Tipično	1000 mm	Nizka urbanizacija brez pravega krajevnega središča	Izrazita depopulacija in velike dnevne migracije na delo
Dravinjske gorice	nizko gričevje	Glina, melj in nekaj laporja		Med 1000 in 1100 mm	Razložena poselitev	Povečanje števila, predvsem Slovenska Bistrica
Dravska ravan	ravnina	Prodne in peščene usedline ter ilovno-glinenski nanosi	Zmerno celinsko podnebje	1000 mm	Značilna podolžna naselja ob cestah, ter mesta z razpršenimi obmestji	Med najgosteje poseljenimi območji v SLO, Priseljevanje predvsem v mesta in primestja (Maribor, Ptuj,)
Pohorje in Kozjak	hribovje	Jedro Pohorja sestavlja ogromen tonaltni lakolit, ki je z vseh strani obkrožen z		Med 1100 in 1500 mm	Prevladujejo razložena naselja s 100 do 200 preb.	Na Podpohorskih goricah je trend priseljevanja, Kozjak depopulacijsko

		metamornimi kamninami, te pa s sedimenti				območje
--	--	--	--	--	--	---------

Odpadki

Odpadki so eno najslabše rešenih področij varstva okolja v regiji. Nakopičeni problemi pri ravnanju z odpadki so večplastni in izvirajo iz dosedanjega družbenega odnosa do odpadkov in načina ravnanja z njimi, pomanjkanja pravnih predpisov in ekonomskih ukrepov, iz geoloških in hidroloških značilnosti prostora, značilnega vzorca poseljenosti in za slovenski prostor čedalje značilnejših pojavov NIMBY (Not in my back yard) in NIMET (Not in my election time).

Na območju statistične regije Podravje opravljajo službo odvoza in odlaganja komunalnih odpadkov naslednja podjetja: 1. Snaga za Območje Konzorcija in delno v Slovenski Bistrici, 2. Čisto mesto d.o.o. (občine z območja UE Ptuj in Duplek) in 3. Letnik - Saubermacher d.o.o. (občine z območja UE Lenart, Ormož in Šentilj),

Tabela 42: Komunalna zbirna območja

	KOMUNALNA ZBIRNA OBMOČJA	Občine	Količine zbranih komunalnih odpadkov v t/2001	Predvideno leto zapiranja odlagališča	Delež vključenih gospodinjstev v odvoz kom. odpadkov
1.	Maribor: odlagališče Pobrežje	MO Maribor, Ruše, Starše, Rače-Fram, Pesnica, Kungota, Hoče-Slivnica, Miklavž, Selnica, Lovrenc na Pohorju;	80.000	Pomlad 2003	90%
	Slovenska Bistrica: odlag. Pragersko	Slovenska Bistrica, Oplotnica;	13.000	2021	80%
2.	Ptuj: odlagališče Brstje	MO Ptuj, Destrnik, Trnovska vas, Dornava, Gorišnica, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Videm, Zavrč, Vitomarci, Hajdina, Markovci, Podlehnik, Duplek;	19.000	2001	68%
3	Lenart: odlagališče Hrastje - Mota	Lenart, Benedikt, Cerkvjenjak, Sv. Ana, Šentilj;	13.000	2002	96%
	Ormož: odlagališče Dobrava	Ormož		2008	95%
SKUPAJ		34	125.000		85.8%

Viri podatkov: Statistični letopis 1996 Republike Slovenije, Anкета opravljena za potrebe strateškega dela RRP za Podravje 2002, Inventarizacija odlagališč v R Sloveniji VGP Drava za MOP 1999, Statistične informacije, poglavje 27. Okolje, oktober 1998, št. 271, Statistični urad R Slovenije.

Odvoz odpadkov je organiziran v vseh občinah Podravja. V večini občin je pokritost z odvozom odpadkov zelo visoka, razen v bolj oddaljenih krajih, kot so Žetale 7% in Zavrč 27%.

Vsi trije nosilci dejavnosti zbiranja, odvažanja in odlaganja komunalnih odpadkov odražajo trend naraščanja količine odpadkov in tudi boljši izkoristek ločenega zbiranja. Še vedno ni zadovoljivo rešeno nadaljnje procesiranje zbranih frakcij ter večja vključenost v ločeno zbiranje odpadkov za bolj oddaljena in razpršena naselja.

V regiji obratujejo **tri (3) odlagališča komunalnih odpadkov**. Konec leta 2004 je prenehalo obratovati odlagališče na Pobrežju. Glede na to, da v tem trenutku še ni znana lokacija novega odlagališča, začasno odlagališče in baliranje odpadkov v Dogošah pa je tudi v letošnjem letu predvideno za zaprtje in saniranje. Zaradi težav z iskanjem nove lokacije lahko pričakujemo težave z odlaganjem preostanka komunalnih odpadkov Maribora in okoliških občin. Ostali dve odlagališči lahko z ustrežno sanacijo obratujeta še nekaj let.

Poleg komunalnih odlagališč obratuje v tovarni Pinus Rače manjša sežigalnica za nevarne odpadke .

V regiji je veliko **črnih odlagališč** najrazličnejših odpadkov, ki se zelo počasi sanirajo. Odlagališča so nevarna zaradi negativnih vplivov na podzemno vodo, ki je najpomembnejši vir pitne vode v regiji. Med »črna« odlagališča lahko štejemo tudi Gudronsko jamo v občini Pesnica, katere sanacija teče že nekaj let, ter manjši gudronski jami v Bohovi in Limbuški Dobravi

Nevarni odpadki

V Metavi pri Mariboru je legalno odlagališče nevarnih odpadkov, ki je edino te vrste v Sloveniji. Letno zbrane količine znašajo cca. 500 m³ nevarnih odpadkov. Življenjska doba odlagališča je še najmanj 25 let. Monitoring vplivov na okolje se redno izvaja. V regiji obstaja tudi nekaj odlagališč industrijskih odpadkov, ki pa so v lasti in upravljanju podjetij, ki odpadke proizvajajo (TDR Metalurgija d.d., Paloma d.o.o., Talum, Impol).

Tabela 43: Ravnanje s komunalnimi odpadki, zbranimi z javnim odvozom odpadkov 2004

Ravnanje s komunalnimi odpadki, zbranimi z javnim odvozom odpadkov, 2004.					
	Skupna letna količina odpadkov zbranih z javnim odvozom	Količine odpadkov oddane na odlagališče	Količine odpadkov oddane v postopke odstranjevanja	Količine odpadkov oddane v postopke predelave	Količine odpadkov oddane drugemu zbiralcu
SLOVENIJA	795497	654606	60888	27961	33534
Podravska	124347	61821	46820	990	10178

Vir: Statistični urad RS

Tabela 44: Količine odpadkov po občinah letno

Količine odpadkov po občinah letno		
OBČINE	2003	2004
Benedikt	424	404
Cerkvenjak	632	508
Destričnik	389	432
Dornava	571	637
Duplek	1780	1979
Gorišnica	1145	1274
Hajdina	1120	1229
Hoče - Slivnica	3230	2994

Juršinci	369	410
Kidričevo	2189	2480
Kungota	1481	1198
Lenart	5845	3568
Lovrenc na Pohorju	616	771
Majšperk	717	796
Maribor	66546	52913
Markovci	1044	1160
Miklavž na Dravskem polju	1062	1322
Oplotnica	951	1134
Ormož	3487	3955
Pesnica	1662	1616
Podlehnik	174	182
Ptuj	9215	9238
Rače - Fram	1481	1280
Ruše	2034	2646
Selnica ob Dravi	1593	4407
Slovenska Bistrica	13322	14630
Starše	808	884
Sveta Ana	597	508
Sveti Andraž v Slov. goricah	199	205
Šentilj	1770	1619
Trnovska vas	307	341
Videm	1073	793
Zavrč	147	159
Žetale	39	46

Pričakovane spremembe :

- Pričakujemo lahko težave zaradi zaprtja odlagališča v Dogošah – v tem trenutku še ni določena nova lokacija,
- Intenzivno iskanje ustreznih rešitev ravnanja z različnimi odpadki,
- Uveljavljanje načina preprečevanja, zmanjševanja in predelave odpadkov, količine odpadkov naraščajo predvsem v javnem sektorju (komunala, storitvena dejavnost, transport in dodelava),
- Cene ravnanja z odpadki bodo narasle zaradi prilagoditve tehnologijam v EU (inertizacija odpadkov pred odlaganjem, monitoring deponije),
- Razvijajo se (ekonomsko motivirani) finančni in snovni krogotoki za sekundarne surovine.

Površinske in podzemne vode

Površinske vode v Podravju v glavnem odtekajo proti vzhodu in pripadajo črnomoškemu povodju oziroma povodju reke Donave. Povodje reke Drave predstavlja značilno podobo slovenske pokrajine. V dolinah rek in potokov ter na ravninskem svetu se nahajajo vsa večja urbanizirana območja, prometna infrastruktura, industrijski in obrtni tehnološki objekti ter vse večje kmetijsko obdelovalne površine in objekti. Na istem geografskem prostoru se torej nahajajo občutljivi sistemi okolja med katere se uvrščajo tudi površinske in podzemne vode in viri onesnaževanja oziroma viri obremenitev okolja s škodljivimi ali nevarnimi snovmi. Povodje Mure v svojem delu med Šentiljem in mejnim prehodom Cmurek prav tako spada v Podravje.

Površinske vode

Površina padavinskega zaledja reke Drave obsega v Sloveniji 3269 km². Za to območje znašajo povprečne letne količine padavin za obdobje od 1981 do 1990 1053 mm/m² in v letu 1995 1026 mm/m². Glede na množine padavin se to območje ocenjuje kot srednje bogato padavinsko območje.

Povodje reke Drave predstavljajo reka Drava s pritoki, ki merijo od izvira do izliva v reko Dravo od 26 do 73 km. Številni manjši pritoki dopolnjujejo sorazmerno gosto mrežo vodotokov snežnega (nivalnega) vodnega režima.

Tabela 45: Pregled večjih površinskih vodotokov v povodju Drave

REKA	PRITOK	PRITOK	PRITOK	Dolžina v Sloveniji (km)	Manjši pritoki
DRAVA				142	Reka, Crkvenica, Bistrica, Vuhreški potok, Velka, Breznoviški potok, Črmenica, Radoljna, Bistrica (pri Selnici), Bistrica in Lobnica (pri Rušah), Žiteški potok, Grajena, Lešnica, Pavlovski potok, Libanja, Trnava
	Meža			42	Barbarski potok, Jamnica, Reka, Kotulka
		Mislinja		36	Suhadolnica, Barbarski potok, Dovžanka, Selšnica
			Rogoznica	22	
	Dravinja			73	Žičnica, Ličenca, Breznica, Bela, Skrabska, Jesenica, Peklača, Bistrica
		Oplotnica		28	
		Ložnica		26	
		Polskava		40	Devina, Framski potok, Polanski potok
			Framski potok	26	
	Pesnica			65	Svečinski potok, Kresnica, Cirknica, Jakobski potok, Globovnica, Velka, Drvanja, Trnovski potok, Zg. Brnica, Krka, Sp. Brnica, Brežnica, Sejanca
Skupaj				478	

Stanje struge Drave

Struga reke Drave je prekomerno zaraščena in muljasta, saj zaradi HE nad Mariborom in preusmeritve vode v energetske kanale, voda ne odnaša in čisti struge kot nekoč. Zato je zmanjšana njena samočistilna sposobnost. Nastajajo velike zaraščene površine, ki povečujejo ogroženost ob poplavih. K temu pripomore tudi izsuševanje poplavnih območij, s čimer se manjšajo razpoložljive razlivne površine. Zaradi omejenih sredstev za redno vzdrževanje, se posegi čiščenja struge izvajajo občasno in so zato toliko bolj drastični. Tudi zaraščanje prodišč je poseben problem, saj so ta poseben habitat, ki omogoča življenje drugim živalskim vrstam. Ponekod so posegi čiščenja zaraslih območij onemogočeni tudi zaradi opredelitve zemljišč, saj so nekatera območja v procesu zaraščanja že prešla v kategorijo gozda in izsekavanje ni več dovoljeno.

Monitoring kakovosti

Osnovni program spremljanja kakovosti voda in obremenitev površinskih vodotokov je monitoring kakovosti voda površinskih vodotokov Slovenije, ki se izvaja od leta 1986. Program monitoringa vključuje fizikalno-kemijske in mikrobiološke analize vode, fizikalno-kemijske analize sedimenta in biološke analize.

Minimalni zahtevani pretok v strugi Drave (Maribor-Ptuj) je v tem trenutku 10m³/s pozimi in 20 m³/s poleti, kar je po ocenah strokovnjakov VGP Drava ustrezno, naravovarstveniki pa že leta temu oporekajo.

Za porečje Mure je značilno kar veliko onesnaženje z organskimi snovmi predvsem v spodnjem delu, še posebej pa so problematični pritoki (Ščavnica). Kriteriji za ocenjevanje ekološkega stanja površinskih vodotokov v skladu z Direktivo o vodah 2000/60/EC še niso izdelani.

Ocena kemijskega stanja za vsa merilna mesta v Podravju po zahtevah iz Uredbe o kemijskem stanju površinskih voda za leto 2004 kažejo naslednje stanje:

- DRAVA kot celota kaže DOBRO stanje
- ŠČAVNICA pri Pristavi kaže SLABO stanje
- DRAVINJA pri Vidmu pri Ptujju kaže SLABO stanje
- PESNICA kaže DOBRO stanje
- MURA pri Ceršaku kaže DOBRO stanje

Analize pesticidov, ki so se izvedle v Podravju so pokazale, da mejna vrednost za vsoto pesticidov (0.5 µg/l) ni bila presežena v nobenem vzorcu vode. Na merilnem mestu Dravinja Videm je bila izmerjena vsebnost metolaklorja višja od predpisane mejne vrednosti za metolaklor (0.1 µg/l).

Splošni fizikalno – kemijski parametri kemijskega stanja

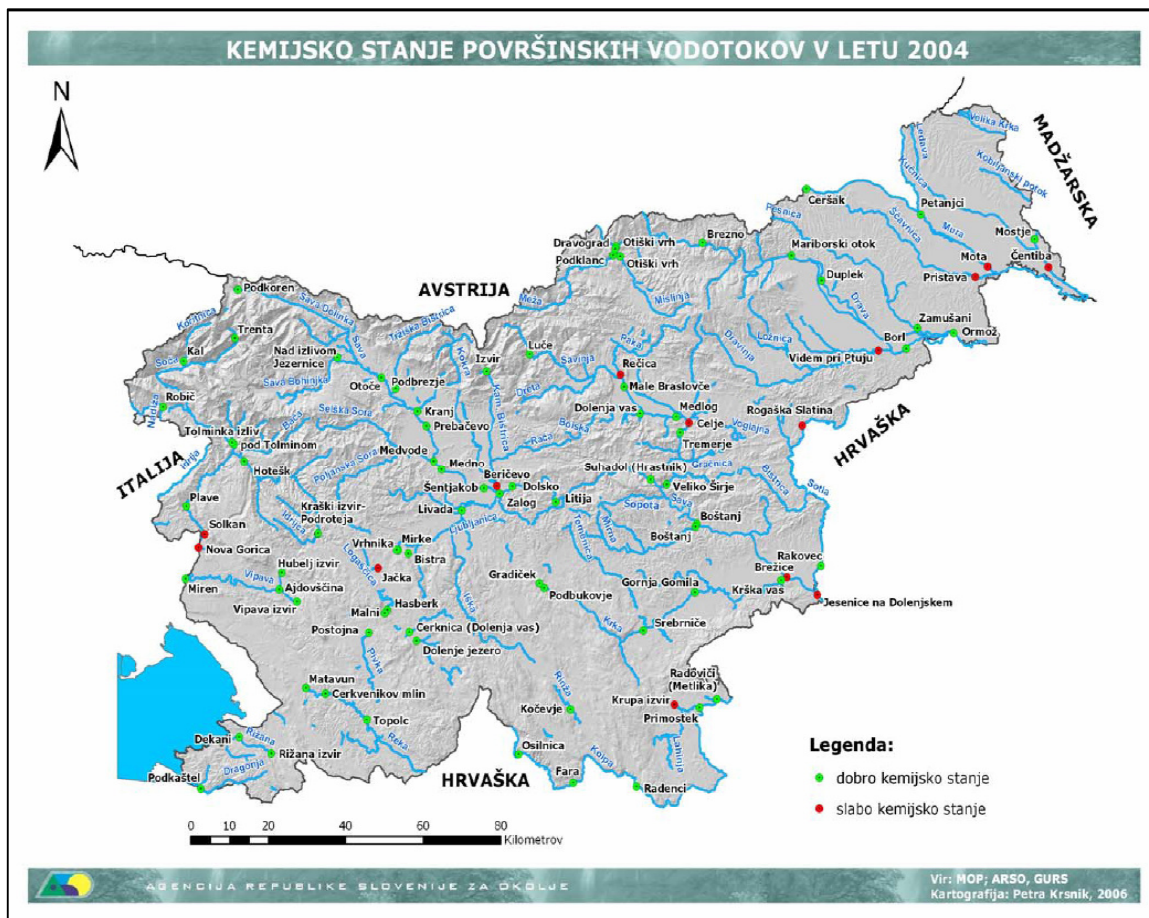
V letu 2004 letne povprečne vrednosti fizikalno-kemijskih parametrov na nobenem merilnem mestu niso presegale mejnih vrednosti.

Biološka ocena kakovosti površinskih vodotokov v Podravju v letu 2004 kažejo naslednje stanje:

- DRAVA je kot celota v II. Kakovostnem razredu
- ŠČAVNICA pri Pristavi je v III/IV kakovostnem razredu
- DRAVINJA pri Vidmu pri Ptujju je v II. Kakovostnem razredu
- PESNICA je v II. Kakovostnem razredu
- MURA pri Ceršaku je v II. Kakovostnem razredu

Slika 10: Kemijsko stanje površinskih voda v letu 2004

Podzemna voda

Na območju povodja reke Drave ležita dve polji podzemne vode. To sta Dravsko polje in Ptujsko—Ormoško polje. K podtalnici Dravskega polja prispevajo pohorski potoki eno tretjino vode. Za obe polji je značilna lega sredi intenzivno obdelanih kmetijskih površin in visoka podtalnica. Obe polji sta zelo občutljivi za vsa dogajanja na površini. Kakovost podzemne vode na obeh omenjenih območjih podtalnice se spremlja od leta 1986.

Na osnovi rezultatov večletnih spremljanj kakovosti podzemne vode na območjih podtalnice Dravskega in Ptujsko-Ormoškega polja ugotavljamo:

- **Da so se zmanjšale obremenitve podzemne vode s pesticidi**, (slika 1.3 - 2). Pred nami je najtežja naloga zmanjšanja vsebnosti atrazina, njegovih razgradnih produktov, od sedanjih 0.2-0.4 µg/l na vsebnosti pod 0.1 µg/l (mejna vrednost za pitno vodo);
- Vidni so trendi **povečevanja obremenitev s spojinami dušika, oziroma nitrati**. Kljub temu, da mejne vrednosti v obstoječem stanju niso presežene je sedanji trenutek odločilen, da se stopnjevanje obremenitev podzemne vode ustavi;
- **Število spojin**, ki niso vključene na standardne sezname spojin iz programov monitoringa **se povečuje**. Praviloma se pojavljajo spojine, ki se nahajajo na seznamih prepovedanih (ali nedovoljenih snovi) in spojine, o katerih so toksikološki podatki pomanjkljivi.

Oskrba s pitno vodo

Glavni vir pitne vode Podravske regije se nahajajo na obronkih Pohorja, vzdolž reke Drave (Selniška Dobrava) in v podzemnih rezervoarjih Dravskega in Ptujskega polja ter rezervata podtalnice Vrbanskega platoja.

V obmestnih predelih, kjer se večinoma pojavlja problem razpršene gradnje, je vodooskrba vezana na lastne vodne vire in je ponekod v upravljanju lokalnih krajevnih skupnosti.

Lokalni viri na eni strani pomenijo veliko bogastvo, istočasno pa tudi veliko nevarnost za zdravje in življenje prebivalcev. Pogosto so omrežja v slabem stanju, oporečne kvalitete, problem je tudi spremenljiva izdatnost teh virov. Zaradi problemov, ki se pojavljajo na teh sistemih, je težnja in interes krajevnih oz. lokalnih skupnosti po priključitvi na mestni vodovod.

Vodooskrbni sistem ptujskega območja, s katerim upravlja Komunalno podjetje Ptuj, se oskrbuje s pitno vodo iz črpališča v Skorbi in iz globinskih vodnjakov v Novi vasi pri Ptuj, Desencih in Lancovi vasi. Vodovodni sistem je dolg preko 900 km.

S pitno vodo v celoti oskrbujejo občine Cerkvenjak, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Markovci pri Ptuj, Podlehnik, Ptuj, Starše, Sv. Andraž v Slov. goricah, Trnovska vas, Videm pri Ptuj, Zavrč in delno občine Duplek, Lenart, Slov. Bistrica, Ormož in Žetale (skupaj približno 75.000 ljudi).

Občina Ormož se oskrbuje z vodo iz vodovodnega zajetja Mihovci, kjer je že bila izvedena I. faza umetnega bogatenja podtalnice. S pitno vodo iz ormoškega vodovoda se oskrbuje približno 18.000 prebivalcev, ki porabijo letno od 780.000 do 800.000 m³ pitne vode.

Občino Slovenska Bistrica oskrbuje s pitno vodo Komunalna Slovenska Bistrica. Manjši del pitne vode pa zagotavlja tudi Komunalno podjetje Ptuj. Glavni vir pitne vode so podzemne vode, del pa zagotavljajo iz potoka Bistrice po predhodnem čiščenju. Čistilna naprava je potrebna obnove in rekonstrukcije.

Na območju občin Konzorcija za razvojne naloge (Maribor, Ruše, Lovrenc na Pohorju, Selnica ob Dravi, Pesnica, Kungota, Pesnica, Šentilj, Duplek, Rače – Fram in Hoče – Slivnica) ter občin Lenart, Benedikt Sveta Ana in del Gornje Radgone, zagotavlja vodooskrbo podjetje Mariborski vododvod d.d. iz Maribora. Vodo zajemajo iz vodnih virov Vrbanski plato, Betnava, Bohova, Dobrovce, Selnica, Ceršak, Ruše I in Ruše II, ki so vsi locirani na širšem območju mesta Maribor in se delno napajajo iz istega bazena podzemne vode kot viri ptujskega vodooskrbnega sistema..

Delež prebivalstva, ki je priključen na javni vodovod v Podravju se giblje med 82 in 85 %.

Tabela 46: Pomembnejši vodni viri (Mariborski vodovod)

Vodni vir	Kapacitete	Povprečno izkoriščanje
Vrbanski plato	760 l/s	410 l/s
Betnava	100 l/s	60 l/s
Bohova	90 l/s	42 l/s
Dobrovce	76 l/s	45 l/s
SKUPAJ	1062 l/s	557 l/s

Vir: Mariborski vododvod d.d., Poročilo o zdravstveni ustreznosti pitne vode v letu 2000

Pričakovane spremembe:

- Beležimo trend zniževanja povpraševanja po pitni vodi v gospodarskih in storitvenih dejavnostih;
- V industriji bo povpraševanje po pitni vodi še naprej nazadovalo;
- Zaostrili se bodo kazalci varnosti oskrbe s pitno vodo:
 - koncentracija polutantov,
 - mikrobiološka kakovost,
 - varnost vodovarstvenih območij;
- Povečal se bo pritisk na gospodarsko rabo vodovarstvenega območja;
- Dolgoročno bodo zmanjšane izgube iz vodovodnih omrežij;
- Opredelili ali zgradili se bodo rezervni vodni viri;
- Izboljšala se bo varnost pred onesnaževanjem iz kanalizacije.

Odpadne vode

Komunalne dejavnosti zagotavljajo in zadovoljujejo temeljne materialne pogoje življenja in dela v naseljih. To z drugimi besedami pomeni, da imajo komunalne dejavnosti svojstvene značilnosti, ki deloma izhajajo iz dejstva, da so vezane na naselja. Prostorske in siceršnje raznolikosti naselij in njihove frekvenčne distribucije ter ostale značilnosti poselitve v Sloveniji močno vplivajo na obseg in strukturo komunalne potrošnje in tudi na organizacijo dejavnosti. Tako so komunalne dejavnosti razmeroma heterogene v več pogledih: po številu dejavnosti, ki se izvajajo na posameznih območjih, po obsegu proizvodov in storitev, koncentraciji in razpršenosti omrežij, objektov in naprav, po oblikah organiziranosti dejavnosti in nenazadnje po virih in obsegu financiranja. Vodooskrba, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda niso nikakršna izjema. Za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda pa je še bolj kot pri ostalih oskrbovalnih sistemih značilna neizgrajenost sistemov ter njihova velika razdrobljenost, ki je še dodatno pogojena s topografskimi danostmi.

Na območju UE Ptuj opravlja javno službo odvajanja in čiščenja odpadnih vod Komunalno podjetje Ptuj in zajema občine: Destrnik, Dornava, Gorišnica, Juršinci, Hajdina, Kidričevo, Majšperk, Markovci pri Ptuj, Mestna občina Ptuj, Podlehnik, Sv. Andraž v Slov. goricah, Trnovska vas, Videm pri Ptuj, Zavrč in Žetale, vendar trenutno vzdržuje in obratuje z objekti le v občini Kidričevo, mestni občini Ptuj in Trnovski vasi. V drugih občinah se omrežje šele izgrajuje. V naslednjem letu se bo začela velika investicija v obnovo in dograditev centralne čistilne naprave v Ptuj.

Na območju UE Lenart je na področju kanalizacije slika podobna. V Lenartu je čistilna naprava, vendar imajo v načrtu izgradnjo večje (cca 4.000 enot), v kratkoročnem načrtu pa je tudi izgradnja čistilne naprave v Voličini. Glede na to, da se območje Lenarta napaja iz mariborskega vodovoda, onesnaženje podzemne vode zaradi neobstoja kanalizacijskega omrežja v več naseljih ni tako pereč problem.

V občini Ormož je odvajanje odpadnih voda v glavnem rešeno za mesto Ormož, zgrajena je kanalizacija in čistilna naprava. Za vsa ostala strnjena naselja v občini (razen delno za Mihovce, Veliko nedeljo in Središče ob Dravi) je potrebno izgraditi kanalizacijske sisteme s čistilnimi napravami.

Maribor je s svojimi primestji skoraj vse svoje odpadne vode spuščal praktično neprečiščene v energetske kanal reke Drave, ki se pred Ptujem zbira v ptujsko akumulacijsko jezero. Z izgradnjo centralne čistilne naprave se je stanje spremenilo. Glavni kanalizacijski vodi so povezani s kolektorjem in čistilno napravo.

Pričakovane spremembe:

Na področju odvajanja in čiščenja odpadnih vod ugotavljamo pozitiven trend – prisotno je stalno izboljšanje v primerjavi s predhodnim obdobjem. Spremembe so posledica:

- Investicij v kanalizacijske sisteme
- Investicij v čistilne naprave
- Sanacij starejših kanalizacijskih sistemov

Tudi v prihodnje pričakujemo izboljšanje stanja predvsem zaradi:

- Izgradnje kanalizacijskega sistema in čistilne naprave za odpadne vode;
- Tok reke Drave skozi mesta ne bo vseboval kanalizacijskih odplak mesta;
- V gospodarstvu se bodo odpadne vode očistile na izvoru do predpisane stopnje.

Seveda pa se bo s tem povečala tudi produkcija odpadkov (blato) iz procesa čiščenja vod, ki pa se bo morala reševati skupaj z ostalimi odpadki v regiji.

Temeljne ugotovitve in pričakovane spremembe:

- Onesnaževanje zraka s strani industrije in individualnih kurišč se zaradi plinifikacije večine industrijskih in obrtnih obratov in individualnih kurišč zmanjšuje;
- Glede na povečano gostoto prometa lahko sklepamo, da se je onesnaženje zraka v urbanih središčih s strani prometa v zadnjih letih povečalo;
- Uradnih podatkov o onesnaženju zraka na ostalih območjih Podravja, je premalo, oziroma jih ni;
- Ozon in nox bosta dominantni problem kvalitete zraka;
- Onesnaževanje zraka se bo zmanjšalo zaradi uveljavitve strožjih emisijskih standardov v industriji;
- Deli urbanih območij so prekomerno obremenjeni s smradom iz obratov mesno predelovalne industrije in farm.

Hrup

V okviru regionalnega razvojnega programa za Podravje obravnavamo tudi hrup v naravnem in življenjskem okolju. Hrup je po definiciji vsak zvok, ki vzbuja nemir, moti človeka in škoduje njegovemu zdravju ali počutju ali škodljivo vpliva na okolje. Od okoljskih parametrov se ljudje največ pritožujejo prav zaradi prekomernega hrupa, saj neposredno prizadeva največ ljudi. Ugotovljeno je, da je zaradi prometa skoraj 25% evropske populacije izpostavljeno hrupu nad 65 dB(A). Hrup povzroča nervoze, nemir, utrujenost, slabo počutje, deluje pa tudi na kardiovaskularni sistem. Učinki so jasno izraženi pri jakostih nad 50 dB(A).

Edini dosegljiv vir podatkov o hrupu v mestni občini Maribor je Kataster hrupa mesta Maribor, medtem ko za druga obravnavana območja tovrstnega izdelka ni. Kataster je primerno orodje za določitev obremenitve s hrupom, saj omogoča zbiranje podatkov na enem mestu v občini. Na osnovi katastra je možno izdelati plane in usmeritve v reševanju problematike hrupa. V katastru so popisani viri obremenjevanja okolja s hrupom, na podlagi prometnih podatkov računsko določene ravni hrupa zaradi cestnega in železniškega prometa in izdelane karte obremenitve s hrupom na območju mesta za dnevni in nočni čas. Nadgradnja katastra je razdelitev občine na stopnje varstva pred hrupom. Ta kot večina občin nima katastra, tudi nima razdelitve na stopnje varstva pred hrupom. Resda so nekateri to vključevali v razne urbanistične načrte in podlage, vendar običajno brez predhodnega resnega razmisleka.

Največji vir hrupa v poseljenem in neposeljenem območju je cestni promet, največjo obremenitev (podnevi ravni nad 70 dB(A), kar je približno kritična raven za III. območje) predstavljajo glavne mestne prometnice in vpadnice, ceste in ulice v območjih križišč ter posamezna križišča. Za vire hrupa, ki niso linijski objekti prometne infrastrukture, ni zbranih podatkov, zato lahko le na podlagi naših opazovanj in občasnih meritev ocenimo hrupno obremenjenost.

Pričakovane spremembe:

- Zaradi strogih standardov ne pričakujemo povečanje emisije hrupa iz industrije;
- Razvoj prireditvenega turizma bo povzročil konflikte v bivalnem okolju;
- Povečan promet z motornimi vozili bo ob cestah v bivalnem okolju povzročal povečanje hrupa.

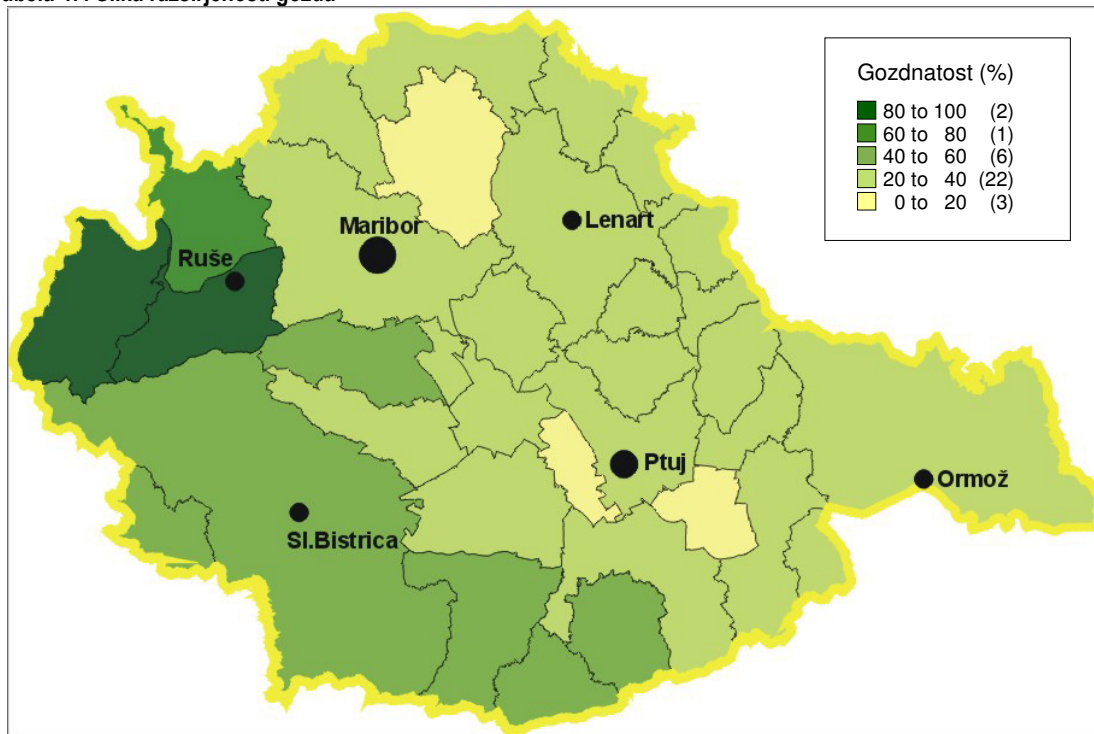
Gozd

Ocena stanja in razvojnih trendov

Gozdovi so bistveni element krajine, biotske raznovrstnosti in ekološkega ravnovesja v okolju ter za regijo pomemben obnovljiv surovinski vir.

Površina gozdov v regiji je 83.638 ha, gozdnatost je 38,6 %, kar pomeni, da je gozdnatost nekoliko manjša kot v Sloveniji (56 %). Zaradi razgibanega reliefa in raznolike geološke podlage so rastišča gozdov v Podravju zelo pestra. V regiji prevladujejo bukova rastišča, ki obsegajo 65 % površine gozdov. Pomembna kategorija rastišč so tudi rastišča jelke in smreke, med katerimi prevladuje izredno produktivno rastišče jelke s praprotni na Pohorju in Kozjaku. Gozdovi so sorazmerno dobro ohranjeni, posebno kar zadeva pestrost drevesnih vrst.

Tabela 47: Slika razširjenosti gozda

Prevladuje razdrobljeno zasebno lastništvo gozdov

V regiji je 76 % zasebnih gozdov in 24 % državnih gozdov. Za Podravje je značilna močna razdrobljenost zasebne gozdne posesti. Okrog 37.000 lastnikov gozdov ima 63.566 ha gozdov. Povprečna gozdna posest je le 1,7 ha, kar je manj kot v Sloveniji (2,3 ha). Majhnim gozdnim posestnikom gozd v gospodarskem smislu pomeni le malo, zato so za delo v gozdu praviloma slabo

usposobljeni. Za zahodni del regije, v katerem sta gorska masiva Pohorja in Kozjaka, je značilna razmeroma velika gozdna posest, ki ob skrbnem gospodarjenju, večinoma zagotavlja socialno varnost.

Odprtost gozdov v regiji je zadovoljiva

Možnost normalnega gospodarjenja z gozdovi zagotavlja gozdna infrastruktura. Gostota gozdnih cest dosega približno 35,4 m/ha. Uporabljajo se za gospodarjenje z gozdovi in tudi druge namene, zaradi tega imajo tudi javni pomen. Odprtost gozdov v območju je, glede na ciljno gostoto, v povprečju zadovoljiva

Enotno organizirana javna gozdarska služba je porok trajnostnemu in večnamenskemu gospodarjenju z gozdovi

Javna gozdarska služba, ki je organizirana v Zavodu za gozdove Slovenije, celovito in enotno usmerja delo z vsemi gozdovi. Usmerjanje razvoja gozdov je strokovno zahtevna naloga, ki jo izvaja enotno organizirana javna gozdarska služba.

Ugodno stanje in razvoj gozdnih fondov

V zadnjih dvajsetih letih ima razvoj gozdnih fondov v regiji pozitiven trend. Površina gozdov v regiji se je povečala za 1.718 ha. Poglavitni vzrok povečanja gozdnosti je zaraščanje opuščeni kmetijskih površin. Pojav zaraščanja kulturne krajine je izrazit le v delu regije: v Zahodnih Halozah, na Pohorju in Kozjaku. V manjšem obsegu se zaraščajo še kmetijske površine na nekaterih območjih Slovenskih in Dravinjskih gor. Lesna zaloga gozdov v območju se je v absolutnem povečala za 33 %. Še zlasti je ugoden razvoj lesne zaloge listavcev, ki se je povečala za 46 %, kar kaže da se drevesna sestava približuje naravni zgradbi gozdov. Absolutni letni prirastek gozdov v območju se je v zadnjih dvajsetih letih povečal za 53 %.

Tabela 48: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij

Skupina funkcij	1. stopnja ha	2. stopnja ha	3. stopnja ha	Skupaj ha
Ekološke	17.188	19.164	48.722	85.074
Socialne	8.223	14.768	62.083	85.074
Proizvodne	45.823	36.036	2.013	83.872

Opomba: 1. stopnja poudarjenosti določa način gospodarjenja, 2. stopnja poudarjenosti vpliva na način gospodarjenja, 3. stopnja poudarjenosti le deloma vpliva na način gospodarjenja.

Tla

Ocena stanja in glavni problemi

Na obravnavanem območju je bilo opravljenih malo študij onesnaženosti tal. Verjetno najboljše raziskava je bila opravljena leta 1992 v okviru monitoringa onesnaženosti tal in vegetacije v Sloveniji, ki jo je opravila Biotehniška fakulteta iz Ljubljane. Na območju Dravsko-Ptujskega polja gre za pretežno kmetijsko rabo, tako da so bila vzorčenja (17 točk) opravljena na kmetijskih zemljiščih. Zaradi gnojenja z gnojem in gnojevko ter odlaganjem le-tega na njivah lahko pride do onesnaženja podtalnice z dušikovimi spojinami. Ugotovljene so bile povečane vsebnosti klasičnih insekticidov na osnovi kloriranih ogljikovodikov, medtem ko koncentracije triazinskih herbicidov v vzorcih ne predstavljajo kritičnih vrednosti za intenzivno obdelana kmetijska tla in podtalnico. (Vir: Oikos, LPVO Občine Ptuj, Monitoring onesnaženosti tal in vegetacije v Sloveniji, Biotehniška fakulteta - Agronomija, Katedra za pedologijo, prehrano rastlin in ekologijo, Ljubljana, 1992)

Opravljen so bile tudi analize kovin (21 točk) na dveh globinah tal. V večini odvzetih vzorcev so bile vrednosti arzena oziroma svinca, cinka in kadmija pod maksimalno dovoljenimi mejami - razen na dveh vzorčnih mestih, kar pa se lahko pripiše lokalnim izvorom onesnaženja. Povečane vsebnosti kroma predvsem tik pod tlemi (5-20 cm) kažejo na vpliv matične osnove, saj so tla preiskovanega območja nastala na nekarbonatnih nanosih, ki vsebujejo več kroma.

V raziskavi je bila največja pozornost namenjena onesnaževanju iz kmetijstva, vendar pa podatki, dobljeni iz analiz indikativnih vzorcev blizu industrijskih izvorov, kažejo povečane vsebnosti policikličnih aromatskih ogljikovodikov in fluoridov, kar ponovno dokazuje, da vpliv industrijskega onesnaženja na kmetijska zemljišča ni zanemarljiv.

Temeljne ugotovitve:

- Izpostavljenost krajine neugodnim naravnim razmeram-destruktivnim geomorfnim procesom;
- Na območju prodnatih ravnin so tla onesnažena s strani kmetijstva in industrije;
- Prst ima slabo regeneracijsko in nevtralizacijsko sposobnost;
- Pomanjkanje podatkov o virih in stopnji onesnaženosti tal;
- Škodljive posledice ne-zasaditve protivetrnih pasov na ravninskih kmetijskih površinah se že kažejo v obliki povečane erozije tal.

Raba tal

Raba tal je v Podravju v primerjavi s slovenskim povprečjem specifična, saj je več kot polovica površin opredeljenih kot kmetijske površine (Podravje 55%, Slovenija 38%), poraščenost z gozdovi pa kaže ravno obratno sliko, saj je teh v Podravju 38%, državno povprečje pa je 56,5%. Sorazmerno velik delež površin predstavljajo vodne površine in pozidane površine, ki jih je približno dvakrat več kot izkazuje slovensko povprečje.

Tabela 49: Kategorije pokrovnosti in razredi rabe tal

	Kategorije pokrovnosti in razredi rabe tal (km ²)								
	Skupaj	Gozd	Kmetijske površine	Vode	Skale	Pozidane površine	Ceste	Železnice	Neopredeljene površine
SLOVENIJA	20.273	11.450,31	7.701,26	131,99	367,89	509,58	71,52	22,47	17,98
	100%	56,5%	38%	0,65%	1,8%	2,5%	0,35%	0,11%	0,09%
Podravje	2.169,67	836,78	1.201,59	25,55	-	85,98	15,43	3,18	1,16
	10,7%	38,5%	55,4%	1,2%		4%	0,7%	0,15%	0,05%

Vir. SURS, Statistični letopis 2001

Prostor in infrastruktura

Prostor se zaradi dinamičnih naravnih, gospodarskih in socialnih procesov nenehno spreminja. Najmočnejše vplive na stane in težnje v prostoru imajo:

- Človekove dejavnosti, ki vplivajo na prostor,
- Odnos do varstva naravnih in kulturnih dobrin,
- Spontani naravni procesi.

Poselitev

Za Podravje velja podobna tendenca kot za večji del Slovenije, ki se kaže v tem, da so še vedno prisotne težnje po koncentraciji prebivalstva na manjšem delu in hkratne tendence po razseljevanju in redčenju prebivalstva na večjih območjih poselitvenega prostora. Podravje ima najvišjo gostoto poseljenosti med slovenskimi regijami, čeprav število prebivalcev v zadnjih desetih letih stagnira.

Podravje obvladuje močno urbanizirano somestje Maribora in Ptuja z razvitimi centralnimi dejavnostmi. Na tem večinoma ravninskem delu prebiva več kot dve tretjine prebivalstva regije. Ostali deli Podravja so v glavnem podvrženi stagnaciji ali pa upadanju prebivalstva. Še posebej je to značilno za območja ob meji s Hrvaško (Haloze) in Avstrijo (Kozjak).

Za gričevnat del Podravja so značilna razložena naselja ter »cerkvena« naselja. V Halozah se zaradi slabe podolžne prehodnosti ni razvilo večje krajevno središče.

Na eni strani je značilna **koridorska poselitev** ob pomembnejših prometnicah, na drugi strani pa stihijska razpršena gradnja (predvsem individualnih stanovanjskih hiš), kar povečuje možnosti za okoljska tveganja ter zvišuje stroške komunalnega opremljanja.

Večina naselij in zaselkov ob meji in v višjih legah (nad 400m.n.v.) je podvržena k vztrajni **depopulaciji**. Zaradi zapuščanja kmetij se pojavlja proces zaraščanja kmetijskih površin v višjih legah.

Pojavljajo se procesi kot so **suburbanizacija**, večanje prostorske razpršenosti ter spreminjanje tipoloških in okoljskih značilnosti naselij. Suburbanizirana naselja so na novo nastala naselja individualnih stanovanjskih hiš nekmečkega prebivalstva v bližini mestnih središč (Maribor – Ptuj; Maribor – Slovenska Bistrica, Maribor – Ruše). Zaradi pomanjkanja delovnih mest v kraju bivanja je tudi visoko število **dnevni migracij**.

Za Podravje je prav tako značilna velika upravna razdrobljenost (7 upravnih enot in 41 občin). Za razliko od ostalih regij ima dve mestni občini (Maribor, Ptuj), kar je mnogokrat (zaradi prisotnega antagonizma) tudi ovira v razvoju. Večja urbana središča so še Slovenska Bistrica, Lenart, Ormož in Ruše.

Maribor (druga največja mestna občina v državi) je po stopnji regionalne razvitosti nadpovprečno razvit. Je najpomembnejše regijsko pomembno gospodarsko, izobraževalno, zdravstveno in kulturno središče. Zaradi propada klasične industrije se v zadnjih letih preusmerja bolj v storitvene dejavnosti. Zanj je značilna močna stopnja urbaniziranosti.

Območje Spodnjega Podravja zaznamuje osrednja vloga **Ptuja**, ki je edino pomembnejše zaposlitveno središče in generator razvoja s primarno-terciarno usmerjenostjo in s poudarjeno koncentracijo, urbanizacijo in priseljevanje prebivalstva. Mestna občina Ptuj ima tudi edina na tem območju nadpovprečno stopnjo razvitosti. Vse ostale občine so z izjemo Kidričevega globoko pod slovenskim povprečjem. Zanje je tudi značilna in poudarjena depopulacija. (Vir. Nacionalne smernice za prostorski razvoj regij, Lj, 2002).

Pričakovane spremembe:

- Nadaljevanje depopulacije nekaterih območij predvsem v obmejnem pasu in v višje ležečih naseljih in zaselkih.
- Zaradi spremenjenih ekonomskih pogojev in večje mobilnosti se spreminjajo smeri prostorske mobilnosti prebivalstva. Umirja se včasih prevladujoča smer preseljevanja iz vasi v mesta.

Mesto ni več osrednja in najbolj privlačna točka. Okolica mest postaja bolj privlačna možnost izbire. Če k temu dodamo še ceno zemljišč in naraščajoče probleme v mestih (pomanjkanje zelenih površin, naraščanje prometa in nerešene težave z mirujočim prometom ter hrupom) je trend preseljevanja povsem jasen. Urbanizacija se širi v okolico mest in s tem nastajajo veliki dnevni migracijski premiki.

- Zaradi suburbanizacije in privatnih interesov se bo povečal pritisk na okolje ter spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč.

Naravna dediščina

V Podravju je kar nekaj zavarovanih območij, čeprav še vedno pod slovenskim povprečjem.

Slika 11: Narodni, Krajski in Regijski parki v Sloveniji

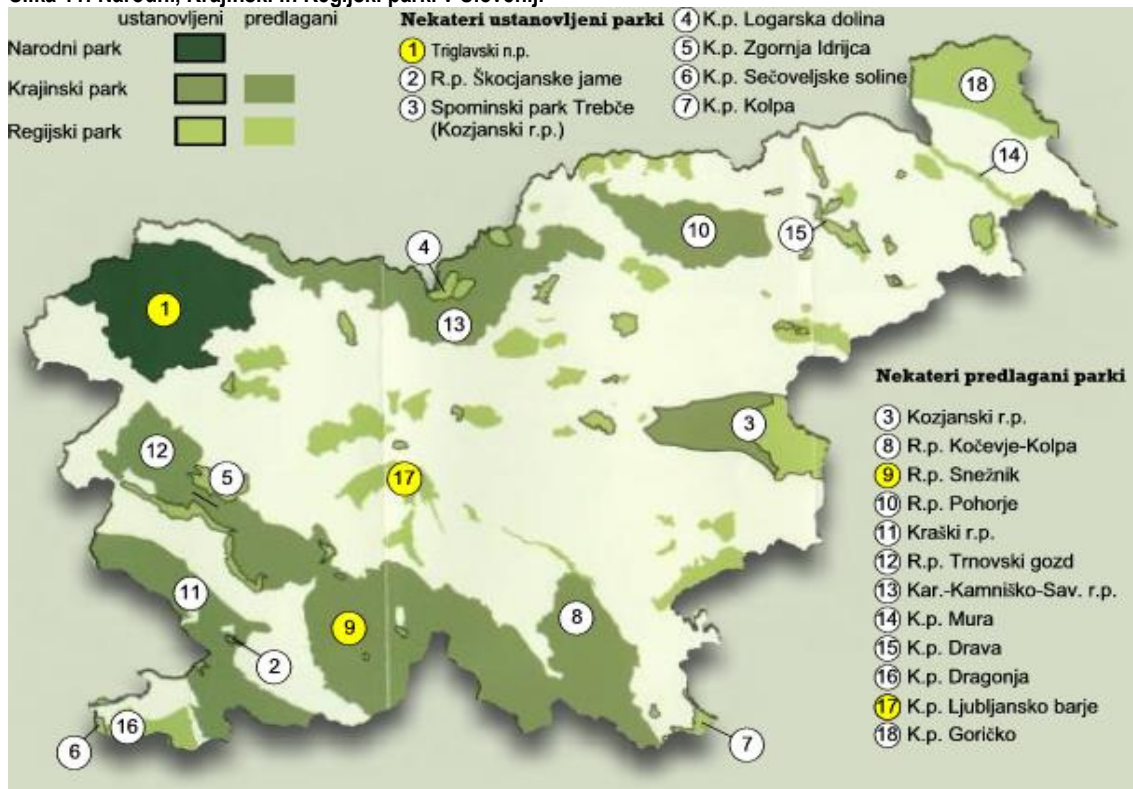

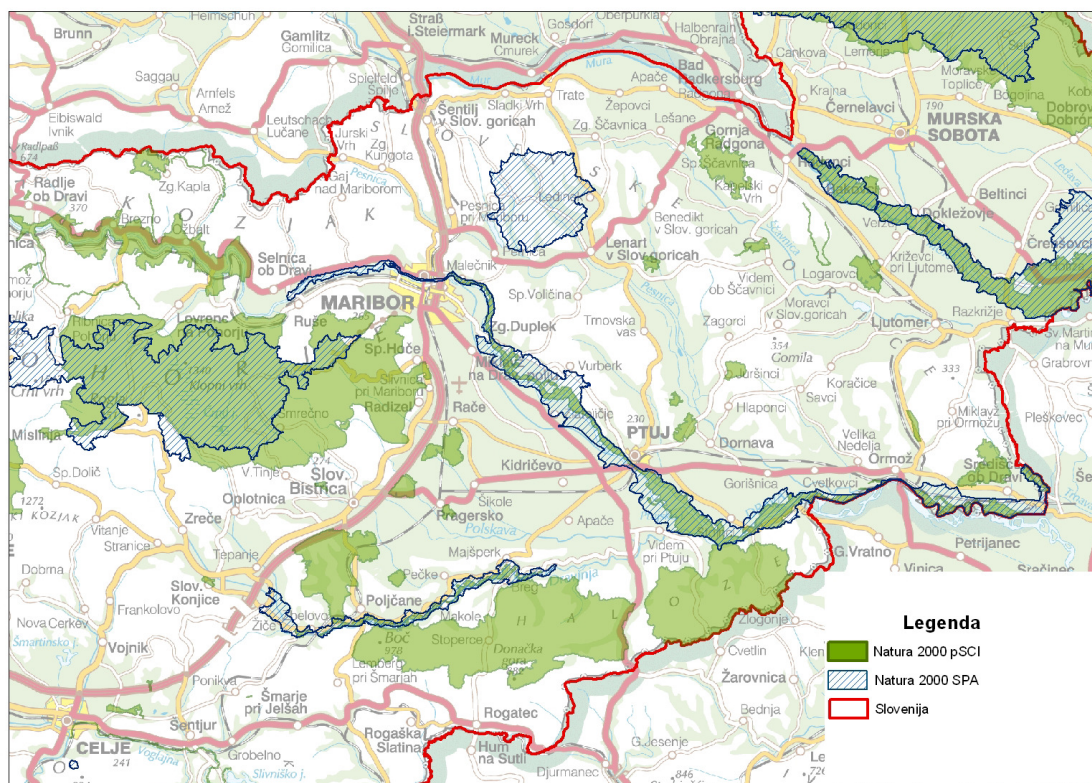
Tabela 50: Pregled zavarovanih območij v Podravju

Krajski parki	IUCN	Površina (ha)	Leto zavarovanja
	Boč - Donačka gora, Plešivec	V	2082
Drava	V	2337	1992
Jareninski dol	V	1533	1992
Kamenščak-Hrastovec	V	851	1992
Mariborsko jezero	V	204	1992
Rački ribniki-Požeg	V	484	1992
Štatenberg	V	228	1992
Šturmovci	V	125	1979
Žabljek	V	173	1992
Jeruzalemsko - ormoške gorice	V	2123	1992
Skupaj Slovenija		150125	

V Podravju je skupno približno 100 km² varovanih območij narave-naravnih parkov (4,7 % ozemlja), od tega v Območje Spodnjega Podravja 1,25 km².

Slika 12: Območje NATURE 2000 v Podravju

Prometna infrastruktura

Ena od strateških prednosti Podravja je zelo ugodna geostrateška lega. Čez ozemlje teče kar nekaj pomembnih evropskih poti. Najbolje je razvita cestna infrastruktura, ki povezuje vsa večja regijska središča. V zadnjih desetih letih je razvoj novih občin prinesel tudi velik napredek pri izgraditvi novih lokalnih prometnih površin. Urejanje cest in javnih poti je ena od glavni programskih točk večine razvojnih programov občin.

Dokaj dobro razvita je tudi železniška infrastruktura, ki pa je zaradi favoriziranja cestnega prometa v dokaj nezavidljivem položaju. Prometno zapostavljen je tudi javni avtobusni potniški promet, kateremu število prepeljanih potnikov se je v zadnje desetletju drastično zmanjšalo. V regiji sta dve letališče – manjše športno letališče v Moškanjcih in večje letališče v občini Hoče-Slivnica v neposredni bližini Maribora. Zadnje je včasih imelo mnogo večji pomen za regijo tako zaradi transportnega kot potniškega prometa. Letališče se že nekaj let ukvarja s preživetjem, vendar se v letu 2007 kažejo premiki na bolje.

Večina prebivalcev se nahaja v času pol-urne dostopnosti do večjega mesta ali regijskega središča. Z velikimi investicijami (v letih po osamosvojitvi) v lokalno prometno infrastrukturo se je dostopnost iz oddaljenih naselij in zaselkov bistveno izboljšala, vendar še ne dosega zadovoljivega stanja. Zaradi poselitvenih sprememb, velikega števila dnevnih migracij in prekomerne uporabe osebnih avtomobilov se je zelo povečal motorni promet, kar se kaže v povečanju onesnaženja zraka in tal. Še posebej so zaradi velikega prometa obremenjena mestna središča, kar negativno vpliva na kakovost in atraktivnost bivanja v mestih. Samostojno kolesarsko omrežje v regiji ni razvito, zato večina kolesarjev pri svojih

kolesarskih potovanjih uporablja manj obremenjene cestne povezave. V Podravju se kažejo velike možnosti za razvoj turistično-rekreativnega kolesarjenja. V mestih je kolesarjenje slabo razvito, predvsem zaradi pomanjkanja ustrezne varne prometne infrastrukture.

Pričakovane spremembe:

- Izboljšanje cestne infrastrukture,
- Naraščanje uporabe osebnih avtomobilov,
- Povečanje prometnih težav v mestih,
- Zmanjševanje števila prepeljanih potnikov z javnimi prevoznimi sredstvi
- Ukinjanje medmestnih žel. povezav (zmanjšanje števila dnevnih voženj),
- Naraščanje kolesarskega prometa predvsem v turistično-rekreativne namene.

Tabela 51: Tekoči izdatki za varstvo okolja, 2003

Tekoči izdatki za varstvo okolja, 2003									
	Skupaj	Varstvo zraka in podnebja	Upravljanje odpadnih voda	Ravnanje z odpadki	Varstvo in izboljšavatal, podtalnice in površinskih voda	Varstvo pred hrupom in vibracijami	Varstvo biološke raznovrstnosti in pokrajine	Raziskave in razvoj	Drugo
SLOVENIJA / SLOVENIJA	33809	4959	9528	14485	1106	179	177	483	2892
Podravskaa	8886	668	3217	4126	56	24	1	62	731

Vir: Statistični urad RS

2.8 Kmetijstvo, gospodarstvo in razvoj podeželja

Uvod

Regionalni strateški program razvoja podeželja (RSPP) opredeljuje prednostne naloge na področju politike razvoja podeželja. Prednostne naloge so zasnovane v skladu s prednostnimi nalogami EU na področju razvoja podeželja in prednostnimi nalogami nacionalnega strateškega načrta razvoja podeželja. Regionalne prednostne naloge so izbrane na način in v obliki, ki omogoča ustvarjanje povezav z vsemi javnofinančnimi instrumenti tako s področja kmetijske politika, kakor tudi sociale, prostora in okolja.

RSPP si s pomočjo zadanih prednostnih nalog prizadeva h krepitvi večnamenske vloge kmetijstva v Podravju, posebej pa izpostavlja potrebe po prestrukturiranju kmetijstva gozdarstva in živilsko predelovalne industrije in krepitvi njune konkurenčnosti. Posebna pozornost se daje načelom trajnostnega upravljanja s prostorom, vzdrževanju kulturne krajine, varovanju okolja in poseljenosti podeželja. Tako bi naj prednostne naloge RSPP prispevale k ekonomski in socialni krepitvi podeželja ter uveljavljale nove pristope k povečanju zaposlenosti na podeželju ne samo v kmetijstvu, temveč tudi v drugih dejavnostih.

Območja

Podravje kot statistična regija obsega 2.170 km², od tega je 1.621 km² (74%) kmetijskih zemljišč in gozda. Prav tako je Podravje tudi geografsko zelo pestro: hriboviti del (Pohorje in Kozjak), gričevnat del (Slovenske in Dravinjske gorice ter Haloze), in ravninski del (Dravsko in Ptujsko polje). (Tabela 53)

Tabela 52: Razdelitev občin glede na relief

Območja z občinami	
Gozdnati del Pohorje, Kozjak	22. PESNICA
1. RUŠE	23. RAČE-FRAM
2. SLOVENSKA BISTRICA	24. ŠENTILJ
3. HOČE-SLIVNICA	25. VIDEM
4. LOVRENC NA POHORJU	26. ZAVRČ
5. OPLOTNICA	27. BENEDIKT
Ravninski del Dravsko, Ptujsko polje	28. CERKVENJAK
6. DORNAVA	29. PODLEHNIK
7. KIDRIČEVO	30. SELNICA OB DRAVI
8. PTUJ	31. SVETA ANA
9. STARŠE	32. SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH
10. HAJDINA	33. TRNOVSKA VAS
11. MARKOVCI	34. ŽETALE
12. MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	
Gričevnat svet Slovenske gorice, Haloze, Dravinjske gorice	
13. DESTRIK	
14. DUPLEK	
15. GORIŠNICA	
16. JURŠINCI	
17. KUNGOTA	
18. LENART	
19. MAJŠPERK	
20. MARIBOR	
21. ORMOŽ	

Kmetijska zemljišča

Večina kmetijskih zemljišč je v posesti družinskih kmetijskih gospodarstev, teh je v Podravju 14.775. Prevladujejo gozdovi v delu 52,8 % in njivske površine v 45,8% delu. Nerodovitnih površin je 1,5%. (Tabela 54)

Tabela 53: Razdelitev kmetijskih zemljišč po namembnosti

Vrsta	Površina zemljišč v uporabi - ha		Število gospodarstev
	ha	delež v %	
Obdelovalna zemljišča	74.243	45,8	14.775
Gozd	84.529	52,8	12.435
Nerodovito	2.354	1,5	14.218
Skupaj	162.126	100,0	

Največje število družinskih kmetij je v občinah Slovenska Bistrica (1630) in Ormož (1979), kjer je tudi največ prebivalcev, ki živijo od kmetijstva. Povprečna velikost kmetij je na območju Podravja nekoliko višja od slovenskega povprečja (6,3 ha) in znaša 7,7. (Tabela 55)

Tabela 54: Število kmetijskih gospodarstev po občinah

Zap. št.	Št. občine	OBČINA	Število gospodarstev	Površina zemljišč v uporabi v ha	Povprečna velikost kmetije	SKUPNI PDM SUM	Število oseb, skupaj	Število oseb, ki delajo
Gozdni del Pohorje, Kozjak								
1	108	RUŠE	67	1084	16,2	80	251	204
2	113	SLOVENSKA BISTRICA	1630	16648	10,2	2034	5826	4580
3	160	HOČE-SLIVNICA	233	2538	10,9	331	867	674
4	167	LOVRENC NA POHORJU	103	2799	27,2	163	388	291
5	171	OPLONICA	287	2608	9,1	408	1169	867
SKUPAJ			2320	25676	11,1	3016	8501	6616
Ravninski del Dravsko, Ptujsko polje								
6	24	DORNAVA	241	1485	6,2	290	872	683
7	45	KIDRIČEVO	487	4331	8,9	597	1663	1334
8	96	PTUJ	583	3131	5,4	623	2128	1625
9	115	STARŠE	265	1943	7,3	251	835	674
10	159	HAJDINA	227	1484	6,5	224	772	612
11	168	MARKOVCI	380	1952	5,1	480	1484	1186
12	169	MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	70	556	7,9	102	209	185
SKUPAJ			2253	14882	6,6	2567	7963	6299
Gričevnat svet Slovenske gorice, Haloze, Dravinjske gorice								
13	18	DESTRNIK	317	2000	6,3	402	1150	890
14	26	DUPLEK	383	2063	5,4	475	1257	1012
15	28	GORIŠNICA	611	3464	5,7	683	2261	1758
16	42	JURŠINCI	308	2005	6,5	444	1113	876
17	55	KUNGOTA	302	2290	7,6	360	1043	800
18	58	LENART	1090	7512	6,9	1537	4230	3222
19	69	MAJŠPERK	398	3750	9,4	453	1392	1109
20	70	MARIBOR	666	5663	8,5	767	2187	1709
21	87	ORMOŽ	1979	12728	6,4	2485	7556	5966
22	89	PESNICA	652	4327	6,6	866	2461	1915
23	98	RAČE-FRAM	291	3036	10,4	368	1005	813

Zap. št.	Št. občine	OBČINA	Število gospodarstev	Površina zemljišč v uporabi v ha	Povprečna velikost kmetije	SKUPNI PDM SUM	Število oseb, skupaj	Število oseb, ki delajo
24	118	ŠENTILJ	547	2924	5,3	696	2130	1677
25	135	VIDEM	567	3905	6,9	649	1946	1530
26	143	ZAVRČ	138	727	5,3	175	514	383
27	148	BENEDIKT	263	1892	7,2	374	1065	789
28	153	CERKVENJAK	302	1700	5,6	391	1200	858
29	172	PODLEHNIK	240	1757	7,3	317	828	596
30	178	SELNICA OB DRAVI	217	3724	17,2	294	776	633
31	181	SVETA ANA	347	2698	7,8	500	1418	1101
32	182	SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	170	1282	7,5	281	718	528
33	185	TRNOVSKA VAS	174	1387	8,0	267	701	528
34	191	ŽETALE	240	2391	10,0	261	932	735
SKUPAJ			10202	73226	7,2	13046	37883	29428
PODRAVJE SKUPAJ			14775	113784	7,7	18628	54347	42343

Največ kmetij v Podravju je velikih med 2 in 5 ha, kar je več kot 31% vseh kmetijskih zemljišč. Le 11% kmetij pa je večjih od 10 ha. (Tabela 56)

Tabela 55: Velikost kmetije

Velikost Kmetije	Površina zemljišč v uporabi - ha		Število gospodarstev	
	vsota	v %	vsota	v %
0 do 2 ha	5.530	7,45	4.450	30,12
2 do 5 ha	17.704	23,85	5.465	36,99
5 do 10 ha	22.178	29,87	3.140	21,25
10 do 20 ha	18.894	25,45	1.420	9,61
20 ha in več	8.240	11,10	295	2,00
ni podatka	1.698	2,29	5	0,03
Skupaj	74.243	100	14.775	100

Glede na namembnost kmetijskih zemljišč je v regiji 43,7% travnikov, ki so namenjeni za živinorejo, 46% površin so njive in vrtovi, ostala zemljišča pa so sadovnjaki in vinogradi. 2,2% zemljišč je zaraščenih ali neobdelanih. (Tabela 57)

Tabela 56: Namembnost zemljišč

Območje	Skupaj		Pohorje, Kozjak		Dravsko - Ptujsko polje		Slovenske gorice, Haloze, Dravinjske gorice	
	Površina zemljišč uporabi ha	v %	Površina zemljišč uporabi - ha	v %	Površina zemljišč uporabi - ha	v %	Površina zemljišč uporabi - ha	v %
Posevki na njivah	34350	46,27	3741	28,13	8451	74,29	22158	44,74
Intenzivni sadovnjaki	906	1,22	250	1,88	49	0,43	593	1,20
Kmečki sadovnjaki	1659	2,23	232	1,74	71	0,62	1349	2,72
Vinogradi	3242	4,37	400	3,01	251	2,21	2578	5,21
Travniki in pašniki	32388	43,62	8427	63,37	2431	21,37	21530	43,47
Kmetijska zemljišča zaraščanju neobdelana	1370	1,84	192	1,44	104	0,91	1074	2,17
Druga neobdelana kmetijska zemljišča	328	0,44	56	0,42	19	0,17	242	0,49
Skupaj	74243	100	13298	100	11375	100	49524	100

Njivske površine kmetje največ uporabljajo za pridelavo žit (67%) in za krmne rastline (21%). Značilna za te površine pa je tudi razdrobljenost, saj je povprečna velikost njive za žita 1,90 ha, za krompir pa le 0,14 ha. (Tabela 58)

Tabela 57: Posevki na njivskih površinah

	Posevki na njivah v ha		Število gospodarstev	Povprečna površina poljščine
	Vsota	v %		
Žita	23675	67	12473	1,90
Krompir	1096	3	8104	0,14
Industrijske rastline	2546	7	4345	0,59
Krmne rastline	7331	21	6409	1,14
Pidelava semen in sadik, drugo	566	2	976	0,58
Skupaj	35213	100	14775	2,38

Glede na tip kmetovanja na območju Podravja prevladuje mešan tip kmetovanja, kjer imajo kmetije različne vrste poljščin, ali redijo različne vrste živali. Velik del je tudi mešanih kmetij z rastlinsko in živalsko pridelavo. Prevladujejo živinorejske kmetije, ki jih več kot polovica. (Tabela 59)

Tabela 58: Tip kmetovanja

	Skupaj		Pohorje, Kozjak		Dravsko - Ptujsko polje		Slovenske gorice, Haloze, Dravinjske gorice	
	Vsota	v %	Vsota	v %	Vsota	v %	Vsota	v %
Poljedelstvo	707	4,79	35	1,52	330	14,71	338	3,32
Vrtnarstvo	74	0,50	4	0,17	13	0,58	38	0,37
Gojenje trajnih nasadov	1659	11,23	220	9,55	127	5,66	1308	12,85
Reja pašne živine (govedo, konji drobnica)	2064	13,97	688	29,87	167	7,44	1203	11,82

	Skupaj		Pohorje, Kozjak		Dravsko - Ptujsko polje		Slovenske gorice, Haloze, Dravinjske gorice	
	Vsota	v %	Vsota	v %	Vsota	v %	Vsota	v %
Prašiči in perutnina	788	5,33	94	4,08	215	9,58	474	4,66
Mešana rastlinska pridelava	2234	15,1	245	10,6	290	12,9	1690	16,60
Mešana živinoreja	4773	32,3	693	30,0	551	24,5	3529	34,66
Mešano rastlinska pridelava - živinoreja	2472	16,7	324	14,0	549	24,4	1599	15,71
Nerazvrščena gospodarstva	4	0,03	0	0	2	0,09	2	0,02
Skupaj	14775	100	2303	100	2244	100	10181	100

V letu 2003 se je z vrtnarstvom ukvarjalo 429 pridelovalcev, ki so obdelovali skoraj 398 ha kmetijskih površin na povprečni velikosti 0,93 ha površine. Velika večina se jih je ukvarjala z zelenjadarstvom, z okrasnimi ravnimi rastlinami pa le slabih 17%.

Tabela 59: Pridelovalci vrtnarske pridelave leta 2003.

	Pridelovalna površina [ha]	Število pridelovalcev
SLOVENIJA	1879,7	1692
Podravska regija	397,9	429

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Gozdovi v regiji pomenijo obnovljiv surovinski vir. Skupna površina je 84.529 ha in od tega jih je večina v zasebni lasti (76%). Najbolje ohranjeni gozdovi so na Pohorju, kjer nudijo socialno varnost precejšnemu številu prebivalcev. V regiji Po kategoriji prevladujejo večnamenski gospodarski gozdovi.

Tabela 60: Kategorija gozdov v regiji

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	79.209	93,7
GPN z načrtovanim posekom	4.689	5,5
GPN brez načrtovanega poseka	622	0,8
Varovalni gozdovi	0	0
Skupaj	84.529	100

V regiji se nadaljuje trend koncentracije prebivalstva, gospodarskih in negospodarskih dejavnosti v večjih mestnih in primestnih središčih.

Za delo in življenje manj atraktivni podeželski prostor kljub vlaganjem še vedno zaostaja v razvoju, v nekaterih območjih, predvsem v hribovitem delu (Pohorje in Kozjak) in gričevnatem delu (Haloze, Dravinjske gorice in deloma Slovenske gorice) je še vedno opazen trend depopulacije predvsem mlajših ljudi z višjo stopnjo izobrazbe. Posledice se na gospodarskem področju kažejo v ekstenziviranju in propadanju posameznih proizvodnih potencialov, na negospodarskem področju pa v nazadovanju in krčenju ekonomske in socialne infrastrukture. V 62. tabeli vidimo starostno strukturo kmetijskih gospodarjev na obravnavanem področju.

Izpostaviti je potrebno dejstvo, da je 66 % gospodarjev starih nad 50 let. V tem lahko iščemo vzrok za nižjo produktivnost na kmetijah. Gospodarjev mlajših od 40 let je le okrog 12 %. Takšna lastniška in starostna struktura neugodno vpliva na nadaljnji razvoj kmetijstva, ki zahteva modernizacijo in prestrukturiranje.

Tabela 61: Razdelitev gospodarjev glede na starost

Starost	Skupaj		Hriboviti del		Ravninski del		Gričevnat del	
	število	v %	število	v %	število	v %	število	v %
pod 25	32	0,22	6	0,26	0	0	26	0,26
25 do 29	120	0,81	31	1,34	15	0,67	74	0,73
30 do 34	550	3,72	110	4,77	59	2,65	381	3,76
35 do 39	1.047	7,09	203	8,80	154	6,91	690	6,81
40 do 44	1.405	9,51	223	9,66	181	8,12	1.001	9,89
45 do 49	1.704	11,53	277	12,00	246	11,04	1.181	11,66
50 do 54	1.634	11,06	251	10,88	261	11,71	1.122	11,08
55 do 59	1.757	11,89	280	12,13	287	12,88	1.190	11,75
60 do 64	1.942	13,14	270	11,70	329	14,76	1.343	13,26
65 in več	4.471	30,26	657	28,47	697	31,27	3.117	30,79
ni podatka	113	0,76	N	N	N	N	N	N
Skupaj	14.775	100	2.308	100	2.229	100	10.125	100

Za razvoj kmetijstva in podeželja je pomemben dejavnik izobrazbena struktura kmečkega prebivalstva. Za izobraževanje s področja kmetijstva je v Podravski regiji relativno dobro poskrbljeno. Zainteresiranim kmetom so na voljo formalne in neformalne oblike izobraževanja in usposabljanja.

V regiji je Fakulteta za kmetijstvo v Mariboru s popolnim programom študija kmetijstva. Srednji kmetijski šoli sta v Mariboru in Ptuju, kjer se izobražujejo dijaki v programih srednjega strokovnega izobraževanja, srednjega poklicnega izobraževanja, poklicno tehniškega izobraževanja in nižjega izobraževanja. Za dopolnilno neformalno izobraževanje v dejavnosti in usposabljanje kmetov in zaposlenih na kmetijah skrbi Kmetijsko gozdarska zbornica z oddelki Kmetijsko svetovalne službe, kjer organizirajo različne tečaje in predavanja na aktualne teme iz področja kmetijstva in gozdarstva. Kmetijsko svetovalna služba opravlja tudi svetovanje na posameznih kmetijah, kjer lahko vsak kmet neposredno dobi od strokovne službe nasvet ali druge informacije. Lokalne skupnosti pa zagotavljajo izobraževanje kmetijske populacije v okviru projektov CRPOV. Za neformalno in formalno izobraževanje lastnikov gozdov skrbi Zavod za gozdove Slovenije, sam ali v sodelovanju s srednjo gozdarsko šolo v Postojni.

Tabela 62: Splošna izobrazba gospodarjev

Splošna izobrazba Gosodarjev	Število gospodarjev	v %
brez izobrazbe	151	1,02
Nepopolna OŠ izobrazba	985	6,67
OŠ izobrazba	7.679	51,97
poklicna izobrazba	3.620	24,50
Srednješolska izobrazba	1.841	12,46
višja izobrazba	289	1,96
visoka strokovna izobrazba	98	0,66
Univerzitetna izobrazba	80	0,54
Podiplomska izobrazba	20	0,14
ni podatka	12	0,08
Skupaj	14.775	100

Tabela 63: Kmetijska izobrazba gospodarjev

Kmetijska izobrazba gospodarjev	Število gospodarjev	v %
samo praktične izkušnje	12.272	83,06
tečaji iz kmetijstva	1.063	7,19
poklicna (dveletna) izobrazba	310	2,10

Kmetijska izobrazba gospodarjev	Število gospodarjev	v %
poklicna (triletna) izobrazba	258	1,75
srednja izobrazba	397	2,69
višja izobrazba	114	0,77
visoka strokovna izobrazba	22	0,15
Univerzitetna izobrazba	24	0,16
Podiplomska izobrazba	10	0,07
ni podatka	305	2,06
Skupaj	14.775	100

Dopolnilne dejavnosti na kmetijah, turizem in rekreacija so že elementi gospodarske rasti vendar še nezadostno izkoriščene. Zlasti v zadnjih desetih letih je prišlo do razmaha dopolnilnih dejavnosti na podeželju, predvsem turizma na kmetijah, v glavnem izletniškega. Žal je še vedno čutiti veliko pomanjkanje prenočišč in kulinarčne ponudbe, predvsem pa programov, ki bi vključevali širšo, celostno in kakovostno ponudbo (kulinarika, prenočitvene kapacitete, izven penzijske aktivnosti,...). Število dopolnilnih dejavnosti na kmetijah v Podravju je 622, kar ne predstavlja realne slike, saj te dopolnilne dejavnosti večinoma niso registrirane po sprejeti zakonodaji o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah v Sloveniji. To pomeni, da bodo na teh kmetijah potrebne dodatne investicije, ki jih bodo le redki kmetje lahko pokrili z dohodki iz osnovne kmetijske dejavnosti. Vsekakor je predelava osnovnih kmetijskih surovin na domu in direktno trženje velika priložnost za naše kmetije, predvsem v smislu samostojnosti kmetijskega gospodarstva ter možnosti nastopa na trgu s tipičnimi lokalnimi produkti.

Tabela 64: Dopolnilne dejavnosti

Podravska	število
predelava mesa	30
predelava mleka	23
predelava sadja in zelenjave	49
druge dejavnosti, povezane s predelavo hrane	24
predelava lesa	50
opravljanje storitev s kmetijsko mehanizacijo	132
turizem na kmet. gospodarstvu	111
domača obrt	10
ribogojstvo	13
gozdarske storitve	15
trgovina z lesom	7
komunalne storitve	38
drugo	120
Skupaj	622

Ohranjanje biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in naravnih ekosistemov v zadnjem času postaja v okviru okoljskih programov vse pomembnejše področje. Na spreminjanje krajine najbolj vplivajo posegi v naravo, med katerimi je tudi konvencionalno kmetijstvo. Usmerjanje v okolju bolj prijazne načine kmetovanja je zato v prihodnje edina možna alternativa konvencionalnemu načinu. Posebej ob dejstvu, da se potrošniki vse bolj zavedajo pomena zdrave prehrane, oziroma hrane, pri kateri je omogočena sledljivost, preverjanje njene kakovosti praktično od polja do krožnika.

Paket reform Evropske Unije, ki jih vsebuje Agenda 2000, daje veliko večji poudarek razvoju podeželja, ki ga imenuje "drugi steber" Skupne kmetijske politike, v jedru katere je tudi skrb za okolje. Paket reform zavezuje države članice, da sprejmejo primerne oblike zaščite okolja v vseh oblikah kmetovanja.

Ekološko kmetijstvo predstavlja pravo priložnost na več nivojih. Gre za nove zaposlitvene priložnosti v kmetijstvu, predelavi in sorodnih dejavnostih, kar je že vidno v rasti ekološkega sektorja. Prav tako obstajajo tudi okoljske prednosti. Ta kmetijski sistem lahko prinese zelo pomembne koristi za gospodarstvo kot za socialno povezanost ruralnih področij.

V ekološkem kmetijstvu, ki želi pridobiti zaupanje potrošnikov, so nujni strogi ukrepi na področju proizvodnje in kakovosti ter ukrepi, s katerimi bi preprečili neupravičeno označevanje izdelkov in proizvodov z oznako ekološki. Današnji potrošniki vse pogosteje zahtevajo dostop do podatkov, kako je bila njihova hrana proizvedena - od polja do mize. V letu 2005 se je na področju ekološkega kmetovanja spremenila zakonodaja s sprejetjem integriranega kmetovanja, ki dovoljuje uporabo nekaterih zaščitnih sredstev in z ekološkim kmetovanjem kjer veljajo strožja merila sonaravnega načina kmetovanja. Iz spodnje tabele je razvidno, da se je veliko kmetov odločilo za integrirano kmetovanje, kjer po podatkih izstopa občina Ormož, v kateri so se večinoma vinogradniki preusmerili v integrirano pridelavo grozdja. Zaradi strogih pogojev ekološkega kmetovanja se za ta način pridelave odločajo predvsem kmetje na območjih z omejenimi možnostmi kmetovanja.

Tabela 65: Ekološko in integrirano kmetovanje

	Ekološka kmet. 2002	Integrirana kmetija 05	Ekološka kmetija 05
Gozdnati del (Pohorje, Kozjak)			
1. RUŠE	4	1	
2. SLOVENSKA BISTRICA	22	34	13
3. HOČE-SLIVNICA	15	12	11
4. LOVRENC NA POHORJU	9		6
5. OPLOTNICA	19	13	14
SKUPAJ	69	60	44
Ravninski del (Dravsko, Ptujsko polje)			
6. DORNAVA	1	11	
7. KIDRIČEVO	1	10	
8. PTUJ	2	20	
9. STARŠE	0	17	
10. HAJDINA	0	7	2
11. MARKOVCI	0	14	
12. MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	0	5	
SKUPAJ	4	84	2
Gričevnat svet (Slovenske gorice, Haloze, Dravinjske gorice)			
13. DESTRIK	0	6	
14. DUPLEK	2	22	
15. GORIŠNICA	0	31	
16. JURŠINCI	0	28	
17. KUNGOTA	0	19	
18. LENART	5	19	3
19. MAJŠPERK	6	3	8
20. MARIBOR	11	65	10
21. ORMOŽ	3	451	1
22. PESNICA	10	47	4
23. RAČE-FRAM	7	8	5
24. ŠENTILJ	2	12	
25. VIDEM	1	10	
26. ZAVRČ	0	3	
27. BENEDIKT	0	4	

	Ekološka kmet. 2002	Integrirana kmetija 05	Ekološka kmetija 05
28. CERKVENJAK	1	7	1
29. PODLEHNIK	0	1	
30. SELNICA OB DRAVI	7	4	7
31. SVETA ANA	1	12	2
32. SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	0	6	
33. TRNOVSKA VAS	0	1	
34. ŽETALE	2	2	3
SKUPAJ	58	761	44
PODRAVJE SKUPAJ	131	909	90

Vir: Inštitut za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu

Kljub naraščanju števila delovno aktivnega prebivalstva in tudi števila zaposlenih se število prebivalcev Podravja, podobno kot celotne Slovenije, ki se preživljajo s kmetovanjem iz leta v leto zmanjšuje.

Tabela 66: Delovno aktivno prebivalstvo

	2000			2004		
	Delovno aktivni	zaposleni	kmetje	Delovno aktivni	zaposleni	kmetje
SLOVENIJA / SLOVENIA	768172	683042	34426	782206	702647	29971
Pomurska	45121	35738	6904	43351	34852	6012
Podravska	112473	97857	6464	115272	101755	5626
Koroška	26832	24082	1168	25618	23012	1018
Savinjska	100927	88945	5460	98841	87991	4755
Zasavska	15197	14089	291	13241	12202	253
Spodnjeposavska	24377	20371	2305	22591	18938	2006
Jugovzhodna Slovenija	49588	43131	3319	52054	46027	2961
Osrednjeslovenska	220728	203534	3243	238693	222234	2749
Gorenjska	69252	63497	1637	70193	64442	1426
Notranjsko-kraška	18079	15993	818	17260	15342	712
Goriška	45518	40088	2005	44582	39533	1745
Obalno-kraška	40081	35718	815	40511	36319	710

Bruto dodana vrednost v kmetijstvu se v Podravju glede na ostale regije nenehno zmanjšuje. Tako je leta 1998 kmetijstvo Podravja predstavljalo 18,3% vse BDV se je do leta 2004 znižalo za 2,1%. Znotraj dejavnosti pa je kmetijstvo Podravja prav tako izgubilo skoraj 2,1 %, kar realno pomeni, da se je BDV znižala za skoraj 20%.

Tabela 67: Regionalna bruto dodana vrednost po dejavnostih v osnovnih cenah

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
SLOVENIJA	100	100	100	100	100	100
Pomurska	13,4	13,6	13,6	13,7	13,5	13,5
Podravska	18,3	16,9	17	17	16,7	16,2
Koroška	4	4,1	4	4	3,8	3,8
Savinjska	13,6	14	13,9	13,9	14,1	14
Zasavska	1	1,1	1,1	1	1,1	1
Spodnjeposavska	5,9	6,2	6,1	6,1	6,1	6,2
Jugovzhodna Slovenija	11,5	11,5	11,5	11,1	11,2	11,5
Osrednjeslovenska	13,7	13,5	13,7	14	14,2	14,6
Gorenjska	6,1	6,4	6,3	6,5	6,3	6,2
Notranjsko-kraška	4,4	4,2	4,1	4	4,1	4,2
Goriška	5,7	6	6	6	6,1	6,1

	Obalno-kraška	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8
	SLOVENIJA	3,9	3,3	3,2	3	3,2	2,6
	Pomurska	10,6	9,8	9,8	9,2	10	8,1
	Podravska	5,4	4,2	4,1	3,8	3,9	3,1
	Koroška	5,2	4,4	4,2	3,9	4,1	3,3
	Savinjska	4,4	3,9	3,8	3,6	3,9	3,1
	Zasavska	2,1	1,8	1,8	1,8	2,1	1,6
	Spodnjeposavska	7,3	6,9	6,5	6	6,5	5,6
	Jugovzhodna Slovenija	6,9	6	5,8	5,2	5,7	4,7
	Osrednjeslovenska	1,6	1,3	1,3	1,2	1,3	1
	Gorenjska	2,7	2,4	2,3	2,2	2,3	1,8
	Notranjsko-kraška	8,4	7	6,5	5,9	6,5	5,5
	Goriška	3,8	3,3	3,2	3	3,3	2,7
	Obalno-kraška	1,7	1,5	1,5	1,5	1,6	1,3
Struktura po dejavnostih (%)							

2.9 Ocena izvajanja regionalnega razvojnega programa 2002-2006

Regionalni razvojni program regije Podravja 2002 - 2006 je nastajal v letih 2002 in 2005. Dokončno je bil potrjen na občinskih svetih Podravja v aprilu 2005. Razvojni program je bil zelo ambiciozno postavljen in kot se je zelo kmalu pokazalo tudi v veliki meri neuresničljiv. Razvojna vizija je bila:

“Povečanje konkurenčnih sposobnosti prebivalstva v Podravju z namenom hitrejšega in kvalitetnega zaposlovanja, dviga izobrazbene ravni in usposobljenosti, preprečevanja socialne izključenosti, pospeševanja ekonomske, socialne in kulturne konkurenčnosti regije ter izboljšanja kvalitete življenja v regiji”.

Prvi del izvajanja neposredne regionalne politike je v obdobju od leta 2003 naprej potekal po programskem principu. V letu 2003 je bil uveden tako imenovani programski pristop pri sofinanciranju izvedbenih delov regionalnih razvojnih programov, kar pomeni, da je bila na nacionalnem nivoju narejena indikativna alokacija sredstev proračuna Republike Slovenije za sofinanciranje izvedbenih delov regionalnih razvojnih programov, to so sredstva neposrednih regionalnih spodbud. Čeprav regija ni imela pravočasno sprejeta regionalnega program je lahko črpala sredstva iz naslova Sofinanciranja izvedbenih delov RRP. Glede na dejstvo, da regija Podravje spada med manj razvite regije ji je na osnovi razvojne ogroženosti pripadal znaten del sredstev, ki pa jih je regija v glavnem namenjala za infrastrukturne investicije na področju cestne infrastrukture, varstva okolja, razvoja prostorskih potencialov za razvoj gospodarstva in podjetništva in delno tudi za razvoj človeških virov. Določitev prioritarnih razvojnih projektov je potekalo preko Programskega sveta in kolegija županov. Kmalu so se pokazale tudi težave pri določevanju prioritarnih projektov, saj je pogosto prevladal lokalni interes nad regionalnim. Predstavniki občin so zahtevali določitev indikativnih kvot na ravni občin in šele nato so potekale razprave o vsebini in naravi projektov.

V letih od 2002 do 2006 je bilo iz naslova regionalni vzpodbud v regijo pridobljenih skupno **2.4 mrd SIT (10 mio €) nepovratnih sredstev**. Nosilke projektov so bile v veliki večini primerov posamezne občine in v dveh primerih tudi regionalne razvojne inštitucije.

Drugi del izvajanja regionalne politike poteka delno preko javnih razpisov ministrstev za dodelitev razvojnih spodbud, na katere se lahko javljajo različni prijavitelji. V prvem programskem obdobju je več nosilcev posameznih projektov zaprosilo MRA za mnenje o umestitvi njihovih projektov v RRP, ker je bil to razpisni pogoj, na katerega so podali prijavo ali je to vplivalo na vrednotenje njihove vloge. RRP je bil zastavljen dovolj široko in je omogočal umeščanje različnih projektov v sklop posameznih programov in podprogramov, tudi takšnih, ki v času nastajanja RRP še niso bili oblikovani.

Po podatkih zbranih na nacionalni ravni je bilo v regiji Podravje na tej osnovi sofinancirano preko 60 projektov v skupni **višini 18,2 mrd SIT**. Glede na različne nosilce oz. prijavitelje in različne razpise, je brez natančnih podatkov težko oceniti, kolikšen je bil delež sofinanciranja projektov.

Na področju turizma je statistika bolj razvidna. V Podravju je v letih 2002 – 2006 bilo sofinanciranih 6 projektov v **višina 5.8 mio €**. Skupaj iz drugih virov (Phare CBC SLO-AUT, INTERREG IIIA pa še **cca. 1.2 mio €**.

V regiji ni vzpostavljen informacijski sistem za spremljanje izvajanja regijskega razvoja, zato je težko izraziti oziroma oceniti vpliv RRP na regionalni razvoj, to je na kazalnike razvoja, kot so bruto domači proizvod na prebivalca, bruto dodana vrednost na zaposlenega, število delovnih mest na število aktivnega prebivalstva in podobno.

V skladu z razpoložljivimi viri spremljanja izvajanja in uresničevanja RRP prvega programskega obdobja lahko ocenimo, da se programi in podprogrami v okviru postavljenih razvojnih prioritete uresničujejo, vendar zagotovo ne v predvidenem obsegu in predvideni dinamiki. Razlog za to lahko najdemo prvenstveno v preoptimistično zastavljenemu proračunu izvajanja RRP, predvsem z vidika zagotavljanja potrebnih sredstev v posameznem letu za uresničevanje projektov programov in podprogramov glede na sprejete proračune občin in države za posamezno proračunsko leto.

3 ANALIZA STANJA IN RAZVOJNE PRILOŽNOSTI

Tabela 68: Skupna SWOT analiza Podravske regije

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>ČLOVEŠKI VIRI, ZAPOSLOVANJE, IZOBRAŽEVANJE</p> <ul style="list-style-type: none">v regiji je dobro razvit sistem formalnega in neformalnega izobraževanja, kar skupaj s strokovnimi, razvojnimi in svetovalnimi organizacijami za razvoj človeških virov predstavlja kakovostni razvojni potencial regije;drugo največje univerzitetno središče v Sloveniji utrjuje svoj položaj s širjenjem programske ponudbe in uvajanjem novih študijskih programov v skladu z Bolonjsko deklaracijo;izobrazbena struktura prebivalstva v regiji se izboljšuje, povečuje se število študentov iz Podravja; <p>GOSPODARSTVO IN POSLOVNA INFRASTRUKTURA</p> <ul style="list-style-type: none">regija ima bogato industrijsko tradicijo ter nekaj večjih, uspešnih podjetij, tradicijo v poslovanju z EU državami in dobro ohranjene stike s trgi bivše Jugoslavije;v zadnjem času nova podjetja nastajajo nekoliko hitreje, narašča tudi zaposlovanje v gospodarstvu;obstaja vrsta podpornih institucij za spodbujanje podjetništva; <p>PROSTOR, PROMETNA INFRASTRUKTURA, OKOLJE, NARAVNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">regija ima ugodno geostrateško lego;sorazmerno dobro razvita prometna infrastruktura zagotavlja dobre povezave med nekaterimi regijskimi središči;regija razpolaga z naravnim potencialom vodnih virov, zlasti območij podzemne in termalne vode;območja naravne krajine so raznolika in sorazmerno dobro ohranjena;obstaja strokovna usposobljenost za reševanje okoljskih problemov; <p>KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA, DOPOLNILNE DEJAVNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">regija ima ugodne naravne možnosti za tradicionalno, ekološko in integralno pridelavo v agroživilstvu in gozdarstvu;obstajajo vinske, sadjarske in druge ceste, ki nudijo možnosti za razvoj turizma na kmetijah;obstaja veliko število lokalno značilnih izdelkov in ohranjenih starih obrti, kar ponuja možnosti za razvoj dopolnilnih dejavnosti v kmetijstvu in skupni nastop na tržišču, tudi v povezavi z živilsko predelovalno industrijo;obstajajo strokovne službe za izobraževanje in usposabljanje ljudi v agroživilstvu, klima za pridobivanje novih znanj in prenos sodobnih praks v kmetijstvu in gozdarstvu je ugodna; <p>TURIZEM IN KULTURNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">regija se ponaša z izjemno koncentracijo različnih tipov materialne in nematerialne dediščine, ki so potencial za mednarodno prepoznavnost in privlačnost regije;v regiji delujejo kakovostni turistični in wellness centri;regija se ponaša z bogato enogastronomsko ponudbo;obstaja vrsta tradicionalnih prireditelj;obstajajo on-line rezervacijski sistem ter turistično-informacijski centri. <p>KULTURA</p>	<p>SPLOŠNA NEPOVEZANOST, NEPREPOZNAVOST IN POMANJKANJE SODELOVANJA V REGIJI</p> <ul style="list-style-type: none">regija je v mednarodnem merilu neprepoznavna;za regijo je značilna splošna nepovezanost in pomanjkanje sodelovanja, ki se odražata:<ul style="list-style-type: none">v šibkem sodelovanju znotraj podjetniškega sektorja,med podjetji in razvojnimi institucijami,med podjetniškim sektorjem in negospodarstvom,premahnji povezanosti med poslovnimi podpornimi institucijami,nepovezanosti lokalnih in državnih institucij za uspešno črpanje EU sredstev,med posameznimi akterji regionalnega razvoja,v odsotnosti neprepoznavnih in učinkovitih javno zasebnih partnerstev; <p>ČLOVEŠKI VIRI, ZAPOSLOVANJE, IZOBRAŽEVANJE</p> <ul style="list-style-type: none">v regiji kljub povečani gospodarski aktivnosti še vedno primanjkuje kakovostnih novih delovnih mest;v regiji narašča delež mladih brezposelnih, saj delodajalci pri zaposlovanju dajejo prednost kadru z delovnimi izkušnjami;primanjkuje načrtovanja, izvajanja in spremljanja razvoja človeških virov v podjetjih in organizacijah;visokošolsko izobraževanje je centralizirano;izobraževalni sistem se prepočasi odziva na potrebe gospodarstva; <p>GOSPODARSTVO</p> <ul style="list-style-type: none">podjetniška miselnost in kultura sta na nizki ravni, primanjkuje podjetniških pobud, ustvarjalnosti in inovativnosti ter managerskih znanj;podjetja se prepočasi prilagajajo povečani konkurenci in izzivom globalizacije;priliv zunanjih naložb v regijo je nizek;neugodna lastniška struktura živilske industrije zavira hitrejši razvoj;primanjkuje ustreznih pripravljenih lokacij za poslovne dejavnosti, cene zemljišč in poslovnih prostorov so visoke, gradnja poslovnih objektov je (še vedno) povezana z dolgotrajnimi in zapletenimi postopki; <p>PROSTOR, PROMETNA INFRASTRUKTURA, OKOLJE, NARAVNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">neenakomerna razvitost prometne infrastrukture: nekateri deli regije niso ustrezno dostopni;glavni vodni viri, površinske vode, tla in podtalnica so onesnaženi;za opredeljena območja naravne krajine ni celovitih strategij razvoja in varstva;ni regijske zasnove razvoja prostora, primanjkuje regionalnih konceptov razvoja na vseh ravneh varovanja okolja; <p>KMETIJSTVO IN PODEŽELJE, DOPOLNILNE DEJAVNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">večina regije je območje z omejenimi pogoji za kmetijsko dejavnost – oteženo kmetovanje;

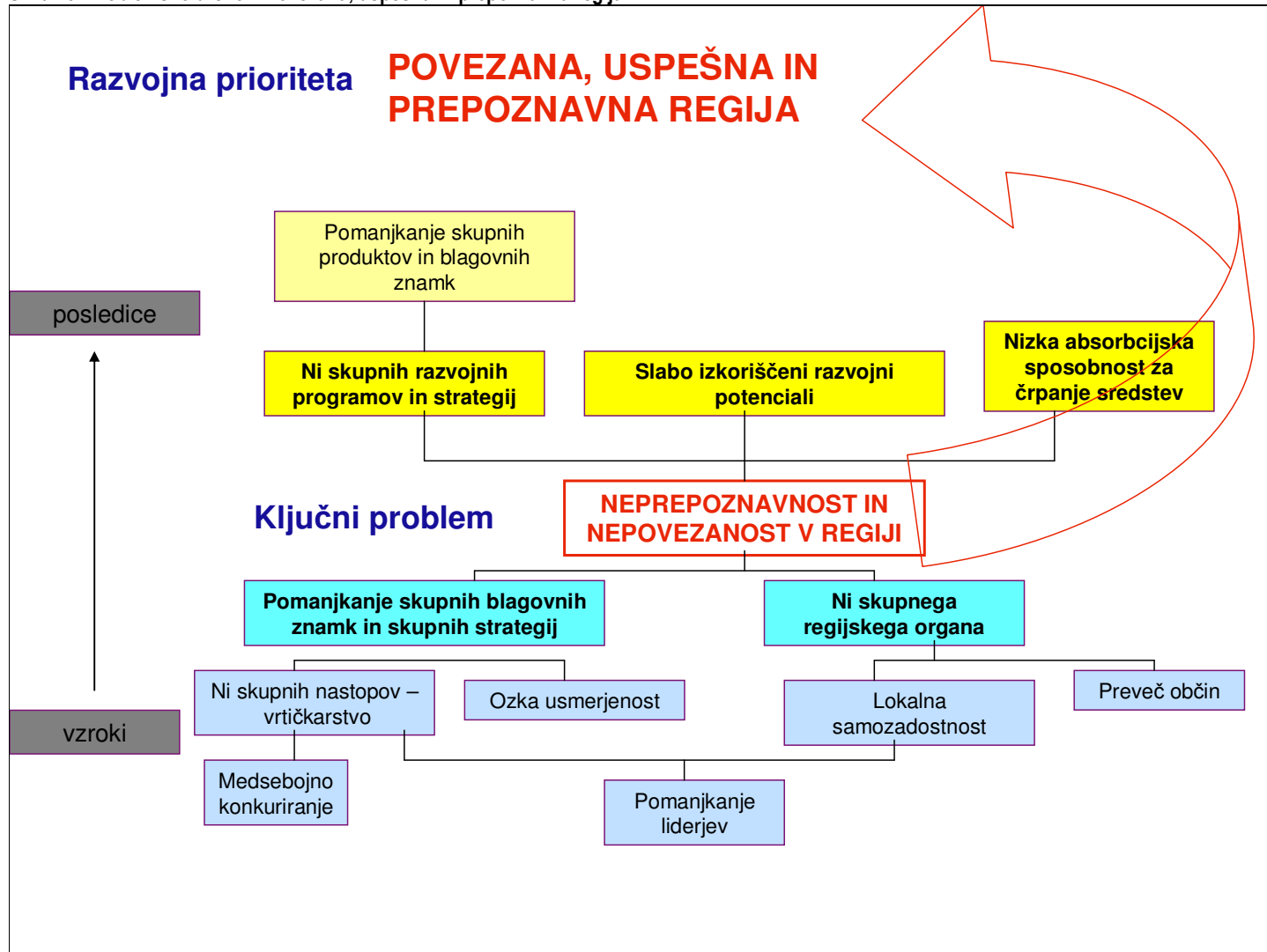
<ul style="list-style-type: none">• koncentracija javnih kulturnih institucij v centru regije z možnostjo dekoncentracije• sodobna umetniška produkcija z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije• stičišče slovanskih in germanskih kultur• nove oblike povezovanja (multimedijski center) kulture	<ul style="list-style-type: none">• kmetije so nizko produktivne zaradi majhnosti in velike razdrobljenosti kmetijskih posestev;• povečuje se zaraščanje kmetijskih zemljišč;• večina kmetovalcev je premalo poklicno in managersko usposobljena;• premalo je uveljavljenih blagovnih znamk za regijske proizvode; <p>TURIZEM IN KULTURNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">• primanjkuje integralnih turističnih proizvodov;• turistična ponudba in destinacije so neprepoznavne;• objekti kulturne dediščine so močno ogroženi. <p>KULTURA</p> <ul style="list-style-type: none">• skupen nastop podravskega kulturnih ustanov je bolj sporadičen (npr. festival Lent)• koncentracija umetniške produkcije v centru in premajhna mobilnost v regiji• pomanjkanje specifičnih izobraževalnih programov (kulturni management; IKT&kultura)• zaprtost kulturnih (javnih) institucij
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>SPLOŠNA POVEZANOST, PREPOZNAVANOST IN SODELOVANJE</p> <ul style="list-style-type: none">• krepitev sodelovanja in partnerstva med gospodarstvom in izobraževanjem, podpornimi organizacijami ter lokalnim okoljem za skupno načrtovanje razvoja regije;• povezovanje med podjetji ter povezovanje podjetij z razvojnimi institucijami odpira možnosti za skupni razvoj izdelkov, storitev in postopkov ter skupne nastope na trgih;• izkoriščanje ugodne centralne lege regije med Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško in spodbujanje aktivnega povezovanja z regionalnimi središči sosednjih držav in regijami; <p>ČLOVEŠKI VIRI, ZAPOSLOVANJE, IZOBRAŽEVANJE</p> <ul style="list-style-type: none">• razvoj učinkovitih ukrepov in storitev za podporo razvoju človeških virov in ustvarjanju novih delovnih mest v regiji;• uvajanje novih in prilagajanje obstoječih programov formalnega in neformalnega izobraževanja potrebam v regiji;• razvoj socialnega in družinskega podjetništva za spodbujanje odpiranja novih zaposlitvenih priložnosti v regiji; <p>GOSPODARSTVO IN POSLOVNA INFRASTRUKTURA</p> <ul style="list-style-type: none">• izkoriščanje prednosti enotnega EU trga;• odpiranje trgov bivše Jugoslavije in jugovzhodne Evrope;• razvoj tehnoloških in inovacijskih centrov v povezavi z univerzo; <p>PROSTOR, PROMETNA INFRASTRUKTURA, OKOLJE, NARAVNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">• razvoj integriranega poselitveno-prometnega sistema, v katerem regionalna in subregionalna središča opravljajo ustrezne poselitvene središčne funkcije;• mariborsko letališče v povezavi s cestnim in železniškim omrežjem odpira možnosti za izkoriščanje ugodne lege regije, razvoj logističnega središča ter povezavo tega z delujočimi tovrstnimi centri v sosednjih državah;• uvajanje proizvodnje obnovljivih virov energije; <p>KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA, DOPOLNILNE DEJAVNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">• naravni potenciali za uvajanje sonaravnega kmetovanja;	<p>SPLOŠNA POVEZANOST, PREPOZNAVANOST IN SODELOVANJE</p> <ul style="list-style-type: none">• nekonkurenčnost regije zaradi nepovezanosti in neizkoriščanja razvojnih priložnosti lahko vpliva na nadaljevanje negativnih razvojnih tendenc in razvojno zaostajanje regije;• pomanjkanje integralnih razvojnih projektov, ki temeljijo na izkoriščanju vseh razpoložljivih virov, bo nadalje zmanjševalo privlačnost regije za zunanje naložbe in negativno vplivalo tudi na nadaljnji razvoj podjetij, ki delujejo v regiji;• nepripravljenost okolja na partnersko sodelovanje in pomanjkanje finančnih virov na področju zdravstva in socialnega varstva; <p>ČLOVEŠKI VIRI, ZAPOSLOVANJE, IZOBRAŽEVANJE</p> <ul style="list-style-type: none">• nepovezanost ukrepov in mehanizmov na področju razvoja človeških virov;• nezadostna povezanost ukrepov za spodbujanje zaposlovanja z ukrepi za spodbujanje odpiranja kakovostnih delovnih mest;• prepočasno ustvarjanje novih kakovostnih delovnih mest in prost pretok delovne sile, še posebej za mlade izobražene kadre, lahko vplivata na njihovo izseljevanje iz regije;• nadaljnje padanje števila prebivalstva in negativnega prirasta bo posledično vodilo v vedno večji delež starega prebivalstva; <p>GOSPODARSTVO IN POSLOVNA INFRASTRUKTURA</p> <ul style="list-style-type: none">• nadaljnje zaostrovanje mednarodne konkurence, globalizacijske tendence in nespodbudno podjetniško okolje v državi lahko ogrozijo preživetje in razvoj obstoječih podjetij ter upočasnijo nastajanje novih;• pomanjkanje in nekonkurenčnost lokacij v regiji bosta še nadalje zmanjševala privlačnost regije za zunanje naložbe; <p>PROSTOR, PROMETNA INFRASTRUKTURA, OKOLJE, NARAVNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">• zaradi prometnega koridorja preči nadaljnje povečanje tovornega cestnega tranzita;• izginjanje manjših območij, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti (močvirja);• povečevanje škod zaradi neustrezne rabe poplavnih in plazovitih območij;

<ul style="list-style-type: none">• ugodne naravne danosti za zelenjadarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo in trsnicarstvo, na hribovitih območjih pa za živinorejo, predstavljajo potencial za hitrejši razvoj kmetijstva;• možnosti za razvoj podeželja z LAS programi;• naravni pogoji odpirajo možnosti za razvoj turizma in raznovrstnih drugih dopolnilnih dejavnosti v vseh panogah kmetijstva in gozdarstva; <p>TURIZEM IN KULTURNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">• oblikovanje turističnih destinacij in DMO z oblikovanjem destinacijske turistične znamke;• oblikovanje kakovostnih integralnih turističnih proizvodov ter skupni promocijski nastopi in trženje, organizirana enogastronomična ponudba;• povezovanje kmetijstva, turizma in ostalih storitvenih dejavnosti;• vključevanje materialne in nematerialne kulturne dediščine v oblikovanje regionalnih razvojnih priložnosti in prepoznavnosti turistične destinacije in regije v mednarodnem okviru;• celostna revitalizacija objektov kulturne dediščine v okviru razvoja turistične infrastrukture. <p>KULTURA</p> <ul style="list-style-type: none">• vzpostavitev mreže kulturnih info točk v Podravju• nove možnosti izobraževanja in poklicev v kulturi (interdisciplinarni študiji)• mednarodni programi kulture in uveljavitev slovenskih umetnikov v tujini• popularizacija slovenskega jezika, dostopnosti kulturnih dobrin in izobraževanja za ustvarjalnost v družbi• e-kultura in umeščanje Podravja v globalni prostor• evropska prestolnica kulture 2012	<ul style="list-style-type: none">• nadaljnje onesnaževanje okolja in neustrezna eksploatacija narave; <p>KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA, DOPOLNILNE DEJAVNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">• kljub pomoči države še vedno prisotni neugodni pogoji za vlaganje v kmetijstvo ter razvoj podeželja;• prestroga in nefleksibilna zakonodaja na področju pridobivanja dovoljenj za dopolnilne dejavnosti v kmetijstvu; <p>TURIZEM IN KULTURNA DEDIŠČINA</p> <ul style="list-style-type: none">• nekontrolirano prenašanje tujih vzorcev;• izguba prepoznavnosti tradicionalne kulturne krajine, banalizacija materialne in nematerialne kulturne dediščine pri razvoju turističnih programov in produktov ter izključevanje kulturne dediščine in najrazličnejših tradicij pri načrtovanju regionalnega razvoja. <p>KULTURA</p> <ul style="list-style-type: none">• ne dinamičen izobraževalni sistem (povezovanje z drugimi vedami in kreiranje novih znanj in poklicev)• ni skupnega nastopa kulturnih institucij Podravja• počasen odziv kulturnih institucij na sodobno tehnologijo in z njo povezano produkcijo (e-kulturo)• rezultati (kulturnih izmenjav, dogodkov itd.) so vidni zgolj ozkemu segmentu kulturnih uporabnikov
--	---

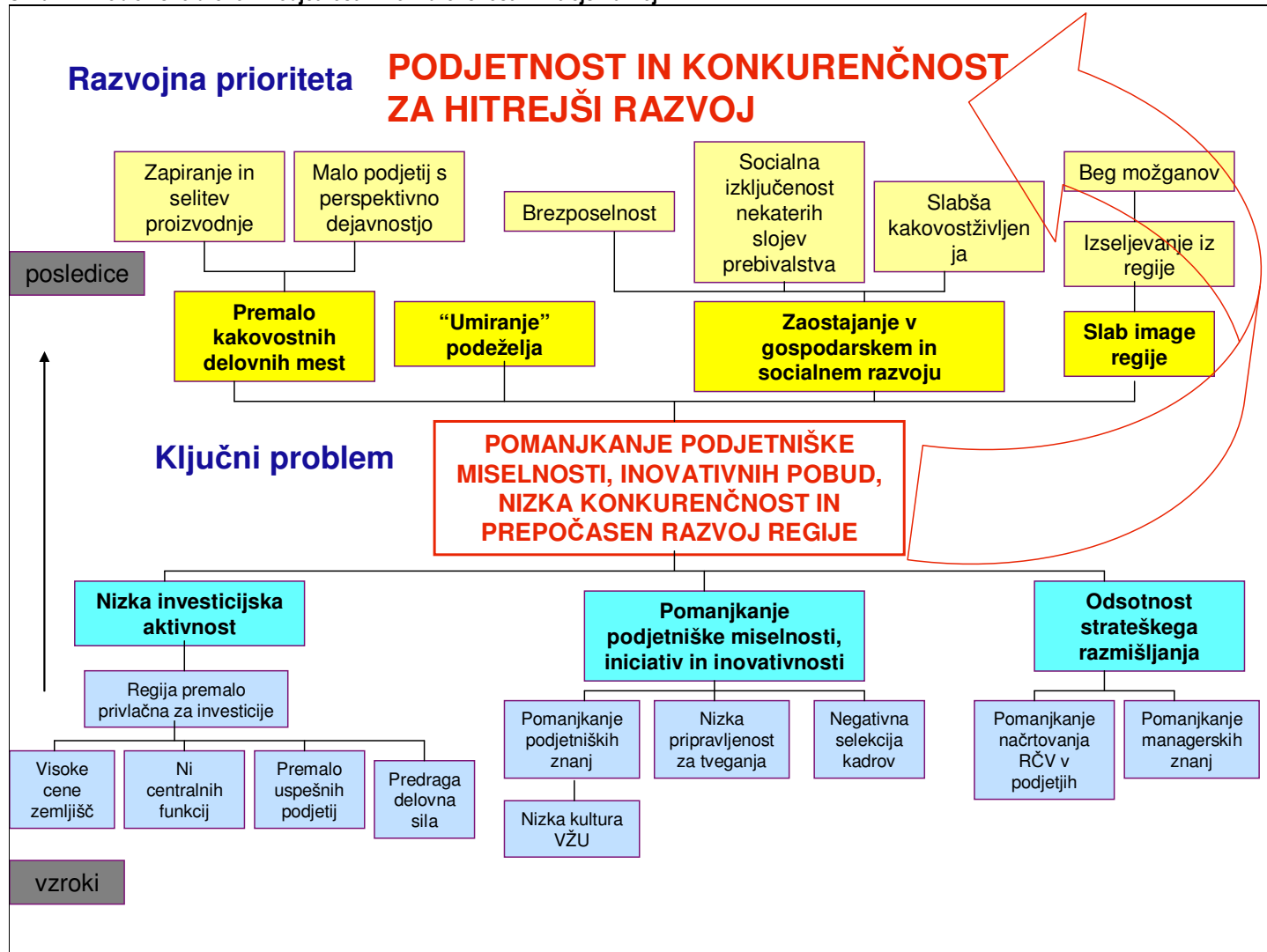

Slika 13: Problemsko drevo – Povezana, uspešna in prepoznavna regija

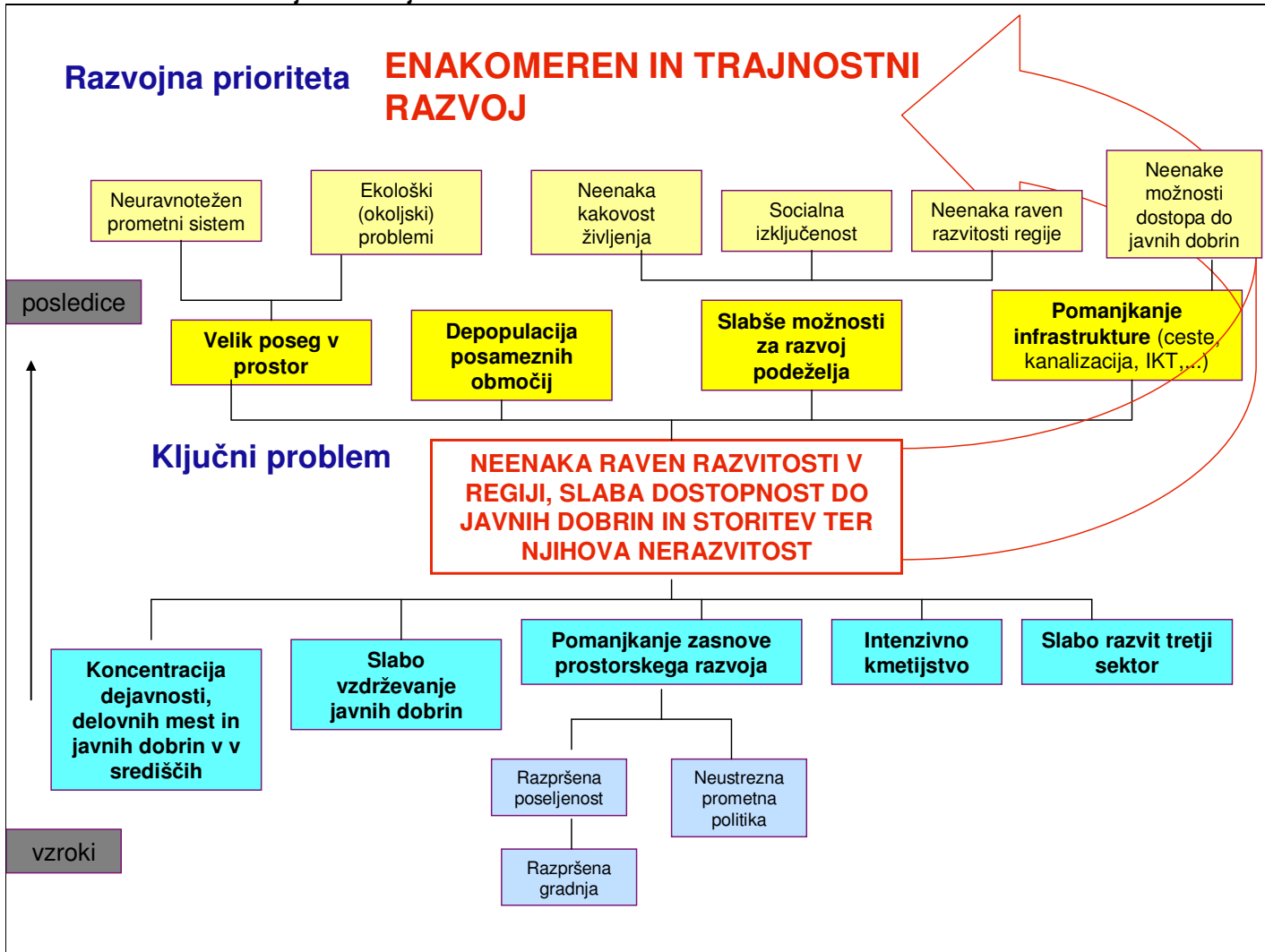

Slika 14: Problemsko drevo – Podjetnost in konkurenčnost in hitrejši razvoj

Slika 15: Problemsko drevo – Trajnostni razvoj

3.1 Ključni razvojni problemi in priložnosti na področju človeških virov

Neugodni demografski trendi – Upadanje števila prebivalstva in nizka rodnost povzročata staranje prebivalstva

Število prebivalcev regije se zmanjšuje. Demografski trendi v Podravju kažejo nizko rodnost, negativni naravni prirast, v strukturi prebivalstva se povečuje delež starega prebivalstva in znižuje delež mladega prebivalstva, starega do 14 let. Prebivalstvo regije se stara, delež prebivalstva starejšega od 64 let presega 15%. Tudi indeks staranja prebivalstva, ki je pokazatelj vitalnosti prebivalstva se je v zadnjih letih zvišal in je nad slovenskim povprečjem.

Visoka brezposelnost in strukturno neskladje na trgu dela

Čeprav se število brezposelnih v regiji zmanjšuje, se v Podravju še vedno soočamo z visoko stopnjo brezposelnosti. Povprečna stopnja brezposelnosti je v letu 2004 znašala 14,6% in bila visoko nad slovenskim povprečjem. Na trgu dela je zaznati razhajanja in strukturno neskladje med ponudbo in povpraševanjem po delovni sili, ki se kaže predvsem v razkoraku med potrebami po znanju in usposobljenosti ljudi in njihovo ponudbo. Strukturni vidiki brezposelnosti se nanašajo predvsem na izobrazbena in poklicna neskladja (velik delež brezposelnih brez strokovne izobrazbe), problem dolgotrajne brezposelnosti, visoke brezposelnosti v starostni skupini starejših od 40 let, visoke brezposelnosti med mladimi in ženskami ter invalidi.

Premalo novih delovnih mest in odsotnost mehanizmov ustvarjanja delovnih mest

Kljub povečani gospodarski aktivnosti v regiji še vedno primanjkuje novih delovnih mest. V regiji primanjkuje podjetniške miselnosti in iniciativ, managerskih znanj, ustvarjalnosti in inovativnosti, ki bi spodbudila odpiranje novih zaposlitvenih možnosti, hkrati pa je neprivlačna za naseljevanje gospodarskih subjektov, ki bi v večji meri spodbudili kreiranje novih, kvalitetnih delovnih mest in zaposlovanje v regiji. Predvsem je moč zaznati neugoden položaj pri zaposlovanju mladih brez delovnih izkušenj, tudi tistih z visoko in univerzitetno izobrazbo, zaposlovanju žensk in drugih težje zaposljivih oseb. Posledica pomanjkanja delovnih mest je velik odliv visoko usposobljenega kadra v druge regije.

Premalo sodelovanja med izobraževalnimi institucijami in gospodarstvom

Podporno okolje premalo deluje v smeri prilagajanja programov izobraževanja in usposabljanja potrebam gospodarstva ter spodbujanja razvoja podjetniškega razmišljanja. Kljub pestri ponudbi programov izobraževanja / usposabljanja podjetja in drugi uporabniki ugotavljajo, da le-ta ne sledi dovolj hitro potrebam po novih, sodobnih znanjih in usposobljenosti prebivalstva. Programi so vse preveč togi, premalo ciljno usmerjeni, premalo praktični in problemsko naravnani. Večje sodelovanje in povezovanje med izobraževalnimi institucijami in gospodarstvom je ključnega pomena za spodbujanje razvoja skupnih programov izobraževanja/usposabljanja in razvojnih projektov, ki bodo v večji meri spodbujali vključevanje v proces izobraževanja/usposabljanja.

Prav tako so premalo izkoriščene možnosti usposabljanja mladih raziskovalcev v gospodarstvu ter v sodelovanju z Univerzo. Premalo izkoriščene so tudi možnosti sodelovanja izobraževalnih institucij in gospodarstva v okviru mednarodnih programov in raziskav.

Nizka osveščenost in motiviranost za izobraževanje in usposabljanje

Kljub temu, da se v regiji spodbuja vseživljenjsko učenje in se večja delež vključenosti prebivalstva v aktivnosti vseživljenjskega učenja, je osveščenost o nujnosti stalnega izobraževanja in pridobivanja novega znanja še vedno prenizka. Še vedno je prisotna prenizka stopnja zavedanja, da le napredovanje v znanju prinaša nove možnosti in dviguje konkurenčno spodobnost prebivalstva na trgu dela.

Pomanjkanje načrtovanja razvoja človeških virov v podjetjih

V podravskih podjetjih je še vedno zaznati pomanjkanje načrtovanja, izvajanja in spremljanja razvoja človeških virov. Še zlasti to velja za mala podjetja, katerim za tovrstne aktivnosti primanjkuje kadrovske, finančne in drugih virov.

Neustrezna štipendijska politika

Vključevanje mladih v nadaljnje izobraževanje je sicer spodbujeno z republiški in Zoisovimi štipendijami, vendar se število tovrstnih oblik pomoči zmanjšuje. Navedeno nestimulativno vpliva na vključevanje v nadaljnje izobraževanje predvsem tistih mladih, ki prihajajo iz socialno ogroženih družin in podeželskega okolja. V podjetjih sicer opozarjajo, da ne morejo dobiti ustreznih kadrov, vendar se z razvojem lastnih kadrov ne ukvarjajo dovolj in razpisujejo le malo kadrovske štipendije.

Ključne razvojne priložnosti regije na področju razvoja človeških virov

Razvoj učinkovitih ukrepov in storitev za podporo razvoju človeških virov in kreiranju novih delovnih mest v regiji

V regiji je še vedno prisotna visoka brezposelnost in strukturno neskladje na trgu dela, prav tako primanjkuje ustreznih delovnih mest, nova nastajajo prepočasi, primanjkuje podjetniške miselnosti in inovativnosti za ustvarjanje novih zaposlitvenih priložnosti. Te negativne trende lahko regija odpravi z uvajanjem novih ukrepov in storitev za podporo razvoju človeških virov, kot so načrtovanje in usmerjanje kariere posameznikov v skladu z razvojnimi potrebami regije, poklicna orientacija, spodbujanje talentov, povečevanje kompetentnosti delovne sile, z regijsko štipendijsko shemo, s povečevanjem osveščenosti in motiviranosti posameznikov za izobraževanje in usposabljanje, s spodbujanjem in večjo dostopnostjo do vseživljenjskega učenja za celovit razvoj posameznika v vseh življenjskih obdobjih.

Aktivnejše vključevanje posameznikov, še posebej ranljivih ciljnih skupin v iskanje in uresničevanje zaposlitvenih priložnosti

Mladi ter druge ranljive ciljne skupine brezposelnih kot so ženske, starejši, invalidi, idr., ki imajo precejšen delež med brezposelnimi in so težje zaposljivi, predstavljajo precejšen potencial na trgu dela. Z ukrepi za povečevanje zaposljivosti, dvig izobrazbene ravni, spodbujanje prožnejšega zaposlovanja, vključevanje teh skupin v izobraževanje in usposabljanje, spodbujanje razvoja novih zaposlitvenih priložnosti in inovativnih ukrepov, izmenjava dobrih praks, spodbujanje razvoja socialnega podjetništva bi lahko odpravljali neskladja na trgu dela ter omogočali socialno vključenost ranljivih skupin in povečevanje njihovih zaposlitvenih možnosti.

Krepitev sodelovanja in partnerstva med izobraževanjem in gospodarstvom, podpornimi institucijami ter lokalnim okoljem za skupno načrtovanje razvoja regije

V Podravju je povezovanje izobraževalne sfere z gospodarstvom še vedno premajhno, kar se odraža v prenizki stopnji ustreznosti in prilagojenosti programov izobraževanja in usposabljanja potrebam lokalnega trga dela. Okrepitev izobraževalnih institucij s sodobnimi programi, pristopi in metodami poučevanja, vključujoč moderne tehnike in oblike poučevanja, kot je npr. e-učenje, bo omogočala kakovostnejšo ponudbo izobraževalnih in programov usposabljanja in večje vključevanje posameznikov v procese učenja. S spodbujanjem razvoja posrednikov za prenos znanja, centrov znanja, visokošolskih in drugih izobraževalnih središč, z vzpostavitvijo sistema vrednotenja neformalnega ter priložnostnega izobraževanja in usposabljanja pa bomo lažje sledili razvojnim potrebam in priložnostim regije.

Prenos znanja iz institucij znanja v gospodarstvo za večjo konkurenčnost regije

V regiji je zaznati prenizko stopnjo inovativnosti, prenosa razvoja in aplikativnih rešitev v gospodarstvo, pomanjkanje ustreznih kadrov ter nizek delež investicij v raziskave in razvoj ter nove tehnologije. Priložnost je v spodbujanju naložb v visoko tehnologijo, ustvarjanju delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, v večanju deleža visoko usposobljenih strokovnjakov v gospodarstvu, v mobilnosti strokovnjakov ter zagotavljanju večjega sodelovanja med gospodarstvom, izobraževalnimi institucijami in nosilci R&R. Zato bomo ukrepe usmerjali v povezovanje raziskovalnih in razvojnih potencialov za podporo inovativnosti, tehnološkemu razvoju in razvoju storitev za gospodarsko konkurenčnost regije ter spodbujali skupne razvojne in inovacijske projekte, vzpostavljanje tehnoloških mrež in raziskovalnih centrov odličnosti in drugih skupnih inovativnih projektov.

3.2 Ključni razvojni problemi na področju gospodarstva in poslovne infrastrukture

Ključni problemi

Kljub nekaterim pozitivnim trendom v preteklih letih Podravska regija v letu 2004 po ključnih kazalcih še vedno zaostaja za slovenskim povprečjem. Družbeni bruto produkt je znašal 84,5 odstotkov DBP/prebivalca države. Četudi so pozitivne spremembe (razen investicijskih izdatkov in deleža izgub) praviloma tudi intenzivnejše kakor v povprečju v državi, pa (še) niso mogle pomembneje zmanjšati zaostajanja regijskega gospodarstva za državnim povprečjem, tako da konec leta 2004 gospodarstvo Podravja po skoraj vseh kazalcih še močno zaostaja za državnim povprečjem.

Šibka ekonomska moč gospodarstva

Podravska podjetja štejejo nekaj manj kot 14 odstotkov vseh podjetij v Sloveniji, zaposlujejo 14,4 odstotkov vseh oseb, ki delajo, ustvarila pa so le 11,2% čistih prihodkov od prodaje, ustvarjenih v vsej Sloveniji. Podravje torej označujejo podjetja, ki imajo v povprečju **več zaposlenih**, vendar pa **manj sredstev**, **nižje prihodke** in **nižjo dodano vrednost** na zaposlenega.

Kljub pozitivnim trendom v rasti višine sredstev v podjetjih, rasti prihodkov in dodane vrednosti, pa tudi zaposlovanja in plač, so podravska podjetja ekonomsko šibkejša od državnega povprečja. Sredstva na podjetje še vedno znašajo le nekaj manj kot 86% slovenskega povprečja, povprečna sredstva na zaposlenega znašajo manj kot 70% državnega povprečja. Produktivnost, merjena s povprečnimi prihodki na zaposlenega, dosega vsega 77% državnega povprečja. V primerjavi z najrazvitejšo, Osrednjeslovensko regijo, so podatki še bistveno slabši.

Povečanje izgub, stagnacija izvoza, zmanjšanje izdatkov za naložbe

Ob zgoraj omenjenih pozitivnih premikih se je v podravskega podjetij hkrati močno povečal delež **čiste izgube v celotnih prihodkih**, ki v letu 2004 presega državno raven za 64%. Delež **čistih prihodkov na tujem trgu** je v podravskega podjetij sicer višji od slovenskega povprečja, vendar se v opazovanem obdobju ni povečal, za razliko od slovenskega povprečja, kjer ta delež raste. Izrazito negativna gibanja se kažejo v **investicijskih izdatkih** podravskega podjetij, kjer se je delež investicijskih izdatkov v prihodku v letu 2004 znižal za skoraj 5%, medtem ko se je ta delež na ravni države povečal za 3,6%. Pri tem so v Podravju precej bolj kot na državni ravni znižali izdatki za **neopredmetena sredstva** (raziskave, programska oprema, itd.), njihov delež v letu 2004 znaša le 83% državnega povprečja. Raven investicij predstavlja podlago za razvoj gospodarskih subjektov. Očitno je torej, da podravska podjetja ne vlagajo dovolj v izboljšanje ekonomske podlage za nadaljnji razvoj

Premalo novih podjetij, premalo podjetij v dejavnostih z visoko dodano vrednostjo

V primerjavi s slovenskim povprečjem ima Podravje **nizko število podjetij** na 1000 prebivalcev: v letu 2005 41,48 podjetij/1000 prebivalcev, kar je komaj 87% slovenskega povprečja. Pri tem pa delež podjetij od 1 do 9 zaposlenih močno presega slovensko povprečje, medtem ko je delež malih podjetij (0-49 zaposlenih) pod slovenskim povprečjem. Kot kaže, v Podravju **nova podjetja** (0 zaposlenih) **ne nastajajo v zadostnem številu**, nastaja pa sorazmerno veliko podjetij na podlagi samozaposlitev, ki pa **ne preraščajo** v mala podjetja. Nizka stopnja zgodnje podjetniške aktivnosti, nizka stopnja preživetja podjetij, razmeroma zelo visoke, vendar nerealne ambicije glede rasti, ki so značilne za Slovenijo na sploh, veljajo tudi za Podravje. Obenem je treba poudariti, da nastaja tudi **zelo malo podjetij z visoko dodano vrednostjo ali na znanju temelječih storitvah**.

Kratko opazovano obdobje ne dopušča sklepanja na stalnejše pozitivne premike, še zlasti zaradi znižanja deleža investicijskih izdatkov v prihodku, znižanja investicijskih izdatkov v absolutnem merilu in neugodne sestave investicij ter povečevanja deleža izgub v prihodkih, ki lahko znatno vplivajo na slabšanje kazalnikov uspešnosti poslovanja v naslednjih letih. Obenem pa tudi nizka podjetniška aktivnost in struktura novonastajajočih podjetij po dejavnosti ne zagotavljajo pozitivnih obetov za prihodnost.

Zaključek

Izboljšanje razmer v gospodarstvu Podravja zahteva instrumente za spodbujanje nastajanja novih podjetij, spodbujanje njihovega preživetja in rasti. Visoka pričakovanja glede rasti je treba spodbujati, vendar uokviriti v realne okvire, zlasti z realnimi ocenami trga in poslovnimi načrti ter povečevanjem znanja za vodenje in upravljanje podjetij. Obenem je treba zagotoviti tudi kompletno poslovno podporno infrastrukturo, ki bo spodbujala rast podjetij, temelječo na znanju, inovacijah in visoki dodani vrednosti. Posebej kritična področja so:

- ♦ spodbujanje nastajanja novih podjetij, zlasti takih, ki temeljijo na proizvodih in storitvah z visoko dodano vrednostjo, z ustrežno promocijo podjetništva kot zanimive kariere med mladimi, pa zagotavljanjem kompletne podpore, od informacij, strokovne podpore, skrajšanja in poenostavitve postopkov za nastajanje novih podjetij, do oblikovanja ustreznih finančnih instrumentov za spodbujanje nastajanja novih podjetij in primernih lokacij za nova podjetja (na primer, inkubatorji);
- ♦ spodbujanje naložbene dejavnosti v podjetjih, zlasti investicij v znanje (neopredmetena osnovna sredstva), novo tehnologijo in razvoj novih proizvodov / storitev z visoko dodano vrednost, skupno s krepitvijo povezav med institucijami znanja in gospodarskimi subjekti.

Kljub pozitivnim gibanjem v zadnjih letih namreč regija zaostaja tako po številu novih podjetij kot po ekonomski moči podjetij in razmere se ne bodo spremenile same od sebe, s prepuščanjem iniciative zasebnemu sektorju.

3.3 Ključni razvojni problemi in priložnosti na področju turizma in kulturne dediščine

Ključni problemi

Podravje ima številne možnosti za razvoj turizma predvsem na osnovi mreženja izjemno bogate naravne in kulturne dediščine ter tradicij območja z obstoječo in razvijajočo se gostinsko-turistično ponudbo, ki pa glede na danosti niso izkoriščene v zadostni meri. Problem se še vedno kaže v pomanjkanju kakovostnega sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem, ki do sedaj še ni rezultiralo v širšem javno-zasebnem partnerstvu (organizaciji za destinacijski marketing in management). Zaradi intenzivnosti naložb, ki so potrebne za razvoj kakovostne turistične ponudbe, se na eni strani kaže pomanjkanje rizičnega kapitala za realizacijo podjetniških idej, na drugi strani pa pomanjkanje podjetniške tradicije (družinskih podjetij) na področju turizma. Kot najbolj delovno intenzivni sektor gospodarstva predstavlja turizem, ob ustrezni razvojni politiki, velik potencial za ustvarjanje novih delovnih mest.

Povezanost javnega in zasebnega sektorja

Povezovanje ključnih partnerjev za razvoj turizma je nezadovoljivo in posledično premalo učinkovito. Neizkoriščeni sta področji destinacijskega marketinga in managementa, predvsem, ko gre za regijsko in medregijsko, tudi čezmejno povezovanje. Preslaba je povezanost in usklajenost izobraževalnih ustanov in turističnega gospodarstva, ko gre na eni strani za ustvarjanje ponudbe, na drugi pa povpraševanje po kakovostnem in evropsko primerljivem kadru. Sklepanje javno-zasebnih partnerstev je pri tem osnova za ciljno, profesionalno in trajnostno naravnano usmerjanje razvoja turizma na širšem območju Podravja, predvsem ko gre za oblikovanje kakovostnih integralnih turističnih produktov, organiziranje skupne promocije, trženja in informatizacije turistične ponudbe ter izobraževanje in usposabljanje kadra za potrebe turizma.

Podjetniška tradicija in produktivnost

V Podravju je premalo hitro rastočih srednje velikih in velikih podjetij s področja turizma in gostinstva (večina sodi med mikro in mala podjetja). Posledično je večina podjetij premajhna, da bi lahko sledila svetovnim razvojnim trendom gospodarstva, predvsem kar zadeva vlaganja v IKT in kakovost kadrov. Pomanjkanje podjetniške tradicije in razvojne naravnosti vpliva na nivo inventivnosti, inovativnosti na eni strani ter posledično produktivnosti in dodane vrednosti na drugi strani. Ker gre za gospodarski sektor s sicer stabilnim, vendar nizkim donosom, je za razvojna vlaganja nujna večja dostopnost do inicialnega, predvsem pa do rizičnega kapitala.

Investicije v razvoj turistične ponudbe

V preteklem obdobju so se v Podravju okrepila vlaganja v izgradnjo in obnovo turistične in športne infrastrukture, ki pa kljub temu kratkoročno niso zadostna za doseganje zelenega obsega turistične ponudbe. Ob intenzivnih vlaganjih v turistično in športno infrastrukturo na eni strani, ki se bodo ciklično nadaljevala tudi v finančni perspektivi 2007-2013, pa na drugi strani izostajajo ciljna vlaganja v oblikovanje kakovostnih integralnih turističnih produktov.

V turizmu prihaja večkrat tudi do konflikta interesov gospodarstva in okoljevarstvenih organizacij. Investitorji svojih načrtov, povezanih s turistično ponudbo, ne prilagajajo v zadostni meri okoljskim in naravovarstvenim regulativam ter globalnim razvojnim trendom. Konsenz za primerno rabo prostora je še posebej pomemben, ko gre za predvidena bodoča varovana območja v Podravju. Vzajemno koriščenje in hkrati ohranjanje naravnih potencialov mora temeljiti na medsektorsko usklajeni politiki načrtovanja rabe prostora.

RAZVOJNE PRILOŽNOSTI

Turistična destinacija z uravnoteženo celoletno ponudbo

V preteklih letih je Podravje, predvsem na račun hitro razvijajoče se kakovostne turistične infrastrukture, obstoječe in nadgrajene turistične ponudbe ter z vzpostavitvijo temeljev za razvoj aviodestinacije, ustvarilo del pogojev za vzpostavitev mednarodno prepoznavne turistične destinacije. Na poti do združevanja regijskih, medregijskih in čezmejnih potencialov in turistične ponudbe, oblikovanja kakovostnih, mednarodno konkurenčnih in sezonsko segmentiranih integralnih turističnih produktov ter skupnih promocijskih nastopov in trženja, bo v finančni perspektivi 2007-2013 temeljnega pomena oblikovanje javno-zasebnega partnerstva v obliki organizacije za destinacijski marketing in management.

Sonaravni in trajnostno naravnani turizem

Izjemno bogata naravna in kulturna dediščina dajeta Podravju številne možnosti za razvoj turizma, na drugi strani pa terjata odgovorno rabo prostora v smislu varovanja narave in okolja, vzpostavitve razvojnega odnosa do kulture, kulturne dediščine in tradicij območja ter ustvarjanja dodane vrednosti v smislu izboljšanja socialno-ekonomskih življenjskih pogojev za prebivalce regije. Pozitiven vpliv na sonaravni in trajnostno naravnani razvoj turizma v Podravju se hkrati kaže skozi geografsko lego, kot splošno prepoznano priložnostjo regije, predvsem skozi bližino visoko razvitih turističnih trgov. Z ozirom na to, da je turizem zelo multisektorsko povezovalna in delovno intenzivna gospodarska panoga, se ob ugodnem uresničevanju zastavljenih razvojnih ciljev nadejamo k številnim novim možnostim zaposlovanja v regiji.

Rast mikro, malih in srednje velikih podjetij (razvoj družinskega podjetništva v turizmu)

V Podravju zaznavamo porast večinoma mikro in malih podjetij na področju dejavnosti, ki so posredno ali neposredno povezane z različnimi segmenti turistične ponudbe. Z organiziranim destinacijskim pristopom, spodbujanjem inventivnosti in inovativnosti pri oblikovanju turistične ponudbe, ob ustreznih podpornih finančnih mehanizmih in sledenju svetovnim turističnim trendom, ki je trenutno v večji meri prepoznano predvsem pri uveljavljenih in mednarodno prepoznavnih turističnih ponudnikih, ima Podravje izjemne možnosti za krepitev podjetniške tradicije (družinskega podjetništva) ter posledično povečanje kakovosti in raznolikosti turistične ponudbe, produktivnosti in konkurenčnosti na področju turizma, ter prepoznavnosti regije, kot celote.

3.4 Ključni razvojni problemi in priložnosti na področju razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja

Zaradi zapletenega součinkovanja različnih dejavnikov je, upoštevaje predvsem neustrezno zemljiško lastniško sestavo, pridelovalni specializaciji in tržni usmerjenosti, nedorečeno prostorsko zasnovo vaških naselij, ter omejena finančna sredstva za izboljšave pričakovati vrsto problemov, ki se bodo odražali v postopnem prilagajanju posameznih segmentov želeni optimalni zasnovi podeželja.

Potrebno je opozoriti na tista neskladja v razvoju podeželja, ki bodo predvidoma predstavljala temeljne ovire pri prilagajanju tržnogospodarskim odnosom, predvsem na področju kmetijstva in gozdarstva. Med strukturalnimi problemi izstopajo visok delež mešanih kmečkih gospodarstev, prekomerna zemljiška razdrobljenost, pomanjkanje delovnih mest v nekmetijskih dejavnostih, pomanjkljiva prometna povezanost in stihijski razvoj podeželskih naselij. Zaradi teh vzrokov in na podlagi izkušenj je potrebno k razvoju podeželja pristopiti celostno in partnersko.

V hribovitem in gričevnatem delu so pretežno manj ugodne razmere za kmetijstvo in tudi posestna struktura marsikje ne omogoča uporabe ustrezne kmetijske mehanizacije. Če želimo prispevati k trajnostnemu razvoju in ohranjanju vsaj minimalne gostote poseljenosti, je torej potrebno vzpodbujati takšne oblike kmetovanja, ki ob ohranjanju števila kmetij, nudijo prebivalcem možnosti za kvalitetno življenje na manj ugodnih območjih.

V primeru, da bodo kmetje ob ustrezni strokovni pomoči sprejeli program ekološkega kmetovanja in integrirane pridelave, lahko pričakujemo, da bo taka konceptualna preusmeritev žela uspeh. To bi lahko omogočili z ustreznimi programi kontinuiranega izobraževanja in svetovanja, ki se že izvajajo in z nadgradnjo le teh.

Večji poudarek moramo nameniti usposabljanju, izobraževanju predvsem nosilcev kmetijskih gospodarstev, predvsem z uporabo IKT tehnologij.

Neugodna starostna struktura na kmetijah in problem depopulacije

Za delo in življenje manj atraktivni podeželski prostor kljub vlaganjem še vedno zaostaja v razvoju, v nekaterih območjih, pa je še vedno opazen trend depopulacije. Na kmetijah so večinoma aktivnejši starejši ljudje, ki v pretežni meri nimajo ustrezne izobrazbe. Kar 7,7% gospodarjev nima dokončane osnovne šole, 52% jih gospodari z dokončano osnovno šolo. Poklicno in srednjo šolo različnih smeri je dokončalo 37% gospodarjev, 3,3% je tistih, ki so visoko izobraženi.

Predvsem nivo kmetijske izobrazbe nosilcev kmečkih gospodarstev je izredno nizek in zaskrbljujoč, saj je kar 90% gospodarjev v regiji brez kmetijske izobrazbe, če ne upoštevamo različnih tečajev iz kmetijstva.

Zaradi zaostajanja v razvoju, podeželje zapušča mlado izobraženo prebivalstvo, ki se raje seli v mesta, kjer imajo več možnosti za ustvarjanje, zaposlitev in kakovostno bivanje.

Nizka stopnja informiranosti in usposobljenosti

Kljub dejstvu, da je delo kmetijsko svetovalne službe in javne gozdarske službe usmerjeno na terensko delo z kmeti, se ugotavlja, da je stopnja informiranosti še nezadostna. Do tega prihaja tudi zaradi velikega števila novih in hitro se spreminjajočih informacij in znanj, ki jih je zelo težko pravočasno

posredovati in uvajati v vsakodnevne kmetijske prakse. Od tod izhaja tudi potreba o dvigu računalniške (IKT) pismenosti kmetov kakor tudi o usposabljanje kmetov na področjih trženja, finančnega poslovanja in drugih znanj, ki bi mu pripomogla k dvigu konkurenčnosti.

Manjko poklicne in menedžerske usposobljenosti na ravni nosilcev kmetij in strokovnih podpornih institucij pripomore k nekonkurenčnosti in ponekod stagnaciji razvojnih potencialov.

Pomanjkanje kapitala

Kljub dejstvu, da EU namenja sorazmerno velika sredstva za podporo kmetijstvu in razvoju podeželja, je premalo sredstev za razvoj podjetništva, raznolikih dopolnilnih dejavnosti na podeželju.

Povezovanje kmetov s prehrambeno, živilsko-predelovalno industrijo v regiji

V regiji je izrazit problem premajhnega sodelovanja med kmetijami in živilsko prehrambeno industrijo v regiji, upošteva njene možnosti. Povezovanje bi bilo potrebno okrepiti na različnih področjih: od povezovanja do skupne proizvodnje, promocije in trženja na podlagi skupnih interesov.

Trženje kmetijskih pridelkov, izdelkov in storitev

Za kmetijske in sorodne proizvode podeželja, bi bilo smiselno oblikovati skupno/skupne blagovno/blagovne znamko/znamke in opredeliti kriterije glede njene/njihove uporabe. S tem bi se pridelovalce in predelovalce motiviralo v vključevanje organiziranega trženja in promoviranja njihovih izdelkov..

Regija kljub objektivnim pogojem ima malo prepoznavnih izdelkov ali pridelkov, ki bi imeli skupne tržne temelje na zaščitnih blagovnih znamkah. Izjema je področje vinarstva, kjer se srečujemo z relativno velikim številom blagovnih znamk, ki postajajo vse bolj konkurenčne tudi izven regije.

Z tržno in promocijsko nadgradnjo že obstoječih blagovnih znamk se nudi priložnost za vzpostavitev novih partnerstev in skupen nastop na trgu v in izven regije.

Pomanjkanje delovnih mest, zlasti za bolj izobražene

V kolikor upoštevamo vso razpoložljivo delovno silo na posamezni kmetiji, ugotovimo, da običajno pri delu na kmetiji pomagajo vsi člani družine, redki pa so stalno zaposleni. V primeru zaposlovanja višje in visoko izobraženih oseb na kmetiji, nastopi problem neustreznega delovnega mesta. Mladi se povečini zanimajo za boljša delovna mesta v bližnjih ali daljnih mestih, le tisti, ki so navezani na domačo zemljo ostajajo. Vzrok za »beg možganov« je tudi nekvalitetna informacijska povezava ruralnih območij.

Struktura živilsko predelovalnih obratov z EU

Živilsko-predelovalna industrija predstavlja enega izmed strateško pomembnih stebrov razvoja regije. Ima važen gospodarski in socialen pomen v smislu zaposlovanja velikega števila lokalnega prebivalstva, visokih potencialov za odkup doma pridelanih osnovnih kmetijskih surovin in nenazadnje tudi možnosti povezav z manjšimi predelovalci in proizvajalci. Zaradi številnih slabosti v primerjavi s konkurenco, s katero se je po pristopu k EU srečala, mora slovenska živilsko-predelovalna industrija nadaljevati zahtevne strukturne spremembe. Za učinkovito obvladovanje konkurenčnih pritiskov so nujne obsežne in izrazito ciljno usmerjene naložbe, ki bodo usmerjene v inovativnost in posodobitev.

Pomanjkljiva infrastruktura na podeželju

Za podeželje je značilna pomanjkljiva infrastruktura na vseh ravneh. Slaba dostopnost do osnovnih civilizacijskih potreb (zdravstveno neoporečna pitna voda, pomanjkljiva komunalna infrastruktura, nizka prometna opremljenost ter informacijska nepovezanost) zmanjšuje možnosti za kvalitetno bivanje na podeželju.

Zaraščanje kulturne krajine

Kljub nekaterim ukrepom in spodbudam je problem zaraščanja kmetijskih površin še vedno prisoten kot posledica opuščanja živinoreje in gospodarjenja s kmetijskimi površinami. Izrazit je zlasti v hribovskih (Pohorje, Kozjak) in gričevnatih območjih (Haloze, predvsem zahodni del), kjer so naravne danosti za kmetovanje manj primerne. V manjšem obsegu se zaraščajo kmetijske površine v Slovenskih goricah in Dravinjskih goricah. Zaradi zaraščanja se zmanjšuje vrednost kulturne krajine, ki s tem postaja manj privlačna za bivanje in druge dejavnosti (npr. turizem).

Nezadosten posek in slaba realizacija gozdnogojitvenih del

Poročila o stanju gozdov, ki jih letno pripravlja Zavod za gozdove Slovenije, kažejo na ugodno stanje in razvoj gozdov v regiji, saj se povečujejo lesne zaloge in prirastki. Kljub temu pa ni mogoče spregledati pomanjkljivosti in slabosti v zasebnih gozdovih, kjer letni obseg sečenj že vrsto let zelo zaostaja za optimalnim, ki je določen v gozdnogospodarskih načrtih. Letni obseg sečenj v regiji znaša le 60% možnega poseka, kar pomeni nižjo realizacijo poseka kot je v Sloveniji (70%). Izvedba gojitvenih in varstvenih del ne dosega obsega predvidenega. Razlog za nizko realizacijo je med drugim v razdrobljenosti zasebne lastniške strukture, pomanjkljivi tehnični opremljenosti lastnikov gozdov, nestimulativnem in neurejenem trgu z lesom (slabo razvita lesnopredelovalna industrija v regiji in državi). Zakonodaja ne omogoča, da bi lahko država s primernimi finančnimi spodbudami usmerjala razvoj na tem področju v bolj pozitivno smer. Vsak lastnik je sam odgovoren za vlaganja, država pa pri tem pomaga s sofinanciranjem. Za samo izvajanje sistema subvencij je značilno, da so proračunska sredstva nezadostna za potrebe na terenu.

Ključne priložnosti

Gospodarno in razvojno naravnano upravljanje z gozdovi

Gozdovi so prevladujoč in najbolj ohranjen ekosistem, varujejo krajino in zagotavljajo ekološko ravnotežje v njej. Blažijo negativne vplive civilizacije na okolje saj predstavljajo pomemben ponor CO₂, ravno tako vplivajo na kakovost in količino vode in na njeno količinsko porazdelitev v prostoru. Z ekonomskega vidika pa so stalen vir sredstev za dejavnosti povezane z gozdom in lesnopredelovalno industrijo.

Pospeševanje okolju prijaznega kmetovanja

Kmetijstvo ima pomembno vlogo pri ohranjanju habitatov, biotske in krajinske raznolikosti. Izvajanje kmetijsko okoljskih ukrepov bistveno prispeva pri preprečevanju nadaljnje izgube določenih habitatov (zlasti trajnih travnikov, steljnikov in drugih kasno koševnih travnikov ter travniških sadovnjakov), ter k obnovi teh habitatov, zlasti tistih zaraščenih.

Odgovoren in strukturiran pristop k razvoju podeželja

Podeželje postaja vse privlačnejše okolje za življenje, delo in sprostitev, med tem ko se krepi gospodarska povezanost in soodvisnost urbanih središč in podeželja.

Vlaganje v razvoj človeških virov na podeželju

Zaradi demografskih trendov so posebej izrazite naložbe v človeške vire, usmerjanje v vseživljenjsko izobraževanje, vzpostavitev sistema informiranja, vzpodbujanja in zagotavljanja prenosa dobrih praks.

Razvoj podjetništva in dopolnilnih dejavnostim na podeželju

Uveljavitev dopolnilnih dejavnosti je ključnega pomena za razvoj podeželja saj prispevajo k razvoju dodatnih možnosti zaposlitve in dvigu dohodkov na kmetijah. Ravno tako se s tem motivira ljudi za

podjetništvo na podeželju temelječem na konkurenčnih prednostih podeželja kot so: tradicionalna znanja, delovna sila, surovine, ekološki pridelki, biomasa, turizem...

Prestrukturiranje živilsko predelovalne industrije

Živilsko predelovalna industrija je v soodvisnosti z razvojem podeželja in nemalokrat odločilno vpliva na obseg proizvodov in proizvodnje kmetijskih gospodarstev. Z njenim prestrukturiranjem in posodobitvijo bo nudila nove izzive in smernice v smeri konkurenčnosti in razvoja.

Uvajanje alternativnih poljščin

Zaradi prometa nastane v EU okrog 21 % vseh emisij toplogrednih plinov, ki prispevajo h globalnemu segrevanju, odstotek pa še vedno narašča.

Z uvajanjem kmetijskih alternativnih poljščin lahko kmetijski in gozdarski sektor precej pripomoreta na tem področju. V skladu s tem je potrebno informirati in vzpodbuditi nosilce kmetijskih dejavnosti Podravja o možnostih, prednostih, finančnih in okoljskih dimenzijah pridelave, predelave in trženja energentov pridelanih iz biomase.

3.5 Ključni razvojni problemi in priložnosti na področju okolja, prostora in infrastrukture

Odpadki

Zapolnjenost obstoječih odlagališč in pomanjkanje novih urejenih lokacij

Obstoječe odlagališče bal, ki ga upravlja KP Snaga (Dogoše) je pred zaprtjem (2007). Dosedanje aktivnosti pri iskanju nove lokacije za odlaganje komunalnih ostankov niso obrodile sadov.

Odlagališči Dobrava (Ormož) in Pragersko (Slovenska Bistrica in Oplotnica) imata še prostor za odlaganje odpadkov, vendar sta problematični zaradi poplavnega področja (Pragersko) ter relativno kratkega časa za obratovanje (Dobrava do 2008).

Površinske vode

- Obremenitve površinskih vodotokov s snovmi organske narave so po izvoru iz neurejene komunalne infrastrukture in predstavljajo v obdobju zadnjih nekaj let prevladujoče obremenitve vodotokov v Podravju;
- Proces zamuljevanja in zaraščanja struge Drave se zaradi zmanjšanih pretokov nadaljuje, kar povzroča povečevanje nevarnosti ob poplavih in zmanjšuje samoočiščevalno sposobnost vodotoka;
- Velik problem so tudi nakopičene težke kovine v sedimentu vodotokov iz preteklosti.

Podzemne vode

- Podzemna voda je obremenjena s fitofarmaceutskimi sredstvi, ki izvirajo iz kmetijske dejavnosti in divjih odlagališč odpadkov, kar poleg neobstoječega kanalizacijskega omrežja (veliko število greznic-ponikalnic) predstavlja tudi glavni vir preobremenjenosti podtalnice z dušikom oziroma nitrati ter kloriranimi ogljikovodiki. Pojavljajo pa se tudi nove snovi, katerih vpliv na človeka oz. njegovo zdravje še ni raziskan.

Oskrba z pitno vodo

- Onesnaženost vodnih virov s fitofarmaceutskimi sredstvi.
- Neprilagojena infrastruktura oskrbe s pitno vodo (zajetja, čistilne naprave) sodobnim konceptom zagotavljanja ustrezne pitne vode (HACCP).
- Zastarelo vodovodno omrežje s cca. 35 % izgubami v omrežju ter deli omrežja iz azbestnih cevovodov.
- Motena oskrba z vodo na lokalnih manjših vodovodnih sistemih zaradi suše, slabega zdravstveno-tehničnega standarda vodovodnih objektov ter razpršene gradnje bo zahtevalo povečano zaščito in kontrolo nad lokalnimi viri pitne vode.

Gozd

- **Opustitev sečenj oziroma redčenj v mlajših sestojih**
Možni posek je v gozdnogospodarskih načrtih določen na ravni 65 % prirastka. Dejanski posek pa dosega v zadnjih letih le 60 % možnega poseka.
- **Majhna gozdnatost v območju kmetijske krajine**
Pri zagotavljanju ekoloških funkcij gozdov izstopajo problemi pri zagotavljanju biotopske funkcije gozdov v kmetijski krajini Dravskega in Ptujkega polja. V tem ravninskem območju je gozdnatost okoli 10 %. Gozd se je ohranil v obliki manjših gozdičev, skupin drevja, živih meja in obmejnikov ter posamezno rastočega drevja.
- **Slabo stanje gozdov, ki so namenjeni javnosti**
Pri socialnih funkcijah gozdov ugotavljamo, da zaradi neurejenega statusa gozdov v neposredni bližini mesta Maribor, pa tudi Ptuja in Ormoža gozdovi ne zagotavljajo vloge, ki jo imajo ti gozdovi v prostoru. Najbolj izstopa problem zasebnega lastništva gozdov ter javne rabe gozdov in omejitev pri gospodarjenju z gozdom.

Prostor in infrastruktura

- **Regijsko neuskladen prostorski razvoj, brez jasne trajnostne usmeritve oz. prostorske zasnove.**
Na nivoju regije ne obstajajo skupni prostorski dokumenti, zasnove rabe prostora in strategije .
- **Prostorsko neenakomeren demografski razvoj, ki se kaže predvsem s stagnacijo podeželja (višinska in obmejna območja).**
V regiji imamo zelo različno demografsko razvita območja. V ravninskem delu je gostota poselitve visoko nad slovenskim povprečje. Tukaj je tudi večina delovnih mest. Velika razlika je tudi v izobrazbeni in starostni strukturi.
- **Razpršena poselitev, stihijska in nenadzorovana gradnja ter suburbanizacija z velikimi pritiski ob prometnem koridorju (predvsem cestnem).**
Želja povprečnega slovenskega državljana je imeti enodružinsko hišo z vrtom ob robu majhne vasi ali mesta ter v bližini majhnega potočka. Te večinske želje se v prostoru izražajo kot razpršena poselitev in razpršena gradnja. V prostoru se pojavljajo procesi kot so suburbanizacija, večanje prostorske razpršenosti ter spreminjanje tipoloških in okoljskih značilnosti naselij. Če k temu dodamo še fenomen črnograditeljstva, ki je zavzel takšne razsežnosti in značilnosti, da resno ogroža razvojne možnosti za trajnostno rabo prostora v prihodnje.
- **Zaradi pritiska različnih gospodarskih dejavnosti v prostoru in pomanjkanja konkretnih oblik zavarovanja pomembnih območij narave grozi izginjanje teh območij ter rastlinskih in živalskih vrst, ki tam živijo.**
V Podravju je zaščitenih manj kot 5% vsega ozemlja. Zaradi nerešenih lastniških razmerij, pomanjkljivega nadzora in sankcioniranja kršiteljev ter počasnosti in mnogokrat premajhne pripravljenosti za sodelovanje med občinami in državo pri kreiranju novih zaščitenih območij, ogrožamo bogato biotsko pestrost regije, ki lahko postane ena izmed razvojnih priložnosti v prihodnje.

Ključne priložnosti

Zaloge podzemne vode

Dravsko, Ptujsko in Ormoško polje je skupaj še z nekaterimi posameznimi vodnimi viri veliki potencial za oskrbo širšega območja z zdravstveno neoporečno pitno vodo.

Območja Natura 2000

V Podravju je kar nekaj večjih območij zavarovane narave in ekološko pomembnih območij. Z trajnostnim pristopom k upravljanju teh območij lahko zagotovimo na eni strani našim zanamcem ohranjeno naravo, na drugi strani pa takšna območja ponujajo možnosti za gospodarski razvoj – sonaravni turizem.

Obnovljivi viri energije

V Podravju obstaja še veliko priložnosti za večjo rabo obnovljivih virov energije, tako biomase kot tudi geotermalne energije.

Prometni koridor

Podravje leži presečišču različnih Evropsko pomembnih prometnih koridorjev tako cestnega kot tudi železniškega. V Podravju je tudi drugo največje letališče, ki lahko z dodatnimi dejavnostmi v sodelovanju z gospodarskimi subjekti poastane pomemben kopensko logistični center v tem delu Evrope.

3.6 Ključni razvojni problemi in priložnosti na področju kulture

Umetniška produkcija je centralizirana

Kulturna in umetniška produkcija je po številu javnih institucij in zaposlenih na področju kulture (muzeji, gledališča, galerije, knjižnice) je skoncentrirana v Mariboru, deloma pa država sofinancira tudi gledališče Ptuj in Pokrajinski muzej na Ptuju. Čeprav sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije (povzročajo) omogočajo globalizacijo, pa je intermedijska umetniška produkcija še vedno omejena na sam center regije, število institucij, ki se ukvarjajo s tovrstno (tudi mednarodno) produkcijo pa je omejeno.

Novi izobraževalni programi in poklici

V Podravju ni samostojne institucije, ki bi se ukvarjala z izobraževanjem »novih medijev«. Del specializacije na fakulteti za elektrotehniko in računalništvo je namenjen t.i. interaktivni grafični komunikaciji. Novi mediji ponujajo celo vrsto izzivov za pripravljalce t.i. novih profilov zaposlitev, ki niso strogo sektorsko naravnani, vendar ta možnost v Podravju vsaj za enkrat še ni izkoriščena. Npr. novi profili so: a. profili, ki združujejo vsebino in tehnologijo (oskrbovalci ustvarjalnih vsebin in avtorji računalniško podprtega poučevanja in avtorji večpredstavnosti; razvijalci večpredstavnosti in oblikovalci vsebinskih zasnov; vsebinski koordinatorji večpredstavnosti; uredniki mrežnih – off-line in omrežnih on-line stvaritev; b. profili, ki združujejo kreativnost in tehnologijo: oblikovalci zaslonskega prikaza in večpredstavnosti; računalniški animatorji; medijski oblikovalci zvoka in slike; filmski in video uredniki; razvijalci programskih paketov in konceptov (orodij, norm, formatov); c. profili, ki združujejo vodenje in tehnologijo: multimedijški projektni vodje; izvršni producenti; pravni svetovalci; sistemski analitiki;

informatijski ekonomisti; d. profili, ki povezujejo distribucijo in tehnologijo: tržni svetovalci IKT; posredniki informacij in multimedijски prodajalci, večpredstavnostni knjižničarji in arhivarji; skrbniki in analitiki spletišč; arhivarji elektronskih stvaritev; dokumentalisti elektronskih stvaritev; učitelji na daljavo. V Podravju prav tako ni programa kulturnega managementa, v pripravi je mednarodna orkestrska akademija, ki tako ponuja priložnost za nove izobraževalne vsebine in hkrati za mednarodno prepoznavnost regije.

Mreženje kulturnih informacijskih točk

V Podravju je vzpostavljen multimedijски center KUD Kibla, povezan v mrežo multimedijskih centrov, katere temeljna naloga je s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije vzpostaviti infrastrukturno in informacijsko podporno okolje za izvajanje vsebin in programov s področja kulture, izobraževanja, znanosti in raziskovalne dejavnosti. Mrežo bi bilo potrebno nadgraditi z mrežo javno razvojnih točk (JRT) in javno dostopnih točk (JDT) v celoti podravski regiji.

Ljubiteljska dejavnost

Osnovo za povezovanje posameznih kulturnih društev v Podravju predstavlja internetni portal www.dravoskops.si, v njegovo oblikovanje bi morali aktivno vključiti tudi društva ter posledično zanje oblikovati tudi e-izobraževalne pakete, organizirati forum (npr. foto društev ipd.). Ljubiteljska dejavnost se predvsem v samem centru (za razliko od mest in krajev izven središča) ubada tudi s prostorsko problematiko (ni zadostnega števila prostorov, najemnine ipd.).

Povezovanje kulture in turizma

Kulturni turizem v Podravju ni razvit. Osnova za razvoj kulturnega turizma je ohranjanje in razvoj kulturne dediščine (tako premične kot nepremične), etnoloških zbirk, povezovanje oz. oblikovanje kulturnih poti (njihovo upravljanje, trženje in oglaševanje).

Knjižnice kot informacijska vozlišča

Knjižnice niso zgolj izposojevališča kulturnih dobrin (največkrat knjig), temveč so tudi informacijska vozlišča. Za slednje je potrebno zagotoviti zadostno število računalnikov z dostopom do spleta. V programe »bralne kulture« bi bilo smiselno povezati izobraževalne institucije in knjižnice.

Prostorska stiska

S prostorsko problematiko se srečujejo tako uprizoritvene umetnosti (npr. lutkovno gledališče), kot tudi t.i. alternativna scena (npr. Pekarna). Pri načrtovanju obnove kulturne dediščine oz. gradnji novih kulturnih objektov je najprej potrebno določiti njihove programske vsebine in lastniška razmerja. Ni povsem jasno, kaj bo prinesla regionalizacija (prenos javnih institucij z države na regije ali celo občine; vprašanje sofinanciranja, tj. programov in zaposlenih).

4 VIZIJA, CILJI IN RAZVOJNE PRIORITYETE PODRAVSKE RAZVOJNE REGIJE 2007-2013

Vizija razvoja Podravske regije izhaja iz narejene SWOT analize ter se glasi:

»PODRAVJE - REGIJA ZELENEGA RAZVOJA, USPEŠNIH PODJETIJ IN SREČNIH LJUDI«

Vizijo bomo dosegli z:

- Povezovanjem in sodelovanjem raznolikih razvojnih subjektov v regiji in izven nje,
- Z vzpostavitvijo mreže kvalitetnih izobraževalnih ustanov v povezavi z tehnološko prenovljenimi podjetji,
- Z učinkovito mrežo podpornih institucij,
- Z boljšo prometno povezanostjo in dostopnostjo v regiji ter uvajanjem trajnostnih oblik in metod pri načrtovanju posegov v prostor,
- Izboljšanjem bivalnih pogojev v regiji.

4.1 Strateški cilji

Na osnovi analize stanja v regiji in opravljene SWOT analize smo opredelili nekaj ključnih prioritet in ciljev.

Razvojna prioriteta I: POVEZANA, USPEŠNA IN PREPOZNAVNA REGIJA

Cilj: Zagotoviti razvojni preboj in identiteto regije

Kazalniki vpliva

Zap.št.	Kazalnik vpliva	Skupna vrednost projektov sofinan. iz EPD 2004-2006 (ocena v mio EURO)	Končna vrednost 2007-2013 (ocena v mio EURO)
1.	Izboljšana absorpcijska sposobnost regije	75	600

Razvojna prioriteta II: PODJETNOST, KONKURENČNOST IN ZNANJE ZA HITREJŠI RAZVOJ

Cilj: Povečati podjetnost in konkurenčnost gospodarstva in družbe ter raven znanj in inovativnosti za hitrejši razvoj urbanih središč in podeželja

Kazalniki vpliva

Zap.št.	Kazalnik vpliva	Izhodiščna vrednost 2004	Indeks, RS = 100 (2004)	Indeks - Končna vrednost 2013
1.	BDV na zaposlenega v gospod. Družbah *	5.580*	83,6	100 (7.850)*
2.	BDP na prebivalca*	2.426*	83,6	100 (3.400)*
3.	Stopnja (formalne) registrirane zaposlenosti %	53,3	92,8	100
4.	Stopnja registrirane brezposelnosti %	14,2	137,3	100

* (v 1000 sit)

Razvojna prioriteta III: ENAKOMEREN IN TRAJNOSTNI RAZVOJ**Cilj: Izboljšati kakovost življenja ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja****Kazalniki vpliva**

Zap.št.	Kazalnik vpliva	Izhodiščna vrednost 2004 (v %)	Indeks, RS = 100 (2004)	Indeks - Končna vrednost 2013
1.	Priključenost na javno kanalizacijo	44,2	88,6	100
2.	Delovna mesta na delovno aktivno prebivalstvo		97,7	100

II. PROGRAMSKI DEL

5 PROGRAMI, UKREPI IN PROJEKTI PO RAZVOJNIH PRIORITETAH

5.1 Opis strukture RRP Podravja in uvrščanje projektov

RRP Podravske statistične regije za obdobje 2007-2013 temelji na 3 prioritetah, 14 programih in 44 ukrepih. V nadaljevanju so po posameznih prioritetah (P) prikazani programi (PR), ukrepi (U) in predvideni okvirni projekti. ..

Tabela 69: Struktura RRP 2007-2013

Šifra	Prioriteta (P), Program (PR), Ukrep (U)	2007-2013 (viri indikativno) v €				Vrednost (€)
		Občine	RS	EU	Ostalo	
	STRUKTURA RRP					
P 1	Povezana, uspešna in prepoznavna regija	272.028	1.746.178	12.719.424	9.341.323	24.078.953
PR 1	Spodbujanje razvojnih partnerstev za uspešnost in prepoznavnost regije	272.028	1.746.178	12.719.424	9.341.323	24.078.953
U 1.1	Spodbujane razvojnih partnerstev, krepitev njihovih znanj in spretnosti ter podpora njihovim aktivnostim	95.240	1.312.380	10.385.036	8.091.645	19.884.301
U 1.2	Spodbujanje razvoja in krepitev nevladnih organizacij in civilnega dialoga	92.848	283.195	1.480.976	899.933	2.756.952
U 1.3	Spodbujanje aktivnega vključevanja lokalnega prebivalstva v razvoj skupnosti	83.940	150.603	853.412	349.745	1.437.700
P 2	Podjetnost, konkurenčnost in znanje za hitrejši razvoj	152.065.524	153.260.463	722.223.750	854.355.924	1.881.962.160
PR 2	Spodbujanje razvoja podjetništva, novih MMSP in podjetniškega okolja	2.563.496	8.474.711	33.070.409	29.777.437	73.886.053
U 2.1	Razvoj podpornega okolja in izvajanje podpornih storitev za nova in mlada podjetja	2.502.496	6.222.050	20.478.255	15.732.352	44.935.153
U 2.2	Promocija in spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnimi skupinami (mladi, ženske, itd.)	61.000	2.252.661	12.592.154	14.045.085	28.950.900
U 2.3	Razvoj finančnih instrumentov za nova in mlada podjetja	0	0	0	0	0
PR 3	Spodbujanje globalne konkurenčnosti in internacionalizacije na znanju temelječega gospodarstva	105.917.568	85.439.311	336.625.147	469.683.303	997.665.329

U 3.1	Razvoj podpornega okolja in izvajanje podpornih storitev za spodbujanje konkurenčnosti in poslovne odličnosti podjetij	0	18.962	2.432.753	7.316.838	9.768.553
U 3.2	Krepitev človeškega kapitala v gospodarskih subjektih	44.270	301.270	5.064.730	2.019.730	7.430.000
U 3.3.	Zagotavljanje in opremljanje zemljišč za različne cone ter privabljanje zasebnih naložb	103.995.798	63.013.079	189.637.914	375.944.654	732.591.445
U 3.4	Raziskovalna odličnost za gospodarsko konkurenčnost regije	1.877.500	22.106.000	139.489.750	84.402.081	247.875.331
PR 4	Spodbujanje naložb v RČV za izboljšanje konkurenčnih sposobnosti	3.018.921	2.813.423	16.953.188	7.698.458	30.540.489
U 4.1	Zagotovitev podpornega okolja ter promocija in uvajanje modelov odličnosti in drugih standardov in pristopov za dvig konkurenčnosti podjetij in organizacij	156.600	193.050	1.093.950	272.400	1.716.000
U 4.2	Spodbujanje večjih vlaganj v RČV ter zagotavljanje enakomerne dostopa do vseživljenjskega učenja in svetovanja za učenje v regiji	2.823.321	2.573.850	15.595.605	7.361.672	28.410.947
U 4.3	Spodbude za zaposlene, za katere obstaja večja verjetnost, da zaradi ekonomskih spremembe izgubijo zaposlitev	39.000	46.523	263.633	64.386	413.542
PR 5	Povečanje zaposljivosti, zagotavljanje učinkovitega delovanja trga dela in vseživljenjsko učenje	1.031.979	3.140.717	7.993.312	3.937.788	16.103.796
U 5.1	Spodbujanje usklajevanja kakovostne ponudbe in povpraševanja na trgu dela	0	544.719	2.086.728	877.149	3.508.596
U 5.2	Zagotavljanje svetovanja in motiviranja za karierno orientacijo na vseh ravneh	91.200	71.030	402.370	671.376	1.235.976
U 5.3	Spodbujanje hitrejšega vključevanja mladih v trg dela	840.621	2.077.731	3.193.152	2.099.221	8.210.725
U 5.4	Spodbujanje razvoja novih zaposlitvenih priložnosti in inovativnih projektov na področju trga dela ter spodbujanje mednarodne izmenjave dobrih praks	100.158	447.237	2.311.062	290.042	3.148.499
PR 6	Povečanje konkurenčnosti turizma	25.521.600	37.327.823	241.137.679	263.211.794	567.198.896

U 6.1	Razvoj turističnih destinacij in struktur za destinacijski marketing in management	963.302	1.147.110	3.785.262	5.282.447	11.178.121
U 6.2	Oblikovanje integralnih turističnih produktov za mreženje naravne in kulturne dediščine ter tradicij območja	4.477.687	11.243.078	43.864.005	57.532.711	117.117.481
U 6.3	Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture	20.080.611	24.937.635	193.488.412	200.396.636	438.903.294
PR 7	Celostni razvoj podeželja s povečanjem konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva	14.011.960	16.064.478	86.444.015	80.047.144	196.567.597
U 7.1	Prestrukturiranje in modernizacija kmetijskega in gozdarskega sektorja	3.743.015	6.426.049	49.881.115	61.645.266	121.695.445
U 7.2	Izgradnja in obnova osnovne infrastrukture	8.364.398	4.638.552	11.338.652	2.912.391	27.253.993
U 7.3	Spodbujanje razvoja podjetništva na podeželju	1.400.889	1.345.362	13.387.188	7.717.412	23.850.851
U 7.4	Dopolnilno izobraževanje in usposabljanje	4.000	3.623.015	6.403.498	1.892.803	11.923.316
U 7.5	Spodbujati kmetovanje in gozdarjenje v skladu z načeli trajnostnega upravljanja s prostorom in naravnimi viri	133.821	0	3.784.392	4.149.821	8.068.034
U 7.6	Razvoj strategije skupne promocije in obveščanja	365.837	31.500	1.649.170	1.729.451	3.775.958
P 3	Trajnostni razvoj	216.625.721	176.741.624	755.336.701	210.357.768	1.357.359.815
PR 8	Promocija načel in ukrepov trajnostnega razvoja	1.032.513	328.110	2.822.279	174.998	4.357.900
U 8.1	Osveščanje in izobraževanje prebivalstva o trajnostnem razvoju	1.032.513	328.110	2.822.279	174.998	4.357.900
PR 9	Trajnostno upravljanje s prostorom in naravnimi viri	1.702.317	664.761	2.765.089	180.000	5.312.167
U 9.1	Trajnostno prostorsko planiranje (zasnove prostorskega razvoja)	1.170.456	275.400	1.504.507	30.000	2.980.363
U 9.2	Ohranitev in krepitev biotske raznovrstnosti	531.861	389.361	1.260.582	150.000	2.331.804
PR 10	Varstvo okolja in trajnostna energije	107.382.059	109.705.784	363.125.448	63.451.095	643.664.386
U 10.1	Vzpostavljanje infrastrukture za ravnanje z odpadki	31.742.735	16.588.597	121.457.243	13.731.346	183.519.921
U 10.2	Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod	54.883.424	69.287.597	139.441.801	5.047.379	268.660.201
U 10.3	Zagotavljanje kakovostne in zdravstveno neoporečne pitne vode	13.173.924	11.527.702	45.796.727	559.004	71.057.357

U 10.4	Upravljanje z vodami	4.260.900	10.518.400	13.420.000	809.500	29.008.800
U 10.5	Trajnostna energija	3.321.076	1.783.488	43.009.677	43.303.866	91.418.107
PR 11	Informacijska družba	2.999.675	2.288.949	148.361.807	66.862.617	220.513.048
U 11.1	Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa	1.340.016	180.000	141.069.984	60.590.000	203.180.000
U 11.2	Spodbujanje razvoja e-vsebin in programov izobraževanja ter usposabljanja	1.084.695	372.434	3.675.589	767.478	5.900.196
U 11.3	Izboljšanje poznavanja in uporabe IKT za hitrejši razvoj (podjetij, zlasti MMSP in drugih organizacij)	574.964	1.736.515	3.616.234	5.505.139	11.432.852
PR 12	Spodbujanje socialne vključenosti	16.564.008	10.851.520	16.368.692	51.441.646	95.225.867
U 12.1	Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva	0	539.070	3.054.730	1.540.200	5.134.000
U 12.2	Preprečevanje socialne izključenosti in neenakosti	16.564.008	10.312.450	13.313.962	49.901.446	90.091.867
PR 13	Večja dostopnost do javne infrastrukture in javnih storitev	67.537.872	28.249.723	144.662.478	17.129.243	255.877.316
U 13.1	Izgradnja prometne infrastrukture	44.343.594	9.690.792	61.509.459	0	113.843.845
U 13.2	Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti	565.048	1.220.050	10.414.903	3.943.499	16.143.500
U 13.3	Zagotavljanje enakomere kakovosti in dostopnosti zdravstvenih storitev za vse prebivalce Podravja	6.843.745	750.000	7.714.621	334.000	15.642.366
U 13.4	Promocija programov za krepitev zdravja in zdravega načina življenja	10.000	320.008	1.824.972	857.050	3.012.030
U 13.5	Izgradnja in obnova objektov primernih za izvajanje kulturnih dejavnosti	11.871.598	13.097.726	49.508.035	8.185.939	82.661.298
U 13.6	Zagotavljanje zadostno število, opremo in dostopnost športnih objektov v regiji	3.903.887	3.171.147	13.690.488	3.808.755	24.574.277
PR 14	Razvoj kulture in ohranjanje kulturne dediščine	19.407.277	24.652.777	77.230.908	11.118.169	132.409.131
U 14.1	Obnova objektov kulturne dediščine in razvoj kulturne infrastrukture	16.804.454	13.093.424	56.641.589	5.523.050	92.062.517
U 14.2	Celostna revitalizacija mestnih in vaških središč	1.932.188	801.325	6.740.014	1.627.687	11.101.214
U 14.3	Razvoj kulturnih festivalov, etnografskih in drugih prireditev	576.635	10.609.028	10.672.305	826.432	22.684.400
U 14.4	Ohranjanje in razvoj identitet	94.000	149.000	3.177.000	3.141.000	6.561.000

PR 15	Razvoj in revitalizacija urbanih središč	0	0	0	0	0
----------	---	---	---	---	---	---

PODRAVJE 2007-2013	2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
	OBČINE	RS	EU	Ostalo	
SKUPAJ	372.218.156	332.249.016	1.492.783.631	1.074.055.015	3.269.660.318
ZGORNJE PODRAVJE	173.608.583	154.440.769	926.466.750	557.363.434	1.810.177.535
SPODNJE PODRAVJE	159.794.794	168.670.460	430.650.316	501.143.034	1.260.315.105
PRLEKIJA (ORMOŽ)	38.814.779	9.137.787	135.666.565	15.548.547	199.167.678

5.2 Povezana, uspešna in prepoznavna regija

Cilj: Zagotoviti razvojni preboj in skupno identiteto regije

5.2.1 Spodbujanje razvojnih partnerstev za uspešnost in prepoznavnost regije

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Za regijo je značilna splošna nepovezanost in pomanjkanje sodelovanja, ki se odražata v šibkem sodelovanju znotraj podjetniškega sektorja, med podjetji in razvojnimi institucijami, med podjetniškim sektorjem in negospodarstvom, v premajhni povezanosti med poslovnimi podpornimi institucijami, nepovezanosti lokalnih in državnih institucij za uspešno črpanje EU sredstev, med posameznimi akterji regionalnega razvoja, ruralnimi in urbanimi območji, v odsotnosti neprepoznavnih in učinkovitih javno zasebnih partnerstev. Regija je tudi v mednarodnem merilu neprepoznavna.

Nevladni sektor v Sloveniji in še posebej v Podravju je še vedno premalo razvit. Aktivno delovanje civilne družbe v Podravju ne dosegata potrebne stopnje za uspešno delovanje skupnosti.

OPIS PROGRAMA:

Program spodbuja predvsem razvoj homogene in dinamične skupnosti in njihovih akterjev ter zagotavlja podporo njihovem delovanju, podporo večjemu aktiviranju lokalnih razvojnih pobud in doseganju notranjega razvojnega konsenza na ravni regije. Ukrepi bodo podpirali skupno načrtovanje in izvajanje razvojnih strategij, programov in projektov, usmerjeni bodo v dvig splošne prepoznavnosti regije, v skupni razvoj izdelkov, storitev in postopkov ter skupne nastope na trgih ter v spodbujanje aktivnega povezovanja z regijami in regionalnimi središči sosednjih držav.

Program podpira tudi ukrepe za večjo udeležbo lokalnih in nevladnih organizacij pri sooblikovanju življenja v skupnosti. Spodbujale se bodo aktivnosti za krepitev delovanja ter nadaljnji razvoj nevladnega sektorja in civilnega dialoga.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšati sposobnost za črpanje razvojnih sredstev. Do konca leta 2013 bo delež pridobljenih razvojnih EU sredstev za projekte regije v skupaj pridobljenih EU razvojnih sredstvih države znašal 15%	Delež pridobljenih razvojnih sredstev EU za projekte RRP v skupaj pridobljenih EU razvojnih sredstvih države	0	750 mio EUR

5.2.1.1 Spodbujane razvojnih partnerstev, krepitev njihovih znanj in spretnosti ter podpora njihovim aktivnostim

Opis ukrepa:

Ukrep podpira aktivnosti namenjene krepitvi podpornega okolja, povezovanju in vzpostavljanju javno-zasebnih razvojnih partnerstev med subjekti na lokalni, regionalni in mednarodni ravni, spodbujanju bilateralnega in multilateralnega sodelovanja ter krejitvi njihovih kompetenc in usposobljenosti za uspešnejše in učinkovitejše črpanje razvojnih sredstev na nacionalni in mednarodni ravni. Prav tako ukrep podpira aktivnosti, ki omogočajo boljši dostop do informacij, znanj in veščin za uspešno načrtovanje in udeleževanje razvojnih strategij in programov predvsem pa razvojnih projektov, ki omogočajo splošno prepoznavnost regije in pridobivanje sredstev iz različnih virov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Krepitev socialnega in razvojnega partnerstva na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni	Število novih regionalnih projektov	0	30
2.	Vzpostaviti javno-zasebna razvojna partnerstva	Število javno-zasebnih razvojnih partnerstev za izvajanje projektov RRP	0	10
3.	Izboljšati prepoznavnost regije	Število skupnih regijskih blagovnih znamk	0	2

U 1.1 - Spodbujane razvojnih partnerstev, krepitev njihovih znanj in spretnosti ter podpora njihovim aktivnostim			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	95.240	1.312.380	10.385.036	8.091.645	19.884.301
ZGORNJE PODRAVJE			23.000	1.288.500	7.301.500	107.000	8.720.000
1	Marketinški pristop k dvigu prepoznavnosti regije	Inštitut za marketing - Uni MB EPF	23.000	58.500	331.500	107.000	520.000
2	STEBER	MRA		30.000	170.000		200.000
3	SMP	MRA		300.000	1.700.000		2.000.000
4	Sklad - Priprava projektov	MRA		375.000	2.125.000		2.500.000
5	UČINKOVIT	ZRSZ		525.000	2.975.000		3.500.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	2.979.656	7.984.645	10.964.301
1	Razvoj in izgradnja lesarske tehnološke mreže z vzpostavitvijo LES - cone za izgradnjo varčnih hiš in novih produktov	Zavod RISO			2.490.000	6.660.000	9.150.000
2	Prihodnost bivanja v multifunkcionalnih vaseh EISS	Zavod RISO			350.000	1.300.000	1.650.000
3	3 D tisk	Ljudska univerza Ptuj			139.656	24.645	164.301
PRLEKJA (ORMOŽ)			72.240	23.880	103.880	0	200.000

1	Čezmejno povezovanje s Hrvaško, Avstrijo in Madžarsko na področju gospodarstva, turizma, naravovarstva in kulture	Občine Razkrižje, Ormož, Gornja Radgona	72.240	23.880	103.880	0	200.000
---	---	---	--------	--------	---------	---	---------

5.2.1.2 Spodbujanje razvoja in krepitev nevladnih organizacij in civilnega dialoga

Opis ukrepa:

Ukrep podpira aktivnosti namenjene izboljšanju in krepitvi pogojev za delovanje nevladnih organizacij, izboljšanju kompetenc zaposlenih v nevladnem sektorju in ustvarjanju novih delovnih mest, informiranja in ozaveščanju širše javnosti o vlogi nevladnega sektorja v širši družbi in družbenem razvoju, krepitvi razvoja in delovanja horizontalnih in vsebinskih mrež nevladnih organizacij ter krepitvi civilnega dialoga na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni ter njihovi usposobljenosti za vključitev v pripravo in spremljanje izvedbe programov in politik.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšati kompetence zaposlenih v nevladnem sektorju	Število razvitih in izvedenih novih programov usposabljanja za zaposlene v NVO	0	5
2.	Ustvariti nova delovna mesta v nevladnem sektorju	Število novih delovnih mest v nevladnem sektorju	0	100

U 1.2 - Spodbujanje razvoja in krepitev nevladnih organizacij in civilnega dialoga			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	92.848	283.195	1.480.976	899.933	2.756.952
ZGORNJE PODRAVJE			92.848	283.195	1.480.976	899.933	2.756.952
1	CNVO Podravja	Zavod za podporo civilnodružbenihiniciativ in multikulturno sodelovanje Pekama-magdalenske mreže	92.848	185.695	928.476	649.933	1.856.952
2	Center nevladnih organizacij	Zavod Evropski kulturni center Maribor		97.500	552.500	250.000	900.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.2.1.3 Spodbujanje aktivnega vključevanja lokalnega prebivalstva v razvoj skupnosti

Opis ukrepa:

Ukrep podpira aktivnosti informiranja, ozaveščanja in izobraževanja vsega prebivalstva, še posebej mladih, ter vseh interesnih skupin v regiji o pomenu aktivnega državljanstva in nujnosti participativnega pristopa k razvoju lokalnih okolij in skupnosti nasploh. Prav tako podpira aktivnosti in inovativne pristope za večjo participacijo mladih in drugih ciljnih skupin pri sooblikovanju življenja v skupnosti.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Razviti in preizkusiti nove pristope za podporo participacije prebivalstva pri razvoju lokalnega okolja	Število novih pristopov za podporo participacije prebivalstva pri razvoju lokalnega okolja	0	4
2.	Dvigniti zavest prebivalstva o pomenu aktivnega državljanstva	Število informativnih dogodkov in usposabljanj na temo aktivnega državljanstva	0	10

U 1.3 - Spodbujanje aktivnega vključevanja lokalnega prebivalstva v razvoj skupnosti			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
		OBČINE	RS	EU	Ostalo		
PODRAVJE		NOSILEC	83.940	150.603	853.412	349.745	1.437.700
ZGORNJE PODRAVJE			83.940	150.603	853.412	349.745	1.437.700
1	Mladi v Podravju - aktivni državljani EU	eim, Center RČV	35.050	39.432	223.443	52.575	350.500
2	Seznanjanje mladih z aktivnimi politikami in izzivi Evropske unije	Študentska organizacija Univerze v Mariboru	19.890	17.901	101.439	59.670	198.900
3	Kotiček za vzpodbujanje aktivnosti med mladimi K VAM	Študentska organizacija Univerze v Mariboru		62.820	355.980	179.500	598.300
4	Aktivni v lokalni skupnosti	Zavod Anton Martin Slomšek	29.000	30.450	172.550	58.000	290.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3 Podjetnost, konkurenčnost in znanje za hitrejši razvoj

Cilj: Povečati podjetnost in konkurenčnost gospodarstva in družbe ter raven znanj in inovativnosti za hitrejši razvoj urbanih središč in podeželja

5.3.1 Spodbujanje razvoja podjetništva, novih MMSP in podjetniškega okolja

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Za regijo je značilna nizka podjetniška aktivnost in kultura. Nastaja premalo novih podjetij, med njimi jih je največ v storitvenih dejavnostih s sorazmerno nizkim deležem znanja, primanjkuje pa novih podjetij v predelovalnih dejavnostih, zlasti takih z visoko dodano vrednostjo, in storitvah, ki temeljijo na znanju. Posamezne ciljne skupine so med nastajajočimi podjetji nezadostno zastopane. Naštete značilnosti vplivajo na sorazmerno nizko stopnjo preživetja podjetij ter na nizek delež mikro in malih (MMP) podjetij, ki bi preraščala v mala in srednja podjetja (MSP), ustvarjala kakovostna delovna mesta ter se vključevala v internacionalizacijo. Institucije poslovne podpirne infrastrukture se še vedno premalo povezujejo, storitve so nepregledne in premalo približane uporabnikom. Primanjkuje stalnih virov za financiranje storitev za MMSP. MMSP tudi premalo uporabljajo storitve podpornih institucij.

OPIS PROGRAMA:

Program podpira načrtovanje, razvijanje, usklajevanje, decentralizacijo in izvajanje dejavnosti poslovne infrastrukture za promocijo podjetništva, spodbujanje podjetništva in inovativnosti v vseh ciljnih skupinah, nastajanje MMSP in delovanje mladih podjetij v vseh dejavnostih, zlasti pa v takih z visoko dodano vrednostjo in storitvah, temelječih na znanju, povečanje stopnje preživetja novih MMP ter spodbujanje povezovanja med MMSP. V tem smislu program podpira razvoj in izvajanje kakovostnih in celovitih storitev podjetniškega podpornega okolja ter približevanje teh storitev uporabnikom z decentralizacijo podpornih storitev in uvajanjem IKT. Poseben poudarek je namenjen razvoju, delovanju in povezovanju vseh vrst inkubatorjev in inovacijskih centrov za MMP ter razvoju, vzpostavljanju in delovanju ustreznih finančnih instrumentov, kot so mikrokrediti, semenski kapital in nepovratna sredstva za zagon MMP in finančne potrebe mladih podjetij, kakor tudi pomoči novim in mladim podjetjem pri pridobivanju finančnih virov za delovanje in razvoj.

Zap. Št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečati število novih MMP	Število novonastalih podjetij na prebivalca (izhodiščna vrednost 2004)	3,72	4,20
2.	Povečati vitalnost novih podjetij	Povečanje deleža podjetij, ki preživijo 3 leta (izhodišče 2004)	76,5	80,0

5.3.1.1 Razvoj podpornega okolja in izvajanje podpornih storitev za nova in mlada podjetjaOpis ukrepa:

V okviru ukrepa je predviden (nadaljnji) razvoj, kompletiranje in povečanje preglednosti strokovnih podpornih storitev (informacije, svetovanje in strokovna pomoč ter usposabljanje), ki so posebej prilagojene za bodoča podjetja / podjetnike ter mlada MMP ter zagotovitev izvajanja teh storitev po dostopnih cenah in skozi vse leto. Poseben poudarek je namenjen zagotavljanju strokovnih storitev za ustanavljanje in registracijo različnih oblik podjetij na enem mestu na podlagi uporabe IKT ter ob povečanju dostopnosti do teh storitev na podlagi razumne decentralizacije teh storitev v regiji. V okviru kompletiranja paketov storitev za mlada podjetja ukrep podpira sodelovanje in specializacijo podpornih institucij v regiji pri razvoju novih, kakovostnih in potrebam mladih podjetij prilagojenih strokovnih podpornih storitev (za razvoj in širitev poslovanja ter odpiranje delovnih mest) po dostopnih cenah ter spodbujanje MMP za intenzivnejšo uporabo takih storitev.

Za spodbujanje razvoja inovativnih MMP je treba v regiji zagotoviti tudi ustrezne prostorske pogoje. Strokovna pomoč in zagotavljanje prostorov se prepletata v inkubatorjih različnih vsebin in namenjeni različnim ciljnim skupinam. Pri vseh vrstah inkubatorjev je ključna ustrezna strokovna pomoč članom inkubatorja pri razvoju njihove dejavnosti. Strokovne storitve za člane inkubatorjev običajno izvaja management inkubatorja, specializirane storitve so lahko na voljo na podlagi pogodb z zunanjimi izvajalci. V regiji že delujeta dva inkubatorja (Tovarna podjetij, Štajerski tehnološki park). Za zagotovitev usklajenega delovanja inkubatorjev v regiji in širše ter za zagotovitev kritičnega števila uporabnikov specializiranih strokovnih storitev za člane inkubatorjev je smiselno vzpostaviti povezavo (mrežo) med inkubatorji, po potrebi tudi širše. Mreženje inkubatorjev podpirajo tudi državni razvojni dokumenti.

Zap. Št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti kompletne, na enem mestu dostopne podporne storitve za bodoče podjetnike in nova podjetja	Število uporabnikov točk VEM na letni ravni	0	250
2.	Povečati prostorske možnosti in strokovno podporo pri razvoju novih podjetij	Število inkubatorjev	2	4

U 2.1 - Razvoj podpornega okolja in izvajanje podpornih storitev za nova in mlada podjetja		2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)	
		OBČINE	RS	EU	Ostalo		
PODRAVJE		2.502.496	6.222.050	20.478.255	15.732.352	44.935.153	
ZGORNJE PODRAVJE		752.406	2.147.800	8.412.727	3.743.125	15.056.058	
1	Podjetniške podpore storitve pri RPC/LPC z VEM, VSP, podjetniškim svetovanjem in usposabljanjem za MSP	EIM-RPC/LPC	337.500	1.752.800	2.260.700		4.351.000
2	Vzpostavitev centra razvojno programske informatizacije logističnih procesov za lokalno in širše okolje	Comtron d.o.o.			400.000	600.000	1.000.000
3	Mreža mladinski inkubator, središče mladih, znanja in ustvarjalnosti	Mladinski kulturni center Maribor	21.036		189.322		210.358
4	Vzpostavitev in delovanje mreže inkubatorjev v Podravju	IRP		370.000	1.200.000	950.000	2.520.000
5	Širitev prostorskih kapacitet podjetniškega inkubatorja UM - Tovarna podjetmov	IRP			384.400	225.000	609.400
6	Nadgradnja podpome infrastrukture ŠTP	Štajerski tehnološki park			1.584.375	950.625	2.535.000
7	Podjetniški inkubator KPD	Mestna občina Maribor	393.870	25.000	2.393.930	1.017.500	3.830.300
8	Organiziranje in podpora vzpostavljanju o-p con v Podravski regiji	OZM		1.200.000	2.400.000	400.000	4.000.000
SPODNJE PODRAVJE			300.000	2.645.000	9.922.548	11.137.547	24.005.095
1	REGIO - Log, mednarodna logistična platforma Ptuj	Zavod RISO	0	1.750.000	2.120.000	5.580.000	9.450.000
2	Podjetniški inkubator MSP Ptuj	Zavod RISO	0	200.000	2.610.000	1.250.000	4.060.000
3	Podjetniški inkubator za Spodnje Podravje - Mozaik Podjetništva	e - zavod			442.548	442.547	885.095
4	Tehnološki center za predelavo in proizvodnjo	Livarna Donaj d.o.o.	100.000	220.000	650.000	1.140.000	2.110.000
5	Tehnološko razvojno informacijsko središče - TRIS	ZRS Bistra Ptuj	0	75.000	3.500.000	1.925.000	5.500.000
6	Tehnološki center za okoljske tehnologije	MO Ptuj	200.000	400.000	600.000	800.000	2.000.000

PRLEKIJA (ORMOŽ)			1.450.090	1.429.250	2.142.980	851.680	5.874.000
1	Izgradnja učinkovitega podpornega okolja za razvoj podjetništva (funkcionalni programi izobraževanja, delovanje točke E-VEM, spodbujanje podjetništva pri mladih)	Mreža razvojnih agencij Prlekije	26.180	9.100	48.720	0	84.000
2	Vzpostavitev tehnološkega parka za elektroniko in optiko ter podjetniškega inkubatorja Prlekija	Občina Gornja Radgona	318.930	318.930	208.390	153.750	1.000.000
3	Učinkovitejša obravnava strank - hitrejši odzivni čas lokalne samouprave	Ljudska univerza Ormož	7.500			42.500	50.000
4	Ureditev in oprema mreže poslovno-obrtnih con v Prlekiji	Občina Gornja Radgona	1.090.710	1.087.670	1.806.190	655.430	4.640.000
5	Vzpostavitev in delovanje skupnih koordinacijskih teles Prlekije	Občina Ljutomer	6.770,00	13.550,00	79.680,00	0	100.000

5.3.1.2 Promocija in spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnimi skupinami

Opis ukrepa:

V okviru ukrepa bomo spodbujali pozitiven odnos do podjetništva in podjetniške miselnosti med posebnimi ciljnimi skupinami, kot so mladi, ženske, starejši prebivalci, brezposelni, invalidi, in druge težje zaposljive ter ranljive ciljne skupine. Ukrepanje je usmerjeno k aktivnostim spodbujanja teh ciljnih skupin k aktivnemu svojega problema, v spodbujanje vključevanja tovrstnih ciljnih skupin, še posebej tistih, ki imajo omejen dostop do socialnih in ekonomskih dobrin, da se vključijo v proces usposabljanja in izobraževanja – tako formalnega kot tudi neformalnega, predvsem z informiranjem, svetovanjem, motiviranjem in karierno orientacijo, prilagojeno glede na ciljne skupine.

Z ukrepom bomo spodbujali tudi uvajanje in razvoj socialnega podjetništva ter druge programe, ki bodo omogočili vključenost v družbo dolgotrajno brezposelnih, mladih, starejših, invalidov, žensk ter ostalih ranljivih/diskriminiranih skupin na trgu dela preko vključitve v usposabljanje in delo (fleksibilne oblike) ter v (samo)zaposlitev v okviru socialnega podjetništva. Z namenom pospeševanja kreiranja novih delovnih mest, predvsem za socialno izključene skupine, bomo razvijali partnerski pristop v lokalnem okolju, ki bo omogočil hitrejšo integracijo najbolj ranljivih/depriviligiranih ciljnih skupin v delovne procese oz. njihovo aktivno udeležbo na trgu dela. V okviru ukrepa bomo spodbujali tudi razvoj dejavnosti, ki bodo prispevale k hitrejšemu in enakomernejšemu razvoju skupnosti. V okviru razvoja specializiranih storitev ukrep podpira tudi razvoj specializiranih svetovalcev, ki bodo celovito pokrivali specifične potrebe posameznih posebnih ciljnih skupin.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečati zaposlitev ranljivih/diskriminiranih skupin	Število novih zaposlitev ranljivih ciljnih skupin kot rezultat izvajanja projektov RRP	0	100
2.	Povečati število novih MMP, ki jih ustanovljajo pripadniki ranljivih ciljnih skupin	Število MMP, ki so jih ustanovili predstavniki ranljivih ciljnih skupin kot rezultat projektov RRP	0	60

U 2.2 - Promocija in spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnimi skupinami			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	61.000	2.252.661	12.592.154	14.045.085	28.950.900
ZGORNJE PODRAVJE			61.000	2.252.661	12.277.034	13.966.305	28.557.000
1	Poklicno uveljavljanje žensk v Podravski regiji	EIM	61.000	152.500	61.000	30.500	305.000
2	Medicinska rehabilitacija	Ozara		1.567.750	10.517.250	13.585.000	25.570.000
3	Razvoj programa izobraževanja in usposabljanja izvajalcev podpornega zaposlovanja	Inštitut RS za rehabilitacijo		32.411	183.664	72.025	288.100
4	Vzpodbijanje razvoja obrtniških in podjetniških poklicev v Podravski regiji	OZM		600.000	1.200.000	200.000	2.000.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	315.120	78.780	393.900
1	Medpodjetniški kadrovsko - izobraževalni center	Animacija d.o.o.			315.120	78.780	393.900
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.1.3 Razvoj finančnih instrumentov za nova in mlada podjetja

Opis ukrepa:

Za hitrejšo nastajanje novih in razvoj mladih podjetij, zlasti tistih v dejavnosti z visoko dodano vrednostjo in storitvah, temelječih na znanju, je treba zagotoviti ustrezne finančne instrumente, ki bodo podpirali zagon podjetij ter naložbe in poslovanje v zgodnji fazi razvoja (ki jih komercialni, dolžniški viri ne podpirajo). Gre za zagotavljanje nepovratnih sredstev, lastniških in dolžniških instrumentov na ravni regije ali partnerstev in/ali lokalnih skupnosti (mikrokrediti) iz javnih in javno-zasebnih sredstev ob upoštevanju kritične mase udeležencev in uporabnikov teh finančnih instrumentov.

Zap. št.	Cilji	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti nove finančne produkte za nova mikro in	Število uporabnikov regijskih finančnih shem (garancije,	8	100

	mala podjetja	mikrokrediti)		
--	---------------	---------------	--	--

U 2.3 - Razvoj finančnih instrumentov za nova in mlada podjetja		2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
		OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE	NOSILEC	0	0	0	0	0
ZGORNJE PODRAVJE		0	0	0	0	0
SPODNJE PODRAVJE		0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)		0	0	0	0	0

5.3.2 Spodbujanje globalne konkurenčnosti in internacionalizacije na znanju temelječega gospodarstva

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Pravne in fizične osebe v gospodarstvu (gospodarski subjekti) regije označuje sorazmerno nizek delež dejavnosti z visoko dodano vrednostjo in nizka inovativnost, pomanjkanje prenosa R&R in aplikativnih rešitev v gospodarstvo, pomanjkanje ustreznih kadrov in neustrezna izobrazbena struktura, pomanjkanje ustreznih programov izobraževanja in usposabljanja, pa tudi sodelovanja v njih, ter neprilagojeno in ne dovolj učinkovito podporno okolje. Regijsko gospodarstvo označuje tudi nizek delež tujih naložb in nizek delež izhodnih tujih investicij. Vse naštetu vpliva na nezadostno konkurenčnost gospodarstva na EU trgih in ranljivost gospodarskih subjektov glede na globalizacijske trende. Hkrati pa gospodarske dejavnosti ne zagotavljajo odpiranja novih (zlasti kakovostnih) delovnih mest.

OPIS PROGRAMA:

Program je usmerjen v spodbujanje konkurenčnosti in odličnosti v gospodarskih subjektih, zlasti v hitro rastočih malih in srednjih ter velikih podjetjih, privabljanje zunanjih naložb in spodbujanje internacionalizacije gospodarskih subjektov. Ukrepi bodo usmerjeni k spodbujanju naložb gospodarskih subjektov v srednjo in visoko tehnologijo, h krepitvi človeškega kapitala in znanj zaposlenih v gospodarskih subjektih ter ustvarjanju delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, v spodbujanje povečevanja deleža visoko usposobljenih strokovnjakov v gospodarstvu, prenos znanja in mobilnosti strokovnjakov iz institucij znanja v gospodarstvo ter iz velikih v mala in srednja podjetja, zagotavljanju večjega sodelovanja med gospodarstvom in izobraževalnimi institucijami ter nosilci R&R ter v razvoj inovativnega in tehnološko naprednega gospodarskega okolja. Ukrepi bodo usmerjeni tudi v povezovanje raziskovalnih in razvojnih potencialov za podporo inovativnosti, tehnološkemu razvoju in razvoju storitev za gospodarsko konkurenčnost regije. Program podpira tudi razvoj, vzpostavljanje in delovanje osrednjih (regijskih) gospodarsko-logističnih con (nacionalni program!) za privabljanje zunanjih investitorjev ter razvoj, postavitve in delovanje tehnološkega parka. Širitvi dejavnosti regijskih gospodarskih subjektov je namenjeno vzpostavljanje lokalnih poslovnih in obrtnih con. Program podpira tudi oblikovanje ustreznih finančnih instrumentov za spodbujanje razvoja inovativnih in tehnoloških projektov v gospodarskih subjektih.

Zap. Št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2004	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti intenzivnejši in na znanju temelječ razvoj gospodarstva v regiji	Dodana vrednost na zaposlenega (v EUR, izhodišče 2004)	23.275	33.300
2.	Povečati potencial podjetij za	Delež izdatkov za naložbe v	13,6	20,0

	hitrejši razvoj	podjetjih (%)		
4.	Zagotoviti naraščanje produktivnosti	Povečanje poslovnih prihodkov na zaposlenega	89.000	120.000
3.	Povečati mednarodno aktivnosti podjetij	Delež čistih prihodkov na tujih trgih (izhodiščna vrednost 2004)	29,4	33,0

5.3.2.1 Razvoj podpornega okolja in izvajanje podpornih storitev za spodbujanje konkurenčnosti in poslovne odličnosti podjetij

Opis ukrepa:

Ukrep podpira razvoj poslovanja, zniževanje stroškov oz. povečevanje produktivnosti in poslovne odličnosti v rastočih malih in srednjih podjetjih ter internacionalizacije podjetij. Aktivnosti zajemajo pripravo in ponudbo ustreznih informacij, svetovanja in usposabljanja za razvoj podjetniških projektov iz zgornjih področij ter strokovno pomoč pri izvajanju projektov. Javna sredstva so tipično vključena v razvoj in pripravo ustreznih strokovnih produktov (informacije, svetovanje, usposabljanje), vzpostavitev skupnih razvojnih storitev (mreže, skupne razvojne, logistične, promocijske & trženjske aktivnosti, itd.) ter pilotsko izvedbo za podjetja iz regije; ter za sofinanciranje izvajanja storitev. Ukrep vsebuje tudi spodbujanje skupin malih rastočih in srednjih podjetij za razvoj projektov, s katerimi bodo kandidirala na razvojne spodbude iz nacionalnih in mednarodnih virov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti večje povezovanje podjetij za povečevanje konkurenčnosti	Vzpostavitev grozdov in drugih oblik povezovanja	0	4
2.	Povečati uporabo javnih sredstev za razvoj poslovanja podjetij	Število odobrenih razvojnih projektov, (so)financiranih iz javnih sredstev (letna raven)	???	40

U 3.1 - Razvoj podpornega okolja in izvajanje podpornih storitev za spodbujanje konkurenčnosti in poslovne odličnosti podjetij			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	0	18.962	2.432.753	7.316.838	9.768.553
ZGORNJE PODRAVJE			0	18.962	2.432.753	7.316.838	9.768.553
1	Učeca se organizacija - e knjižnica	B2 d.o.o.		18.962	107.453	42.138	168.553
2	Tehnološki center "Omrežja, medijske komunikacije in informacijske tehnologije"	Evropski kulturni in tehnološki center Maribor			2.325.300	7.274.700	9.600.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.2.2 Krepitev človeškega kapitala v gospodarskih subjektih

Opis ukrepa:

Ukrep je usmerjen v krepitev sposobnosti gospodarstva za intenzivnejši in na znanju temelječ razvoj, s poudarkom na krepitevi človeških virov in znanja v in za potrebe gospodarstva. Zato bomo spodbujali prenos znanj iz akademske sfere v gospodarstvo ter obratno kot tudi uvajanje interdisciplinarnosti raziskovanj ter krepitev sodelovanja na medinstitucionalni ravni. Z namenom oblikovanja bolj inovativnega in tehnološko naprednega gospodarstva in spodbujanja razvojnih možnosti podjetij bomo podpirali aktivnosti odpiranja bolj kakovostnih delovnih mest za visoko izobraženo delovno silo, krepitev podiplomskega znanja kadrov v gospodarstvu, mobilnosti strokovnjakov na medsektorski, medinstitucionalni in mednarodni ravni, promocijo znanosti, zlasti naravoslovno-tehniških ved.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti večje sodelovanje gospodarstva in	Število novih programov usposabljanja, razvitih v		

	izobraževalnih institucij pri načrtovanju in razvoju ustreznih programov izobraževanja in usposabljanja	sodelovanju gospodarstva in izobraževalnih institucij	0	20
--	---	---	---	----

U 3.2 - Krepitev človeškega kapitala v gospodarskih subjektih			2007-2013 (virni indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	44.270	301.270	5.064.730	2.019.730	7.430.000
ZGORNJE PODRAVJE			0	282.000	2.115.000	423.000	2.820.000
1	Znanje, znanost in gospodarstvo	TehnoCenter Univerze v Mariboru		282.000	2.115.000	423.000	2.820.000
SPODNJE PODRAVJE			25.000	0	2.819.000	1.566.000	4.410.000
1	Razvoj novih optičnih materialov in tehnologij za optične leče	VID plus d.o.o.			350.000	350.000	700.000
2	Center za vzgojo lončnic z avtomatsko regulacijo proizvodnih parametrov	Revital d.o.o.	5.000		1.144.000	611.000	1.760.000
3	Center za podjetniško svetovanje in storitve	Alin d.o.o.	5.000		336.000	139.000	480.000
4	Center za servisiranje transportnih vozil	Alin d.o.o.	5.000		317.000	188.000	510.000
5	Proizvodnja Al in PVC stavbnega pohištva	Alin d.o.o.	5.000		343.000	142.000	490.000
6	Laboratorij za preizkušanje asfalta	Alin d.o.o.	5.000		329.000	136.000	470.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			19.270	19.270	130.730	30.730	200.000
1	Uvajanje deficitarnih in perspektivnih izobraževalnih programov	Ljudska univerza in obstoječe izobraževalne institucije	19.270	19.270	130.730	30.730	200.000

5.3.2.3 Zagotavljanje in opremljanje zemljišč za različne cone ter privabljanje zasebnih naložb

Opis ukrepa:

Ukrep podpira razvoj in pripravo projektov za različne poslovne, industrijske, obrtne in druge cone, odkup zemljišč ter gradnjo oziroma opremljanje con, ki so namenjene lokalnim podjetjem (lokalne cone) ter privabljanju investitorjev iz drugih regij in tujine (zunanje naložbe). Za smotno rabo prostora, usklajevanje delovanja con in povečanje privlačnosti regije za zunanje naložbe ukrep predvideva vzpostavitev mreže (mrež) con s skupnim managementom, promocijo, trženjem. Ukrep se navezuje na področje razvojne mreže Slovenije, kjer država načrtuje osrednje razvojne projekte.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotavljati lokacije za rastoča podjetja	Število novo zgrajenih in opremljenih poslovnih - regijskih in lokalnih con	6	17
2.	Zagotoviti organiziranosti za privabljanje naložb	Število con, povezanih v mrežo s skupnim trženjem	0	8

U 3.3 - Zagotavljanje in opremljanje zemljišč za različne cone ter privabljanje zasebnih naložb			2007-2013 (vir: indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	103.995.798	63.013.079	189.637.914	375.944.654	732.591.445
ZGORNJE PODRAVJE			45.840.753	5.593.347	73.324.021	89.606.196	214.364.317
1	Nakup zemljišč za izgradnjo poslovno-proizvodnih objektov in komunalne infrastrukture	Občina Kungota	70.350	124.035		8.353	202.738
2	Mreža poslovnih con Podravja MPCP - krovni projekt	GZS-OZ Maribor	63.578		63.578		127.156
3	Poslovno-proizvodna cona TAM	JPGSZ	2.000.000		5.000.000	1.000.000	8.000.000
4	Poslovna cona Zrkovci	JPGSZ	5.079.800		14.315.800	3.694.400	23.090.000
5	Poslovno obrtna cona Cerkevjak	Občina Cerkevjak	250.564		375.845		626.409
6	Poslovno - obrtna cona Duplek	Občina Duplek	1.000.000	1.000.000	2.000.000		4.000.000
7	Gospodarsko logistični center	Občina Hoče-Slivnica	10.400.000		10.400.000	83.200.000	104.000.000
8	Izgradnja južnega odcepa v industrijsko cono I-11	Občina Hoče-Slivnica	226.887		226.887	113.443	567.217
9	Izgradnja obrtno-gospodarske cone Jurovski dol	Občina Sveti Jurij v Slov. Goricah	187.500		312.500		500.000
10	Poslovno proizvodna cona	Občina Kungota	162.853		475.975		638.828
11	Ureditev nove industrijske cone Lenart	Občina Lenart	3.208.994	3.000.000	2.791.006	1.500.000	10.500.000
12	Poslovna cona Miklavž	Miklavž na Dravskem polju	2.589.301	1.069.312	2.746.829		6.405.442
13	Nakupi zemljišč in komunalno opremljanje poslovne cone Pesniški dvor	Občina Pesnica	1.590.000		2.660.000		4.250.000
14	Poslovna cona Rače-Fram	Občina Rače-Fram	313.723		522.871		836.594
15	Poslovna cona Bezena	Občina Ruše	1.620.797	400.000	2.792.689	30.000	4.843.486
16	ALUREG - Industrijska cona Bistrica Jug	Občina Slovenska Bistrica	15.000.000		25.000.000		40.000.000
17	Poslovno obrtna cona Zlatoličje	Občina Starše	789.543		1.288.201		2.077.744
18	Komunalna oprema poslovno obrtne cone Sv. Ana - Žice	Občina Sveta Ana	596.828		934.714	60.000	1.591.542
19	Poslovna cona Šentilj - Jug	Občina Šentilj	690.035		1.417.126		2.107.161
SPODNJE PODRAVJE			58.155.045	57.419.732	116.313.893	286.338.458	518.227.128
1	Obrtne cone Sp. Podravja	ZRS Bistra Ptuj	10.655.045	9.919.732	21.313.893	1.338.458	43.227.128
2	Eko industrijska cona	MO Ptuj	47.500.000	47.500.000	95.000.000	285.000.000	475.000.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.2.4 Raziskovalna odličnost za gospodarsko konkurenčnost regije

Opis ukrepa:

Ukrep je prvi vrsti namenjen spodbujanju priprave, razvoja in izvajanja skupnih razvojnih in inovacijskih projektov institucij znanja in gospodarskih subjektov (zlasti za srednja in večja podjetja) ter spodbujanje ustanavljanja skupnih raziskovalnih zmogljivosti za skupine podjetij (novi proizvodi, procesi, storitve). V okviru ukrepa je predvidena vzpostavitev in izgradnja tehnološkega parka, spodbujanje vzpostavitve tehnoloških mrež, raziskovalnih centrov odličnosti, povezovanja v razvojno-raziskovalna in visokošolska

središča, spodbujanje dostopa podjetij do tehnoloških informacij in razvoj podpornih storitev za uvajanje in obvladovanje novih tehnologij.

Za spodbujanje inovativnosti in uvajanja novih tehnologij v podjetjih, za razvoj novih proizvodov in storitev (do faze komercializacije) ter za pripravo in izvajanje skupnih razvojnih projektov med institucijami znanja in podjetji in/ali med podjetji je treba vzpostaviti ustrezne finančne instrumente. Gre za javna (ali javno-zasebna) finančna sredstva, ki bodo podjetjem na razpolago za pripravo in razvoj projektov do faze, ko lahko kandidirajo za razvojne spodbude na nacionalni ravni oziroma do lansiranja proizvoda / storitve na trg. Te faze bi lahko podpiral regijski tehnološki (inovacijski) sklad (nepovratna ali kombinacija nepovratnih in povratnih sredstev).

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečati vlaganja v razvoj v podjetjih	Naložbe v neopredmetena osnovna sredstva / zaposlenega (v EUR) na letni ravni	185	310
2.	Povečati sodelovanje med institucijami znanja z gospodarstvom	Število novih razvojnih projektov na podlagi sodelovanja med institucijami znanja in regijskim gospodarstvom (na letni ravni)	0	10

U 3.4 - Raziskovalna odličnost za gospodarsko konkurenčnost regije			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	1.877.500	22.106.000	139.489.750	84.402.081	247.875.331
ZGORNJE PODRAVJE			1.877.500	22.106.000	139.489.750	84.402.081	247.875.331
1	Univerzitetni klinični center Maribor	UM		20.000.000	31.000.000		51.000.000
2	Znanstveni park Univerze v Mariboru - Ustanavljanje regionalnih R&R centrov	UM in MOM	440.000	290.000	36.120.000	8.466.000	45.316.000
3	Regionalni center za design	Tehnocenter UM			1.453.000	350.000	1.803.000
4	Tehnološki center "Omrežja, medijske komunikacije in informacijske tehnologije" - OIM	Evropski kulturni in tehnološki center Maribor			4.588.000	2.812.000	7.400.000
5	Center za razvoj in transfer visokih tehnologij	UM - FS	437.500		9.312.500	5.850.000	15.600.000
6	Vzpostavitev in delovanje centra za alternativne rešitve v gradbeništvu	EXPO		800.000	1.950.000	1.700.000	4.450.000
7	Podravje - regija znanja - IKT podprta platforma za upravljanje znanj	Relief d.o.o.		16.000	560.000	340.000	916.000
8	Integracija računalniških nadzornih sistemov in regulacijskih komponent ter metod za racionalizacijo porabe energije v hidravličnih in pnevmatičnih proizvodnih linijah	Impol		1.000.000	2.000.000	1.000.000	4.000.000
9	SISEC - Štajerski center za inženiring površin	SISEC			750.000	450.000	1.200.000
10	Center za tehnološki razvoj v kovinsko-predelovalni industriji	UM-ZP			340.000	280.000	620.000

11	Tehnološka posodobitev prostorskih in proizvodnih resursov s postavitvijo integralnih proizvodnih celic ter izgradnja optimalnega layouta s kontrolingom za proizvodnjo novih produktov	Strojna gonila;			2.450.000	1.470.000	3.920.000
12	Storitve z višjo dodano vrednostjo	Avtenta.si			12.500.000	36.230.331	48.730.331
13	Projekt planiranja in krmiljenja v javni upravi in industriji z upoštevanjem sonaravnih pogojev in omejitev	ALBAS,			156.250	93.750	250.000
14	Razvoj sodobne konkurenčne informacijske podpore proizvodnjam računalniških sklopov in sestavljenih proizvodov za ciljne domače in tuje kupce	Comtron d.o.o.			210.000	315.000	525.000
15	Razvoj orodij za poslovno inteligenco ter vzpostavitev centra znanja (plaforme informacijske podpore) odločanje o managementu SME podjetij	Comtron d.o.o.			600.000	900.000	1.500.000
16	Center HIPSOT	Hagspiel Maribor d.o.o.			560.000	840.000	1.400.000
17	Razvoj najsodobnejšega nadzorno krmilnega sistema, vrednostnih sestavin in njihovih razmerij, industrijskih pralnih strojev večjih kapacitet	Hagspiel Maribor d.o.o.			200.000	300.000	500.000
18	Razvoj novih tesnilnih materialov za tesnilno tehnologijo na področju poliuretana	TESNILA BOGADI d.o.o.			400.000	600.000	1.000.000
19	Razvoj novih pol-izdelkov in proizvodov iz teflona za najzahtevnejše domače in tuje kupce na področju teflona	TESNILA BOGADI d.o.o.			400.000	600.000	1.000.000
20	RPC TEST BOGADI	TESNILA BOGADI d.o.o.			400.000	1.300.000	1.700.000
21	MRSA	Hagspiel Maribor d.o.o.			200.000	645.000	845.000
22	Center za printanje specialnih produktov	FOTO TABOR, Zoran Markovič s.p.			800.000	1.200.000	2.000.000
23	Center za razvoj tehnologij digitalnega tiska	PRINT DIVISION d.o.o.			1.000.000	1.500.000	2.500.000
24	Center za razvoj regulacij elektropogonov	PIKTRONIK d.o.o.			240.000	360.000	600.000
25	Razvoj novih obdelovalno-proizvodnih postopkov	SMM d.o.o.			1.200.000	1.800.000	3.000.000
26	MARIFARM - objekt za proizvodnjo zdravil s poslovnimi prostori	FARMADENT d.o.o.			26.100.000	10.000.000	36.100.000
27	ALUREG - Izgradnja Tehnološkega parka z visokošolskim centrom	Občina Slovenska Bistrica	1.000.000		4.000.000	5.000.000	10.000.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.3 Spodbujanje naložb v RČV za izboljšanje konkurenčnih sposobnosti

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Prestrukturiranje gospodarstva, razvoj podjetništva, ter povečevanje konkurenčnosti gospodarstva narekujejo visoko usposobljeno in fleksibilno delovno silo. V regiji je še vedno zaznati pomanjkanje načrtovanja razvoja človeških virov in pospeševanja vlaganj v izobraževanje in usposabljanje. Togost in dolgotrajnost programov za pridobitev poklicne ali strokovne izobrazbe še dodatno zavira pospeševanje vlaganj v razvoj človeških virov v regiji.

OPIS PROGRAMA:

Program spodbuja zagotavljanje učinkovitega podpornega okolja, spodbujanje vlaganj v razvoj človeških virov in pospeševanje vključevanja zaposlenih v izobraževanje in usposabljanje za izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in posameznikov. Ukrepi podpirajo vzpostavljanje fleksibilnega trga dela, razvoj in uvajanje različnih shem usposabljanja, modelov odličnosti in standardov ter pristopov za izboljšanje konkurenčnosti organizacij in podjetij. V okviru ukrepov se bodo izvajale aktivnosti za vzpostavitev celovitega sistema razvoja zaposlenih, ki vključuje zagotavljanje ustrezne ponudbe programov izobraževanja in usposabljanja v skladu s potrebami regije.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Spodbuditi vzpostavitev podpornega okolja za spodbujanje razvoja in kakovosti na področju RČV	Število novih ukrepov, ki podpirajo razvoj in kakovost na področju razvoja človeških virov	0	2

5.3.3.1 Zagotovitev podpornega okolja ter promocija in uvajanje modelov odličnosti in drugih standardov in pristopov za dvig konkurenčnosti podjetij in organizacij

Opis ukrepa:

Z ukrepom bomo podpirali aktivnosti za vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja, institucionalno in strokovno podporo za spodbujanje razvoja in kakovosti na področju razvoja človeških virov, razvoj, uvajanje in promocijo modelov odličnosti in drugih standardov ter pristopov za dvig konkurenčnosti gospodarstva in negospodarstva.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti standarde za dvig konkurenčnosti podjetij in organizacij	Število zagotovljenih standardov za dvig konkurenčnosti podjetij in organizacij	0	3
2.	Promovirati standarde za dvig konkurenčnosti podjetij	Število projektov in promocijskih dogodkov za uvajanje konkurenčnosti	0	5

U 4.1 - Zagotovitev podpornega okolja ter promocija in uvajanje modelov odličnosti in drugih standardov in pristopov za dvig konkurenčnosti podjetij in organizacij			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	156.600	193.050	1.093.950	272.400	1.716.000
ZGORNJE PODRAVJE			156.600	193.050	1.093.950	272.400	1.716.000
1	Center kakovosti upravljanja z zaposlenimi	eim, Center RČV	85.800	96.525	546.975	128.700	858.000
2	Podravje - družbeno odgovorna regija	eim, Center RČV	70.800	79.650	451.350	106.200	708.000
3	Razvoj standardov kakovosti za mentorje v integrativnem izobraževanju in usposabljanju	Inštitut RS za rehabilitacijo		16.875	95.625	37.500	150.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.3.2 Spodbujanje večjih vlaganj v RČV ter zagotavljanje enakomernega dostopa do vseživljenjskega učenja in svetovanja za učenje v regiji

Opis ukrepa:

Z ukrepom bomo krepili in spodbujali različne vrste učenja, predvsem z zagotavljanjem mehanizmov za povečano vključevanje prebivalstva v vseživljenjsko učenje. Sočasno bomo zagotavljali tudi potrebno infrastrukturo in programe za izvajanje vseživljenjskega učenja. Ukrep je usmerjen predvsem v povečanje dostopa do uporabe informacijsko-komunikacijske opreme (IKT) na področju vseživljenjskega učenja ter razvoj regionalnih središč za vseživljenjsko učenje, decentraliziranje in krepitev mreže izvajalcev in programov za izobraževanje odraslih in krepitev decentralizirane infrastrukture informiranja in svetovanja. V okviru ukrepa bomo spodbujali tudi razvoj novih poklicnih kvalifikacij v kontekstu vseživljenjskega učenja, ki bodo v določenem času omogočili pridobitev novega poklica tako mladim kot odraslim in zaposlenim. Ukrep nadalje podpira vzpostavitev sistema vrednotenja neformalnega in priložnostnega izobraževanja in usposabljanja ter spretnosti in zmožnosti.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečati dostop do vseživljenjskega učenja	Število centrov VŽU v regiji	1	6
2.	Razviti programe in mehanizme za pospešeno vključevanje zaposlenih v izobraževanje in usposabljanje	Število novih programov in mehanizmov	0	5
3.	Razviti nove nacionalne poklicne kvalifikacije	Število novih nacionalnih poklicnih kvalifikacij	0	3

U 4.2 - Spodbujanje večjih vlaganj v RČV ter zagotavljanje enakomernega dostopa do vseživljenjskega učenja in svetovanja za učenje v regiji			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	2.823.321	2.573.850	15.595.605	7.361.672	28.410.947
ZGORNJE PODRAVJE			415.275	1.841.881	9.501.240	6.261.805	18.020.200
1	Pooblaščen center za usposabljanje poklicnih voznikov v cestnem prometu	Formula, zavod za izobraževanje		37.200	210.800	90.000	338.000
2	Znanje za prihodnost	Izobraževalno razvojni zavod Univerzum Minerva		83.723	474.432	423.045	981.200
3	Znanje za razvoj in napredek	Izobraževalno razvojni zavod Univerzum Minerva		45.231	256.309	292.660	594.200
4	Celovite HR rešitve za MMSP - TIR	eim, Center RČV	23.600	53.100	300.900	94.400	472.000
5	Ustvarjanje modelov za izvajanje VŽU za podjetja in posameznike	Visoka poslovna šola Maribor		8.303	47.047	18.450	73.800
6	Znanje po meri delovnega mesta	Inštitut RS za rehabilitacijo		13.500	76.500	30.000	120.000
7	Razvoj ČV v turizmu za področja: wellness-gastronomija, wellness-duhovne aktivnosti, turistične kmetije in ekologija v turizmu	Multidisciplinarni raziskovalni inštitut Maribor		48.000	216.000	105.000	369.000
8	Center vseživljenjskega učenja Podravje ZORIM	eim, Center RČV	180.000	202.500	1.147.500	270.000	1.800.000
9	Regionalno univerzitetni središče za vseživljenjsko učenje	Univerza v Mariboru		724.331	4.104.544	1.609.625	6.438.500
10	Center vseživljenjskega učenja	Zavod Evropski kulturni center Maribor		56.250	318.750	125.000	500.000
11	Center vseživljenjskega učenja	Zavod Antona Martina Slomška	25.250	25.250	303.000	151.500	505.000
12	E-izobraževalni center za odprtokodne aplikacije	Zavod Antona Martina Slomška	16.425	34.493	195.458	82.125	328.500

13	Izobraževanje za trg dela (strokovno-tehnično izobraževanje, ureditev prostorov za izvajanje izobraževalnega programa tehnik mehatronike)	Srednja šola Slovenska Bistrica, gospodarske družbe v ožjem in širšem okolju (IMPOL, GEA, ALMONT, EMMI...)	170.000	510.000	850.000	170.000	1.700.000
14	SIK-SLOG Slovenska integracija Kneipp – Center za poučevanje in pospeševanje dela z inštitutom za pomoč pri oblikovanju poklicnega in privatnega življenja	IPOK integriranje, planiranje, oblikovanje, krmiljenje gospodarskih interesov d.o.o.			1.000.000	2.800.000	3.800.000
SPODNJE PODRAVJE			2.408.046	731.969	6.094.365	1.099.867	10.390.747
1	Centri VŽU	Ljudska univerza Ptuj			254.246	44.867	299.113
2	Hiše za vzpodbujanje inovativne ustvarjalnosti mladih	MO Ptuj	724.969	512.969	2.055.939	412.000	3.705.877
3	Priprava študijskih programov za vzpostavitev pogojev za pedagoško in raziskovalno dejavnost	REVIVIS Ptuj	166.000		240.000	15.000	407.500
4	Izboljšanje možnosti študija	REVIVIS Ptuj		80.000	218.000	70.000	438.000
5	Razvoj informativno svetovalne dejavnosti za mlade	CID Ptuj	1.218.077		2.842.180		4.060.257
6	Razvoj izobraževalnega centra za turistično dejavnost v Podravski regiji	Lokalna turistična organizacija Ptuj	299.000	139.000	484.000	558.000	1.480.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.3.3 Spodbude za zaposlene, za katere obstaja večja verjetnost, da zaradi ekonomskih sprememb izgubijo zaposlitev

Opis ukrepa:

Ukrep je usmerjen v izobraževanje in usposabljanje za večjo zaposljivost in konkurenčnost zaposlenih, predvsem tistih, ki imajo večjo verjetnost, da bodo zaradi ekonomskih sprememb izgubili delovno mesto. Z razvojem različnih shem usposabljanja in uvajanjem fleksibilnih oblik zaposlitve bomo prispevali k dvigu konkurenčnosti zaposlenih.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Razviti inovativne sheme usposabljanja za vzpostavitev fleksibilnejšega trga dela	Število inovativnih shem usposabljanja za vzpostavitev fleksibilnejšega trga dela	0	
2.	Spodbuditi uvajanje fleksibilnih oblik zaposlitve	Število novih fleksibilnih oblik zaposlitve	0	

U 4.3 - Spodbude za zaposlene, za katere obstaja večja verjetnost, da zaradi ekonomskih sprememb izgubijo zaposlitev			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
ZGORNJE PODRAVJE			39.000	46.523	263.633	64.386	413.542
1	ECDL Šola	B2 d.o.o.		2.648	15.008	5.886	23.542
2	Krožno zaposlovanje - nova priložnost za delo in učenje	eim, Center RČV	39.000	43.875	248.625	58.500	390.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.4 Povečanje zaposljivosti, zagotavljanje učinkovitega delovanja trga dela in vseživljenjsko učenje

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Že vrsto let se Podravje sooča z visoko stopnjo registrirane brezposelnosti in izrazitim neskladjem na trgu dela. Med brezposelnimi se povečuje delež žensk in mladih, iskalcev prve zaposlitve. Relativno visok delež predstavljajo dolgotrajno brezposelni in starejši, pa tudi tisti brez strokovne izobrazbe. Ključni problem pri mladih brezposelnih je neustrezna izobrazbena struktura. Z naraščanjem trajanja brezposelnosti se zmanjšujejo tudi možnosti brezposelnih za ponovno zaposlitev, dolgotrajno brezposelni pa postajajo vse težje zaposljivi.

V Podravju je opazno premajhno povezovanje izobraževalne sfere z gospodarstvom, ki vodi v neustreznost in neprilagojenost programov izobraževanja in usposabljanja potrebam lokalnega trga dela. Izvajanje številnih učnih, motivacijskih in animacijskih aktivnosti za pospeševanje vključevanja v vseživljenjsko učenje v regiji, kljub nekaterim povezovanjem, še vedno poteka precej neusklajeno in nepovezano. Dostopnost do podpore je za ciljne skupine v posameznih lokalnih okoljih zelo različna.

OPIS PROGRAMA:

Za izboljšanje razmer na trgu dela bomo v regiji v okviru programa izvajali ukrepe za povečanje zaposljivosti z dvigom izobrazbene ravni, spodbujanje novega zaposlovanja in vzpostavitev bolj fleksibilnega trga dela.

Ukrepi bodo podpirali vzpostavljanje ustreznega okolja, ki bo motiviralo posameznike za aktivno reševanje lastne brezposelnosti, hkrati pa zagotavljalo potrebno raven socialne varnosti. Ukrepi bodo usmerjeni v izboljšanje zaposljivosti težje zaposljivih, ranljivih skupin, v zmanjševanje strukturnega neskladja na trgu dela, v motiviranje za karierno orientacijo, spodbujanje hitrejšega vključevanja mladih na trg dela. Z ukrepi bomo spodbujali tudi razvoj novih zaposlitvenih priložnosti in spodbujali vseživljenjsko učenje, predvsem zagotavljanje enakomerne dostopa do VŽU v regiji.

Izvajali bomo tudi ukrepe za večjo integracijo in boljšo dostopnost ponudbe izobraževanja, usposabljanja, svetovanja in informiranja ter strateškega razvoja koncepta vseživljenjskega učenja.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zmanjšati stopnjo brezposelnosti v regiji vsaj za 5 odstotnih točk do konec leta 2013	Stopnja brezposelnosti v regiji	13,5	8,5
2.	Vključiti vsaj 10% prebivalstva regije v regijske centre vseživljenjskega učenja	Delež aktivnega prebivalstva vključenega v centre vseživljenjskega učenja med vsemi prebivalci (%)	0	10

5.3.4.1 Spodbujanje usklajevanja kakovostne ponudbe in povpraševanja na trgu dela

Opis ukrepa:

Z ukrepom bomo spodbujali razvoj različnih oblik in možnosti izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh ter zagotovili uvajanje pluralnih programov izobraževanja in celovit podporni sistem za vseživljenjsko učenje, ki se bo krepil z vzpostavljanjem mehanizmov za priznavanje različnih oblik izobraževanja in učenja (formalno, neformalno in priložnostno) na vseh ravneh. Ukrep je usmerjen tudi v različne načine spodbujanja in motiviranja za vključitev v različne sheme izobraževanja in usposabljanja.

Na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja bomo krepili sodelovanje s socialnimi partnerji, ustvarjali pogoje za povezovanje šol z gospodarstvom na lokalni in regionalni ravni ter skušali izboljšati kakovost in povečati privlačnost poklicnega izobraževanja. Z ukrepom bomo spodbujali tudi razvoj modernih izvedbenih oblik usposabljanja in izobraževanja učiteljev ter drugih izobraževalcev, saj bo le to prispevalo k dvigu kakovosti njihovega dela.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Vzpostaviti mehanizme za priznavanje formalnega, neformalnega, priložnostnega usposabljanja	Število mehanizmov za priznavanje formalnega, neformalnega, priložnostnega usposabljanja	0	1

U 5.1 - Spodbujanje usklajevanja kakovostne ponudbe in povpraševanja na trgu dela			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	0	544.719	2.086.728	877.149	3.508.596
ZGORNJE PODRAVJE			0	544.719	2.086.728	877.149	3.508.596
1	Regio Kader	TehnoCenter Univerze v Mariboru		113.750	644.575	252.775	1.011.100
2	Javno veljavni študij na daljavo za pridobitev VI. Stopnje - komercialist in poslovni sekretar	B2 d.o.o.		31.833	180.387	70.740	282.960
3	Osnovno računalniško opismenjevanje	B2 d.o.o.		9.353	52.999	20.784	83.136

4	Korak naprej - vpliv izobrazbene strukture zaposlenih na bruto dodano vrednost po zaposlenem v Podravju	Visoka poslovna šola Maribor		14.783	83.767	32.850	131.400
5	Hiša eksperimentov Betnava	Zavod Evropski kulturni center Maribor		375.000	1.125.000	500.000	2.000.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.4.2 Zagotavljanje svetovanja in motiviranja za karierno orientacijo na vseh ravneh

Opis ukrepa:

Z ukrepom bomo krepili razvoj kariernega svetovanja v osnovnih in srednjih šolah, fakultetah ter v podjetjih, spodbujali razvoj svetovalnih centrov za odrasle ter s posodobljenimi in novimi pristopi k svetovanju, usmerjanju, informiranju in motiviranju zagotovili uspešnejše odločanje za vključevanje v izobraževanje in usposabljanje prebivalstva. V okviru ukrepa bomo spodbujali razvoj mreže za poklicno in karierno svetovanje ter integracijo le-te v obstoječe sisteme izobraževanja in usposabljanja ter posredovanje dela.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti karierno svetovanje na vseh ravneh	Število svetovalnih centrov za karierno orientacijo	0	2
2.	Spodbuditi mladino in odrasle k aktivnemu načrtovanju razvoja lastne kariere	Število vključenih v karierno svetovanje	0	500

U 5.2 - Zagotavljanje svetovanja in motiviranja za karierno orientacijo na vseh ravneh		2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)	
		OBČINE	RS	EU	Ostalo		
PODRAVJE	NOSILEC	91.200	71.030	402.370	671.376	1.235.976	
ZGORNJE PODRAVJE		91.200	71.030	402.370	671.376	1.235.976	
1	Dnevi radovednosti – Kako postati?	KID Kibla	32.400	4.880	27.520	583.176	647.976
2	Kompetence za uspešen vstop na trg dela	eim, Center RČV	58.800	66.150	374.850	88.200	588.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	

5.3.4.3. Spodbujanje hitrejšega vključevanja mladih v trg dela

Opis ukrepa:

V okviru ukrepa bomo motivirali mlade, da se že časa šolanja aktivno vključijo v proces iskanja zaposlitve in navezovanja stikov s potencialnimi delodajalci. Razvijali bomo inovativne pristope za izboljšanje kompetenc mladih, ki jih potrebujejo za uspešen vstop na trg dela ali razvoj podjetniške poti. S povezovanjem ključnih akterjev na trgu dela in krepitvijo podpornega okolja pa bomo mladim olajšati prehod med izobraževanjem in delom ter s tem prispevali k znižanju stopnje brezposelnosti prvih iskalcev zaposlitve.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti usklajeno delovanje akterjev na trgu dela	Število vzpostavljenih partnerstev	1	3
2.	Zmanjšati delež iskalcev prve zaposlitve med brezposelnimi regije	Delež mladih brezposelnih, iskalcev prve zaposlitve	25	18

U 5.3 - Spodbujanje hitrejšega vključevanja mladih v trg dela			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	840.621	2.077.731	3.193.152	2.099.221	8.210.725
ZGORNJE PODRAVJE			432.750	2.011.731	2.675.179	1.659.490	6.779.150
1	Karierni kotiček na Fakulteti za kmetijstvo	Fakulteta za kmetijstvo		72.000	408.000	160.000	640.000
2	Virtualno učno podjetje za študente	eim, Center RČV	112.350	84.262	477.488	74.900	749.000
3	Štipendijska shema za razvojne potrebe regije in za spodbujanje talentov	eim, Center RČV		1.539.640		384.910	1.924.550
4	Tutorstvo na Fakulteti za gradbeništvo	Študentska organizacija Univerze v Mariboru		26.891	152.379	76.830	256.100
5	Študentski mednarodni internetni portal	Študentska organizacija Univerze v Mariboru	7.400	7.238	41.012	23.850	79.500
6	Študentski center za razvoj medijev	Študentska organizacija Univerze v Mariboru	204.700	184.230	1.043.970	614.100	2.047.000
7	Kadrovsko-izobraževalna borza Podravja	Študentska organizacija Univerze v Mariboru	108.300	97.470	552.330	324.900	1.083.000
SPODNJE PODRAVJE			401.051	66.000	480.473	434.051	1.381.575
1	Mladinsko raziskovalno delo	ZRS Bistra Ptuj	33.000	66.000	165.000	66.000	330.000
2	Regijska štipendijska shema Sp. Podravja	ZRS Bistra Ptuj	368.051		315.473	368.051	1.051.575
PRLEKIJA (ORMOŽ)			6.820	0	37.500	5.680	50.000
1	Razvoj programov za povečanje ustvarjalnosti mladih	TiPovej zavod	6.820		37.500	5.680	50.000

5.3.4.4 Spodbujanje razvoja novih zaposlitvenih priložnosti in inovativnih projektov na področju trga dela ter spodbujanje mednarodne izmenjave dobrih praks

Opis ukrepa:

Ukrep je usmerjen v spodbujanje novih zaposlitvenih možnosti in priložnosti, predvsem z razvijanjem inovativnih pristopov na področju trga dela. Spodbujali bomo mednarodne projekte, ki bodo zagotavljali in omogočali izmenjavo dobrih praks, rezultatov in izkušenj s področja inovativnih zaposlitvenih možnosti.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti nove zaposlitvene možnosti in priložnosti	Število novih zaposlitev	0	200
2.	Razviti nove inovativne pristope za področje trga dela	Število novih inovativnih pristopov na trgu dela	0	3

U 5.4 - Spodbujanje razvoja novih zaposlitvenih priložnosti in inovativnih projektov na področju trga dela ter spodbujanje mednarodne izmenjave dobrih praks			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	100.158	447.237	2.311.062	290.042	3.148.499
ZGORNJE PODRAVJE			100.158	75.120	425.670	66.772	667.720
1	Model dinamičnih oblik (samo)zaposlovanja - DODIZ	Regionalni sklad dela Podravje	100.158	75.120	425.670	66.772	667.720
SPODNJE PODRAVJE			0	372.117	1.885.392	223.270	2.480.779
1	Ustanovitev učno raziskovalnega centra Šturmovci	ZRS Bistra Ptuj		372.117	1.885.392	223.270	2.480.779
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.5 Povečanje konkurenčnosti turizma

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Podravje ima številne možnosti za razvoj turizma predvsem na osnovi mreženja izjemno bogate naravne in kulturne dediščine ter tradicij območja z obstoječo in razvijajočo se gostinsko-turistično ponudbo, ki pa glede na danosti niso izkoriščene v zadostni meri. Problem se še vedno kaže v pomanjkanju kakovostnega sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem, ki do sedaj še ni rezultiralo v širšem javno-zasebnem partnerstvu (organizaciji za destinacijski marketing in management). Zaradi intenzivnosti naložb, ki so potrebne za razvoj kakovostne turistične ponudbe, se na eni strani kaže pomanjkanje rizičnega kapitala za realizacijo podjetniških idej, na drugi strani pa pomanjkanje podjetniške tradicije (družinskih podjetij) na področju turizma. Kot najbolj delovno intenzivni sektor gospodarstva predstavlja turizem, ob ustrezni razvojni politiki, velik potencial za ustvarjanje novih delovnih mest.

OPIS PROGRAMA:

Program spodbuja povečanje konkurenčnosti turizma skozi inovativno mreženje naravne in kulturne dediščine ter tradicij območja v tržno produktne kombinacije ter dvig kakovosti turistične ponudbe in storitev skozi razvoj človeških virov. Program je usmerjen k izboljšanju sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem (oblikovanju javno-zasebnih partnerstev) pri vzpostavljanju struktur za destinacijski marketing in management ter spodbujanju medregijskega in čezmejnega sodelovanja. Program je hkrati usmerjen k ustvarjanju stimulativnega podpornega okolja oz. kakovostnih pogojev za investiranje v razvoj turističnega podjetništva in ohranjanje kulturne dediščine Podravja (aktivnosti razvoja človeških virov za potrebe turizma in kulturne dediščine ter spodbujanje razvoja MMSP in družinskega podjetništva na področju turizma so integrirane v programih II.1, II.2 in II.3).

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečati konkurenčnost turizma	Delež regionalne bruto dodane vrednosti v osnovnih cenah	*1,9%	2,1%
2.	Izboljšati sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem	Število organizacij za destinacijski marketing in management	0	1
3.	Spodbujati inovativnost in celostno upravljanje kakovosti v turizmu	<ul style="list-style-type: none">• Število turistov• Število turističnih nočitev	<ul style="list-style-type: none">• 115.927• 295.473	<ul style="list-style-type: none">• 200.000• 400.000
4.	Ustvariti kakovostne pogoje za investiranje v razvoj turistične ponudbe	Višina subvencij za razvoj turistične ponudbe	**	

* Podatki za leto 2004

** Ni razpoložljivega podatka

5.3.5.1 Razvoj turističnih destinacij in struktur za destinacijski marketing in management

Opis ukrepa:

Za doseganje trajnostnega razvoja regionalnega in čezregionalnega turizma je treba vzpostaviti strukture (javno-zasebna partnerstva) za destinacijski marketing in management, ki bodo skrbale za učinkovito povezovanje pri oblikovanju in trženju turistične ponudbe. Dolgoročno poglavitno nalogo omenjenih struktur predstavlja opravljanje funkcije »incoming agencije« za opredeljena turistična

območja, nadalje pa tudi naloge pogovornega partnerja in pogajalca pri načrtovanju in izvajanju razvojnih načrtov in načrtov trženja slovenskega turizma.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Ustvariti stimulatívno podporno okolje za razvoj turističnih destinacij in turističnega podjetništva	Delež regionalne bruto dodane vrednosti v osnovnih cenah	*1,9%	2,1%
2.	Izboljšati regijsko, medregijsko in čezmejno sodelovanje med ključnimi partnerji za razvoj turizma	Število organizacij za destinacijski marketing in management	0	1
3.	Vzpostaviti javno-zasebna partnerstva za destinacijski marketing in management	Število organizacij za destinacijski marketing in management	0	1
4.	Okrepiti »incoming« dejavnost na območju SV Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> • Število turistov • Število turističnih nočitev 	<ul style="list-style-type: none"> • 115.927 • 295.473 	<ul style="list-style-type: none"> • 200.000 • 400.000
5.	Spodbujati informatizacijo turistične ponudbe in ponudnikov (uporaba sodobnih IKT orodij za marketing turistične ponudbe)	Število celostnih turističnih informacijskih in rezervacijskih sistemov	0	1

U 6.1 - Razvoj turističnih destinacij in struktur za destinacijski marketing in management			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	963.302	1.147.110	3.785.262	5.282.447	11.178.121
ZGORNJE PODRAVJE			963.302	1.147.110	3.785.262	5.282.447	11.178.121
1	DMO, organizacija destinacijskega marketinga	RAST, g.i.z.	99.990	199.980	350.010	250.020	900.000
2	RAST, regionalna aviodestinacija slovenskega turizma	RAST, g.i.z.	200.040	300.000	399.960	300.000	1.200.000
3	Razvoj turistične destinacije Pohorje	Zavod za turizem Maribor	600.000	600.000	1.500.000	300.000	3.000.000
4	Avio-turizem	Letalski center Maribor,			279.443	93.147	372.590
5	Športno-adrenalinski turistični center LC Maribor	Letalski center Maribor	63.272		438.768	89.291	591.331
6	Turistična mikro-destinacija: panoramske zrečne poti	Univerza v Mariboru, Fakulteta za gradbeništvo, Oddelek za promet;		47.130	217.081	49.989	314.200
7	Razvoj letalskega cargo in čarterskega poleta	MARAIR d.o.o.			600.000	4.200.000	4.800.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.5.2 Oblikovanje integralnih turističnih produktov za mreženje naravne in kulturne dediščine ter tradicij območja

Opis ukrepa:

Z oblikovanjem integralnih turističnih produktov bo poskrbljeno za povezovanje že obstoječe, razkropljene turistične ponudbe s poudarkom na mreženju naravne in kulturne dediščine v kakovostne tržno-produktne kombinacije. Za zaokrožena turistična območja bodo oblikovani atraktivni in prepoznavni integralni turistični produkti (športno-rekreacijski, naravni /varovana območja narave/, eko, kulturni, počitniški, igralniško-zabavišni, poslovni, zdraviliški, wellness, nakupovalni, mladinski, podeželski, romarski, družinski, ipd.). Posledično bodo razvite prepoznavne turistične tržne znamke, ki bodo skupaj z integralnimi turističnimi produkti tvorile osnove za kakovostno promocijo in trženje turistične ponudbe definiranih območij, s čimer bo ustvarjen visok multiplikacijski učinek in visoka stopnja dodane vrednosti v podravskem gospodarstvu.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Poiskati USP (Unique Selling Propositions) za posamezne mikrolokacije, povezati obstoječo, razkropljeno turistično ponudbo ter oblikovati atraktivne in prepoznavne integralne turistične produkte in programe za različna področja turistične ponudbe	Število integralnih turističnih produktov	0	6
2.	Razviti prepoznavne turistične tržne znamke, temelječe na naravni in kulturni dediščini območja ter tradicijah območij	Število novih turističnih tržnih znamk	0	3
3.	Doseči boljšo prepoznavnost regije v Sloveniji in izven nje.	<ul style="list-style-type: none"> Število turistov Število turističnih nočitev 	<ul style="list-style-type: none"> 115.927 295.473 	<ul style="list-style-type: none"> 200.000 400.000

U 6.2 - Oblikovanje integralnih turističnih produktov za mreženje naravne in kulturne dediščine ter tradicij območja			2007-2013 (virni indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	4.477.687	11.243.078	43.864.005	57.532.711	117.117.481
ZGORNJE PODRAVJE			1.572.695	4.956.418	23.164.087	48.427.800	78.121.000
1	TERME BENEDIKT - IZKORIŠČANJE TERMALNE VODE V TURISTIČNE IN GOSPODARSKE NAMENE	EXPO BIRO D.O.O. MARIBOR	627.000	3.998.500	13.002.000	37.372.500	55.000.000
2	Maribor Konferenčno mesto	TehnoCenter Univerze v Mariboru d.o.o.	425.700	478.913	2.713.837	638.550	4.257.000

3	Medicinsko rekreacijski center FONTANA - programska dopolnitev - medico wellness - day spa	TERME MARIBOR d.d.			3.200.000	4.800.000	8.000.000
4	STARA TRTA	Zavod za turizem Maribor	150.000	120.000	300.000	30.000	600.000
5	Podpora razvoju turizma na kmetijah v Slovenskih goricah	Občina Pesnica	90.000		150.000		240.000
6	Razvoj turizma v občini Sveti Jurij	Občina Sveti Jurij v Slov. Goricah,	19.995	59.005	50.000		129.000
7	OBNOVA KLETI - VINAG, D. D., MARIBOR	VINAG, D. D.			500.000	1.000.000	1.500.000
8	Jareninski dvor	DVERI PAX d.o.o.			850.000	4.350.000	5.200.000
9	Bivalni in okrepčalni center	KID KIBLA / MMC KIBLA	260.000	300.000	1.700.000	200.000	2.460.000
10	Vino in kultura	KGZS-zavod Maribor			698.250	36.750	735.000
SPODNJE PODRAVJE			2.899.332	6.277.640	20.546.118	9.084.981	38.808.071
1	Mreženje kolesarske ponudbe med Dravo in Muro	ZRS Bistra Ptuj	543.402	845.000	2.004.010	240.935	3.633.347
2	Mreža objektov kulturne dediščine in njihovih vsebin kot regionalni turistični produkt	Pokrajinski muzej Ptuj	2.053.930	5.120.640	17.026.108	8.544.046	32.744.724
3	Regijski kulturno - turistični, informacijski in nastanitveni center za športno letalstvo, kolesarjenje in pohodništvo	Andrej Firbas	270.000	180.000	1.320.000	200.000	1.970.000
4	Center za razvoj turističnih produktov	ZRS Bistra Ptuj		100.000	100.000	100.000	300.000
5	Ureditev turističnega centra Zavrč	občina Zavrč	32.000	32.000	96.000		160.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			5.660	9.020	153.800	19.930	188.410
1	Razvoj integralnih turističnih produktov in območja Prlekije kot turistične destinacije	LTO Ljutomer	3.400	5.420	92.590	12.000	113.410
2	Razvoj ponudbe in upravljanje parkov in KP parkov Prlekije	Mreža razvojnih agencij	2.260	3.600	61.210	7.930	75.000

5.3.5.3 Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture

Opis ukrepa:

Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture bo temeljilo na doslednem upoštevanju načel trajnostnega razvoja, odgovorni prostorski razvojni politiki, na povezanosti infrastrukturne dostopnosti, na konsenzu med zahtevami turističnega gospodarstva ter okoljevarstvenimi in naravovarstvenimi smernicami in predpisi varovanja kulturne dediščine. Razvoj kakovostne turistične in športne infrastrukture bo neposredno vplival na povečanje kakovosti in konkurenčnosti turistične ponudbe Podravja.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Obnoviti in revitalizirati že obstoječo in ustvariti pogoje za razvoj nove kakovostne turistične in športne infrastrukture	Višina subvencij za razvoj in obnovo turistične in športne infrastrukture	4,9 mio. EUR	54 mio. EUR
2.	Dvigniti kakovost turistične in športne infrastrukture	Število novih oz. prenovljenih kategoriziranih prenočitvenih obratov *** in več	5	15

U 6.3 - Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	20.080.611	24.937.635	193.488.412	200.396.636	438.903.294
ZGORNJE PODRAVJE			16.193.448	19.821.756	143.639.961	178.627.346	358.282.511
ŽIČNIŠKE NAPRAVE, ZASNEŽEVANJE, SMUČARSKÉ PROJE							
1	Obnova Pohorske vzpenjače	Mestna občina Maribor - komunalna direkcija	1.000.000	1.000.000	8.000.000		10.000.000
2	Izgradnja nove krožno-kabinske žičnice Pohorska vzpenjača	Smučarski klub Branik Maribor	2.200.000	8.250.000		550.000	11.000.000
3	Izgradnja skakalnega centra pod Pohorjem	Smučarski klub Branik Maribor	1.000.000	6.000.000		1.000.000	8.000.000
4	Ureditev poligona za tek na smučeh v Radvanju	Smučarski klub Branik Maribor	75.000	450.000		75.000	600.000
5	Izgradnja sedežnice Habakuk	Šporni center Pohorje d.o.o.			1.600.000	2.400.000	4.000.000
6	Izgradnja sedežnice Videc	Šporni center Pohorje d.o.o.			1.600.000	2.400.000	4.000.000
7	Izgradnja štirisedežnice Bolfenk z ureditvijo pripadajočega smučišča Jonatan	Šporni center Pohorje d.o.o.			2.600.000	3.900.000	6.500.000
8	Izgradnja smučišča s štirisedežnico Pisker	Šporni center Pohorje d.o.o.			4.000.000	6.000.000	10.000.000
9	Izgradnja smučišča s štirisedežnicama Ozim in Smolnik	Šporni center Pohorje d.o.o.			4.800.000	7.200.000	12.000.000
10	Izgradnja druge smučarske proge v Radvanju	Športni center Pohorje d.o.o.			1.000.000	1.500.000	2.500.000
11	Zagotovitev vodnih virov za zasneževanje na Pohorju in namakanje golf igrišča	Športni center Pohorje d.o.o.			1.160.000	1.740.000	2.900.000
GOLF							
1	Golf igrišče Betnava	Krekova družba za storitve d.o.o.			4.500.000	1.500.000	6.000.000
2	Izgradnja golf igrišča v Radvanju	Športni center Pohorje d.o.o.			1.600.000	2.400.000	4.000.000
PRENOČITVENE KAPACITETE							

1	Športno rekreacijski kompleks Grand hotel Panorama Pohorje ****	A.A. Tarde inženiring, svetovanje in storitve d.o.o.			4.800.000	7.200.000	12.000.000
2	Hotel Benetke	ARABICA d.o.o.			5.600.000	8.400.000	14.000.000
3	Motel City	ARABICA d.o.o.			5.400.000	12.600.000	18.000.000
4	Hotel Center	ARABICA d.o.o.			5.600.000	8.400.000	14.000.000
5	Hotel (Motel) Betnava	Krekova družba za storitve d.o.o.			11.505.000	3.495.000	15.000.000
6	Hotelski kompleks Realta	REALTA d.o.o.			1.680.000	2.520.000	4.200.000
7	Obnova hotela Areh	Športni center Areh d.o.o.			480.000	720.000	1.200.000
8	Izgradnja apartmajev Areh	Šporni center Areh d.o.o.			2.400.000	3.600.000	6.000.000
9	Dograditev hotela Arena	Šporni center Pohorje d.o.o.			1.800.000	2.700.000	4.500.000
10	Izgradnja hotela Golf v Radvanju	Šporni center Pohorje d.o.o.			4.000.000	6.000.000	10.000.000
11	Izgradnja hotela Jonatan v turističnem naselju Bolfenk	Šporni center Pohorje d.o.o.			4.000.000	6.000.000	10.000.000
12	Izgradnja apartmajskega naselja v Rušah	Športni center Areh d.o.o.			4.000.000	6.000.000	10.000.000
13	Izgradnja hotela v Rušah	Športni center Areh d.o.o.			3.000.000	4.500.000	7.500.000
14	Izgradnja apartmajske hiš Bolfenk B9 do B11	Športni center Pohorje d.o.o.			2.240.000	3.360.000	5.600.000
15	Izgradnja apartmajskega naselja Golf v Radvanju	Športni center Pohorje d.o.o.			6.160.000	9.240.000	15.400.000
16	HOTEL HABAKUK- širitev ponudbe	TERME MARIBOR d.d.			5.625.000	13.125.000	18.750.000
17	HOTEL PIRAMIDA - širitev kapacitet in ureditev tur. infrastrukture	TERME MARIBOR d.d.			3.750.000	8.750.000	12.500.000
18	REVITALIZACIJA KOMPLEKSA BRESTERNICA / prej motel, autokamp	TERME MARIBOR d.d.			2.700.000	6.300.000	9.000.000
19	PRENOVA HOTELA UNI	TERME MARIBOR d.d.			720.000	1.680.000	2.400.000
20	Hotelski kompleks »Hotel Drašč«	HOT-TEN d.o.o.			750.000	1.250.000	2.000.000
TURISTIČNO REKREACIJSKI / ŠPORTNI CENTRI IN OBJEKTI							
1	Vodno mesto Maribor	BTC d.d.			4.800.000	7.200.000	12.000.000
2	TURISTIČNO ŠPORTNO REKREACIJSKI CENTER DRAVA	ZAVOD ZA ŠPORT MESTNE OBČINE MARIBOR	108.180	100.006	3.400.218	1.199.596	4.808.000
3	TENIŠKI ŠPORTNI CENTER LJUDSKI VRT	TENIŠKI KLUB BRANIK MARIBOR	200.200		2.000.050	4.299.750	6.500.000
4	ŠPORTNO - TURISTIČNI CENTER LEDNA DVORANA MARIBOR	ZAVOD ZA ŠPORT MESTNE OBČINE MARIBOR	1.600.000	800.000	2.500.000	100.000	5.000.000
5	Adrenalisni stolp	ZAVOD ZA PROMOCIJO ŠPORTA IN TURIZMA BODI ZRAVEN	10.001		74.999	72.000	157.000
6	ŠPORTNO REKREATIVNI CENTER	ZAVOD ANTONA MARTINA			3.360.000	840.000	4.200.000

		SLOMŠKA					
7	Brestniško jezero	ZAVOD ZA TURIZEM MARIBOR	1.800.000	1.800.000	3.600.000	1.800.000	9.000.000
8	ŠPORTNO TURISTIČNI CENTER LJUDSKI VRT	ZAVOD ZA ŠPORT MESTNE OBČINE MARIBOR	2.400.000		6.000.000	3.600.000	12.000.000
9	ŠPORTNO TURISTIČNO KULTURNI CENTER TEZNO	ZAVOD ZA ŠPORT MESTNE OBČINE MARIBOR	3.500.250	999.750	3.000.000		7.500.000
10.	Dograditev in posodobitev športno-rekreacijskih površin Draš centra	HOT-TEN d.o.o.		100.000	500.000	900.000	1.500.000
OSTALA TURISTIČNA INFRASTRUKTURA							
1	IGRALNICA PH	ARABICA d.o.o.			2.400.000	5.600.000	8.000.000
2	Razvoj turizma in izgradnja podporne infrastrukture za potrebe razvoja turizma	Občina Šentilj	1.877.817		3.129.694		5.007.511
3	TURISTIČNA IN OBVESTILNA SIGNALIZACIJA	ZAVOD ZA TURIZEM MARIBOR	422.000	422.000	1.055.000	211.000	2.110.000
4	Investicija v turistični objekt v Železne dveri	DVERI PAX d.o.o.			2.000.000	8.450.000	10.450.000
SPODNJE PODRAVJE			1.597.426	2.926.089	45.272.808	20.970.000	70.766.323
1	Ureditev krajinskega parka Šturmovci	občina Videm	45.901	20.864	37.558		104.323
2	Izgradnja turistično rekreacijskega centra na Ptujski gori	Občina Majšperk	340.000	940.000	8.470.000	4.250.000	14.000.000
3	Vzpostavitev centra za razvoj jezerskega športnega turizma na Ptujskem jezeru	Zdenko Medved s.p.			2.508.000	1.125.000	3.633.000
4	Nadaljni razvoj termalnega in namestitvenega kompleksa v Termah Ptuj	Terme Ptuj d.o.o.			800.000	1.900.000	2.700.000
5	Vitalizacija Ptujskega jezera, ureditev pristanišča, vstopno izstopnih mest in plovbnih poti	MO Ptuj	306.525	715.225	607.250	800.000	2.429.000
6	Dokumentacija za izgradnjo hotelsko turističnega kompleksa Terme Janežovci	občina Destnik	100.000	350.000	550.000		1.000.000
7	Izobraževanja kadra za hotelsko turistični kompleks Terme Janežovci	občina Destnik		100.000	400.000		500.000
8	Stanovanjska cona	občina Destnik	600.000	600.000	400.000	400.000	2.000.000
9	Terpevtsko-turistični center Starošince	Vzrejno turistična kmetija Goljevšček in Ustanova fundacija Nazaj na konja			1.100.000	1.100.000	2.200.000
10	Nakup zemljišč in izgradnja komunalne infrastrukture za turistično območje Janežovci	občina Destnik	200.000	200.000	400.000	200.000	1.000.000
11	Kopališko rekreacijsko območje Kidričevo	Talum d.o.o.	5.000		30.000.000	11.195.000	41.200.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			2.289.737	2.189.790	4.575.643	799.290	9.854.460
1	Turistično - rekreacijski center Ormož	Občina Ormož	1.243.177		1.767.293		3.010.470

2	Turistične poti Prlekije (vinske ceste, sprehajalne poti, pohodniške poti, kolesarske poti, jahalne poti, ureditev vrtov in parkov)	Mreža razvojnih agencij	995.970	980.870	189.160	0	2.166.000
3	Ureditev kampov ob prleških jezerih (Negovsko, Gajševsko, Ormoško in Blaguško jezero ter jame Babinci, Krapje)	Občina Gornja Radgona	8.880	146.540	1.545.290	799.290	2.500.000
4	Izgradnja in obnova športne infrastrukture na področju Prlekije	Občine Ljutomer, Križevci, Veržej	12.380	1.007.710	957.900	0	1.977.990
5	Razširitev čezmejnih turističnih con z mednarodnimi tematskimi potmi	Občina Razkrižje	29.330	54.670	116.000	0	200.000

5.3.6 Celostni razvoj podeželja s povečanjem konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Skupna značilnost našega podeželja je pomanjkljiva in predvsem premalo raznovrstna gospodarska infrastruktura ter z njo povezano pomanjkanje kakovostnih delovnih mest. To sta tudi poglavitna vzroka za zaostajanje podeželja.

Podeželje nima jasne vizije in strategije razvoja. Nizka je tudi stopnja povezovanja in pripravljenosti za sodelovanje. Prestrukturiranje kmetijske proizvodne in gozdarske panoge ni doseglo zelenih ciljev, kar se odraža v nizki konkurenčnosti in počasnejšem razvoju. Premalo je diverzifikacije dejavnosti na kmetijah, kar bi kmetijam zagotavljalo potreben dodaten dohodek in večjo konkurenčnost. Velik del kmetijskih zemljišč se nahaja v območjih z omejenimi pogoji in možnostmi za kmetijsko dejavnost.

Klimatske spremembe vse bolj vplivajo na povzročanje nepredvidljive škode v kmetijskem in gozdarskem sektorju.

Nezadostna osnovna infrastruktura, pomanjkljive storitvene dejavnosti in majhne (ali nikakršne) zaposlitvene možnosti sili vse več mladih v izseljevanje v večja urbana središča. Prisoten je tudi neuravnotežen razvoj IKT-ja in e-vsebin.

CILJI PROGRAMA:

- spodbujanje k celostnemu razvoju podeželja v povezovanju razvojnih akterjev v regiji pri načrtovanju in izvajanju strategij razvoja podeželja ob upoštevanju Lizbonske strategije in načel trajnostnega razvoja za izboljšanja kakovosti življenja na podeželju:
 - prilagajanje bolj tržno usmerjenemu kmetijstvu
 - zvišanje ravni zaposlitvene in gospodarske dejavnosti kmetijstva in gozdarstva
 - spodbujanje in pospeševanje razvoja (mikro)podjetništva
 - javno zasebno partnerstvo
 - uvajanje in uporaba IKT
 - izboljšanje lokalne infrastrukture
 - okoljevarstveno upravljanje zemljišč
- Izboljšanje konkurenčnosti in okoljske uspešnosti kmetijstva in gozdarstva
- Vzpostavljane razvojnih partnerstev med mesti in podeželjem
- Usposabljanje nosilcev kmetijske dejavnosti o možnostih in načinu pridobivanja finančnih sredstev za razvoj iz strukturnih, kohezijskih in drugih skladov.

- Spodbujati k alternativnim, pilotskim projektom okolju prijazne proizvodnje in pridelave v kmetijskem in gozdarskem sektorju (miscantos, industrijska konoplja, ...)

OPIS PROGRAMA:

Za zagotavljanje boljše kvalitete življenja in večje konkurenčnosti so predvideni ukrepi za izgradnjo in izboljšanje infrastrukture predvsem za namene vodooskrbe, cestne infrastrukture in kanalizacijskih sistemov. Vzporedno bodo vzpodbude namenjene načrtnemu (načrtovanemu) razvoju dopolnilnim dejavnostim na kmetijah, uvajanju alternativnih, gospodarsko zanimivih dejavnosti v kmetijstvu in gozdarstvu. Za razvoj podjetništva se bodo vzpodbujali potenciali, ki bodo temeljili na inovativnih programih izkoriščanja konkurenčnih prednosti podeželja, poklicnega usposabljanja in informiranja za pridobivanje specifičnih znanj za ustvarjanje novih delovnih mest z vzporednim ustanavljanjem mikro in malih podjetij na podeželju. Želi se povečati gospodarska učinkovitost pri gospodarjenju z gozdovi, dvig prepoznavnosti in dodane vrednosti kmetijskim, živilskim in gozdarskim proizvodom.

Vzpodbude bodo usmerjene tudi v povečanje proizvodnje biomase in obnovljivih virov energije, aktivnostim v smeri izboljšanja dobrega počutja domačim živalim, uvajanju alternativnih poljščin in praks, ki bodo pomagale zmanjševati negativne vplive na okolje.

S programom se želi spodbuditi izgradnja digitalizacijske infrastrukture za zajem, hranjenje, dostop in uporabo digitalnih vsebin, pospešeno uvajanje elektronskega poslovanja, spodbujanje razvoja storitev, interneta, razvoj mreže javno dostopnih točk, izgradnje IKT infrastrukture, iskanje novih organizacijskih modelov in tehnoloških rešitev IKT tehnologije na podeželju.

S programom se bo v okviru prestrukturiranja vzpodbujal prenos kmetijskih gospodarstev na mlade, usposabljanje nosilcev in prilagajanje kmetij zakonskim standardom.

KAZALNIKI:

- število vključenih nosilcev kmetijske proizvodnje v živilsko predelovalno industrijo
- Gibanje storilnosti dela v kmetijstvu, gozdarstvu in živilsko predelovalni industriji (večja BDV)
- delež nosilcev kmetijske dejavnosti z kmetijsko izobrazbo
- Število kmetij, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo (domače obrti, turizem, ...)
- Število mladih nosilcev kmetijske dejavnosti
- Število uporabnikov širokopasovnih povezav na podeželju
- Število zaposlenih iz naslova dopolnilnih dejavnosti na kmetijah (obr, turizem, ...)
- Izgrajeni skupni pridelovalni obrati
- Nova in obnovljena gozdna infrastruktura
- Število aktivnosti iz naslova promocije in osveščanja (blagovne znamke, kmetijski izdelki, akcije obveščanja, ...)
- Število podeželskih gospodinjstev priključenih na javno vodovodno in kanalizacijsko infrastrukturo
- število raziskovalnih in razvojnih projektov, njihovo trajanje ter povprečne vrednosti projektov
- Število pilotnih projektov uvajanja alternativnih kmetijskih poljščin
- Število prebivalcev živečih na podeželju
- Število gozdnogojitvenih načrtov
- Število projektov iz naslova usposabljanja in izobraževanja

5.3.6.1 Prestrukturiranje in modernizacija kmetijskega in gozdarskega sektorja

Namen ukrepa je izboljšanje agrarne infra-strukture, storilnosti kmetijskih in gozdarskih gospodarstev.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	pospešiti posodobitev pridelovalnih kapacitet in tehnološke opreme	Število obratov, ki je uvedlo nove proizvode ali proizvodnje izboljšave	0	10
2.	Posodobitev in izgradnja namakalnih sistemov	Površina namakanih zemljišč	0	800 ha
3.	Uvajanje okolju prijazne proizvodnje, pridelave in predelave biomase	Število okolju prijaznih pridelovalnih in predelovalnih obratov biomase	0	5
		Obseg naložb	0	12.100.000 €

U 7.1 - Prestrukturiranje in modernizacija kmetijskega in gozdarskega sektorja			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	3.743.015	6.426.049	49.881.115	61.645.266	121.695.445
ZGORNJE PODRAVJE			502.851	785.823	5.759.118	3.141.032	10.188.824
1	NAMAKALNI SISTEM GORIŠNICA MOŠKANJCI	KNP GIZ MARIBOR	131.714	197.571	987.857		1.317.142
2	NAMAKALNI SISTEM ZRKOVCI-DOGOŠE, 250 HA	KNP GIZ MARIBOR	80.855	121.282	606.409		808.546
3	NAMAKALNI SISTEM MARKOVCI 1. IN 2.FAZA	KNP GIZ MARIBOR OBČINA GOR	206.156	309.234	1.546.169		2.061.559
4	NAMAKALNI SISTEM ZLATOLIČJE, 322 HA	KNP GIZ MARIBOR	84.126	126.189	630.947		841.262
5	NAMAKALNI SISTEM POHORSKI DVOR, 37 HA	KNP GIZ MARIBOR		31.547	157.736	21.032	210.315
6	Posodobitev proizvodnega procesa v predelavi in trženju mesa in mesnih izdelkov z namenom krepitev tržnega položaja, povečane dodane vrednosti in konkurenčnih prednosti družbe	Košaki TMI d.d.			630.000	820.000	1.450.000
7	Razvoj novih konkurenčnih izdelkov na področju mesnih proizvodov za domače in tuje trge	Košaki TMI d.d.			400.000	600.000	1.000.000
8	Nov obrat predelave mesa na lokaciji Slovenja vas	Košaki TMI d.d.			800.000	1.700.000	2.500.000
SPODNJE PODRAVJE			2.974.326	5.239.719	41.684.962	58.454.234	108.353.241
1	Za razvoj podeželja	Občina Kidričevo	1.863.876	4.349.044	6.212.920		12.425.840
2	Namakalni sistem Spodnjega Podravja	KNP GIZ Maribor	460.450	690.675	3.453.375		4.604.500
3	Tovarna krmil PP	Perutnina Ptuj d.d.			6.000.000	12.000.000	18.000.000
4	Uvajanje novega ERP sistema	Perutnina Ptuj d.d.			2.200.000	1.000.000	3.200.000
5	Posodobitev transportnega blaga v zamrzovalna tunela	Perutnina Ptuj d.d.			20.000	40.000	60.000
6	Pralnica povratne embalaže, palet in delovne obleke	Perutnina Ptuj d.d.			645.000	1.292.000	1.937.000

7	Posodobitev vodenja in nadzora hladilnega sistema	Perutnina Ptuj d.d.			60.000	120.000	180.000
8	Rekonstrukcija centra plemenskih svinj	Perutnina Ptuj d.d.			500.000	1.000.000	1.500.000
9	Rekonstrukcija čistilne naprave na PC mesni industriji Ptuj	Perutnina Ptuj d.d.			342.000	1.350.000	1.692.000
10	Vinska klet Ptuj	Ptujska klet vinarstvo d.o.o.			1.738.667	3.477.334	5.216.001
11	Izgradnja mikrobiološkega in kemijskega laboratorija	Perutnina Ptuj d.d.			183.000	367.000	550.000
12	Rekonstrukcija (obnova) obrata za predelavo klavniških odpadkov	Perutnina Ptuj d.d.			980.000	2.000.000	2.980.000
13	Rekonstrukcija farm rejcev brojlerjev (ca. 150 rejcev)	Perutnina Ptuj d.d.			10.000.000	20.000.000	30.000.000
14	Rekonstrukcija streh na farmah	Perutnina Ptuj d.d.			6.000.000	12.000.000	18.000.000
15	Živinorejski center in sejensko pridelitveni prostor Podravja	Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj	200.000		3.350.000	3.657.900	7.207.900
16	Cona namenjena kmetijski dejavnosti	občina Gorišnica	450.000	200.000		150.000	800.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			265.838	400.507	2.437.035	50.000	3.153.380
1	Namaklani sistem Ormož-Velika Nedelja	Občina Ormož	225.338	338.007	1.690.035		2.253.380
2	Projekt vzpodbujanja okolju prijazne kmetijske proizvodnje na vodovarstvenem območju Prlekije	Občina Gornja Radgona (Ljutomer, Sv. Jurij ob Ščavnici, Križevci)	27.000	49.000	324.000	0	400.000
3	Projekt ekoremediacija na območju Prlekije	PRA Ljutomer	13.500	13.500	423.000	50.000	500.000

5.3.6.2 Izgradnja in obnova osnovne infrastrukture

Celostna podoba osnovne infrastrukture na podeželju se v zadnjih letih izboljšuje, vendar še precej zaostaja za zelenimi cilji. Z ukrepom se bo izvajala izgradnja in posodabljanje IKT-ja na podeželju, izgradnja in obnova cest, izgradnja mreže kanalizacije in čistilnih naprav, izgradnja in obnova vodovodne mreže kakor tudi preventivna infrastruktura pred naravnimi nesrečami.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšati kvaliteto in obseg osnovne infrastrukture na podeželju	obseg infrastrukturnih aktivnost (indeks)	100	120
2.	zmanjšati razlike v IKT-ju med mestom in podeželjem	Število novo vpeljanih IKT omrežij (indeks)	100	130

U 7.2 - Izgradnja in obnova osnovne infrastrukture			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	8.364.398	4.638.552	11.338.652	2.912.391	27.253.993
ZGORNJE PODRAVJE			0	0	691.754	230.586	922.340
1	Meteorološki radar	Letalski center Maribor			430.267	143.423	573.690
2	Točemerni poligon	Letalski center Maribor			261.487	87.163	348.650
SPODNJE PODRAVJE			8.280.938	4.638.552	9.895.628	1.930.535	24.745.653
1	Izgradnja in obnova vinsko turističnih cest v Halozah	občina Videm	7.980.938	4.488.552	9.137.328	1.613.835	23.220.653
2	Info terminali	Perutnina Ptuj d.d.			8.300	16.700	25.000
3	Prenova in nadgradnja mestne tržnice	MO Ptuj	300.000	150.000	750.000	300.000	1.500.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			83.460	0	751.270	751.270	1.586.000
1	Center za skladiščenje, dodelova in pakiranje zaelenjave	Občina Ormož	83.460		751.270	751.270	1.586.000

5.3.6.3 Spodbujanje razvoja podjetništva na podeželju

Ukrep vzpodbuja diverzifikacijo izdelkov, storitev in razvoj dopolnilnih dejavnost na kmetijskih gospodarstvih, kakor tudi večjo prisotnost nekmetijskih dejavnosti na kmetijah. Zaradi nekonkurenčnosti podeželja se bodo v okviru ukrepa izvajala usposabljanja za podjetništvo prebivalstva na podeželju in dvig konkurenčnih potencialov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	izboljšanje zaposlitvenih možnosti na podeželju in dvig kakovosti življenja	rast zaposlovanja na podeželju (indeks)	100	130
2.	dvig konkurenčnosti in ekonomske stabilnosti kmetijskih gospodarstev	Število podprtih obratov	0	30

U 7.3 - Spodbujanje razvoja podjetništva na podeželju			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	1.400.889	1.345.362	13.387.188	7.717.412	23.850.851
ZGORNJE PODRAVJE			0	54.813	5.583.175	1.991.012	7.629.000
1	Planiranje in odločanje v ekološkem kmetijstvu	Fakulteta za kmetijstvo		5.513	31.237	12.250	49.000
2	Dopolnilne dejavnosti na podeželju	KGZS-zavod Maribor			1.099.950	400.050	1.500.000
3	Podjetništvo na podeželju	KGZS-zavod Maribor			3.220.000	1.380.000	4.600.000
6	Energija s kmetije	KGZS-zavod Maribor			700.000	100.000	800.000
SPODNJE PODRAVJE			1.372.549	1.290.549	7.661.183	5.628.170	15.952.451
1	Turizem na podeželju	Občina Juršinci	531.000	531.000	1.062.000		2.124.000
2	Vinogradništvo v Halozah	PRJ Halo	841.549	759.549	6.599.183	5.628.170	13.828.451

PRLEKIJA (ORMOŽ)			28.340	0	142.830	98.230	269.400
1	Projekt razvoja skupnih blagovnih znamk Prlekije ter organizirano trženje izdelkov iz kmetij	Mreža razvojnih agencij Prlekije	13.860		46.160	380	60.400
2	Vzpostavitev in delovanje lokalne akcijske skupine LAS Prlekija in izvajanje ukrepov LEADER	PRA Ljutomer	14.480		96.670	97.850	209.000

5.3.6.4 Dopolnilno izobraževanje in usposabljanje

Zaradi slabe izobrazbene strukture nosilcev kmetijskih gospodarstev se z ukrepom želi dvigniti nivo izobrazbe s tematskimi in kontinuiranimi tečaji usposabljanja in izobraževanja, ki se lahko izvajajo v učnih centrih dobrih praks in v sodelovanju z drugimi izobraževalnimi ustanovami.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	dvig strokovnih znanj nosilcev kmetijskih gospodarstev	Število udeležencev, ki so uspešno zaključili usposabljanje	0	700

U 7.4 - Dopolnilno izobraževanje in usposabljanje			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
PODRAVJE	NOSILEC	OBČINE	RS	EU	Ostalo		
		4.000	3.623.015	6.403.498	1.892.803	11.923.316	
ZGORNJE PODRAVJE		0	900.000	1.599.900	500.100	3.000.000	
1	Inštitut za izobraževanje in svetovanje podeželja	KGZS-zavod Maribor		900.000	1.599.900	500.100	3.000.000
SPODNJE PODRAVJE		4.000	2.723.015	4.803.598	1.392.703	8.923.316	
1	Znanje za razvoj kmetijstva in podeželja	KGZS Zavod Ptuj	4.000	28.000	1.561.280	837.000	2.430.280
2	Znanje za razvoj kmetijstva in podeželja obnova gradu Tumišče pri Ptuj	ŠC Ptuj in Poklicna in tehnična kmetijska šola		2.695.015	3.234.018	539.003	6.468.036
3	Uvajanje sistema elektronskega izobraževanja	PP d.d.			8.300	16.700	25.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)		0	0	0	0	0	

5.3.6.5 Spodbujati kmetovanje in gozdarjenje v skladu z načeli trajnostnega upravljanja s prostorom in naravnimi viri

Ukrep dá velik pomen na upoštevanje načel sonaravnega upravljanja s prostorom na vodovarstvenih in drugih ekološko občutljivih območjih, kakor tudi vzpodbujanje uporabe okolju prijaznih fitofarmaceutskih sredstev, uvajanju alternativnih poljščin (miscantos, industrijska konoplja, ...).

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	aktivno zmanjšanje vpliva	Število aktivnosti za izboljšanje	100	120

	kmetijski odpadkov na okolje in organizirano upravljanje z njimi	negativnih vplivov na okolje (indeks)		
2.	uvajanje kmetijskih praks in poljščin, ki izboljšujejo stanje okolja	Število kmetijskih gospodarstev, ki vpeljujejo prakse izboljšave stanja okolja	0	30
3.	Ohranitev in povečevanje kmetovanja na območjih, ki so posebej ranljiva	Obdelan površine na ranljivih območjih (indeks)	100	110

U 7.5 - Spodbujati kmetovanje in gozdarjenje v skladu z načeli trajnostnega upravljanja s prostorom in naravnimi viri			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	133.821	0	3.784.392	4.149.821	8.068.034
ZGORNJE PODRAVJE			115.475	0	577.524	52.001	745.000
1	Sonaravne metode za zmanjšanje negativnih vplivov kmetijstva na okolje	KGZS-zavod Maribor	115.475		577.524	52.001	745.000
SPODNJE PODRAVJE			18.346	0	3.206.868	4.097.820	7.323.034
1	Obnovljivi viri energije	e - ZAVOD	18.346		2.394.188	2.472.500	4.885.034
2	Izraba pregretnih amonijačnih par za predgretje sanitarne vode	PP d.d.			14.000	28.000	42.000
3	Ekološka sanacija perutninskih farm	PP d.d.			798.680	1.597.320	2.396.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.3.6.6 Razvoj strategije skupne promocije in obveščanja

Z ukrepom želimo doseči vključevanje in partnersko sodelovanje v poenotenju in ustvarjanju blagovnih znamk čim večjega števila pridelovalcev in predelovalcev kvalitetnih kmetijskih in živilskih proizvodov, njihovo vključevanje v priznane označbe kmetijskih pridelkov oziroma živil, kakor tudi ostalih dejavnosti na podeželju.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	podpora dejavnostim informiranja in pospeševanja prodaje za proizvode, ki so vključeni v sheme kakovosti	Število podprtih kmetijskih gospodarstev, vključenih v sheme kakovosti (indeks)	100	130
2	Povezovanje v skupne promocijske strategije	Število podprtih aktivnost	100	200

U 7.6 - Razvoj strategije skupne promocije in obveščanja			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	365.837	31.500	1.649.170	1.729.451	3.775.958
ZGORNJE PODRAVJE			0	0	150.000	550.000	700.000
1	Logistični center za kmetijske proizvode	DVERI PAX d.o.o.			150.000	550.000	700.000

SPODNJE PODRAVJE			356.687	31.500	1.467.500	1.165.271	3.020.958
1	Sejemsko tržna promocija izdelkov iz podeželja	Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj	356.687	31.500	1.187.500	595.271	2.170.958
2	Prenova terenske prodaje v Sloveniji in uvajanje na Hrvaškem	PP d.d.			260.000	540.000	800.000
3	Uvajanje videokonferenčnega sistema za 10 lokacij v Skupini PP	PP d.d.			20.000	30.000	50.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			9.150	0	31.670	14.180	55.000
1	Uvajanje v trženje eko kmetijstva in ekološke predelave živil ter razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, vključno s spodbujanjem lokalne oskrbe z zdravo hrano	PRA Ljutomer	9.150		31.670	14.180	55.000

5.4 Trajnostni razvoj

Cilj: Izboljšati kakovost življenja ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja

5.4.1 Promocija načel in ukrepov trajnostnega razvoja

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Pomemben dejavnik v zadevah varstva okolja in trajnostnega razvoja, ki po eni strani prispeva k dvigu družbene občutljivosti za okoljske probleme, po drugi strani pa spodbuja k participaciji v postopkih odločanja, je vsekakor javnost. V skladu z načelom javnosti je na najširši možni način opredeljena pravica javnosti do dostopa do okoljskih podatkov, udeležbe v postopkih odločanja, povezanih s posegi v okolje, in dostopa do sodne pravice. V Podravju za stanje na tem področju velja podobno kot za celotno državo. Pri nameranih posegih v okolje še vedno manjka informacij, ljudje so vključeni v končni fazi namesto na začetku postopkov in mnogokrat smo priča velikemu pritisku investitorjev.

CILJI PROGRAMA:

- izboljšati in okrepiti možnosti za udeležbo javnosti v postopkih načrtovanja, sprejemanja in izvajanja projektov,
- zagotoviti podporo zbiranja dostopnih informacij za državljane o stanju in trendih v okolju v povezavi s socialnimi, gospodarskimi in zdravstvenimi trendi;
- dvigniti splošno raven okoljske ozaveščenosti;

OPIS PROGRAMA:

Z ukrepi v okviru programa bomo dvignili prag družbene občutljivosti za okoljske probleme ter s tem povečati tudi odgovornost posameznika in družbe za učinkovito reševanje in odpravljanje okoljskih problemov. Prag občutljivost se bo povečal šele z vključenostjo vseh družbenih ravni v reševanje in izboljšanje stanja okolja. Za ta premik »v glavah« pa so velikega pomena pravočasne informacije, znanje ter vključenost v vse faze odločanja. Prepričevanje javnosti s strani strokovnjakov in politike, o pravilnosti izbora rešitev, šele na koncu postopkov je do sedaj skoraj vedno bila obsojena na propad. S takim načinom se zmanjšuje učinkovitost reševanja na eni strani in povečuje nezaupanje javnosti na drugi strani, kar je za enakomeren in trajosten razvoj v regiji ključnega pomena. Z pravočasnim vključevanjem javnosti v aktivnosti na področju varovanja okolja bomo tako lahko izboljšali uspešnost posameznih ukrepov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti večji dostop do informacij	število poročil o stanju okolja	2	8

5.4.1.1 Osveščanje in izobraževanje prebivalstva o trajnostnem razvoju

Opis ukrepa:

Ukrep je usmerjen v pridobivanje kakovostnih informacij in znanj o trajnostnem razvoju. Z rednimi poročili o stanju narave in okolja ter aktivnostmi osveščanja in izobraževanja bomo dvignili splošno

zavest o pomenu kakovosti bivanja ter pomenu neokrnjene narave (območja Natura 2000 in podobno) za nove razvojne možnosti regije.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Učinkovitejše spremljanje in poročanje o stanju narave in okolja	Število poročil in publikacij o stanju okolja in narave	2	12
2.	vkjučevanje javnosti v dejavnosti osveščanja in izobraževanja	Število novih programov	0	7

U 8.1 - Osveščanje in izobraževanje prebivalstva o trajnostnem razvoju			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	1.032.513	328.110	2.822.279	174.998	4.357.900
ZGORNJE PODRAVJE			757.323	33.750	1.373.829	174.998	2.339.900
1	Ozaveščanje in izobraževanje prebivalstva o pomenu varstva okolja in trajnostnem razvoju - izobraževanje javnosti za skladen regionalni razvoj	Pedagoška fakulteta - Filozofska fakulteta Maribor		33.750	191.250	75.000	300.000
2	IMISIJSKI MONITORING TAL, PODZEMNIH IN POVRŠINSKIH VODA NA VODOVARSTVENIH OBMOČJIH PODZEMNIH VODA VRBANSKI PLATO, DRAVSKO POLJE, SELNICA - RUŠE IN CERŠAK	MESTNA OBČINA MARIBOR - ZAVOD ZA VARSTVO OKOLJA	659.316		882.584		1.541.900
3	OSVEŠČANJE CILJNIH JAVNOSTI O RAVNANJU S KOMUNALNIMI ODPADKI IN ODPADNO EMBALAŽO	MESTNA OBČINA MARIBOR, ZAVOD ZA VARSTVO OKOLJA	98.007		299.995	99.998	498.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			275.190	294.360	1.448.450	0	2.018.000
1	Izgradnja infrastrukture za vzgojo in izobraževanje ter energetske varčna obnova	Občina Gornja Radgona	275.190	294.360	1.448.450	0	2.018.000

5.4.2 Trajnostno upravljanje s prostorom in naravnimi viri

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Za Podravje je značilna pestrost naravne in kulturne krajine. Skoraj tretjina ozemlja je vključena v Naturo 2000, kar pomeni veliko odgovornost za ohranitev dobrega stanja narave tudi v prihodnje. Čeprav prostorska zakonodaja predvideva pripravo zasnove prostorskega razvoja regije in njenih območij se to v Podravju doslej še ni zgodilo. Na stanje prostora in naravnih virov vpliva tudi razvoj kmetijstva in gozdarstva.

OPIS PROGRAMA:

S sodobnimi koncepti razvoja in mreženjem naravne in kulturne krajine ter ukrepi za ohranitev relativno ugodnega stanja narave bomo izboljšali kvaliteto življenja v regiji in s tem tudi na večje možnosti za razvoj turizma in ohranitev podeželja ter značilne kulturne krajine. Varovanja narave ni brez kakovostnih upravljaljskih načrtov ter vzpostavitve upravljaljskih struktur. Zaradi čim boljše umeščenosti večjih infrastrukturnih objektov ter nekaterih dejavnosti bo potrebno v naslednjem obdobju izdelati zasnovo prostorskega razvoja.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Ohraniti naravno krajino, habitate vrst in habitatne tipe	Število razglašenih novih KP in RP	0	3
2.	Izboljšati upravljanje z območji Natura 2000	Število sprejetih upravljaljskih načrtov v območjih Nature 2000 in EPO (ekološko pomembnih območij)	0	3

5.4.2.1 Trajnostno prostorsko planiranje (zasnove prostorskega razvoja)

Opis ukrepa:

Ukrepi in usmeritve za ohranjanje poselitvene identitete regije, še posebej območij depopulacije bodo temeljili na krepitvi in vzpostavljanju sodelovanja naselij in mest na (med)regionalni ravni. Ukrepi zajemajo aktivnosti, ki bodo ohranile identiteto regije na eni strani ter ukrepe, ki bodo spodbujali racionalno rabo prostora ter usmerjali poselitev na komunalno zaokrožena območja. Z pripravo regionalne zasnove prostorskega razvoja se bodo določili ostali ukrepi in aktivnosti pri koordinaciji in razvoju prostora v regiji.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšati prostorsko planiranje v regiji	Število sprejetih zasnov prostorskega razvoja	0	2

U 9.1 - Trajnostno prostorsko planiranje (zasnove prostorskega razvoja)			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	1.170.456	275.400	1.504.507	30.000	2.980.363
ZGORNJE PODRAVJE			515.120	0	760.920	0	1.276.040
1	TRAJNOSTNO UPRAVLJANJE Z VAROVANIMI OBMOČJI MESTNIH GOZDOV	MESTNA OBČINA MARIBOR, ZAVOD ZA VARSTVO OKOLJA	239.904		348.096		588.000
2	Regionalni kataster gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena	Javno podjetje za gospodarjenje z stavbnimi zemljišči-e-geocenter	275.216		412.824		688.040
SPODNJE PODRAVJE			655.336	275.400	743.587	30.000	1.704.323
1	Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture	MO Ptuj	655.336	275.400	743.587	30.000	1.704.323
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.2.2 Ohranitev in krepitev biotske raznovrstnosti

Opis ukrepa:

V sodelovanju z lokalnimi skupnostmi in državnimi institucijami, ki so pristojne za varstvo narave, bomo skupaj z zainteresiranimi posamezniki in civilno družbo pripravili upravljalvske načrte za vsa območja Natura 2000. Ukrep predvideva tudi ustanavljanje krajinskih in regijskih parkov v skladu z zakonodajo.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Ohranitev in zavarovanje habitatov in rastlinskih in živalskih vrst iz mednarodnih konvencij o varovanju biotske raznovrstnosti	Število novih zavarovanih območij z upravljaljskimi načrti in upravljaljsko strukturo	0	3

U 9.2 - Ohranitev in krepitev biotske raznovrstnosti		2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
		OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		531.861	389.361	1.260.582	150.000	2.331.804
ZGORNJE PODRAVJE		339.361	189.361	718.082	0	1.246.804
1	Regijski park Pohorje - ustanavljanje regijskega parka	129.361	129.361	388.082		646.804
2	Trajnostno upravljanje reke Drave	210.000	60.000	330.000	0	600.000
SPODNJE PODRAVJE		192.500	200.000	542.500	150.000	1.085.000
1	Ohranjanje varovanih območij narave	192.500	200.000	542.500	150.000	1.085.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)		0	0	0	0	0

5.4.3 Varstvo okolja in trajnostna energije

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Podravje ima tudi na področju varstva okolja in investicij v razvoj okoljske infrastrukture velik primanjkljaj. Še posebej so velike razlike med urbanimi sredinami in podeželjem na področju zagotavljanja neoporečne pitne vode in čiščenja odpadnih voda. Podravje je tudi velik rezervoar pitne vode, ki pa je zaradi najrazličnejših vzrokov zelo ogrožen in ponekod že prekomerno onesnažen. Čeprav ima Podravje svoj hidroenergetski potencial dodobra izkoriščen ima regija zaradi gozdnatosti dober potencial za izkoriščanje obnovljivih virov energije, še posebej biomase. Učinkovita raba energije v gospodarstvu in gospodinjstvih je prav tako nizka.

OPIS PROGRAMA:

V sklop osnovne infrastrukture varstva okolja sodi vzpostavitev moderne infrastrukture za ravnanje z komunalnimi in drugimi odpadki. Ena od osnovnih usmeritev na področju ravnanja z odpadki je čim večji delež ponovne uporabe in predelave odpadkov. Vendar ima ta usmeritev svoje realne omejitve. Prve izhajajo iz možnosti ločenega zbiranja na izvoru, ki nikoli ni popolna, saj izločitveni potencial vedno zaostaja za količinami odpadkov, kar je najbolj značilno za komunalne odpadke. Tudi dolgoročno ni

realno pričakovati odpravo nastajanja odpadkov, hkrati s tem pa imajo tudi sodobne tehnologije predelave in recikliranja odpadkov svoje stranske produkte v obliki odpadkov. Z izgradnjo kanalizacijskega sistema in čistilnih naprav bomo zmanjšali možnosti za onesnaževanje podzemnih virov pitne vode, ki so z preveliko uporabo zaščitnih sredstev v kmetijstvu že preveč ogroženi in mnogo kje tudi prekomerno onesnaženi. Z obnovo dotrajanih vodovodnih sistemov in dograditvijo novih bomo zagotovili vsem prebivalcem regije dostop do zdravstveno neoporečne pitne vode. Eden od ciljev trajnostne energije je tudi zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter z učinkovito rabo tudi povečanje konkurenčnosti gospodarstva, kar bomo lahko zagotovili z povečanjem naložb v učinkovito rabo energije. Pomembni so tudi novi objekti za proizvodno energije iz obnovljivih virov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2004	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšanje okoljske infrastrukture	Vrednost investicij v infrastrukturo namenjeno za varstvo okolja/letno	25 mio €	32.5 mio €
2.	Povečanje naložb v varstvo okolja	Tekoči izdatki za varstvo okolja	75 mio €	100 mio €

5.4.3.1 Vzpostavljanje infrastrukture za ravnanje z odpadki

Opis ukrepa:

V skladu z Nacionalnim programom varstva okolja in operativnim programom je ukrep namenjen projektom s katerimi bo regija izgradila sodobno in učinkovito infrastrukturo za ravnanje z odpadki, še posebej komunalnimi. Ker gre za problematiko, ki mnogokrat presega meje lokalnih skupnosti je potrebno povezovanje in iskanje rešitev na medobčinski, regionalni ali celo medregionalni ravni. Ukrep predvideva gradnjo novih in razširitev in posodobitev starih objektov in načinov ravnanja z odpadki.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Vzpostavitev infrastrukture za ravnanje z odpadki	Število novih odlagališč odpadkov	0	3
	Povečati snovno izrabo komunalnih odpadkov	Delež ponovno uporabljenih odpadkov		
2.	Zmanjšanje količin odloženih odpadkov	Količine odloženih ločenih zbranih frakcij	61.821	40.000 (-30%)

U 10.1 - Vzpostavljanje infrastrukture za ravnanje z odpadki			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	31.742.735	16.588.597	121.457.243	13.731.346	183.519.921
ZGORNJE PODRAVJE			4.879.870	9.860.340	52.159.740	4.900.050	71.800.000
1	OBRAT ENERGETSKE IZRABE ALTERNATIVNEGA GORIVA IZ ODPADKOV - TOPLARNA	Mestna občina Maribor	1.300.000	3.900.000	20.800.000		26.000.000
2	MEHANSKA OBDELAVA LOČENO ZBRANIH in KOSOVNIH ODPADKOV	PAPIR SERVIS, d.d.,		1.200.000	3.000.000	800.000	5.000.000
3	MEHANSKA OBDELAVA LOČENO ZBRANIH in KOSOVNIH ODPADKOV	PAPIR SERVIS, d.d.		1.200.000	3.000.000	800.000	5.000.000
4	MEHANSKA OBDELAVA LOČENO ZBRANIH ODPADKOV (ROMB)	SNAGA JAVNO PODJETJE D.O.O. MARIBOR		1.200.000	3.000.000	800.000	5.000.000
5	MEHANSKO BIOLOŠKA OBDELAVA ODPADKOV	SNAGA JAVNO PODJETJE D.O.O. MARIBOR	1.799.700		6.200.250	2.500.050	10.500.000
6	SANACIJA ODLAGALIŠČA DOGOŠE	SNAGA JAVNO PODJETJE D.O.O. MARIBOR	580.170	1.160.340	6.559.490		8.300.000
7	Ureditev odlagališča Pragersko	Občina Slov. Bistrica	1.200.000	1.200.000	9.600.000		12.000.000
SPODNJE PODRAVJE			3.883.017	6.728.257	8.928.194	6.952.853	26.492.321
1	Sistem ravnanja z odpadki v Spodnjem Podravju		3.768.942	6.203.069	6.541.782	1.538.778	18.052.571
2	RECICOVER, reciklaža in nove energije	Albin Promotion d.o.o.		400.000	1.300.000	5.300.000	7.000.000
3	Kompozit bioplat in lesnih pepelov kot potencialni materiali	Drava - vodnogospodarsko podjetje Ptuj		125.188	173.812		299.000
4	Sonaravni razvojni pristopi za izboljšanje ekološkega stanja v Podravju s pomočjo ekoremediacij	Animacija d.o.o.	114.075		912.600	114.075	1.140.750
PRLEKIJA (ORMOŽ)			22.979.848	0	60.369.309	1.878.443	85.227.600

1	Izgradnja sežigalnice odpadkov z regijsko deponije komunalnih odpadkov z regijskim centrom za ravnanje z odpadki	Občina Ormož	22.979.848	60.369.309	1.878.443	85.227.600
---	--	--------------	------------	------------	-----------	------------

5.4.3.2 Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod

Opis ukrepa:

Leta 2004 je Vlada RS sprejela Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode s katerim predpisuje ukrepe (do leta 2015) države in lokalnih skupnosti pri zmanjšanju obremenjevanja okolja. Ukrep predvideva projekte s področja izgradnje, dograditve in obnove kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav v regiji. V ta namen občine poleg UE virov, okoljskih dajatev, državnega proračuna zbirajo sredstva iz naslova komunalnih prispevkov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zmanjšanje onesnaženosti voda zaradi odvajanja neprečiščenih odpadnih komunalnih vod	Prečiščena voda v 1000m ³ (porečje Donave – Drave)	11.697	13.000
2.	Povečanje deleža priključenosti prebiv. na čistilne naprave	Število komunalno opremljenih aglomeracij (v %)	50%	95%

U 10.2 - Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	54.883.424	69.287.597	139.441.801	5.047.379	268.660.201
ZGORNJE PODRAVJE			34.503.258	40.180.630	84.436.284	3.855.520	162.975.692
1	IZGRADNJA KANALIZACIJSKEGA SISTEMA ZA VAROVANJE PODTALNICE V PODRAVJU	OBČINA DUPEK	1.200.000	999.680	1.000.320		3.200.000
2	Celostna ureditev zbiranja, odvajanja in čiščenja odpadnih komunalnih in padavinskih voda v Občini Ruše	Občina Ruše	1.300.000	1.350.000	1.500.000	2.245.000	6.395.000
3	Izgradnja mreže malih čistilnih naprav	Občina Sveti Juri v Slov. Goricah	99.960		1.500.030	500.010	2.100.000
4	Celostno urejanje porečja Dravinje	Občina Zreče	22.820.000	22.820.000	45.640.000		91.280.000
5	Varovanje vodnih virov na širšem varstvenem območju regionalnega Mariborskega vodovoda	Mestna občina Maribor - komunalna direkcija	5.698.800	12.301.200	18.000.000		36.000.000
6	Zaščita kakovosti podtalnice Dravskega in Ptujkega polja I. in II. faza	Mestna občina Ptuj	341.300	853.250	2.218.450		3.413.000
7	Vodooskrba ter odvajanje in čiščenje odpadnih voda	Občina Pesnica, MB VODOVOD	2.031.898		7.332.284	1.110.510	10.474.692

8	Dokončanje in tehnološka zaokrožitev rešitev projekta "Zaščita kakovosti podtalnice Dravskega in Ptujkega polja"	Mestna občina Ptuj	211.300	1.056.500	845.200		2.113.000
9	Izgradnja čistilnih naprav s kanalizacijo	Občina Slov. Bistrica	800.000	800.000	6.400.000		8.000.000
SPODNJE PODRAVJE			20.380.166	29.106.967	55.005.517	1.191.859	105.684.509
1	Zaščita kakovosti podtalnice in vodotokov Dravsko Ptujsko polje	Občine Sp. Podravja	15.793.388	22.113.396	42.907.494	274.412	81.088.690
2	Zaščita kakovosti porečja reke Dravinje	Občine Sp. Podravja	2.473.035	4.056.606	7.270.803	917.447	14.717.891
3	Zaščita kakovosti porečja reke Pesnice	Občine Sp. Podravja	2.113.743	2.936.965	4.827.220		9.877.928
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.3.3 Zagotavljanje kakovostne in zdravstveno neoporečne pitne vode

Opis ukrepa:

Podravje ima velike zaloge pitne vode, ki pa se nahajajo večinoma na kmetijskih območjih, kjer zaradi prevelike uporabe najrazličnejših sredstev za zaščito rastlin prihaja do onesnaženja podzemnih voda. Ukrepi predvideva izgradnjo novih in sanacijo starih vodovodnih sistemov ter povezovanje le-teh. Zelo pomembna je tudi aktivna zaščita vodnih virov ter umetno bogatenje vodonosnikov. Zaradi klimatskih sprememb je potrebno zagotoviti tudi dodatne (rezervne), nove vire pitne vode.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2004	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotovitev varne in zdravstveno ustrezne pitne vode za vse prebivalce regije	Delež priključenega prebivalstva na zdravstveno ustrezno pitno vodo	85%	92% %
2.	Zmanjševanje izgub vodovodnega omrežja	Delež izgub vodovodnega sistema	25%	15%

U 10.3 - Zagotavljanje kakovostne in zdravstveno neoporečne pitne vode		2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
		OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE	NOSILEC	13.173.924	11.527.702	45.796.727	559.004	71.057.357
ZGORNJE PODRAVJE		5.655.739	9.430.000	29.697.708	0	44.783.447
1	I. Rekonstrukcije regionalnih in magistralnih vodovodov: Pesnica-Kungota, Pesnica-Šentilj, Pesnica-Lenart, Selnica-Maribor, Maribor-Ruše, Maribor-Duplek-Lenart, Maribor-Miklavž, Hoče-Maribor, Lenart-Benedikt-Radgona-Sv. Ana; II. Aktiviranje Selniške dobave	MESTNA OBČINA MARIBOR - MARIBORSKI VODOVOD	3.500.000	8.750.000	22.750.000	35.000.000
2	IZGRADNJA VODOVODA SMOLINCI – ŽUPETINCI (II. FAZA)	Občina Cerkevjak	70.105	0	105.157	175.262

3	Izgradnja primarnega vodovodnega cevovoda, zamenjava salonitnih cevi in izgradnja vodohrana	Občina Rače-Fram	333.834		500.751		834.585
4	Zamenjava dotrajanega vodovodnega sistema	Občina Slov. Bistrica	300.000		600.000		900.000
5	Zagotovitev novi vodnih virov	Občina Slov. Bistrica	600.000	600.000	4.800.000		6.000.000
6	Medobčinski projekt vodooskrbe za naselja Smolnik, Fala, Ruta in Činžat	Občina Ruše	851.800	80.000	941.800		1.873.600
SPODNJE PODRAVJE			1.216.766	1.584.962	1.547.754	20.000	4.369.482
1	Vodovod - novogradnja	Občine Sp. Podravja	1.070.092	1.411.913	971.751	15.000	3.468.756
2	Vodovod - zamenjava cevi	Občine Sp. Podravja	146.674	173.049	576.003	5.000	900.726
PRLEKIJA (ORMOŽ)			6.301.419	512.740	14.551.265	539.004	21.904.428
1	Umetno bogatenje podtalnice za vodno zajetje v Mihovcih	Občina Ormož	3.324.125		2.233.051	539.004	6.096.180
2	Zaščita podtalnice	Občina Ormož	2.834.764		6.883.484		9.718.248
3	Vodovod Ljutomer-St. Gorice-Robadje	Občini Ormož, Ljutomer	142.530	512.740	5.434.730	0	6.090.000

5.4.3.4 Upravljanje z vodami

Opis ukrepa:

Ukrepi predvidevajo pripravo projektov s katerimi bomo zmanjšali škodljivo delovanje voda. Projekti obsegajo porečja rek in niso omejeni na regije ali posamezna območja ob rekah. Na osnovi ocene poplavne nevarnosti bodo predvideni gradbeni in negradbeni ukrepi. Poleg teh ukrepov pa so pomembni tudi instrumenti za zmanjšanje posledic poplav – predvsem pravilna raba prostora.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zmanjšanje škodljivega delovanja voda	Načrt upravljanja z vodami	0	1
2.	Zmanjšanje poplavljenih površin	Število hektarjev		za 30%

U 10.4 - Upravljanje z vodami		2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)	
		OBČINE	RS	EU	Ostalo		
PODRAVJE		4.260.900	10.518.400	13.420.000	809.500	29.008.800	
ZGORNJE PODRAVJE		3.514.900	4.320.400	11.460.000	183.500	19.478.800	
1	Ureditev protipoplavne varnosti naselja Ruše	Občina Ruše	315.300	80.000	300.000	183.500	878.800
2	Vodnogospodarske ureditve Drave na odseku od Vurberka do Dupleka	DRAVA VGP PTUJ d.d.	1.000.000	1.520.000	3.780.000		6.300.000
3	Vodnogospodarske ureditve širšega območja MB	DRAVA VGP PTUJ d.d.	600.000	600.000	1.800.000		3.000.000
4	VODNOGOSPODARSKE UREDITVE DRAVE NA ODSEKU OD MARIBORA DO VURBERGA	DRAVA VODNOGOSPODARSKO PODJETJE PTUJ d.d.,	1.599.600	2.120.400	5.580.000		9.300.000
SPODNJE PODRAVJE		746.000	6.198.000	1.960.000	626.000	9.530.000	
1	Sanacija lagune	Občina Markovci	626.000	5.008.000		626.000	6.260.000
2	Vodnogospodarske ureditve Drave na odseku od jezua v Markovcih do državne meje v Zavrču	DRAVA VGP Ptuj	120.000	150.000	400.000		670.000
3	Zadrževalnik Medvedce na Polskavi	Drava - vodnogospodarsko podjetje Ptuj		520.000	780.000		1.300.000
4	Zadrževalnik Pristave na Pesnici	Drava - vodnogospodarsko podjetje Ptuj		520.000	780.000		1.300.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)		0	0	0	0	0	

5.4.3.5 Trajnostna energija

Opis ukrepa:

Ukrep zasleduje osnovne cilje programa zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in predvsem zniževanje rabe energije tako v gospodinjstvih, prometu, kakor tudi v gospodarstvu. Zaradi naravnih danosti (velik delež gozdnih površin) so še posebej pomembni projekti zagotavljanja dodatne energije iz obnovljivih virov. Prav tako so še velike rezerve pri bolj učinkoviti rabi energije v javnem in privatnem sektorju.

Cilji ukrepa:

- Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v ozračje
- Povečati energetska učinkovitost
- Povečati pridobivanje energije iz obnovljivih virov

U 10.5 - Trajnostna energija		2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
		OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		3.321.076	1.783.488	43.009.677	43.303.866	91.418.107
ZGORNJE PODRAVJE		0	0	3.864.000	12.936.000	16.800.000
1	Postavitev rafinerije za proizvodnjo biodiesla v Sloveniji	Pinus TKI d.d.		3.864.000	12.936.000	16.800.000
SPODNJE PODRAVJE		3.049.446	1.496.348	13.231.177	20.251.146	38.028.117

1	Obnovljivi viri energije in učinkovita raba energije v Sp. Podravju		379.246	1.388.492	955.513	960.146	3.683.397
2	Lokalna energetska agencija	MO Ptuj	165.200			250.000	415.200
3	Sončna prihodnost na osnovi porazdeljenih fotonapetostnih elektram majhnih in srednjih moči v urbanih okoljih	Šolski center Ptuj		65.856	153.664		219.520
4	Posodobitev kurilnih naparav v EO RVZ	Komunalno podjetje Ptuj			250.000	250.000	500.000
5	Trigeneracija	Komunalno podjetje Ptuj			500.000	500.000	1.000.000
6	Nadgradnja in povezovanje lokalne energetike v MO Ptuj	ZRS Bistra Ptuj		42.000	42.000	56.000	140.000
7	ZELENA ENERGIJA - projekt predelave odpadkov	PP Ptuj d.d.	2.500.000		7.500.000	15.000.000	25.000.000
8	Sanacija (toplotna izolacija) vročevoda - Daljinsko ogrevanje Kidričevo	Komunalno podjetje Ptuj			35.000	35.000	70.000
9	Proizvodnja bioplina	Eko energija d.o.o.	5.000		3.795.000	3.200.000	7.000.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			271.630	287.140	25.914.500	10.116.720	36.589.990
1	Energetsko varčna izgradnja stanovanj za potrebe specifičnih skupin prebivalstva	Občine Prekije	12.500		237.500	0	250.000
2	Izvedba varčne gradnje pasivnih hiš, nizkoenergetskih stavb in eko-gradnje javnih stavb	Občina Gornja Radgona	259.130	287.140	677.000	116.720	1.339.990
3	Tovarna za proizvodnjo bioetanola v Ormožu	Javno-zasebno partnerstvo			25.000.000	10.000.000	35.000.000

5.4.4 Informacijska družba

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Za Podravje velja podobna ugotovitev kot za Slovenijo. Hitro narašča dostopnost do interneta, visoka je uporaba mobilne komunikacije, slabša pa je uporaba informacijsko komunikacijskih tehnologij v učnem procesu, javni upravi ter poslovnem svetu. Predvsem pa je pomanjkljiva ponudba e-vsebin, temelječih na informacijah javnega značaja (e-zdravje, e-učenje, e-poslovanje, e-prostor, ...). Poseben problem je slaba pokritost ruralnih območij znotraj regije, saj je zaradi slabe infrastrukture ter redke poseljenosti tudi komercialen interes ponudnikov slabši.

CILJI PROGRAMA:

- Povečanje deleža omrežja širokopolasnih povezav, še posebej na podeželju
- Povečanje razvoja in uporabe produktov in storitev IKT
- Povečanje ponudbe e-vsebin iv izobraževanju in usposabljanju
- Povečanje ponudbe e-storitev za informacije javnega značaja

OPIS PROGRAMA:

S pomočjo lokalnih skupnosti, zasebnega kapitala in drugih sofinancerjev bomo omogočili dostop uporabnikom do širokopolasnih storitev na celotnem območju regije.

Da bi zagotovili vključenost čim večjega števila prebivalstva v proces vseživljenjskega učenja in večjo fleksibilnost trga dela bomo v okviru programa izvajali ukrepe za večjo dostopnost do IKT, učinkovitejšo in pestrejšo ponudbo programov izobraževanja in usposabljanja na daljavo ter razvoj in uporabo inovativnih metod in e-orodij.

S programom se želi spodbuditi izgradnjo digitalizacijske infrastrukture za zajem, hranjenje, dostop in uporabo digitalnih vsebin, pospešeno uvajanje elektronskega poslovanja, spodbujanje razvoja storitev, interneta, razvoj mreže javno dostopnih točk, izgradnje IKT infrastrukture, iskanje novih organizacijskih modelov in tehnoloških rešitev IKT tehnologije.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečanje števila prebivalcev, ki imajo širokopolasni dostop do interneta	Delež prebivalcev ki ima širokopolasni dostop do interneta	45%	75%
2.	Razširitev mreže IKT točk	Število IKT točk v regiji	50	80

5.4.4.1 Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa

Opis ukrepa:

Za hitrejši razvoj informacijske družbe je bistvenega pomena možnost dostopanja do širokopolasnih omrežij oziroma do storitev, ki jih ta omogočajo. Še posebej je pomemben razvoj IKT na podeželju in primernih območjih ter povečanje možnosti dostopnosti in vključenosti osebam s posebnimi potrebami, starejšim in vsem ostalim skupinam, za katere obstaja verjetnost, da bodo ostale zapostavljene.

U 11.1 - Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	1.340.016	180.000	141.069.984	60.590.000	203.180.000
ZGORNJE PODRAVJE			460.016	0	140.674.984	60.000.000	201.135.000
1	Skupna informacijska infrastruktura širšega Mariborskega področja (SIIMP)	Mestna občina Maribor	460.016		674.984		1.135.000
2	Izgradnja optičnih povezav v Podravski regiji	T-2 d.o.o., Streliška 150, 2000 Maribor			70.000.000	30.000.000	100.000.000
3	Izgradnja optičnih povezav v Podravski regiji	T-2 d.o.o., Streliška 150, 2000 Maribor			70.000.000	30.000.000	100.000.000
SPODNJE PODRAVJE			880.000	180.000	395.000	590.000	2.045.000
1	Regionalna mreža lokalnih kablinskih televizij kot generator regionalnega razvoja	SIP TV	880.000	180.000	395.000	590.000	2.045.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.4.2 Spodbujanje razvoja e-vsebin in programov izobraževanja ter usposabljanja

Opis ukrepa:

Z ukrepom bomo spodbujali poučevanje in učenje s pomočjo modernih tehnologij (izobraževanje na daljavo, ipd.). Zato bomo v okviru ukrepa podpirali projekte s področja razvoja e-vsebin in razvoja ter uporabe inovativnih metod in e-orodij. Izvajanje projektov bo prispevalo k zagotavljanju programov in sistematični uporabnosti IKT tehnologije na področju vseživljenjskega učenja ter zmanjšanju razlik dostopa in uporabe do le-teh.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Razviti nove programe e-izobraževanja in e-usposabljanja	Število novih programov e-izobraževanja in e-usposabljanja	0	10
2.	Zagotoviti inovativne metode prenosa znanja, ki odgovarjajo potrebam uporabnikov v določenem okolju	Število inovativnih metod prenosa znanja	0	3

U 11.2 - Spodbujanje razvoja e-vsebin in programov izobraževanja ter usposabljanja			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	1.084.695	372.434	3.675.589	767.478	5.900.196
ZGORNJE PODRAVJE			1.084.695	372.434	3.515.974	739.311	5.712.414
1	e-vsebine za sodobno pisarno	B2 d.o.o.		35.951	203.719	79.890	319.560

2	Navedezni interaktivni center za predstavitev e-vsebin (VICEE)	Univerza v Mariboru, FERl, Laboratorij za sistemsko programsko opremo	198.408	223.209	1.264.851	297.612	1.984.080
3	Usposabljanje po moji meri	Doba EPIS		20.250	114.750	45.000	180.000
4	Spodbujanje razvoja e-študija oz. študija na daljavo v višjem in visokošolskem strokovnem izobraževanju	Academia d.o.o.		14.175	80.325	31.500	126.000
5	e-Regija: e-Dostop	Mestna občina Maribor	210.000		420.000	70.000	700.000
6	e-Regija: e-Občan	Mestna občina Maribor	192.013		285.987		478.000
7	e-Regija - e-Okolje: Sistem za vodenje okoljskih podatkov za Podravsko regijo	Mestna občina Maribor	170.000		255.000		425.000
8	e-Regija - e-Prostor: Podporno okolje za upravljanje s prostorom na občinskem nivoju	Javno podjetje za gospodarjenje z stavbnimi zemljišči-e-geocenter	141.600		212.400		354.000
9	Ekoportal	Modan d.o.o.	100.000		200.000	100.000	400.000
10	Regionalni podporni center za učenje umetnosti	Umetnostna galerija Maribor	1.440	1.440	6.718		9.598
11	Multimedijski center Betnava	ZEKC MB			300.000	100.000	400.000
12	E-uprava	Občina Sveti Juri v Slov. Goricah	9.999	20.001			30.000
13	Hitro in preprosto vključevanje starejših v e-svet (HIPVSE)	FERl	61.235	57.408	172.224	15.309	306.176
SPODNJE PODRAVJE			0	0	159.615	28.167	187.782
1	E-gradiva za strokovni del predmetnika izobraževalnega programa predšolska vzgoja	LU Ptuj			159.615	28.167	187.782
PRLEKJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.4.3 Izboljšanje poznavanja in uporabe IKT za hitrejši razvoj (podjetij, zlasti MMSP in drugih organizacij)

Opis ukrepa:

Uporaba in poznavanje možnosti IKT pri povečanju konkurenčnosti gospodarstva je velikega pomena. Ukrepi bo spodbujali uporabo informacijske tehnologije predvsem v poslovnem sektorju. Še posebej so tržno zanimiva mala, mikro in srednja podjetja, ki morajo, če želijo ostati ali postati konkurenčna, v veliko večji meri uporabljati možnosti informacijskih tehnologij ter storitev.

Cilji ukrepa:

- Povečati uporabo IKT v poslovnem svetu

U 11.3 - Izboljšanje poznavanja in uporabe IKT za hitrejši razvoj (podjetij, zlasti MMSP in drugih organizacij)			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	574.964	2.136.515	4.816.234	5.905.139	13.432.852
ZGORNJE PODRAVJE			239.964	736.515	2.461.234	1.427.459	5.165.172
1	Enodnevne spletne računalniške delavnice	B2 d.o.o.		3.950	22.384	8.778	35.112
2	Regijski e-gospodarski in e-izobraževalni prostor za mala in srednja podjetja	Center za interdisciplinarno in multidisciplinarno študije Univerze v Mariboru		145.654	825.371	323.675	1.294.700
3	Nove tehnologije - nove možnosti za podjetja	Doba EPIS		6.791	38.479	15.090	60.360
4	Podravje - regija znanja, IKT - podprta platforma za upravljanje znanj	Relief d.o.o.	59.964	180.120		899.916	1.140.000
5	e-Regija - e-Podjetnik	GZS	180.000		375.000	80.000	635.000
6	Vzpostavitev centralne admin-info podpore obrtno-podjet. Sektorju v Pod. regiji	OZM		400.000	1.200.000	400.000	2.000.000
SPODNJE PODRAVJE			335.000	1.400.000	2.355.000	4.177.680	8.267.680
1	Regijski IKT center za inovacije	Intera d.o.o.		850.000	1.000.000	3.325.000	5.175.000
2	Informacijska mreža za podporo razvoja na znanju temelječe družbe	knjižnica Ivana Potrča Ptuj	335.000	550.000	1.325.000	782.680	2.992.680
3	Elektronsko poslovanje s partnerji	PP Ptuj d.d.			30.000	70.000	100.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.5 Spodbujanje socialne vključenosti

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Med brezposelnimi v Podravju prevladujejo ciljne skupine, ki iz različnih razlogov niso dovolj konkurenčne in zanimive za delodajalce. Večinoma gre za osebe, ki jih lahko uvrstimo tako med starejše kot med dolgotrajno brezposelne, njihova zaposljivost pa je zmanjšana še zaradi nezadostne ali neustrezne izobrazbe ter drugih za delodajalce nezaželenih lastnosti, kot so različne zdravstvene težave, socialne omejitve, pomanjkanje dodatnih znanj, premajhna motiviranost za delo, nefleksibilnost, ipd.

OPIS PROGRAMA:

V okviru programa bomo spodbujali razvoj novih oblik odpravljanja socialne izključenosti, izvajanje začasnih in občasnih delovnih aktivnosti. Z odpravljanjem različnih oblik diskriminacije, predvsem na trgu dela, kot tudi na drugih področjih družbenega življenja, bomo prispevali k večji socialni vključenosti in zmanjševanju ekonomske in socialne ogroženosti prebivalstva v regiji.

Neskladja na trgu dela in problem grozeče socialne izključenosti določenih skupin bomo razreševali z aktivizacijo brezposelnih, s pospeševanjem prožnih oblik zaposlovanja ter z upoštevanjem novih oblik dela in zaposlovanja kot podlage za zagotavljanje socialne varnosti. Ukrepi bodo spodbujali podjetništvo in kreiranje mest na področjih socialne ekonomije: socialno-varstvene storitve, javnih storitev, neprofitnih organizacij, ekologije in podobno.

Izvajanje ukrepov bo prispevalo k večji socialni vključenosti in zmanjšanju materialne ogroženosti brezposelnih in drugih ranljivih skupin.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Spodbuditi razvoj socialne ekonomije. Do konca leta 2013 se bo delež socialnih podjetij med vsemi podjetji znašal 5%	Delež socialnih podjetij med vsemi podjetji v regiji (%)	0	5

5.4.5.1 Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva

Opis ukrepa:

Z ukrepom bomo spodbujali uvajanje in razvoj socialnega podjetništva ter druge programe, ki bodo omogočili vključenost v družbo dolgotrajno brezposelnih, mladih, starejših, invalidov, žensk ter ostalih ranljivih/diskriminiranih skupin na trgu dela preko vključitve v usposabljanje in delo (fleksibilne oblike) ter v (samo)zaposlitev v okviru socialnega podjetništva. Z namenom pospeševanja kreiranja novih delovnih mest, predvsem za socialno izključene skupine, bomo razvijali partnerski pristop v lokalnem okolju, ki bo omogočil hitrejšo integracijo najbolj ranljivih/depriviliganih ciljnih skupin v delovne procese oz. njihovo aktivno udeležbo na trgu dela. V okviru ukrepa bomo spodbujali tudi razvoj in izvajanje dejavnosti, ki bodo prispevale k hitrejšemu in enakomernejšemu razvoju skupnosti, izboljšale kvaliteto življenja ter zaposlovanje v socialno in socialno-varstvenih ter drugih storitvah v neprofitnem sektorju.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Razširiti paleto socialno in socialno-varstvenih storitev ter drugih storitev v javnem interesu	Število novih socialno in socialno-varstvenih storitev ter drugih storitev v javnem interesu	0	3
3.	Vzpostaviti nova socialna podjetja	Število socialnih podjetij	0	50

U 12.1 - Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	0	539.070	3.054.730	1.540.200	5.134.000
ZGORNJE PODRAVJE			0	539.070	3.054.730	1.540.200	5.134.000
1	Hiša življenja	Zavod Antona Martina Slomška		539.070	3.054.730	1.540.200	5.134.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.5.2 Preprečevanje socialne izključenosti in neenakosti

Opis ukrepa:

V okviru ukrepa bomo podpirali razvoj in izvajanje novih projektov za vključevanje ranljivih skupin v družbo ter projektov za dostop do storitev s področja sociale, zdravja, kulture, socialne vključenosti, enakih možnosti ter boja proti diskriminaciji. Ukrep podpira projekte, ki bodo zagotavljali pogoje za izboljšanje socialnega varstva. Posebno pozornost bomo namenili tudi problemu usklajevanja družinskega in poklicnega življenja, še posebej za ciljno skupino žensk.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Vzpodbuditi razvoj in izvajanje konceptov in mehanizmov za socialno vključitev ranljivih skupin	Število novih mehanizmov za socialno vključitev ranljivih skupin	0	4
2.	Izboljšati kakovost življenja	Število realiziranih novih projektov		

	ranljivih skupin	za izboljšanje kvalitete življenja ranljivih skupin	0	8
3.	Doseči boljšo usklajenost družinskega in poklicnega življenja	Število novih storitev usmerjenih v usklajevanje družinskega in poklicnega življenja	0	4

U 12.2 - Preprečevanje socialne izključenosti in neenakosti			2007-2013 (viru indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	14.488.968	5.797.450	10.624.002	42.431.446	73.341.867
ZGORNJE PODRAVJE			590.200	910.763	2.623.967	1.180.870	5.305.800
1	Pravice za vse	Zavod PIP		65.813	197.437	141.750	405.000
2	Mreža stanovanjskih skupin za osebe z dvojno diagnozo	Ozara		77.250	437.750	515.000	1.030.000
3	HIŠA OTROK IN OTROŠKE USTVARJALNOSTI	ZAVOD ANTONA MARTINA SLOMŠKA	50.000	50.000	700.000	200.000	1.000.000
4	REGIJSKI CENTER ZA POMOČ NA DOMU	CENTER ZA POMOČ NA DOMU MARIBOR, MESTNA OBČINA MARIBOR	540.200	540.200	756.280	324.120	2.160.800
5	Regijski center za rehabilitacijo oseb po možganski poškodbi Maribor	Inštitut RS za rehabilitacijo		177.500	532.500		710.000
SPODNJE PODRAVJE			13.823.768	4.886.687	7.775.035	41.250.576	67.736.067
1	Mostovi	Društvo ARS VITAE	17.567	85.178	318.408	59.295	480.448
2	Obnova zgradbe na Raičevi 2 za potrebe Glasbene šole Ptuj	MO Ptuj	576.609	375.261	300.000		1.251.870
3	Izgradnja OŠ dr. Ljudevita Pivka	MO Ptuj in ostale občine Sp. Podravja	208.647	625.938	400.000	851.878	2.086.463
4	Izgradnja objekta varne hiše na Ptuj	MO Ptuj	247.300	280.000	200.000	200.000	927.300
5	Povečanje konkurenčne sposobnosti srednješolcev ter dokončanje gimnazije Ptuj	Gimnazija Ptuj	268.747	268.747	671.868	134.373	1.343.736
6	Uvedba specialistične obravnave otrok in mladostnikov z avtizmom	Zavod dr. Marjana Borštnarja		8.365			8.365
7	DSK	Občina Videm	709.397	41.729	292.197		1.043.323
8	Adaptacija in razširitev gasilskega doma Ptuj	Gasilsko društvo Ptuj	855.501		342.200	513.301	1.711.002
9	Osojnikova	MO Ptuj	10.940.000	3.180.000	5.000.000	39.470.260	58.590.260
10	Šola druge priložnosti - spodbujanje socialne vključenosti	Dijaški dom Ptuj		21.469	250.362	21.469	293.300
PRLEKIJA (ORMOŽ)			75.000	0	225.000	0	300.000
1	Razvoj učinkovite mreže podpornih institucij in skipin za samopomoč za različne ciljne skupine ljudi	Občina Ormož	75.000		225.000		300.000

5.4.6 Večja dostopnost do javne infrastrukture in javnih storitev

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Za Podravje je značilna zelo različna dostopnost do javne infrastrukture in javnih storitev, kar se odraža na različnih ravneh kvalitete bivanja. Opazne so velike razlike med mesti, primestjem in podeželskim območjem. Neuravnotežen razvoj prometnega sistema z neenakomerno razvitimi (prednost ima motoriziran cestni promet) in nepovezanimi prometnimi podsistemi zelo vpliva na izbiro prevoznega sredstva, kar posledično pomeni, da je za Podravje značilna netrajnostna oblika mobilnosti. Uporaba javnega potniškega prometa (JPP) je nizka in kaže trend nadaljnjega upadanja števila linij, pogostosti voženj in števila uporabnikov. Zaradi pomanjkanjkljive prometne povezanosti so nekatera manj razvita območja v regiji slabo dostopna do urbanih središč in primarnih javnih storitev.

Prav tako je značilna nadpovprečna stopnja umrljivosti in slabo splošno zdravstveno stanje prebivalstva, kar je značilno tudi za sosednjo regijo Pomurje in SV Slovenijo v celoti. Nepovezanost in neuskklajenost med zdravstvenim sektorjem, socialnimi službami, nevladnimi organizacijami in zasebnim sektorjem pri programih varovanja in krepitev zdravja v regiji prav tako znižuje kvaliteto bivanja v regiji. O kvaliteti življenja veliko pove tudi dostopnost do objektov in storitev javnega pomena še posebej za ranljive skupine (invalidi, starejši, otroci,..)

Podravje ima neugodno izobrazbeno strukturo, ki se odraža tudi v nižjem številu kvalitetnih in dobro plačanih delovnih mestih, kar mnogokrat povzroča nastajanje socialnih stisk. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je slabša tudi dostopnost do primernih stanovanj in kvalitetnih, cenovno dostopnih športno rekreativnih objektov. Objekti kulturne dediščine so praviloma slabše vzdrževani in ne ponujajo možnosti za vključevanje v kakovostno turistično ponudbo. Primanjkuje tudi primernih objektov in prostorov za različne kulturne dejavnosti, še posebej na področju ljubiteljske kulture.

CILJI PROGRAMA:

- Zagotoviti enakomernejši dostop do dobrin skupnega pomena
- Izboljšati kakovost življenja v regiji

OPIS PROGRAMA:

Prebivalcem Podravja je potrebno zagotoviti visoko kvaliteto bivanja na vseh področjih življenja – zdravstvenem, socialnem, kulturnem in športnem.

Z racionalno izgradnjo in obnovo lokalnih ter regionalnih cest bomo omogočili enakomernejšo dostopnost do dobrin skupnega pomena. Še posebej so pomembne navezave na slovenski prometni križ. Prometna infrastruktura mora biti grajena v povezavi s conami za razvoj gospodarskih dejavnosti. Z izgradnjo regionalnih kolesarskih poti in povezav in mreženjem le-teh bomo omogočili prebivalstvu in ostalim uporabnikom varno in atraktivno kolesarjenje v regiji.

V regiji je potrebno spodbuditi razvoj vrednot in načina življenja, ki bo omogočal udeležanje koncepta preventivnega varovanja in krepitev zdravja. Pri tem je potrebno ogroženim ciljnim skupinam nameniti posebno skrb. Omogočiti je potrebno boljšo dostopnost do zdravstvenih storitev, izboljšanje kakovosti zdravstvenega varstva, razvoj informacijsko-komunikacijske infrastrukture, zmanjševanje medregionalnih razlik v zdravju ter zdravstveno varstvo na domu. Z ukrepi za odpravljanje arhitekturnih ovir, odpravljanje komunikacijskih ovir bomo dvignili dostopnost tudi za ranljive skupine v regiji.

Spodbujali bomo čim-večje vključevanje mladih in odraslih v športne in rekreativne aktivnosti, v ta namen zagotovili povezovanje programov in organizacij, ki delujejo na športnem področju ter vzpostavili ustrezne infrastrukturne pogoje, ki bodo omogočali kvalitetno preživljanje prostega časa in razvoj vrhunskega športa v regiji. Z navedenim bomo prispevali tudi k razvoju turizma in prepoznavnosti regije. Razvoj kulturne in športne dejavnosti bo doprinesel k izboljšanju življenjskih pogojev in ustvarjanju prijaznega okolja za naseljevanje in delo ter h kreptivi regionalne identitete prebivalstva.

Prav tako bomo vnašali v okolje nove komunikacijske poti. Predvsem na obrobju bomo usposobili namenske prostore za te namene, povezane z drugimi funkcijami (razstavnimi prostori, informacijski centri, društveni centri).

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšana kvaliteta bivanja	Indeks staranja	113	100

KAZALNIKI:

- Varnost v cestnem prometu
- Potovalni čas
- Mobilnost prebivalstva (Modal split)
- Dostopnost do javne infrastrukture
- Dostopnost do javnih storitev
- Življenjska doba
- Kakovost življenja po mnenju prebivalcev

5.4.6.1 Razvoj prometne infrastrukture

Opis ukrepa:

Ukrep je namenjen razvoju prometne infrastrukture v regiji, ki je velikega pomena za razvoj regije, tako iz vidika ohranjanja poselitve kot razvoja gospodarskih in drugih dejavnosti.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšanje cestne prometne infrastrukture	Število km posodobljenih ali novo izgrajenih cest		200 km
2.	Zmanjšanje števila prometnih nesreč	Število prometnih nesreč	9051	8000

U13.1 - Izgradnja cestne prometne infrastrukture			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	44.343.594	9.690.792	61.509.459	0	113.843.845
ZGORNJE PODRAVJE			16.607.662	1.324.913	22.909.516	0	39.142.091
1	Izgradnja tangente med turističnim centrom Habakuk in Z obvoznico	Mestna občina Maribor	700.160	800.000	1.699.840		3.200.000

2	REKONSTRUKCIJA LOKALNE CESTE LC 203060 (Osek-Benedikt-Sv. Ana) Z IZGRADNJO KOLESARSKE POTI V DOLŽINI 7488 m	Občina Benedikt	400.000		1.014.360		1.414.360
3	CESTNA POVEZAVA: MARIBOR-ZG. DUPELEK-ZIMICA-JABLANCE-LENART; R3-710-SP.DUPELEK-KORENA-VOLIČINA-LENART-DESTRNIK; R3-710-SP.DUPELEK-DUPELEŠKI VRH-JABLANCE-LENART	OBČINA DUPELEK	1.200.000	499.875	2.050.125		3.750.000
4	IZGRADNJA CESTNE INFRASTRUKTURE	Občina Oplotnica	523.905		1.272.134		1.796.039
5	Obnova lokalnega cestnega omrežja	Občina Pesnica	4.200.000		2.800.000		7.000.000
6	Obnova LC Jarenina - Šentilj	Občina Pesnica	1.880.000		3.120.000		5.000.000
7	Rekonstrukcija občinskih cest	Občina Rače-Fram	500.750		751.125		1.251.875
8	Cesta Habidov jarek - Sp. Slemen - Bresternica	Občina Selnica ob Dravi	37.556	25.038	187.782		250.376
9	Izgradnja zahodne obvoznice	Občina Slov. Bistrica	2.000.000		2.000.000		4.000.000
10	Adaptacija in sanacija JP Selnica ob Muri-Zg. Velka	Občina Šentilj	422.509		704.181		1.126.690
11	Adaptacija in sanacija JP Zamarkova-Šentilj	Občina Šentilj	187.782		312.969		500.751
12	Ukrepi za zmanjševanje vsebnosti delcev (PM) v zraku	Zavod za varstvo okolja Mestne občine Maribor	200.000		502.000		702.000
13	Cestna povezava Puhova - Pariške komune	Mestna občina Maribor - komunalna direkcija	3.000.000		4.000.000		7.000.000
14	Rekonstrukcija 6 km ceste Kamnica-Morski jarek (Kungota)-Pesnica	Občina Kungota	255.000		1.445.000		
15	Pohorska cestna povezava	Občina Slov. Bistrica	300.000		500.000		800.000
16	Izgradnja krožišča s povezovalna cesto PC Bistrica - cona LIP	Občina Slov. Bistrica	800.000		550.000		1.350.000
SPODNJE PODRAVJE			25.358.212	4.844.879	19.498.663	0	49.701.754
1	Modernizacija Tovarniške ceste	občina Kidričevo	100.000	959.000	69.269		1.128.269
2	Izgradnja in obnova regionalnih cest	MO Ptuj	25.258.212	3.885.879	19.429.394		48.573.485
PRLEKIJA (ORMOŽ)			2.377.720	3.521.000	19.101.280	0	25.000.000
1	Modernizacija občinskih cest, javnih poti ter prometne in turistične signalizacije	Občine Prlekije	2.377.720	3.521.000	19.101.280	0	25.000.000

5.4.6.2 Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti

Opis ukrepa:

Trajnostno usmerjen prometni sistem povezuje najrazličnejše oblike prevoza. Ukrep podpira projekte za večjo uporabo okolju prijaznih prevoznih sredstev.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečati delež uporabnikov JPP	Delež potnikov JPP v Modal splitu	9%	15%
2.	Izboljšanje kolesarske infrastrukture	Dolžina novih kolesarskih poti	30 km	100 km

U 13.2 - Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	565.048	1.220.050	10.414.903	3.943.499	16.143.500
ZGORNJE PODRAVJE			395.048	300.050	9.664.903	3.643.499	14.003.500
1	UREDITEV SPREHAJALNE POTI OB DRAVI	Mestna občina Maribor - Komunalna direkcija	120.000		680.000		800.000
2	Kolesarske in rekreativne poti ob Dravi in primestju	Mestna občina Maribor - komunalna direkcija	150.000	200.000	1.650.000		2.000.000
3	Kolesarjenje po Slovenskih goricah	Občina Pesnica	24.998		35.003	2.999	63.000
4	Pesniška kolesarska pot	GRIN d.o.o.			6.000.000	3.640.500	9.640.500
5	PROMET PO REKI DRAVI	Mestna občina Maribor - komunalna direkcija	100.050	100.050	1.299.900		1.500.000
SPODNJE PODRAVJE			170.000	920.000	750.000	300.000	2.140.000
1	Ureditev nivojskega križanja z železnico	Občina Hajdina	70.000	280.000	350.000		700.000
2	Državna kolesarska pot	Občina Destnik	100.000	640.000	400.000	300.000	1.440.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.6.3 Zagotavljanje enakomerne kakovosti in dostopnosti zdravstvenih in socialnih storitev za vse prebivalce Podravja

Opis ukrepa:

V ta namen je potrebno preko regijskega telesa usklajevati podeljevanje koncesij zasebnikom na ravni lokalnih skupnosti. Preventivne zdravstvene storitve morajo biti dostopne vsem, zlasti prebivalcem nižjega socialnega statusa. Za boljšo in bolj ekonomično organiziranje reševalne službe je potrebno vzpostaviti regijski »dispečerski reševalni center«. Zaradi povečevanja deleža starejših občanov se kažejo potrebe po večjem številu domov za starejše s katerimi bomo zagotovili kvalitetne storitve tudi za starejšo populacijo.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih in socialnih storitev	Število novih ali posodobljenih zdravstvenih objektov, domov za starejše.	0	10

U 13.3 - Zagotavljanje enakomerne kakovosti in dostopnosti zdravstvenih in socialnih storitev za vse prebivalce Podravja			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	8.918.785	5.265.000	10.404.581	7.804.000	32.392.366
ZGORNJE PODRAVJE			6.893.785	0	8.114.581	334.000	15.342.366
1	Nadgradnja in prenova prostorov laboratorija	Mestna občina Maribor	1.336.000			334.000	1.670.000
2	Rekonstrukcija in novogradnja nad ambulanto TABOR	Mestna občina Maribor	1.336.000		2.004.000		3.340.000
3	Izgradnja "C" objekta	Mestna občina Maribor	2.504.000		3.756.000		6.260.000
4	Dograditev Zdravstvene postaje Nova vas	Mestna občina Maribor	1.050.000		700.000		1.750.000
5	Izgradnja zdravstvenega doma Šentilj	Občina Šentilj	367.745		654.621		1.022.366
6	Izgradnja doma starejših občanov	Občina Sveti Juri v Slov. Goricah	300.040		999.960		1.300.000
SPODNJE PODRAVJE			2.025.000	5.265.000	2.290.000	7.470.000	17.050.000
1	Zdravstveni dom Kidričevo	občina Kidričevo	250.000	750.000	600.000		1.600.000
2	Izgradnja DU	Občina Markovci	780.000	1.820.000			2.600.000
3	Dom starejših občanov v Majšperku	Občina Majšperk	350.000	100.000	550.000		1.000.000
4	DU Kidričevo	DU Ptuj		2.100.000			2.100.000
5	DSO	Občina Juršinci	500.000		530.000	7.470.000	8.500.000
6	Nakup zemljišča in izgradnja doma ostarelih	Občina Hajdina	120.000	480.000	600.000		1.200.000
7	Adaptacija in izgradnja doma za starejše in socialna stanovanja Rodni vrh	Občina Podlehnik	25.000	15.000	10.000		50.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.6.4 Promocija zdravja in zdravega načina življenja

Opis ukrepa:

Za povečanje osveščenosti prebivalstva o pomenu zdravja in zdravega načina življenja bomo v Podravju vzpostavili regijsko šolo promocije zdravja z interdisciplinarnim programom, namenjeno različnim strokovnim profilom, različnim starostnim skupinam prebivalcev in skupinam s posebnimi potrebami.

Prednostna področja dela na ravni primarnega zdravstva, v vrtcih, šolah, delovnih mestih, lokalnih skupnostih, nevladnih organizacij in dela medijev bodo: zdravstveno-vzgojno izobraževanje prebivalstva, zdrava prehrana in spodbujanje gibanja, zmanjšanje kajenja in spodbujanje nekajenja ter izboljšanje duševnega zdravja.

V ta namen je potrebno razviti in izvajati ustrezne programe osveščanja, informiranja in vzgajanja prebivalstva. Sodobni način življenja in dela povzročata »moderne bolezni«, zato je potrebno pripraviti programe »akutnih rešitev za akutne probleme« in programe zmanjšanja dejavnikov tveganja, prepoznavanja novih vzrokov za zmanjšanje zdravja in za njihovo preprečevanje.

Posebej pomembni so programi za mladino (osveščanje o posledicah kajenja, uporabe alkohola, cigaret, prepovedanih drog in spolne vzgoje) ter poskrbeti za prednostno financiranje preventivnih programov za otroke in mladino.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšanje možnosti za promocijo zdravega načina življenja	Število novih ustanov	0	3
2.	Povečanje osveščenosti prebivalstva o pomenu zdravja in zdravega načina življenja	Število novih programov	0	5

U 13.4 - Promocija programov za krepitev zdravja in zdravega načina življenja			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	10.000	320.008	1.824.972	857.050	3.012.030
ZGORNJE PODRAVJE			10.000	55.008	1.824.972	857.050	2.747.030
1	REGIONALNA ŠOLA ZDRAVEGA NAČINA ŽIVLJENJA	CENTER ZA INTERDISCIPLINARNE IN MULTIDISCIPLINARNE RAZISKAVE IN ŠTUDIJE UNIVERZE V MARIBORU			800.000	463.430	1.263.430
2	Ekološka hrana- brezskrbna prihodnost	KGZS-zavod Maribor			499.983	45.017	545.000
3	Zdravilni učinki podeželja	KGZS-zavod Maribor			300.004	114.996	415.000

4	Množični športni programi za občane in ostale	ZAVOD ZA PROMOCIJO ŠPORTA IN TURIZMA BODI ZRAVEN	10.000	5.000	75.000	62.900	152.900
5	Program zdrava zabava - bodi zraven	ZAVOD ZA PROMOCIJO ŠPORTA IN TURIZMA BODI ZRAVEN		50.008	149.985	170.707	370.700
SPODNJE PODRAVJE			0	265.000	0	0	265.000
1	Zdravo naprej!	Zdravstveni dom Ptuj		265.000			265.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.6.5 Izgradnja in obnova objektov primernih za izvajanje kulturnih dejavnosti

Številni objekti kulturne dediščine predstavljajo velik neizkoriščen potencial za razvoj kulturnih programov, ki temeljijo na lokalnih tradicijah in strukturalnih globalnih megatrendih. Njihova prihodnost je v prvi vrsti odvisna od njihove razvojne vloge pri oblikovanju vizije in strategije regionalnega razvoja. Že sedaj pa predstavljajo ne le pomembno zakladnico nepremične kulturne dediščine, ampak predvsem zelo ustrezno infrastrukturo za razvoj novih kulturnih programov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	spodbuditi razvoj kakovostne kulturne infrastrukture	Število novih ali obnovljenih kulturnih objektov	0	15
2.	spodbuditi vsebinske in programske revitalizacije kulturnih programov	Število novih kulturnih programov	0	10

U 13.5 - Izgradnja in obnova objektov primernih za izvajanje kulturnih dejavnosti			2007-2013 (vir: indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	11.871.598	13.097.726	49.508.035	8.185.939	82.661.298
ZGORNJE PODRAVJE			11.871.598	13.097.726	49.508.035	8.185.939	82.661.298
1	Hiša regij	Mestna občina Maribor	525.333	2.000.000	6.124.667	1.200.000	9.850.000
2	Hiša umetnosti	Mestna občina Maribor	1.193.120	2.052.162	7.255.470	500.000	11.000.752
3	Prenova kulturne cone Pekarna	Mestna občina Maribor	1.991.549	292.105	4.877.107	625.939	7.786.700
4	MREŽA KULTURNIH OBJEKTOV	OBČINA DUPELEK	300.000	200.000	300.000		800.000
5	SLOVENSKI MUZEJ NA PROSTEM	EVROPSKA HIŠA MARIBOR			4.500.000	1.500.000	6.000.000
6	Mariborska knjižnica - izgradnja nove osrednje in območne knjižnice	Mestna občina Maribor	1.509.891	960.000	5.464.021		7.933.912
7	Prenova odra velike dvorane Narodnega doma	Mestna občina Maribor	1.078.157	243.459			1.321.616
8	PRIZMA	MMC KIBLA/KID KIBLA	2.200.000	3.700.000	9.900.000	2.100.000	17.900.000
9	Izgradnja kulturnega doma s knjižnico v Oplotnici	Občina Oplotnica	73.548		416.770		488.318

10	Šola kulturnega in medijskega managementa	MMC KIBLA/KID KIBLA	2.700.000	3.250.000	9.620.000	2.000.000	17.570.000
11	ABCDE	MMC KIBLA/KID KIBLA	300.000	400.000	1.050.000	260.000	2.010.000
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.6.6 Zagotavljanje zadostno število, opremo in dostopnost športnih objektov v regiji

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	spodbuditi razvoj kakovostne športne infrastrukture	Število novih ali obnovljenih športnih objektov	0	10

U 13.6 - Zagotavljanje zadostno število, opremo in dostopnost športnih objektov v regiji			2007-2013 (viru indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	3.903.887	3.171.147	13.690.488	3.808.755	24.574.277
ZGORNJE PODRAVJE			2.763.514	2.531.147	3.554.488	702.755	9.551.904
1	OŠ Lovrenc na Pohorju - II. Faza - Izgradnja večnamenske telovadnice	Občina Lovrenc na Pohorju	244.695	611.738	774.868		1.631.301
2	Pokrit bazen v športno rekreacijskem centru s spremljajočimi prostori	Občina Ruše	2.093.371	202.387	607.171	652.053	3.554.982
3	Adaptacija šolske telovadnice	Občina Selnica ob Dravi	325.488	216.992	1.627.441		2.169.921
4	Izgradnja športno rekreacijskega centra s telovadnico	Občina Sveti Juri v Slov. Gorici	99.960	1.500.030	500.010		2.100.000
5	Izposojevalnica športne opreme	ZAVOD ZA PROMOCIJO ŠPORTA IN TURIZMA BODI ZRAVEN			44.998	50.702	95.700
SPODNJE PODRAVJE			1.140.373	640.000	10.136.000	3.106.000	15.022.373
1	Razvoj psihomotoričnih sposobnosti otrok	Športno društvo JUHUHU			706.000	706.000	1.412.000
2	Večnamenska dvorana v Spuhji	MO Ptuj	810.373		550.000		1.360.373
3	Mednarodni strelski center Gaj	INTER EXPO d.o.o.	300.000	500.000	8.800.000	2.400.000	12.000.000
4	Športni center Naraplje	Občina Majšperk	30.000	140.000	80.000		250.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.6.7 Izgradnja in obnova objektov primernih za izvajanje predšolske vzgoje

Opis ukrepa:

V celotni regiji Podravje je zaznana pomanjkanje ponudbe pri izvajanju predšolske vzgoje. Vzroke lahko iščemo v tendenci preseljevanje iz mest v primestna naselja, spremembah normativov za oblikovanje oddelkov, razpršeni poselitvi in še čem. V primestnih občinah je treba zagotoviti institucionalizirano varstvo za (povečano) število otrok, na nekaterih drugih, obrobni območjih pa je zagotovitev

zadostnega števila mest v vrtcih, ki imajo ustrezen kadrovski in bivanjski standard lahko učinkovito orodje za počasnejšo depopulacijo območja.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Zagotoviti razvoj kakovostne infrastrukture za predšolsko vzgojo	Število novih ali obnovljenih ter energetske varčnih objektov za izvajanje predšolske vzgoje	0	15

5.4.7 Razvoj kulture in ohranjanje kulturne dediščine

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Številni dokumenti pričajo o tem, da regija Podravje izstopa v mednarodnem okviru prav po izjemni koncentraciji kakovostne materialne in nematerialne kulturne dediščine, ki predstavlja neizkoriščen kulturni, dediščinski, gospodarski in promocijski potencial regije. Prav tako lahko na omenjenem območju najdemo tudi izjemno veliko število zgodovinskih osebnosti, ki so povezane s slovensko kulturo (umetniki, znanstveniki, teologi), številne prireditve in festivale povezane s kulturo in dediščinami, delujočih je veliko število dediščinskih in kulturnih institucij, ki pa so žal premalo vpete v razvoj, tako na ravni lokalnih skupnosti kot regije. Razvoj kulture in ohranjanje kulturne dediščine je soodvisen od razmaha turizma, kot enega izmed najpomembnejših sektorjev gospodarstva v regiji. Prihodnji razvoj regije bo tako v veliki meri odvisen prav od strateških partnerstev med turizmom in kulturno dediščino oz. med turističnim gospodarstvom ter dediščinskimi in kulturnimi institucijami, podjetji in društvi. Objekti kulturne dediščine (gradovi, dvorci, dediščinski objekti, trgi, mestna in vaška središča) so potrebni celostne vsebinske in programske revitalizacije in vpetosti v sooblikovanje turistične destinacije. Takšni predstavljajo velik neizkoriščen potencial z vidika turistične infrastrukture.

OPIS PROGRAMA:

Program spodbuja vzpostavljanje inventivnih in inovativnih strateških razvojnih partnerstev med nosilci turizma in varuhi kulturne dediščine v Podravju. Usmerjen je tako v oblikovanje partnerstev med turističnim gospodarstvom, dediščinskimi in kulturnimi institucijami, kot v programsko obnovo objektov kulturne dediščine za potrebe razvoja turizma. Prav tako izpostavlja pomen celostnega pristopa pri vključevanju vsebin s področja kulturne dediščine, tradicij in kultur v oblikovanje integralnih turističnih programov in proizvodov, kot tudi pri snovanju turistične destinacije. Program je usmerjen v vzpodbujanje podjetništva, ne samo na področju turizma, ampak tudi na področju kulturne dediščine (ustanavljanje družinskih podjetij in njihovo medsebojno programsko povezovanje / mreženje).

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Vzpostaviti strateško razvojno partnerstvo med varuhi kulturne dediščine in turističnim gospodarstvom	Število vzpostavljenih partnerstev med dediščinskimi institucijami, posamezniki in turističnim gospodarstvom	0	4
2.	Celostno revitalizirati objekte kulturne dediščine ter vzpostaviti kakovostno kulturno infrastrukturo za potrebe razvoja turizma	Vrednost realiziranih investicij v celostno obnovo infrastrukture na področju kulture in kulturne dediščine za potrebe razvoja turizma	*	
3.	Celostno revitalizirati mestna, trška in vaška središča kot centre regionalnega razvoja in krajinskih identitet	Vrednost realiziranih investicij v celostno obnovo infrastrukture na področju kulture in kulturne dediščine za potrebe razvoja turizma	*	
4.	Vključevati tradicije in kulturno dediščino v turistično ponudbo	Število novih inovativnih programov in vsebin pri vključevanju kulturne dediščine in kulture v turistično ponudbo	0	15

* Ni razpoložljivega podatka

5.4.7.1 Obnova objektov kulturne dediščine in razvoj kulturne infrastrukture

Opis ukrepa:

Številni objekti kulturne dediščine (gradovi, dvorci, muzeji, kmečke hiše itn.) predstavljajo velik neizkoriščen potencial za razvoj turističnih programov, ki temeljijo na lokalnih tradicijah in strukturalnih globalnih megatrendih. Njihova prihodnost je v prvi vrsti odvisna od njihove razvojne vloge pri oblikovanju vizije in strategije regionalnega razvoja. Že sedaj pa predstavljajo ne le pomembno zakladnico nepremične kulturne dediščine, ampak predvsem zelo ustrezno infrastrukturo za razvoj novih turističnih programov in proizvodov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Pospeševati mreženje kulturnih in dediščinskih vsebin kot osnovo za razvoj kakovostne turistične ponudbe	Število novih inovativnih programov in vsebin pri vključevanju kulturne dediščine in kulture v turistično ponudbo	0	15
2.	Spodbuditi razvoj kakovostne kulturne infrastrukture	Vrednost realiziranih investicij v celostno obnovo infrastrukture na področju kulture in kulturne dediščine za potrebe razvoja turizma	*	
3.	Spodbuditi vsebinske in programske revitalizacije kulturne dediščine	Število novih inovativnih programov in vsebin pri vključevanju kulturne dediščine in kulture v turistično ponudbo	0	15

U 14.1 - Obnova objektov kulturne dediščine in razvoj kulturne infrastrukture			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	16.804.454	13.093.424	56.641.589	5.523.050	92.062.517
ZGORNJE PODRAVJE			11.116.477	3.388.237	38.195.700	2.758.239	55.458.653
1	III. Faza prenove mariborskega gradu za program Pokrajinskega muzeja	Mestna občina Maribor		625.938	1.499.794		2.125.732
2	Izgradnja letnega avditorija, obnova "Treh bab"	Mestna občina Maribor	1.795.103		3.258.677		5.053.780
3	Obnova in adaptacija Minoritske cerkve in mansarde lutkovnega gledališča	Mestna občina Maribor	436.757		1.060.694		1.497.451
4	Obnova hiš Vojašniška ul 21, 23	Mestna občina Maribor	366.348		889.702		1.256.050
5	Obnova Sodnega stolpa in rekonstrukcija "Benetk"	Mestna občina Maribor	655.738	252.000	1.444.439		2.352.177
6	Obnova Žičkega dvorca in vzpostavitev Evropske orkestrske akademije	Mestna občina Maribor	2.516.325		6.111.075		8.627.400

7	Obnova Minoritskega samostana in izgradnja Lutkovnega gledališča Maribor	Mestna občina Maribor	1.439.071	1.438.500	6.988.387		9.865.958
8	OBNOVA NASKOVEGA DVORCA - REGIONALNI CENTER UMETNOSTI IN OBRTI	Mestna občina Maribor,	857.333		1.330.667	62.000	2.250.000
9	Prenova, adaptacija in rekonstrukcija Umetnostne galerije Maribor	Mestna občina Maribor	2.014.960	625.938	6.413.608		9.054.506
10	BÖLFENK- CENTER NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE	ZAVOD ZA TURIZEM MARIBOR	150.000	150.000	1.005.000	195.000	1.500.000
11	Rekonstrukcija in dograditev Kulturnega doma v Miklavžu na Dravskem polju	Občina Miklavž na Dravskem polju	249.984		401.016		651.000
12	Obnova objekta grad Rače	Občina Rače-Fram	250.375		375.563		625.938
13	Obnova samostana Dominikank Studence	Nadškofija Maribor			2.100.000	900.000	3.000.000
14	Ureditev razglednega stolpa in Stolnice Maribor	Stolna župnija Maribor			700.000	300.000	1.000.000
15	Center za ohranjanje fotografske dediščine Severovzhodne Slovenije	Umetnostna galerija Maribor	13.084	26.169	90.282	1.309	130.844
16	ART KOMPAS - digitalizacija stalne zbirke Umetnostne galerije Maribor	Umetnostna galerija Maribor	10.096	20.191	70.670		100.957
17	Sodobno informacijsko središče za vizualno umentost	Umetnostna galerija Maribor	35.898	35.898	167.523		239.319
18	Obnova baročnega dvorca Betnava	Nadškofija Maribor			1.599.990	500.010	2.100.000
19	SPOMINSKI PARK BETNAVA	Zavod evropski kulturni center Maribor			1.600.060	599.940	2.200.000
20	MUZEJ BETNAVA	Zavod evropski kulturni center Maribor			400.020	199.980	600.000
21	Obnova in revitalizacija graščine v Oplotnici	Občina Oplotnica	137.706	91.804	688.533		918.043
22	Kulturni center v Slovenski Bistrici	Občina Slov. Bistrica	187.699	121.799			309.498
SPODNJE PODRAVJE			3.384.610	9.254.357	14.896.466	2.371.421	29.906.854
1	Sanacija Dominikanskega samostana, postavitev regionalne arheološke zbirke in ureditev arheološko hortikulturnega parka Panorama	MO Ptuj	1.204.264	4.817.057	1.605.686	401.421	8.028.428
2	Celostna obnova Minoritskega samostana sv. Petra in Pavla v smeri razvoja kulture, izobraževanja in turizma	Minoritski samostan Sv. Petra in Pavla na Ptuj	250.000	300.000	900.000	550.000	2.000.000
3	Obnova grajske žitnice s spremijajočimi objekti	Pokrajinski muzej Ptuj	749.700	2.999.300	1.249.000		4.998.000
4	Celostna infrastruktura in programska ureditev Ptujске Gore kot regionalneg romarskega središča	Župnija Ptujсka Gora	637.000	393.000	2.857.500	520.000	4.407.500
5	Obrtna ulica na Ptuj	MO Ptuj	200.000	200.000	1.000.000	600.000	2.000.000
6	Revitalizacija gradu Borl		208.646		3.964.280		4.172.926
7	Ekstenzivni arheološki terenski pregledi	PJP d.o.o.	5.000	25.000	2.670.000	300.000	3.000.000
8	Arheološki park Hajdina	občina Hajdina	130.000	520.000	650.000		1.300.000

PRLEKIJA (ORMOŽ)			2.303.367	450.830	3.549.423	393.390	6.697.010
1	Kulturno konferenčni center Ormož	Občina Ormož	1.270.000		1.800.000		3.070.000
2	Obnova objektov kulturne dediščine na območju Prlekije (stara mestna in vaška jedra, kulturni spomeniki in sakralni objekti ter obnova kulturne dediščine podeželja)	Občine Prlekije	256.740	355.610	846.270	393.390	1.852.010
3	Postavitev muzejskih zbirk in razstavne infrastrukture na območju Prlekije	Občini Razkrižje, Veržej	73.620	95.220	68.160	0	237.000
4	Ureditev grajske pristave za potrebe etnografske in arheološke zbirke	Občina Ormož	703.007		834.993		1.538.000

5.4.7.2 Celostna revitalizacija mestnih in vaških središč

Opis ukrepa:

Razvoj podjetništva na področju turizma, gostinstva in kulturne dediščine je potrebno usmerjati in graditi na osnovah celostnih revitalizacij starih mestnih in vaških središč ter objektov kulturne dediščine. Celostne revitalizacije ne smejo temeljiti samo na spomeniško-varstvenih osnovah, kjer je v ospredju fizična prenova nepremične kulturne dediščine, fizična obnova mestnih in vaških središč, urbane in vaške opreme. Tovrstne prenove morajo primarno temeljiti na novih vsebinskih in programskih izhodiščih, ki predstavljajo osnovo za vse drugotne prenove. Celostne revitalizacije starih mestnih in vaških središč predstavljajo jedro krajinske in prostorske identitete regije, ki tvorijo možne zasnove za oblikovanje specializiranih blagovnih znamk, kot nosilk novih integralnih turističnih produktov.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Povečati obnovo mestnih in vaških središč	Vrednost realiziranih investicij v celostno obnovo infrastrukture na področju kulture in kulturne dediščine za potrebe razvoja turizma	*	
2.	Povečati povezovanja s turistično ponudbo regije	Število novih inovativnih programov in vsebin pri vključevanju kulturne dediščine in kulture v turistično ponudbo	0	15
3.	Ustvariti kakovostne pogoje za razvoj mestnega in podeželskega turizma s poudarkom na oblikovanju specializiranih tržnih znamk in novih integralnih turističnih produktov	Število novih inovativnih programov in vsebin pri vključevanju kulturne dediščine in kulture v turistično ponudbo	0	15

U 14.2 - Celostna revitalizacija mestnih in vaških središč			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	1.932.188	801.325	6.740.014	1.627.687	11.101.214
ZGORNJE PODRAVJE			1.932.188	801.325	6.740.014	1.627.687	11.101.214
1	Celostna revitalizacija vaškega središča v Oplotnici	Občina Oplotnica	25.038		141.879		166.917
2	Ureditev centra Sv. Ane (ureditev vaškega trga kot prireditvene in turistične infrastrukture)	Občina Sv. Ana	287.932		938.908	25.037	1.251.877
3	Ureditev trga na Zg. Velki	Občina Šentilj	817.893		851.277		1.669.170
4	RAČJI DVOR S KALVARIJO	ZAVOD ANTONA MARTINA SLOMŠKA	801.325	801.325	4.807.950	1.602.650	8.013.250
SPODNJE PODRAVJE			0	0	0	0	0
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.7.3 Razvoj kulturnih festivalov, etnografskih in drugih prireditev

Opis ukrepa:

Festivali kot mestni kulturni in turistični proizvod ter etnografske in druge prireditve na podeželju predstavljajo mednarodno primerljivo razvojno priložnost, element mestne in vaške atraktivnosti, odličen medij za oglaševanje in pozicioniranje mest in vasi v širšem slovenskem in evropskem prostoru. Kot integralni kulturni in turistični projekti povezujejo različne nosilce mestnega in vaškega razvoja ter s tem ustvarjajo odlično osnovo za regionalno povezovanje in komuniciranje tako kulturne in naravne dediščine kot sodobnih oblik umetniške ustvarjalnosti.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Spodbujati razvoj kulturno prireditvene dejavnosti, kot orodja za kulturni marketing, krepitev identitete ter povečanje prepoznavnosti regije	<ul style="list-style-type: none"> Število turistov Število turističnih nočitev 	<ul style="list-style-type: none"> 115.927 295.473 	<ul style="list-style-type: none"> 200.000 400.000
2.	Spodbujati mreženje nosilcev prireditev	Število vzpostavljenih mrež nosilcev prireditev	0	2
3.	Vzpostaviti partnerstvo med nosilci prireditev in turističnimi ponudniki z namenom vključevanja prireditev v oblikovanje atraktivnih integralnih turističnih produktov	Število organizacij za destinacijski marketing in management	0	1

U 14.3 - Razvoj kulturnih festivalov, etnografskih in drugih prireditev			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	576.635	10.609.028	10.672.305	826.432	22.684.400
ZGORNJE PODRAVJE			163.664	196.058	766.365	526.432	1.652.519
1	Otroški festival Štajerske	ZAVOD ANTONA MARTINA SLOMŠKA	29.000		203.000	58.000	290.000
2	migARTion	ZULK	8.002	12.000	41.999	17.467	79.468
3	ETNO VARIA	ZULK	38.768	38.768	232.610	77.537	387.683
4	MUSO-Mednarodni ustvarjalni studio	ZULK	47.887	95.773	65.773	239.433	448.866
5	Bistriški književni festival	Zavod za založniško in kulturno dejavnost Litera	40.007	49.517	222.983	133.995	446.502
SPODNJE PODRAVJE			412.971	10.412.970	9.905.940	300.000	21.031.881
1	Ptuj - kulturna prestolnica 2012	MO Ptuj	312.971	10.312.970	9.405.940		20.031.881
2	Karnevalska delavnica	MO Ptuj	100.000	100.000	500.000	300.000	1.000.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.7.4 Ohranjanje in razvoj identitet

Opis ukrepa:

Vsebinske in programske revitalizacije kulturne dediščine za potrebe razvoja turističnega gospodarstva in podjetništva so osnova za vzpostavitev razvojnega odnosa do tradicij in identitet, na osnovi katerih je potrebno iskati mednarodno primerljive alternative za lokalni in regionalni razvoj turističnega gospodarstva, za oblikovane regionalne dediščinsko – turistične destinacije, za oblikovanje integralnih turističnih proizvodov. Identiteta kot vez s sodobnostjo in kot temelj mednarodne turistične prepoznavnosti regije.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2005	Ciljna vrednost 2013
1.	Vzpostaviti razvojni odnos do tradicij in identitet	Število vzpostavljenih partnerstev med dediščinskimi institucijami, posamezniki in turističnim gospodarstvom	0	4
2.	Vključevati tradicije in identitete v načrtovanje turistične ponudbe	Število novih inovativnih programov in vsebin pri vključevanju kulturne dediščine in kulture v turistično ponudbo	0	15
3.	Spodbujati mreženje nosilcev na tradicijah in identitetah temelječe ponudbe	Število vzpostavljenih partnerstev med dediščinskimi institucijami, posamezniki in turističnim gospodarstvom	0	4
4.	Uporabiti tradicije in identitete za povečanje prepoznavnosti regije	<ul style="list-style-type: none">• Število turistov• Število turističnih nočitev	<ul style="list-style-type: none">• 115.927• 295.473	<ul style="list-style-type: none">• 200.000• 400.000

U 14.4 - Ohranjanje in razvoj identitet			2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
			OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE		NOSILEC	94.000	149.000	3.177.000	3.141.000	6.561.000
ZGORNJE PODRAVJE			0	0	500.000	2.400.000	2.900.000
1	USTVARJANJE INTEGRALNE REGIONALNE PREPOZNAVNOSTI IN IDENTITETE / TRAJNOSTNA REGIJA PODRAVJE	ECERS- Evropski center za etnične, regionalne in sociološke študije Univerze v Mariboru			500.000	400.000	900.000
2	VINSKA TRANSFERZALA PODRAVJA	VINAG, D. D.				2.000.000	2.000.000
SPODNJE PODRAVJE			94.000	149.000	2.677.000	741.000	3.661.000
1	Uvrstitev Spodnepodravške nematerialne dediščine v UNESCO-ov program	MO Ptuj	44.000		22.000		66.000
2	Regijski center za restavracijsko delo na področju lesa, za izdelavo tradicionalnega stavbnega pohištva in opreme ter razstavnih prostorov za promocijo tradicionalne in sodobne lesarske ustvarjalnosti	Žlahtič d.o.o.		114.000	2.290.000	521.000	2.925.000
3	Regijski center za promocijo in popularizacijo lokalnih tradicij, umetnosti in gospodarstva	Tovarna tradicij d.o.o.	50.000	35.000	365.000	220.000	670.000
PRLEKIJA (ORMOŽ)			0	0	0	0	0

5.4.9 Razvoj in revitalizacija urbanih središč

IZHODIŠČE PROGRAMA:

Mesta so centri različnih dejavnosti od gospodarskih, kulturnih, raziskovalnih, izobraževalnih... Večina delovnih mest je v mestih. Urbane aglomeracije pokrivajo večino potreb po stanovanjih, čeprav v zadnjih letih število družin, ki se seli izven mestnih območij, narašča. Posledice se kažejo v povečanih potrebah po mobilnosti, ki pa se zaradi slabše kakovosti javnega potniškega prometa giblje v smeri osebnega prometa. Zaradi mnogokrat slabo načrtovanega razvoja mestnih središč, le-ta izgubljajo na atraktivnosti in kakovosti življenja. Z gradnjo velikih nakupovalnih središč na obrobju, propadajo manjše trgovine in obrtne dejavnosti, vse več je zapuščenih prostorov, mestna središča tako v popoldanskem in večernem času dajejo videz zapuščenosti. Zaradi povečanega avtomobilskega prometa, dragih stanovanj, hrupa in onesnaženega zraka postajajo vse manj atraktivna za življenje mlajših družin z otroki.

OPIS PROGRAMA:

S programom bomo spodbujali partnerstvo med podjetji, znanstveno-izobraževalnimi institucijami, kulturnimi ustanovami, mestnim prebivalstvom in ostalimi zainteresiranimi skupinami in posamezniki. Spodbujali bomo vzpostavitev mrež za izmenjavo izkušenj in najboljših praks. Vzpostavili bomo dialog med delodajalci in nosilci izobraževanja ter zavodi za zaposlovanje. Z uvajanjem trajnostnih oblik prometa bomo izboljšali kvaliteto bivanja. Predvsem je potrebno dati prednost javnem potniškem prometu, kolesarjenju ter pešačenju.

Zap. št.	Cilj	Opis kazalnika	Izhodiščna vrednost 2004	Ciljna vrednost 2013
1.	Izboljšanje urbanističnega načrtovanja	Število novih urbanističnih projektov	0	5
2.	Zmanjšanje izseljevanja prebivalstva iz mestnih središč	Selitveni prirast	100	105

6 ANALIZA SKLADNOSTI RRP Z TEMELJNIMI RAZVOJNIMI DRŽAVNIMI DOKUMENTI

6.1 Analiza skladnosti RRP s Strategijo razvoja Slovenije

Prednostne naloge SRS	Ukrepi RRP Podravje
1. Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast	Razvoj podpornega okolja in izvajanje podpornih storitev za nova in mlada podjetja
	Promocija in spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnim skupinami (mladi, ženske, itd.)
	Razvoj in mreženje inkubatorjev
	Razvoj finančnih instrumentov za nova in mlada podjetja
	Razvoj turističnih destinacij in struktur za destinacijski marketing in management
	Oblikovanje integralnih turističnih produktov za mreženje naravne in kulturne dediščine ter tradicij območja
	Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture
2. Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta	Krepitev človeškega kapitala v gospodarskih subjektih
	Zagotovitev podpornega okolja ter promocija in uvajanje modelov odličnosti in drugih standardov in pristopov za dvig konkurenčnosti podjetij in organizacij
	Spodbujanje večjih vlaganj v RČV ter v formalne in neformalne oblike izobraževanja in usposabljanja zaposlenih
	Spodbujanje usklajevanja kakovostne ponudbe in povpraševanja na trgu dela
	Zagotavljanje svetovanja in motiviranja za karierno orientacijo na vseh ravneh
	Spodbujanje razvoja novih zaposlitvenih priložnosti in inovativnih projektov na področju trga dela ter spodbujanje mednarodne izmenjave dobrih praks
	Zagotavljanje enakomerne dostopa do vseživljenjskega učenja in svetovanja za učenje v regiji
	Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa
	Spodbujanje razvoja e-vsebin in programov izobraževanja ter usposabljanja
	Izboljšanje poznavanja in uporabe IKT za hitrejši razvoj (podjetij, zlasti MMSP in drugih organizacij)
3. Učinkovita in cenejša država	
4. Sodobna socialna država in večja zaposlenost	Spodbude za zaposlene, za katere obstaja večja verjetnost, da zaradi ekonomskih spremembe izgubijo zaposlitev
	Spodbujanje usklajevanja kakovostne ponudbe in povpraševanja na trgu dela
	Izboljšanje zaposlitvenih možnosti invalidov, težje zaposljivih oseb in drugih ranljivih skupin
	Spodbujanje hitrejšega vključevanja mladih v trg dela
	Spodbujanje razvoja novih zaposlitvenih priložnosti in inovativnih projektov na področju trga dela ter spodbujanje mednarodne izmenjave dobrih praks
	Spodbujanje zaposlovanja v socialno on socialno-varstvenih storitvah ter drugih storitvah v neprofitnem sektorju

	Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva
	Preprečevanje socialne izključenosti in neenakosti
	Zagotavljanje enakomerne kakovosti in dostopnosti zdravstvenih in socialnih storitev za vse prebivalce Podravja
	Zagotavljanje pogojev za izboljšanje socialnega varstva
5. Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja	Trajnostno prostorsko planiranje (zasnove prostorskega razvoja)
	Vzpostavljanje infrastrukture za ravnanje z odpadki
	Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod
	Zagotavljanje kakovostne in zdravstveno neoporečne pitne vode
	Upravljanje z vodami
	Trajnostna energija
	Izgradnja prometne infrastrukture
	Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti
	Zagotavljanje enakomerne kakovosti in dostopnosti zdravstvenih in socialnih storitev za vse prebivalce Podravja
	Zagotavljanje pogojev za izboljšanje socialnega varstva
	Obnova objektov kulturne dediščine in razvoj kulturne infrastrukture
	Celostna revitalizacija mestnih in vaških središč
	Razvoj kulturnih festivalov, etnografskih in drugih prireditev
	Ohranjanje in razvoj identitet

6.2 Analiza skladnosti RRP s Osrednjimi projekti Slovenije

Osrednji razvojno-investicijski projekti	Ukrepi RRP Podravje
1. Razvojna mreža Slovenije (gospodarska središča, znanje, nacionalna širokopasovna mreža)	Razvoj in mreženje inkubatorije Zagotavljanje in opremljanje zemljišč za različne cone ter privabljanje zasebnih naložb Krepitev človeškega kapitala v gospodarskih subjektih Zagotovitev podpornega okolja ter promocija in uvajanje modelov odličnosti in drugih standardov in pristopov za dvig konkurenčnosti podjetij in organizacij
2. Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov za razvoj storitev (športna in turistična infrastruktura)	Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture Obnova objektov kulturne dediščine in razvoj kulturne infrastrukture Celostna revitalizacija mestnih in vaških središč Razvoj kulturnih festivalov, etnografskih in drugih prireditev
3. Učinkovito upravljanje okolja (trajnostna mobilnost, trajnostna energija) 3.1. Energetski objekti (NEK II, TEŠ, ČHE Kozjak, omrežje, skladišče plina)	Ohranjanje in razvoj identitet Zagotavljanje kakovostne in zdravstveno neoporečne pitne vode
4. Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju (cestna in železniška prometna infrastruktura)	Trajnostna energija Izgradnja prometne infrastrukture
5. Institucionalna in administrativna usposobljenost (posodobitev zdravstva in pravosodja)	Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti

6.3 Analiza skladnosti RRP s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije

Cilji Strategija prostorskega razvoja Slovenije	Ukrepi RRP Podravje
Racionalen in učinkovit prostorski razvoj	Spodbujane razvojnih partnerstev, krepitev njihovih znanj in spretnosti ter podpora njihovim aktivnostim
	Razvoj turističnih destinacij in struktur za destinacijski marketing in management
	Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture
	Izgradnja in obnova osnovne infrastrukture
	Spodbujati kmetovanje in gozdarjenje v skladu z načeli trajnostnega upravljanja s prostorom in naravnimi viri
	Trajnostno prostorsko planiranje (zasnove prostorskega razvoja)
	Izgradnja cestne prometne infrastrukture
	Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti
Razvoj policentričnega omrežja mest in drugih naselij	Trajnostno prostorsko planiranje (zasnove prostorskega razvoja)
	Izgradnja cestne prometne infrastrukture
	Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti
	Razvoj in revitalizacija urbanih središč
Večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru	Zagotavljanje in opremljanje zemljišč za različne cone ter privabljanje zasebnih naložb
	Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture
	Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa
	Gradnja cenovno sprejemljivih stanovanj vseh kategorij
Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih mest	Zagotavljanje in opremljanje zemljišč za različne cone ter privabljanje zasebnih naložb
	Spodbujanje razvoja kakovostne turistične in športne infrastrukture
	Izgradnja in obnova osnovne infrastrukture
	Zagotavljanje kakovostne in zdravstveno neoporečne pitne vode
	Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa
	Izgradnja cestne prometne infrastrukture
	Obnova objektov kulturne dediščine in razvoj kulturne infrastrukture
	Celostna revitalizacija mestnih in vaških središč
Razvoj in revitalizacija urbanih središč	
Skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi	Izgradnja in obnova osnovne infrastrukture
	Trajnostno prostorsko planiranje (zasnove prostorskega razvoja)
	Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa
	Izgradnja cestne prometne infrastrukture
	Razvoj javnega potniškega prometa ter ostalih trajnostnih oblik mobilnosti
Medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij	Prestrukturiranje in modernizacija kmetijskega in gozdarskega sektorja
	Spodbujanje razvoja podjetništva na podeželju
	Dopolnilno izobraževanje in usposabljanje
	Spodbujati kmetovanje in gozdarjenje v skladu z načeli trajnostnega upravljanja s prostorom in naravnimi viri
	Spodbujanje razvoja IKT ter enakomernejšega dostopa
Povezanost infrastrukturnih omrežij z evropskimi infrastrukturnimi sistemi	
Preudarna raba naravnih virov	Spodbujati kmetovanje in gozdarjenje v skladu z načeli trajnostnega upravljanja s prostorom in naravnimi viri
	Zagotavljanje kakovostne in zdravstveno neoporečne pitne vode

	Trajnostna energija
Prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami	Upravljanje z vodami
Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti	Izgradnja in obnova objektov primernih za izvajanje kulturnih dejavnosti
	Obnova objektov kulturne dediščine in razvoj kulturne infrastrukture
	Razvoj kulturnih festivalov, etnografskih in drugih prireditev
	Ohranjanje in razvoj identitet
Ohranjanje narave	Ohranitev in krepitev biotske raznovrstnosti
Varstvo okolja	Vzpostavljanje infrastrukture za ravnanje z odpadki
	Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih vod

6.4 Analiza skladnosti RRP z Razvojnimi programi podeželja v Podravju

V statistični regiji Podravja obstaja 7 različnih programov razvoja podeželja, ki pokrivajo skoraj celotno regijo. Programi so nastajali v letu 2006 in so zelo različno strukturirani tako po vsebini kot obliki. Strateške usmeritve Razvojnih programov podeželja so zasnovane v skladu z usmeritvami Skupnosti na področju politike razvoja podeželja.

Posamezni ukrepi so finančno ocenjeni, vendar nimajo natančno razdeljenih virov financiranja, dinamike izvajanja ter opredeljenih nosilcev projektnih aktivnosti.

Posamezni programi imajo veliko število projektnih idej, ki so pogosto lokalnega značaja. Glede na veliko število programov ni skupnih večjih regionalnih projektov. V izvedbenem načrtu RRP za Podravje 2007 – 2009 načrtujemo skupno pripravo regionalnih projektov ter tako povezati posamezna področja.

Na zahtevo Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja smo znotraj II.prioritete Podjetnost, konkurenčnost in znanje za hitrejši razvoj, oblikovali poseben program: Celostni razvoj podeželja s povečanjem konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva, ki vsebuje 6 ukrepov. Ukrepi so zasnovani na osnovi usmeritev Skupnosti na področju politike razvoja podeželja ter Operativnega programa za Razvoj podeželja RS.

6.5 Nacionalni razvojni projekti v Podravju

	Naziv projekta	Skupaj Vrednost projekta v milijonih evrov	Čas		Proračun		Evropski viri	Zasebni viri
			Začetek	Zaključek	Proračun RS	Proračun občin in pokrajin		
1	Izgradnja gospodarskega središča OREH v Podravju	160	2007	2015	8	25	41	86
2	Zabavišni park Megalaxia	150	2008	2011	6		19	125
3	Univerzitetni klinični center Maribor	51	2008	2017	20		31	
4	Mreža centrov za urgentno medicino	78	2008	2012	25	22	31	
5	Modernizacija železniškega omrežja	8884	2008	2020	4044		398	4442
6	Dodatni avtocestni program	1362	2009	2020	890			472
7	Modernizacija električnega omrežja	103	2008	2012				103
8	Projekt CHE Kozjak	168	2007	2012				168

Izgradnja gospodarskega središča OREH v Podravju

Cilji projekta: izboljšati inovacijsko dejavnost in pospešiti rast novih in obstoječih tehnoloških in netehnoloških podjetij, povečati sodelovanje med podjetij in univerzami ter povečati domača in tuja vlaganja v Podravju.

Predmet projekta: podjetniški inkubator, univerzitetni inkubator; znanstveni park, tehnološki park, kopenski logistični center, visokošolski center, Center za obvladovanje lahkih in več-funkcionalnih materialov ALUREG – Slovenska Bistrica ter Industrijska cona v Ormožu.

Zabavišni park MEGALAXIA

Cilji projekta: ustvariti zabavišni sistem, ki bo nudil zabavo, vznemirjanje, sprostitvev in druženje ljudem iz vseh družbenih skupin in starosti: Hkrati pa se želi zagotoviti pestrejšo turistično ponudbo in prispevati k dvigu kakovosti turistične ponudbe na območju severovzhodne Slovenije.

Predmet projekta: izgradnja zabavišnega parka »Megalaxia, Hajdina pri Ptuj« in komplementarni razvojno-investicijski projekt »Gaja Terme Janežovci« na območju občine Destričnik

Univerzitetno klinični center Maribor

Cilji projekta: povečati učinkovitost zdravstvenih storitev ter zagotavljanje visoko izobraženih zdravstvenih strokovnjakov za potrebe Slovenije.

Mreža centrov za urgentno medicino

Predmet projekta: dograditev mreže urgentnih centrov po Sloveniji. Projekt obsega ureditev centrov za nujno medicinsko pomoč v kliničnih centih v Ljubljani in Mariboru ter v regionalnih bolnišnicah v Celju, Izoli, Jesenicah, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem Mestu in Slovenj Gradcu.

Modernizacija železniškega omrežja

Cilj projekta: zagotoviti Sloveniji obstanek med konkurenčnimi državami, saj bi slabšanje železniškega sistema zmanjšalo konkurenčne možnosti zaposlovanja slovenskega prebivalstva v prometno storitveni dejavnosti.

Predmet projekta: posodobitev in novogradnja na poteku železniške povezave V. koridorja Koper/Trst-Hodoš ter posodobitev in novogradnja na poteki železniške povezave X. koridorja.

Dodatni avtocestni program

Cilj projekta: izboljšanje zmogljivosti cestne mreže bo imelo neposredne gospodarske učinke pri uporabnikih, posredno pa bo omogočilo večjo konkurenčnost gospodarstva in ugodno vplivalo na regionalni razvoj

Predmet projekta: gradnja in dokončanje izgradnje posameznih odsekov avtocestnega križa. V Podravju izgraditev Phyrnske avtoceste (odsek Draženci-Gruškovje)

Modernizacija električnega omrežja

Cilj projekta: zagotoviti varnost in kakovost oskrbe z električno energijo.

Predmet projekta: v modernizacijo električnega omrežja je v Podravju vključen daljnovod Cirkovce-Pince.

Projekt ČHE Kozjak

Cilj projekta: povečati varno in kakovostno oskrbo z električno energijo

Predmet projekta: ČHE Kozjak

7 FINANČNI OKVIR ZA IZVAJANJE RRP

Po opravljenem prvem naboru identifikacije projektov v okviru priprave RRP za Podravje je ocenjena vrednost vseh projektov preko 3 mrd EUR, kar je glede na možne ocenjene realne vire močno precejšen znesek.

Projekti po prioritetah

I. Povezana, uspešna in prepoznavna regija

P 1 - Povezana, uspešna in prepoznavna regija	2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
	OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE	272.028	1.746.178	12.719.424	9.341.323	24.078.953
ZGORNJE PODRAVJE	199.788	1.722.298	9.635.888	1.356.678	12.914.652
SPODNJE PODRAVJE	0	0	2.979.656	7.984.645	10.964.301
PRLEKIJA (ORMOŽ)	72.240	23.880	103.880	0	200.000

II. Podjetnost, konkurenčnost in znanje za hitrejši razvoj

P 2 - Podjetnost, konkurenčnost in znanje za hitrejši razvoj	2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
	OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE	152.065.524	153.260.463	722.223.750	854.355.924	1.881.962.160
ZGORNJE PODRAVJE	69.114.413	64.850.744	439.450.836	448.133.247	1.021.549.239
SPODNJE PODRAVJE	78.792.746	84.361.882	272.369.456	403.601.687	839.182.271
PRLEKIJA (ORMOŽ)	4.158.365	4.047.837	10.403.458	2.620.990	21.230.650

III. Trajnostni razvoj

P 3 - Trajnostni razvoj	2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
	OBČINE	RS	EU	Ostalo	
PODRAVJE	219.880.604	177.242.375	757.840.457	210.357.768	1.363.619.205
ZGORNJE PODRAVJE	104.294.382	87.867.727	477.380.026	107.873.509	775.713.644
SPODNJE PODRAVJE	81.002.048	84.308.578	155.301.204	89.556.702	410.168.533
PRELEKIJA (ORMOŽ)	34.584.174	5.066.070	125.159.227	12.927.557	177.737.028

Projekti skupaj

PODRAVJE 2007-2013	2007-2013 (viri indikativno) v €				VREDNOST (€)
	OBČINE	RS	EU	Ostalo	
SKUPAJ	372.218.156	332.249.016	1.492.783.631	1.074.055.015	3.269.660.318
ZGORNJE PODRAVJE	173.608.583	154.440.769	926.466.750	557.363.434	1.810.177.535
SPODNJE PODRAVJE	159.794.794	168.670.460	430.650.316	501.143.034	1.260.315.105
PRLEKIJA (ORMOŽ)	38.814.779	9.137.787	135.666.565	15.548.547	199.167.678

Ocenjeni viri financiranja RRP Podravja 2007 - 2013

V pripravi RRP smo opredelili več virov financiranja:

- Občinski proračun (lastni viri)
- Sredstva EU in sredstva proračuna RS
- Ostali viri (zasebni)

Tabela 70: Pregled investicijskih prihodkov in odhodkov po občinah v letu 2005

Zap. št.	OBČINA	INVESTICIJSKI ODHODKI		PRIHODKI	
		SIT (v tisočih)	EUR	SIT (v tisočih)	EUR
ZGORNJE PODRAVJE					
1.	BENEDIKT	199.828	833.869	422.801	1.764.319
2.	CERKVENJAK	97.766	407.970	266.701	1.112.922
3.	DUPLEK	156.015	651.039	809.427	3.377.679
4.	HOČE - SLIVNICA	231.025	964.050	1.414.198	5.901.344
5.	KUNGOTA	54.666	228.117	582.644	2.431.330
6.	LENART	906.064	3.780.938	1.885.810	7.869.346
7.	LOVRENC NA POHORJU	419.661	1.751.214	575.819	2.402.850
8.	MESTNA OBČINA MARIBOR	1.651.836	6.892.989	18.396.513	76.767.288
9.	MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	431.820	1.801.953	882.311	3.681.819
10.	OPLOTNICA	121.812	508.312	487.534	2.034.443
11.	PESNICA	403.139	1.682.269	1.314.444	5.485.078
12.	RAČE - FRAM	161.094	672.233	900.016	3.755.700
13.	RUŠE	246.980	1.030.629	1.221.728	5.098.181
14.	SELNICA OB DRAVI	46.803	195.305	575.254	2.400.492
15.	SLOVENSKA BISTRICA	2.048.559	8.548.485	4.458.053	18.603.126
16.	STARŠE	124.375	519.008	617.266	2.575.805
17.	SVETA ANA	49.723	207.490	318.627	1.329.606
18.	ŠENTILJ	807.075	3.367.864	1.377.767	5.749.320
	SKUPAJ	8.158.241	34.043.737	36.506.913	152.340.649
SPODNJE PODRAVJE					
1.	DESTRNIK	140.794	587.523	387.411	1.616.637
2.	DORNAVA	167.733	699.939	368.119	1.536.133
3.	GORIŠNICA	423.487	1.767.180	828.330	3.456.559
4.	HAJDINA	86.375	360.436	452.531	1.888.378
5.	JURŠINCI	97.595	407.257	273.456	1.141.112
6.	KIDRIČEVO	352.700	1.471.791	998.609	4.167.122
7.	MAJŠPERK	1.110.807	4.635.315	1.162.307	4.850.221
8.	MARKOVCI	255.166	1.064.789	647.778	2.703.130
9.	PODLEHNIK	42.043	175.442	452.834	1.889.644
10.	MESTNA OBČINA PTUJ	809.185	3.376.669	4.504.817	18.798.268
11.	SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	241.038	1.005.834	330.131	1.377.612
12.	TRNOVSKA VAS	258.329	1.077.988	344.010	1.435.528
13.	VIDEM	152.020	634.368	705.749	2.945.038
14.	ZAVRČ	87.458	364.956	247.202	1.031.556
15.	ŽETALE	361.807	1.509.792	303.453	1.266.286
	SKUPAJ	4.586.537	19.139.280	12.006.737	50.103.224

PRLEKIJA					
1.	ORMOŽ	729.885	3.045.756	2.924.900	12.205.391
	SKUPAJ	729.885	3.045.756	2.924.900	12.205.391
	KONZORCIJ	8.158.241	34.043.737	36.506.913	152.340.649
	SPODNEJ PODRAVJE	4.586.537	19.139.280	12.006.737	50.103.224
	PRLEKIJA	729.885	3.045.756	2.924.900	12.205.391
	SKUPAJ	13.474.663	56.228.773	51.438.550	214.649.264

Če primerjamo ocenjene vrednosti projektov v vseh treh prioritetah RRP in ocene potencialnih virov se pokaže, da potrebe močno presegajo razpoložljiva sredstva tako pri lastnih virih kot tudi ostalih. Delež ocenjenega sofinanciranja izvedbe RRP iz občinskih proračunov znaša 11,7% oz. cca. 345 mio €. Investicijski odhodki občin v letu 2005 so znašali 56 mio €. Za sofinanciranje predlaganih projektov v RRP pa bi morale zagotoviti letno okvirno 51,5 mio €, kar pomeni večina vseh sredstev za investicije. Ocenjujemo, da občine tako velikih sredstev niso sposobne zagotavljati za sofinanciranje predlaganih projektov. Največji predviden vir sofinanciranja so sredstva EU in državnega proračuna in sicer v višini 1.85 mrd €, kar v deležih pomeni skoraj polovico vseh potrebnih sredstev. Poleg teh dveh virov so predvidena še sredstva iz zasebnih virov ter kreditov v višini slabe milijarde €.

7.1 Indikativna ocenjena alokacija sredstev po virih za Podravje

Tabela 71: Prikaz vseh virov v naslednjem programskem obdobju

	Kohezijski sklad	Evropski sklad za regionalni razvoj	Evropski socialni sklad	Sklad za razvoj podeželja	Sklad za ribištvo	Skupaj
Sredstva EU	1.236	1.848	645	803	19	4.551
Nacionalna udeležba	218	326	114	243	6	907
Skupaj	1.454	2.174	759	1046	25	5.458

Tabela 72: Indikativna ocena možnih finančnih virov za Podravje

	2007-2013 (mio €)	Letna alokacija (mio €)	Delež lastnega sofinan.	Lastni viri 2007-2013	Lastni viri - letno	Skupaj viri
ESRR Regionalne spodbude	134,00	19,14	25%	33,5	4,78	167,50
Kohezija	40,00	5,71	15%	6,00	0,86	46,00
ESRR	160,48	22,93	25%	40,12	5,73	200,60
ESS	103,20	14,74	25%	25,80	3,69	129,00
Sklad za razvoj podeželja	128,48	18,35	25%	32,12	4,59	160,60
SKUPAJ REGIJA	566,16	89,87		137,54	19,65	703,70

Indikativna alokacija sredstev za regionalne Spodbude Podravske razvojne regije

Državni razvojni program indikativno opredeljuje programska sredstva za realizacijo ključnih regionalnih razvojnih projektov, ki se morajo dopolnjevati z nacionalnimi projekti RRP. Za Podravsko regijo znaša alokacija sredstev za celotno obdobje 134 milijonov € oz. 19,4 milijona € na leto. Glede na alokacijo sredstev bo potrebno zagotoviti iz lastnih sredstev cca. 33,5 mio € oz. 4,8 mio € letno. V primeru, da DDV ne bo upravičen strošek se lasten delež sofinanciranja poveča za cca. 27 mio €, kar skupaj znaša preko 60 mio € oz. 8,6 milijona € letno. To pomeni, da bi morale občine iz investicijskega dela proračuna za sofinanciranje nameniti 15% sredstev.

Iz kohezijskega sklada lahko pričakujemo cca. 40 mio € za celotno obdobje. Glede na potrebe je sredstev občutno premalo kar pomeni, da regija morala določiti prioritete projekte s katerimi kandidira na sredstva iz omenjenega sklada.

Ocenjujemo, da Podravska razvojna regija v optimistični varianti v naslednjem programskem obdobju računa na cca. 570 mio € sredstev iz EU in RS. Če k temu dodamo lastna sredstva v višini cca. 140 mio € dobimo 710 mio € sredstev za sofinanciranje projektov, kar je bistveno manj kot je ocenjena vrednost projektov v RRP (3 mlrd €). Če k omenjenim sredstvom dodamo še cca. 600 mio € zasebnih sredstev je lahko vrednost celotnega programa RRP 1,3 mlrd €. To pomeni 43% od potrebnih oz. načrtovanih sredstev.

8 TERITORIALNO SODELOVANJE: PODRAVJE 2007 – 13

8.1 Namen in cilji teritorialnega sodelovanja

Načrtovanje in izvajanje ukrepov teritorialnega sodelovanja v Podravju ima dva cilja: 1. doseči mednarodno prepoznavnost Podravja in 2. pospešiti razvoj obmejnega območja.

Strukturiranje teritorialnega sodelovanja Podravja poteka na treh stebrih: čezmejno sodelovanje, medregionalno sodelovanje in transnacionalno sodelovanje. V prvem stebri se kot največja priložnost, tako z vidika prednosti kot historijata sodelovanja, kaže čezmejno sodelovanje z Avstrijo, medtem ko je v primeru sodelovanja s sosednjo Hrvaško in deloma Madžarsko potrebno preiti fazo prepoznavanja in identifikacije priložnosti v operacionalizacijo in nadgradnjo sodelovanja, z namenom zagotavljanja dodane vrednosti, ki jo (lahko) prinese takšno sodelovanje.

Poudarki Podravja 2007-13:

1. širitev območja povezovanja iz samega centra regije v obmejni pas in 2. vključitev širše mreže potencialnih partnerjev iz celotne podravske regije; 3. zagotovitev sodelovanje različnih ciljnih skupin, predvsem nevladnega in neprofitnega sektorja ter 4. okrepitev povezovanja med Podravjem in slovensko manjšino na A – Štajerskem in A – Koroškem.

Predlagani podporni mehanizem za vse teritorialne programe v Podravju:

- priprava centralne baze podatkov o projektih, ki se izvajajo v regiji, in ki so sofinancirani iz naslova kohezije;

- izvajanje aktivne politike povezovanja občin in drugih deležnikov regionalnega razvoja v večje (vsebinsko in finančno) projekte teritorialnega sodelovanja.

Kot izhaja iz evropskih strategij (tako lizbonske: konkurenčno gospodarstvo; kot Goeteburške: trajnostno upravljanje z okoljem), **so prioritete čezmejnega sodelovanja:** razvoj čezmejnih gospodarskih, socialnih in okoljskih dejavnosti (spodbujanje podjetništva, zlasti MSP, turizma, kulture in čezmejne trgovine; spodbujanje in izboljšanje varovanja in upravljanja naravnih in kulturnih virov ter preprečevanje tveganj; podpiranje povezav med mesti in podeželjem; povečanje dostopnosti – transport, informacijska družba, ravnanje z vodami, odpadki in energijo); razvoj sodelovanja, zmogljivosti in skupne uporabe infrastrukture – npr. v zdravstvu, kulturi, turizmu in izobraževanju.

Novost v čezmejnem sodelovanju predstavlja predvsem načelo t.i. vodilnega partnerja in zahteva po izpolnjevanju vsaj dveh izmed štirih kriterijev: 1. skupni razvoj projekta; 2. skupna izvedba projekta; 3. skupno osebje; 4. skupno financiranje projekta.

8.2 Historiat čezmejnega sodelovanja 1995 - 2006

Podravje se aktivno vključuje v programe čezmejnega sodelovanja od leta 1995 naprej, ko je s svojim obmejnem, dvajsetkilometriskim pasom aktivno sodelovalo v Phare čezmejnem programu med Avstrijo in Slovenijo. V skladu z novo zakonodajo, ki ureja izvajanje kohezijske politike v Evropski uniji, so čezmejni programi (skupaj z medregionalnimi in transnacionalnimi) postali del t.i. Cilja 3, teritorialno sodelovanje.

Podravje, kot mejna statistična regija bo tako v obdobju 2007 – 2013 sodelovalo v čezmejnem programu z Avstrijo, v čezmejnem programu s Hrvaško (instrument IPA), posamezne institucije pa lahko v vlogi partnerja sodelujejo tudi v programu z Madžarsko.

8.2.1 Čezmejno sodelovanje Podravje – A Štajerska

Obdobja čezmejnega sodelovanja, predvsem s sosednjo Avstrijo, lahko opredelimo kot:

- 1995 – 99 obdobje »učjenja in identifikacije« (partnerjev, njihovih potencialov, struktur in ciljev na eni ter izvajanja projektnega cikla ter posameznih veščin projektnega managementa na drugi strani).
- Obdobje od 2000 – 2006 pomeni nadaljnji korak v oblikovanju skupnega programa, pripravljen je bil prvi Skupni programski dokument; v letu 2000 je Skupni upravni odbor prvič potrdil s slovenske strani predlagane projekte, med njimi tudi dva, ki sta zaznamovala čezmejno sodelovanje v Podravju: 1. Projekt Na poti v EU (sestavljen iz treh delov Obnove Centra za razvoj človeških virov (Pobreška c. 20, Maribor), storitvene pogodbe Na poti v EU (GZS OE MB) in 2. Sklad za male projekte. Podravje je bilo pri kandidaturi in črpanju sredstev uspešno tudi v naslednjih programskih letih, tako v okviru donacijske sheme Čezmejna regija na poti digitalizacije 2002 (64% od 2.45 mil EUR sredstev je bilo alociranih v Podravje) kot tudi v okviru Biodiverzitete (ca. 23% od 2.49 mio EUR sredstev je bilo alociranih v Podravje) in vsakoletnega Sklada za male projekte.
- Maj 2004, vstop Slovenije v EU, pomeni hkrati spremembo finančnega vira čezmejnega sodelovanja, saj Phare sredstva nadomestijo sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj, natančneje Programa pobude Skupnosti INTERREG IIIA (v nadaljevanju PPS IIIA), kot tudi dopolnitev Skupnega programskega dokumenta (spremenjen izvedbeni mehanizem in upravljanje programa v RS). To obdobje bi lahko označili kot obdobje »priključitve in integracije«. Temeljni cilj čezmejnega sodelovanja je bil pripraviti obmejne regije na učinkovito izrabo priložnosti, ki jih je ponujala širitev EU. Prioritete sodelovanja: **Gospodarsko sodelovanje** (gospodarski razvoj; turizem; ruralni razvoj); **Človeški viri in regionalno sodelovanje** (razvoj človeških virov, trg dela; regionalno sodelovanje; sodelovanje na področju izobraževanja in kulture); **Trajnostni prostorski razvoj** (prostorski razvoj in promet; trajnostni razvoj naravnih danosti; okoljsko in energetska upravljanje). Pri kandidiranju za sredstva 1. javnega razpisa PPS IIIA Slovenija – Avstrija je bilo Podravje po številu vlog na 1. mestu (38%), prav tako po številu odobrenih projektov (40%) in po odobrenih sredstvih (47%, v višini 317 mio SIT); za 2. javni razpis še podatki žal niso bili objavljeni, po neuradnih podatkih je Podravje v izbranih 25 projektih udeleženo s petimi, sofinancirani pa bodo v višini ca. 765.000 EUR. Podravje izstopa po udeležbi na prioriteti: gospodarsko sodelovanje (Štajerski tehnološki park, IRP, MRA), turizem (Zavod za turizem MB, CIMRS-ZIRRUM), ruralnem razvoju (KGZS MB), kulturi (MKC), regionalnem sodelovanju (MRA, Evroregija), okolju (CKFF, Letalski center MB), obnovljivih virih (MOM, MRA). Glede na prijavitelje in partnerje v projektih čezmejnega sodelovanja od 1995 do 2006 je moč ugotoviti: 1. da so prijavitelji skoncentrirani v občini Maribor; 2. da so po svoji strukturi: občine, javni in privatni zavodi ter t.i. neprofitni d.o.o. in 3. da prijavitelji v večini primerov predstavljajo t.i. posrednike (med javnim in privatnim sektorjem); 3. da se privatni sektor pojavlja kot ciljna skupina posameznega projekta. Iz navedenega sledi, da je v novi finančni perspektivi (2007-13) potrebno: 1. širiti območje povezovanja iz samega centra regije v obmejni pas in 2. vključiti širšo mrežo potencialnih partnerjev iz celotne podravske regije; 3. zagotoviti sodelovanje različnih ciljnih skupin, predvsem nevladnega in neprofitnega sektorja ter 4. okrepiti povezovanje med Podravjem in slovensko manjšino na A – Štajerskem in A – Koroškem.

8.2.1.1 Programiranje 2007-2013 Podravje – avstrijska Štajerska in Koroška

Za obdobje 2007-13 je potekalo programiranje čezmejnega sodelovanja na območju statističnih regij Podravja, Pomurja, Savinjske in Koroške v okviru projekta Evroregija SV Slovenija – A Štajerska,

katerega jedro predstavljajo regionalne razvojne agencije statističnih regij. Nabor projektnih predlogov je bil usklajen na bilateralnih delovnih skupinah in posredovan na državno raven.

Pri načrtovanju prihodnjega sodelovanja se je izkazalo, da so prioritete čezmejnega sodelovanja predvsem v:

- **vzpostavitvi in/ali nadgradnji institucionalnih, čezsektorskih in znanstvenih mrež**
- **vzpostavitvi in/ali nadgradnji trajnostnega sodelovanja med obema državama**
- **upoštevanju endogenih potencialov udeleženih regij.**

Glede na absorpcijsko sposobnost je težišče sodelovanja 2007 – 13 osredotočeno na naslednje prednostne naloge:

1. konkurenčnost, znanje in gospodarsko sodelovanje: razvoj malih in srednje velikih podjetij; turizem; znanje za razvoj gospodarstva, tematska prednostna področja;
2. trajnostni in uravnotežen razvoj: upravljanje z naravnimi viri; okolje in energija; razvoj naselij in regionalni razvoj; socialni in kulturni razvoj;

Za čezmejno sodelovanje med Podravjem in A – Štajersko, je pripravljen tudi nabor idej, ki so predstavljena v nadaljevanju:

GOSPODARSTVO:

- kooperacijska srečanja / prenos modelov dobrih praks
- krepitev čezmejnih interaktivnih struktur B2B in B2C
- razvoj čezmejnih grozdov in mrež
- vzpostavitev mehanizmov sodelovanja: slo-at tehnološke platforme
- nastopi na tretjih trgih

TURIZEM:

- razvoj skupne turistične destinacije
- razvoj skupnega marketinškega pristopa za nastop na notranjem trgu EU
- prenos modelov dobrih praks na področju izobraževanja in usposabljanja za potrebe turizma
- eko-turizem (naravi prijazen turizem, turizem v varovanih območjih, naravnih parkih)
- turizem in kulturna dediščina
- poenotenje turistične informacijske in rezervacijske infrastrukture

KULTURA in e-KULTURA:

- Kulturna dediščina: varstvo, prenova in razvoj premične in nepremične dediščine
- Sodobne ustvarjalnosti: intermedijske umetnosti, uprizoritvene umetnosti, glasbene umetnosti, vizualne umetnosti, knjižnična dejavnost, knjiga
- Mediji (radio, televizija, film, časopisno založništvo)
- Ustvarjalnost narodnih skupnosti, romske skupnosti, manjšinske etnične skupnosti in priseljenci ter gibalno in senzorno ovirani invalidi
- Slovenski jezik

RURALNI RAZVOJ:

- biološko in organsko kmetijstvo
- skupni ukrepi osveščanja in pospeševanja bio in organskega kmetijstva
- razvoj skupnih blagovnih znamk in trženja bio in organskih proizvodov
- trajnostni razvoj podeželja

ČLOVEŠKI VIRI:

- mreženje institucij na področju trga dela
- povezovanje izobraževalnih institucij – javnih mrež (od vrtcev do univerze)
- vseživljenjsko učenje

OKOLJE IN VARSTVO NARAVE:

- zaščita in upravljanje z vodnimi viri
- naravni parki
- Natura 2000 in upravljanje kulturne krajine
- obnovljivi viri energije

BILATERALNE STRUKTURE:

- Evroregija SV Slovenija in Sklad za male projekte kot instrument povezovanja manjšin, ne vladnih in neprofitnih iniciativ.

INFORMACIJSKA DRUŽBA

- Informacijsko-komunikacijske tehnologije: razvoj optičnih mrež na ruralnem območju
- E-vsebine v okviru drugih prednostnih nalog (npr. e-izobraževanje; e-kultura; e-mesta – info točke ipd.)

Priprava čezmejnih projektnih predlogov, iskanje potencialnih partnerjev in iskanje primernih virov, poteka v okviru Evroregije SV Slovenija – avstrijska Štajerska (www.evroregija.net).

8.2.2 Čezmejno sodelovanje Podravje – Hrvaška (Cilj 3, IPA)

Čezmejno sodelovanje s sosednjo Hrvaško se je v obdobju 2004-06 izvajalo s pomočjo Sosedskega programa Slovenija – Madžarska – Hrvaška, in sicer v okviru **dveh prednostnih nalog**: Ekonomske in socialne kohezije in razvoj človeških virov (z ukrepi: skupni gospodarski prostor, skupni razvoj človeških virov in skupni turistični in kulturni prostor) ter trajnostni razvoj (z ukrepi: trajnostna raba naravnih virov in varstvo okolja; varstvo narave; dostopnost).

Po javno dostopnih podatkih je v okviru 1. javnega razpisa Sosedskega programa, Podravje soudeleženo s projekti iz obeh prioritet, izvedba projektov pa se razširja tudi na Spodnje Podravje, kar je logična posledica bližine Hrvaške meje in proaktivne vloge znanstveno-raziskovalne središča na Ptujju. **Skupni gospodarski prostor**: CROSBOR&D (IRP), STRONGER TOGETHER (ZRC Bistra Ptuj), **Skupni turistični in kulturni prostor**: BASTION (MOM), Via URBIUM (Zavod za turizem MB), **Trajnostni razvoj naravnih virov in varovanje narave** EKOPLAN (ZRC Bistra Ptuj). Predvidena sredstva za izvedbo navedenih projektov: približno 285 mio SIT.

Čeprav za obdobje 2004-06 lahko trdimo, da je predvsem obdobje identifikacije in spoznavanja prekomejnih partnerjev, pa je v obdobju 2007-13 moč pričakovati uspešno sodelovanje na identificiranih področjih s strani države:

- **Konkurenčno gospodarstvo**
 - turizem in razvoj podeželja
 - razvoj podjetništva
- **Trajnostno upravljanje in razvoj**
 - - varstvo narave, kulture in trajnostni razvoj, varstvo okolja,
- **Sobivanje na zunanji meji EU**

- - ukrepi čezmejnega sodelovanja in izmenjava izkušenj

8.2.3 Čezmejno sodelovanje Podravje – Madžarska (Cilj 3)

Podravje lahko izjemoma sodeluje v čezmejnem programu z R Madžarsko, in sicer pod pogojem, da v Prekmurju ni ustreznih partnerjev (npr. univerze ipd.). Ob tem je nujno opozoriti, da se vpliv izvajanja aktivnosti ne širi na Podravje temveč ostaja v območju sodelovanja: Pomurje, Železna županija in Županija Zala. Seveda pa se lahko podravske institucije pojavljajo kot izvajalci posameznih aktivnosti določenih projektov (v skladu s kriteriji programa).

8.3 Medregionalno sodelovanje

Cilj medregionalnega sodelovanja v EU: okrepitev učinkovitosti regionalne politike s pomočjo medregionalnega sodelovanja.

Za sodelovanje v drugem stebru, medregionalno sodelovanje, bo Podravje učinkovito zgolj, če bodo nosilne razvojne institucije, ob ustrezni politični podpori, združile različne deležnike v projektih v večje in zato prodornejše projektne mreže. Glede na to, da še operativni programi za medregionalno sodelovanje niso bili potrjeni, obstajajo pa delni podatki o predvidenih temah, je moč ugotoviti, da zasledujejo tako lizbonsko kot goetheburško strategijo, ki ju zasleduje tudi regionalni razvojni program Podravja. Med t.i. tematskimi programi, kjer sta prednostni nalogi: 1. na inovacijah in na znanju temelječe gospodarstvo (inovativnost, raziskave in razvoj tehnologije, razvoj podjetništva in MSP, Informacijska družba, zaposlovanje, človeški kapital in izobraževanje) in 2. okolje in zaščita okolja pred nesrečami (naravna in tehnološka tveganja; upravljanje z vodami; upravljanje z odpadki, biodiverziteti in ohranjanje naravne dediščine, energija in trajnostni javni prevoz, kulturna dediščina).

Velja opozoriti, da je uspešnost podravske regije v okviru medregionalnega sodelovanja odvisna od priprave, razvoja in konsenza o skupnem pojavljanju različnih institucij na mednarodnih razpisih.

8.4 Transnacionalno sodelovanje

Prioritete transnacionalnega sodelovanja: oblikovanje in razvoj transnacionalnega sodelovanja (inovacije; okolje; dostopnost; trajnostni urbani razvoj)

V nadaljevanju so navedene prednostne naloge posameznih transnacionalnih programov v katere se lahko vključuje tudi Podravje.

V OP Območje Jugovzhodne Evrope so predvidene prioritete: inovativnost, dostopnost, trajnostni razvoj mest in okolje.

V OP Centralno Vzhodno območje so prednostne naloge: omogočanje in vzpodbujanje inovacij v Srednji Evropi; izboljšanje dostopnosti na območju Srednje Evrope ter znotraj tega območja; trajnostna raba okolja; spodbujanje konkurenčnosti in atraktivnosti mest in regij.

V OP Mediteran so prednostne naloge: 1. podpora inovacijam in gospodarskemu razvoju z namenom izboljšanja konkurenčnosti Mediteranskega območja; 2. zmanjšanje vpliva človeških dejavnosti na

okolje, varovanje naravnih virov in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izboljšanje dostopnosti s spodbujanjem rabe trajnostnih transporth sistemov; spodbujanje trajnostnega razvoja mest (urbanih območij).

OP Območje Alp II postavlja naslednje prednostne naloge: 1. konkurenčnost in privlačnost alpske regije; 2. dostopnost in komunikacija; 3. okolje in zaščita pred okoljskim tveganjem.

9 INFORMIRANJE IN OBVEŠČANJE JAVNOSTI

Za informiranje in obveščanje javnosti bo skrbela Mariborska razvojna agencija. Pri tem bo upoštevala tudi Uredbo Komisije (ES) št. 1159/2000 z dne 30. maja 2000 o ukrepih za informiranje in obveščanje javnosti, ki jih izvajajo države članice v zvezi s finančno pomočjo iz strukturnih skladov.

Cilji informiranja in komuniciranja z javnostmi

- Prispevati k osveščenosti javnosti o vlogi EU v okviru regionalnega razvoja v Sloveniji preko možnosti pridobivanja finančne pomoči iz Strukturnih skladov ter s širjenjem dobrih praks in skupnih evropskih politik.
- Zagotoviti preglednost izvajanja Regionalnega razvojnega programa.
- Zagotoviti sodelovanje partnerjev pri izvajanju projektov in doseganje ciljev razvoja celotnega območja.
- Zagotoviti nabor novih projektnih idej in predlogov za delovanje v prihodnjih programskih obdobjih.

Ciljne skupine

- projektni partnerji, potencialni prijavitelji in končni upravičenci,
- regionalne in lokalne oblasti,
- panožne in strokovne organizacije,
- gospodarski in socialni partnerji,
- nevladne organizacije,
- širša javnost.

Načelo partnerstva in enakopravnosti

Za zagotovitev partnerstva bomo vzpostavili sodelovanje med:

- a) pristojnimi regionalnimi, lokalnimi, mestnimi in drugimi javnimi telesi,
- b) gospodarskimi in socialnimi partnerji ter
- c) predstavniki civilne družbe, okoljskimi partnerji, nevladnimi organizacijami in institucijami, odgovornimi za spodbujanje enakosti med spoloma.

Omogočili bomo široko in učinkovito sodelovanje vseh ustreznih teles, v skladu z nacionalnimi predpisi in praksami, ob upoštevanju potrebe po spodbujanju enakosti med spoloma ter spodbujanju trajnostnega razvoja z vključevanjem zahtev o varstvu in izboljšanju okolja.

Sredstva za informiranje in obveščanje javnosti

Aktivnosti informiranja in obveščanja javnosti bodo usmerjena k posameznim ciljnim skupinam ali vsem segmentom javnosti. Glede na naravo sporočila in ciljno skupino bodo uporabljena ustrezna komunikacijska sredstva.

Če bo sporočilo namenjeno vsem segmentom javnosti, bodo uporabljena globalna sredstva (npr. sporočila za javnost, obvestila na spletni strani, tiskani promocijski materiali). V primeru ožje usmerjenih sporočil pa bodo uporabljena posebna komunikacijska sredstva (npr. delavnice, sestanki).

Spletna stran

Na obstoječi spletni strani Mariborske razvojne agencije <http://www.mra.si>, bodo redno objavljena obvestila o aktivnostih, poteku priprave regionalnega razvojnega programa, dogodkih za vključevanje javnosti, na voljo pa bodo tudi vsi pomembni dokumenti in kontaktni podatki.

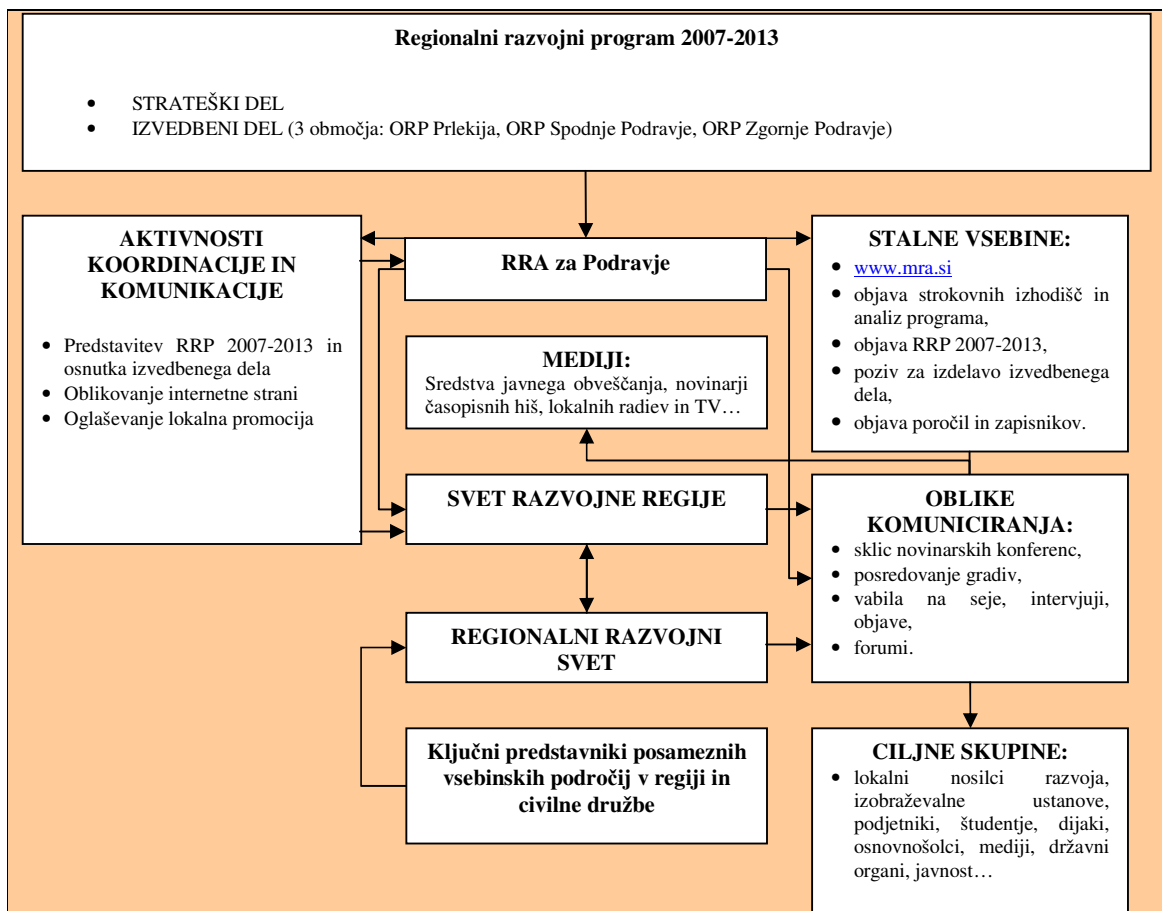
Publikacije in informacijsko gradivo

V času trajanja projekta bodo objavljeni prispevki v lokalnih in drugih medijih. Ob zaključku priprave programa bo izdana predstavitevna brošura Regionalni razvojni program Podravske razvojne regije 2007-2013 v slovenskem in angleškem jeziku.

Dogodki

V okviru projekta bodo organizirane delavnice skupaj s širšo strokovno in drugo zainteresirano javnostjo. Cilji delavnic so:

- preveriti pravilnost ugotovitev v strateškem delu programa,
- pridobiti dodatne informacije, z razpravo med različnimi organizacijami priti do objektivnih informacij o priložnostih in problemih,
- razvrstiti razvojne priložnosti in probleme po prioriteten vrstnem redu.

10 SPREMLJANJE IN IZVAJANJE RRP

V skladu z Uredbo o regionalnih razvojni programih (Ur. l. RS št. 31/06) je za spremljanje in izvajanje programa zadolžen Regionalni razvojni svet Podravske razvojne regije skupaj s svojimi odbori. Mariborska razvojna agencija pa je zadolžena za spremljanje in doseganje ciljev RRP (zastavljenih merljivih kazalnikov) ter pripravo vsebinskih in finančnih poročil.

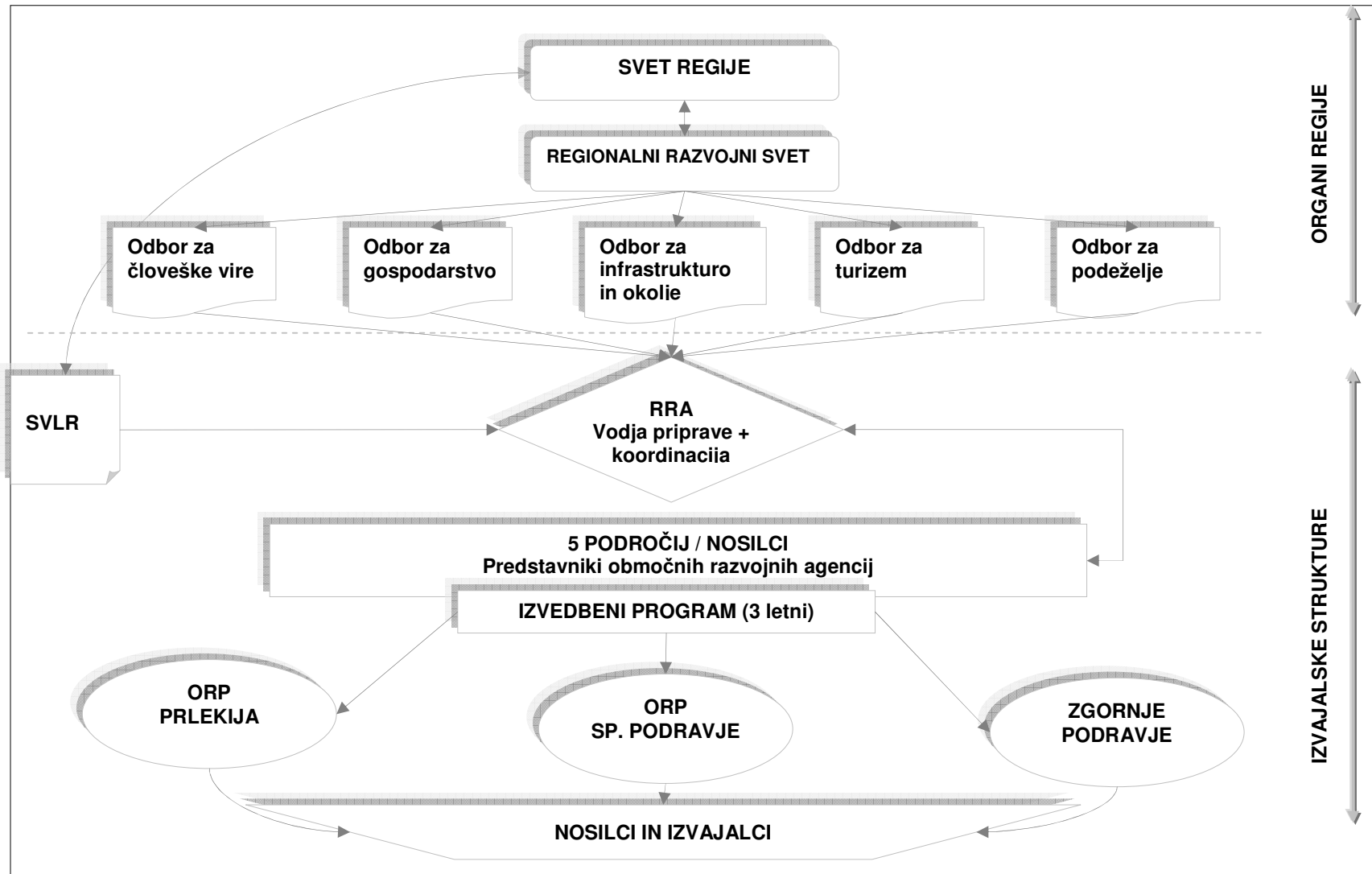
Mariborska razvojna agencija bo pripravila in predložila pristojni službi letna poročila in končno poročilo o izvajanju RRP.

Letna in končno poročilo o izvajanju RRP imajo naslednjo vsebino:

- kratek prikaz sprememb, ki so pomembne za izvajanje RRP ter vpliv teh sprememb na doseganje ciljev RRP;
- napredek v doseganju kvantificiranih ciljev s pomočjo fizičnih in finančnih kazalcev;
- dosežene učinke po izvedbi posameznih ukrepov in projektov;
- povzetek pomembnih težav pri izvajanju RRP in sprejeti ukrepi za rešitev teh težav.

Letno poročilo se predloži v roku treh mesecev po preteku koledarskega leta, končno poročilo pa v roku šestih mesecev po poteku programskega obdobja.

Podrobne usmeritve povezane z izvajanjem in spremljanjem RRP bodo podane v izvedbenem načrtu RRP 2007-2013, ki ga je dolžna Mariborska razvojna agencija pripraviti za triletno obdobje v skladu z navodili resornega ministrstva. V pripravo bodo vključeni vsi nosilci in pristojni organi za odločanje.

11 VIRI IN LITERATURA

- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, Ur. l. RS, št. 93/05 (v nadaljevanju zakon)
- Uredba o regionalnih razvojnih programih, Ur.l. RS, št. 31/06 (v nadaljevanju uredba)
- Strokovne podlage za pripravo nove generacije regionalnih razvojnih programov za programsko obdobje 2007-2013
- Strateške smernice Skupnosti za kohezijo 2007-2013
- Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji (3.11.2005)
- Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji (oktober 2005)
- Predlog Resolucije o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2023
- Nacionalni strateški referenčni okvir 2007-2013, 15.2.2007
- Državni razvojni program za obdobje 2007-2013, SVLR, 15.2.2007
- Strategija razvoja Slovenije, Vlada RS, 23.06.2005
- Strategija regionalnega razvoja Slovenije, Vlada RS, 26.07.2001
- Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Vlada RS, 20.07.2004
- Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013 15.2.2007
- Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 15.2.2007
- Operativni program za krepitev razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, 15.2.2007
- Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013 (Ministrstvo za gospodarstvo, 19.06.2006)
- Resolucija o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje od 2006 do 2010 (Ur.l. RS, št. 3/2006)
- Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva 2006-2010
- Nacionalni program visokega šolstva v RS (Ur.l. RS, št. 20/2002)
- Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja 2007-2013, dopolnjen predlog, MKGP, Ljubljana junij 2006
- Razvojni načrt in usmeritve slovenskega turizma 2007-2011, Vlada RS, 13.07.2006
- Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010 (Ur.l. RS, št. 39/2006)
- Regionalni razvojni program statistične regije Podravje 2002-2006
- Poročilo o izvajanju regionalne politike za leto 2004
- Uredba (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1783/1999
- Uredba (ES) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1784/1999
- Uredba (ES) št. 1082/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o ustanovitvi evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS)
- Uredba Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999
- Uredba Sveta (ES) št. 1084/2006 z dne 11. julija 2006 o ustanovitvi Kohezijskega sklada in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1164/94
- Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA)